BANK NEGARA MALAYSIA
CENTRAL BANK OF MALAYSIA

Keperluan Berkanun

Mengikut seksyen 48 Akta Bank Negara Malaysia 1958, Bank Negara Malaysia dengan ini menerbitkan dan telah mengemukakan kepada Menteri Kewangan satu naskhah Laporan Tahunan ini berserta dengan satu salinan Kira-kira Tahunannya bagi tahun berakhir 31 Disember 2008, yang telah diperiksa dan disahkan oleh Ketua Audit Negara. Kira-kira Tahunan ini akan juga diterbitkan di dalam Warta.

Bagi maksud seksyen 115 Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002, laporan tahunan berhubung dengan pentadbiran Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 dan perkara lain yang berkaitan bagi tahun berakhir 2008 dimasukkan ke dalam Laporan Kestabilan Kewangan dan Sistem Pembayaran 2008 yang menjadi satu daripada bahagian yang penting Laporan Tahunan 2008.

Zeti Akhtar Aziz
Pengerusi
Lembaga Pengarah

25 Mac 2009

Lembaga Pengarah

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
D.K. (Johor), P.S.M., S.S.A.P., D.P.M.J., S.U.M.W.
Gabenor dan Pengerusi

Dato' Ooi Sang Kuang
D.M.P.N.
Timbalan Gabenor

Dato' Zamani bin Abdul Ghani
D.P.S.K., D.M.S.M., D.S.M., K.M.N.
Timbalan Gabenor

Dato' Mohd Razif bin Abd Kadir
D.P.M.S., D.I.M.P., D.P.M.P.
Timbalan Gabenor

Tan Sri Dato' Sri Dr. Wan Abdul Aziz bin Wan Abdullah
P.S.M., S.P.S.K., S.S.A.P., D.P.S.K., A.M.N.

Datuk Oh Siew Nam
P.J.N.

Tan Sri Datuk Amar Haji Bujang bin Mohd. Nor
P.S.M., D.A., P.N.B.S., J.S.M., J.B.S., A.M.N., P.B.J., P.P.D.(Emas)

Dato' N. Sadasivan
D.P.M.P., J.S.M., K.M.N.

Tan Sri Dato' Seri Mohd Hassan Marican
P.S.M., S.S.D.K., S.P.M.T., D.S.M.T., P.N.B.S., S.U.M.W., A.M.K.

Datuk Oh Siew Nam, Tan Sri Datuk Amar Haji Bujang bin Mohd. Nor dan Dato' N. Sadasivan telah dilantik semula menjadi Ahli Lembaga Pengarah berkuat kuasa 1 Mac 2009.

Gabenor	Tan Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Timbalan Gabenor	Dato' Ooi Sang Kuang
Timbalan Gabenor	Dato' Zamani bin Abdul Ghani
Timbalan Gabenor	Dato' Mohd Razif bin Abd. Kadir
Setiausaha kepada Lembaga Pengarah	Dato' Mohd Nor bin Mashor
Penolong Gabenor	Dato' Mohamad Daud bin Hj. Dol Moin
Penolong Gabenor	Dato' Muhammad bin Ibrahim
Penolong Gabenor	Nor Shamsiah binti Mohd Yunus
Penolong Gabenor	Dato' Mohd Nor bin Mashor
Penolong Gabenor	Lillian Leong Bee Lian
Penolong Gabenor	Gopala Krishnan Sundaram
Penolong Gabenor	Dr. Sukhdave Singh
Pengarah	
Pejabat Gabenor	Suhaimi bin Ali
Komunikasi Korporat	Abu Hassan Alshari bin Yahaya
Perkhidmatan Statistik	Chew Siew Kheam
Penyiasatan Khas	Sani bin Ab. Hamid
Audit Dalam	Tan Nyat Chuan
Perisikan Kewangan	Wan Mohd Nazri bin Wan Osman @ Wan Abdullah
Ekonomi	
Analisis dan Strategi Monetari	Fraziali bin Ismail
Ekonomi	Marzunisham bin Omar
Antarabangsa	Ismail bin Alowi
Pengawalan	
Perbankan Islam dan Takaful	Ahmad Hizzad bin Baharuddin
Pembangunan Sektor Kewangan	S. Abd. Rasheed bin S. Abd Ghafur
Kewangan Pembangunan dan Enterpris	Kamari Zaman bin Juhari
Unit Promosi MIFC	Shariffuddin bin Khalid
Dasar Kewangan Pruden	Jessica Chew Cheng Lian
Pemantauan dan Pengawasan Kewangan	Madelena binti Mohamed
Konsumer dan Amalan Pasaran	Koid Swee Lian
Penyeliaan	
Penyeliaan Perbankan	Chung Chee Leong
Penyeliaan Konglomerat Kewangan	Che Zakiah binti Che Din
Penyeliaan Insurans dan Takaful	Yap Lai Kuen
Dasar Sistem Pembayaran	Cheah Kim Ling
Penyeliaan IKP	Mahdi bin Mohd. Ariffin
Pelaburan dan Operasi	
Operasi Pelaburan dan Pasaran Kewangan	Norzila binti Abdul Aziz
Pengurusan dan Operasi Matawang	Ramli bin Saad
Pentadbiran Pertukaran Asing	Wan Hanisah binti Wan Ibrahim
Perkhidmatan Organisasi	
Pengurusan Sumber Manusia	Mohd. Adhari bin Belal Din
Undang-undang	Jeremy Lee Eng Huat
Pusat Pembangunan Modal Insan	Arlina binti Ariff
Perkhidmatan Korporat	Dato' Mohd Nor bin Mashor
Pengurusan Strategik	Donald Joshua Jaganathan
Perkhidmatan Perbankan Pusat	V. Vijayaledchumy
Kewangan	Abdul Aziz bin Abdul Manaf
Perkhidmatan IT	Alizah binti Ali
Harta dan Perkhidmatan	Zulkifli bin Abd Rahman
Keselamatan	Mior Mohd Zain bin Mior Mohd Tahir
Pengurusan Risiko	Santhini a/p Chandrapal
Pejabat Pengurusan Sasana dan Lanai Kijang	Lim Foo Thai
Ketua Unit	
Pentadbiran Pengawalan dan Penyeliaan	Siti Ramlah binti Ahmad
Ketua Perwakilan	
Pejabat Perwakilan London	Azman bin Mat Ali
Pejabat Perwakilan New York	Mohamad Ali Iqbal bin Abdul Khalid
Pengurus Cawangan	
Johor Bahru	Kamalullail bin Ramli
Kuching	Ishak bin Musa
Shah Alam	Mohd. Khir bin Hashim
Kuala Terengganu	Azizan bin Mohd Ali
Kota Kinabalu	Ahmad bin Abd Rahim
Pulau Pinang	Rosnani binti Mahamad Zain

Kandungan

Perutusan Gabenor

Perkembangan Ekonomi pada Tahun 2008

3 Persekitaran Ekonomi Antarabangsa pada Tahun 2008
7 Ekonomi Malaysia pada Tahun 2008
11 Keadaan Permintaan Dalam Negeri pada Tahun 2008
14 *Rencana: Pola Pelaburan Negara-negara pada Peringkat Pembangunan yang Berbeza*
19 Kajian Mengikut Sektor
26 *Rencana: Impak Perkembangan Harga Komoditi*
34 Sektor Luar Negeri
42 *Rencana: Daya Tahan Sektor Luaran: Perspektif Kedudukan Kewangan Antarabangsa*
49 Perkembangan Pasaran Pekerja
52 Perkembangan Harga
56 *Rencana: Pembangunan Perusahaan Kecil dan Sederhana*

Keadaan Monetari dan Kewangan

67 Tinjauan Keseluruhan
67 Keadaan Monetari dan Kewangan Antarabangsa
70 Keadaan Monetari dan Kewangan Dalam Negeri
78 Pembiayaan Ekonomi

Dasar Monetari pada Tahun 2008

89 Tinjauan Keseluruhan
89 Dasar Monetari pada Tahun 2008
93 Operasi Monetari pada Tahun 2008
97 *Rencana: Inflasi Teras: Pengukuran dan Penilaian*
102 *Rencana: Komunikasi Dasar Monetari di Malaysia*

Prospek dan Dasar

109 Prospek Ekonomi Antarabangsa pada Tahun 2009
111 Ekonomi Malaysia pada Tahun 2009
113 *Rencana: Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia*
122 Dasar Monetari pada Tahun 2009
124 Dasar Fiskal pada Tahun 2009
126 *Rencana: Pentadbiran Pertukaran Asing Malaysia*

Tadbir Urus, Komunikasi dan Pembangunan Organisasi

131 Tinjauan Keseluruhan
132 Tadbir Urus
133 Komunikasi
135 Pembangunan Organisasi
145 Struktur Organisasi

Penyata Akaun Tahunan

152 Lembaran Imbangan pada 31 Disember 2008
153 Penyata Pendapatan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008
154 Nota-nota bagi Penyata Kewangan

Tambahan

Perutusan Gabenor

BANK NEGARA MALAYSIA
CENTRAL BANK OF MALAYSIA

Pada tahun 2008, persekitaran ekonomi dan kewangan global semakin sukar apabila keadaan peningkatan tekanan inflasi berikutan kenaikan mendadak harga global bahan api dan komoditi pada separuh tahun pertama beralih kepada keadaan kelembapan ekonomi global yang teruk pada separuh kedua tahun itu. Meskipun eksport dan pengeluaran perindustrian mengalami kemerosotan pada bahagian akhir tahun, negara terus mencatat pertumbuhan ekonomi sebanyak 4.6% pada tahun 2008 berikutan pertumbuhan yang kukuh pada separuh pertama tahun tersebut.

Ekonomi global dijangka terus mengalami kemerosotan yang ketara pada tahun 2009, dengan semua ekonomi negara maju mengalami penguncupan yang mendadak. Sehingga kini, tidak terdapat tanda-tanda yang menunjukkan krisis kewangan global akan reda. Kelewatan untuk menangani kesukaran yang dihadapi sektor kewangan di beberapa ekonomi negara maju telah meningkatkan prospek kemerosotan ekonomi yang lebih berpanjangan dan mendalam. Pengalaman krisis kewangan Asia lebih sedekad yang lalu menunjukkan bahawa penyelesaian terhadap masalah sektor kewangan memerlukan langkah yang komprehensif bagi memulihkan kestabilan sistem kewangan. Unsur-unsur penting bagi pemulihan ekonomi adalah dengan memulihkan proses pengantaraan kewangan dan penjanaan semula aktiviti pemberian pinjaman. Meskipun beberapa langkah rangsangan telah dilaksanakan bagi menangani kesan kemerosotan ekonomi di seluruh dunia, namun kesan sepenuhnya daripada langkah-langkah ini akan mengambil masa.

Kemerosotan yang ketara dalam ekonomi negara maju, terutamanya aktiviti sektor swasta yang lumpuh, mengakibatkan aliran perdagangan dan pelaburan global makin teruk terjejas. Ekonomi Asia juga terjejas disebabkan oleh kesalinghubungan perdagangan dan pelaburan antarabangsanya yang kukuh. Sebilangan ekonomi Asia sudah pun mengalami kemelesetan, manakala sebilangan lagi mencatat pertumbuhan yang sangat sederhana. Sistem kewangan yang secara relatif kukuh, dan dasar monetari dan fiskal yang meluas, yang telah diambil oleh ekonomi serantau, bagaimanapun, dijangka menyumbang ke arah meredakan sebahagian daripada kesan kelembapan ekonomi global di rantau ini.

Tahun 2009 akan menjadi tahun yang amat mencabar buat ekonomi Malaysia memandangkan lebih banyak ekonomi dunia mengalami kemelesetan. Meskipun ekonomi dalam negeri terjejas akibat daripada perkembangan global yang teruk sejak separuh kedua tahun 2008, ekonomi negara dijangka akan mengalami impak kemelesetan global sepenuhnya pada tahun 2009. Jika diambil kira semua langkah yang dilaksanakan bagi menyokong permintaan dalam negeri, pertumbuhan KDNK benar diunjurkan antara -1% hingga 1%. Unjuran ini juga tertakluk kepada syarat bahawa ekonomi yang dilanda krisis akan menjadi stabil pada separuh kedua tahun ini. Ini akan memerlukan pelaksanaan langkah penyelesaian dan rangsangan yang berkesan. Sekiranya masalah sektor kewangan global masih belum dapat diatasi, keadaan dijangka menjadi bertambah buruk.

Bagi ekonomi dalam negeri, peningkatan kapasiti untuk permintaan dalam negeri, yang telah dibina sejak beberapa tahun, mempunyai potensi untuk terus meningkat pada masa hadapan. Di samping itu, satu lagi faktor penting yang akan menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi, ialah tahap pempelbagaian ekonomi yang tinggi, dari segi eksport dan pasaran, serta kepelbagaian aktiviti berorientasikan pasaran dalam negeri. Trend ini perlu dipertingkatkan dan terus diperkukuh, termasuk perdagangan negara dengan ekonomi sedang membangun lain terutamanya di Asia. Strategi yang diambil adalah untuk memberikan sokongan kepada permintaan dalam negeri bagi mengurangkan tahap kemerosotan ekonomi. Terdapat dua faktor penting dalam menyokong permintaan dalam negeri. Pertama, keadaan monetari dan pembiayaan yang menyokong permintaan dalam negeri. Kedua, peranan dasar fiskal dalam menyokong permintaan dalam negeri dan menempatkan Malaysia pada kedudukan yang berupaya menjana semula pertumbuhan apabila keadaan ekonomi global kembali stabil.

Dalam persekitaran berubah-ubah yang mencabar ini, tindak balas dasar monetari adalah bersifat pandang ke hadapan. Persekitaran monetari yang akomodatif telah dikekalkan pada separuh pertama tahun 2008 meskipun wujudnya peningkatan tekanan inflasi berasaskan penawaran. Imbangan risiko terhadap pertumbuhan dan inflasi menjadi genting dan ketara apabila inflasi melonjak disebabkan oleh pelarasan besar terhadap harga bahan api pada bulan Jun 2008, yang mengakibatkan kejutan deflasi kepada ekonomi negara. Penilaian yang telah dibuat, bagaimanapun, menunjukkan bahawa imbangan risiko beralih daripada inflasi yang lebih tinggi kepada pertumbuhan yang lebih perlahan pada bahagian akhir tahun 2008. Inflasi keseluruhan ternyata terus menjadi sederhana, daripada paras 8.5% pada bulan Julai 2008 kepada kurang daripada 4% menjelang awal tahun 2009. Trend menurun ini dijangka berlanjutan, dengan unjuran inflasi keseluruhan kini menurun dengan nyata kepada purata kurang daripada 2% pada tahun 2009. Dengan mengambil kira risiko bahawa pertumbuhan akan merosot dengan lebih teruk seiring dengan kemerosotan persekitaran global, maka tindakan dasar monetari telah dilaksanakan lebih awal. Sejak bulan November 2008, Kadar Dasar Semalaman (OPR) telah dikurangkan sebanyak 150 mata asas kepada 2% dan Keperluan Rizab Berkanun dikurangkan sebanyak 3 mata peratusan bagi mengurangkan lagi kos pengantaraan.

Melangkah ke hadapan, tumpuan akan diberikan pada usaha memastikan akses kepada pembiayaan yang berterusan. Sistem perbankan domestik yang kukuh berserta mudah tunai yang lebih daripada mencukupi adalah penting bagi memastikan akses kepada pembiayaan tidak terjejas. Beberapa langkah telah diperkenalkan bagi meningkatkan lagi akses kepada pembiayaan bagi kesemua sektor ekonomi. Ini termasuk penubuhan dana-dana khas, kemudahan jaminan pembiayaan untuk perusahaan perniagaan, mudah tunai yang mencukupi termasuk ketersediaan dolar Amerika Syarikat (AS) bagi pembiayaan perdagangan, dan penubuhan Institusi Jaminan Kewangan yang menawarkan penambahbaikan kredit kepada syarikat yang ingin memperoleh dana dalam pasaran bon domestik.

Dalam persekitaran ekonomi global yang sentiasa berubah-ubah dan pasaran kewangan antarabangsa yang tidak menentu, rejim kadar pertukaran mata wang asing yang fleksibel membolehkan Malaysia membuat penyesuaian dan menghadapi perkembangan antarabangsa, di samping mewujudkan kestabilan kadar pertukaran mata wang berbanding dengan rakan-rakan dagangan utama negara. Kadar pertukaran merupakan faktor yang penting bagi ekonomi Malaysia yang sangat terbuka. Kadar pertukaran yang turun naik dengan keterlaluan akan menyebabkan kesan gangguan yang ketara kepada perdagangan dan pelaburan antarabangsa. Dasar Bank adalah untuk terus memelihara keadaan pasaran pertukaran asing ringgit yang teratur bagi memudahkan perdagangan dan pelaburan antarabangsa. Meskipun kadar pertukaran lebih dipengaruhi oleh aliran modal dalam persekitaran semasa, namun ia masih disokong oleh kedudukan luaran yang kukuh.

Krisis yang sedang melanda ini memperlihatkan manfaat dan kepentingan untuk meningkatkan tahap kerjasama serantau, khususnya dalam menggembleng pengawasan bersama terhadap perkembangan serantau dan mewujudkan mekanisme bagi pengurusan krisis dalam kalangan bank pusat di rantau ini. Usaha kerjasama yang digembleng ini adalah meluas. Kemajuan penting yang telah dicapai ialah penubuhan mekanisme pengawasan serantau yang bersepadu, yang melaksanakan fungsi pengurusan risiko yang berwaspada, di samping pewujudan pengurusan krisis bersepadu dan mekanisme penyelesaian krisis di bawah bidang kuasa Jawatankuasa Kestabilan Monetari dan Kewangan Mesyuarat Eksekutif Bank-bank Pusat Asia Timur dan Pasifik (EMEAP). Langkah-langkah juga sedang diambil untuk meningkatkan mekanisme sokongan mudah tunai dalam Inisiatif Chiang Mai dengan hala tuju ke arah multilateralisasi yang membolehkan pengumpulan dan penggunaan sokongan mudah tunai secara berkesan dalam kalangan negara anggota. Di samping itu, pengaturan dua hala telah diwujudkan di rantau ini. Pada awal tahun ini, Bank Negara Malaysia dan People's Bank of China telah mengadakan pengaturan swap mata wang dua hala untuk menggalakkan perdagangan dan pelaburan dua hala.

Tahun ini merupakan tahun ke 50 Bank Negara Malaysia beroperasi sebagai bank pusat. Kita boleh menoleh ke belakang dan berbangga dengan sumbangan kita memelihara kestabilan monetari dan kewangan dan membangunkan sistem kewangan yang komprehensif di dalam negara. Usaha ini juga termasuk pemodenan Bank bagi memastikan kita terus efektif dalam persekitaran yang pesat berubah. Pada tahun 2008, usaha berterusan telah ditumpukan ke arah menjadikan Bank sebuah organisasi yang lebih berasaskan strategi dan prestasi. Pada tahun ini, penghasilan Pelan Bisnes 3 tahun mengandungi keutamaan-keutamaan Bank, hasil strategik yang ingin dicapai dan penjajaran sumber dalaman Bank yang berkesan untuk merealisasikan pelan ini. Dalam aspek pengurusan tenaga mahir, tumpuan terus diberikan pada usaha memastikan pembangunan tenaga mahir bagi penggantian kepemimpinan dan bagi tujuan pengurusan prestasi.

Sebagai sebahagian daripada pemodenan Bank, Akta Bank Negara Malaysia yang baharu akan dibentangkan di Parlimen pada tahun ini. Akta yang dicadangkan ini melibatkan kajian semula yang komprehensif terhadap mandat Bank dan rangka kerja tadbir urus, akauntabiliti

dan perundangan Bank. Akta yang dicadangkan ini bertujuan memberikan kejelasan yang lebih baik terhadap peranan dan fungsi Bank yang sedia ada dan juga memberi Bank kuasa dan instrumen yang diperlukan bagi melaksanakan peranan dan fungsinya secara berkesan. Akta yang dicadangkan ini juga akan menginstitusikan banyak amalan yang telah diperkenalkan sejak sedekad yang lalu. Di samping itu, rangka kerja tadbir urus Bank akan diperkukuh melalui Akta yang dicadangkan ini untuk mempertingkatkan akauntabiliti, profesionalisme dan ketelusan.

Pengalaman selama 50 tahun dalam memelihara kestabilan monetari dan kewangan serta menyokong kemampanan pembangunan ekonomi telah memperlihatkan banyak cabaran yang memberikan pengajaran yang berguna. Tahun 2009 sekali lagi merupakan tahun yang amat mencabar, yang menuntut kesediaan, kapasiti dan keupayaan Bank untuk memelihara kebajikan negara dalam mengharungi detik-detik yang sukar ini. Dengan tradisi keazaman yang kuat, Bank akan terus memberikan tumpuan terhadap pencapaian matlamat ini.

Zeti Akhtar Aziz
Gabenor

25 Mac 2009

Perkembangan Ekonomi pada Tahun 2008

3 Persekitaran Ekonomi Antarabangsa pada Tahun 2008
7 Ekonomi Malaysia pada Tahun 2008
11 Keadaan Permintaan Dalam Negeri pada Tahun 2008
14 *Rencana: Pola Pelaburan Negara-negara pada Peringkat Pembangunan yang Berbeza*
19 Kajian Mengikut Sektor
26 *Rencana: Impak Perkembangan Harga Komoditi*
34 Sektor Luar Negeri
42 *Rencana: Daya Tahan Sektor Luaran: Perspektif Kedudukan Kewangan Antarabangsa*
49 Perkembangan Pasaran Pekerja
52 Perkembangan Harga
56 *Rencana: Pembangunan Perusahaan Kecil dan Sederhana*

Perkembangan Ekonomi pada Tahun 2008

PERSEKITARAN EKONOMI ANTARABANGSA PADA TAHUN 2008

Ekonomi global mengalami dua tempoh yang nyata berbeza pada tahun 2008. Pada separuh tahun pertama, ekonomi di seluruh dunia menghadapi tekanan inflasi yang ketara berikutan kenaikan mendadak harga minyak, makanan dan komoditi lain. Walau bagaimanapun, keadaan ini bertukar menjadi kebimbangan terhadap kemelut pasaran kewangan antarabangsa yang bertambah buruk dan makin merebak serta impak penguncupannya terhadap pertumbuhan ekonomi. Ekonomi global mengekalkan pertumbuhannya pada separuh pertama tahun 2008, terutamanya disebabkan oleh prestasi ekonomi sedang pesat membangun yang kukuh manakala ekonomi maju, khususnya Amerika Syarikat (AS), mengalami pertumbuhan yang lebih sederhana.

Kebimbangan ekonomi global terhadap inflasi pada separuh pertama tahun 2008 telah bertukar kepada kebimbangan terhadap kemerosotan pertumbuhan yang ketara pada separuh kedua tahun tersebut berikutan krisis kewangan global yang makin meruncing

Ekonomi sedang pesat membangun dan ekonomi sedang membangun terus mengekalkan momentum pertumbuhan global pada separuh pertama dengan diterajui oleh RR China dan India. Pada mulanya masalah kewangan yang bertambah buruk di ekonomi maju menyebabkan dana pelaburan mengalir keluar daripada sekuriti gadai janji dan ekuiti kepada komoditi, lantas mengakibatkan harga minyak dan komoditi lain mencatat paras tertinggi menjelang pertengahan tahun. Keadaan ini kemudiannya menyebabkan peningkatan tekanan inflasi tolakan kos di seluruh dunia.

Walau bagaimanapun, keadaan ekonomi global telah bertukar hala pada separuh kedua tahun 2008, apabila krisis kewangan terus menyebabkan kegagalan sistemik bagi sistem kewangan. Kebimbangan terhadap tekanan inflasi yang melanda pada separuh pertama bertukar dengan pantas menjadi ancaman penguncupan ekonomi apabila kemelut kewangan global yang bertambah buruk dan luluh kredit (credit crunch) yang tercetus kemudiannya menyebabkan ekonomi maju mengalami kemelesetan secara serentak. Kesannya terhadap ekonomi sedang pesat membangun dapat dilihat menjelang akhir tahun itu. Ekonomi Asia yang lebih terbuka

Jadual 1.1
Ekonomi Dunia: Penunjuk Ekonomi Utama

	Pertumbuhan KDNK Benar (%)		Inflasi (%)	
	2007	2008*a*	2007	2008*a*
Pertumbuhan Dunia	**5.2**	**3.4**	**–**	**–**
Perdagangan Dunia	**7.2**	**4.1**	**–**	**–**
Ekonomi Maju Utama				
Amerika Syarikat	2.0	1.1	2.9	3.8
Jepun	2.4	-0.6	0.0	1.4
Kawasan euro	2.4	0.8	2.1	3.3
United Kingdom	3.0	0.7	2.3	3.6
Asia Timur	**10.0**	**6.5**	**4.1**	**6.0**
NIEs Asia[1]	**5.6**	**1.7**	**2.2**	**4.5**
Korea	5.0	2.5	2.5	4.7
China Taipei	5.7	0.1	1.8	3.5
Singapura	7.8	1.1	2.1	6.5
Hong Kong SAR[2]	6.4	2.5	2.0	4.3
Republik Rakyat China	**13.0**	**9.0**	**4.8**	**5.9**
ASEAN[3]	**6.2**	**4.4**	**3.8**	**7.9**
Malaysia	6.3	4.6	2.0	5.4
Thailand	4.9	2.6	2.3	5.5
Indonesia	6.3	6.1	6.3	10.2
Filipina	7.2	4.6	2.8	9.3
India[4,5]	9.1	7.0	4.6	3.0

[1] Negara-negara Perindustrian Baharu Asia
[2] Inflasi merujuk kepada indeks harga komposit
[3] Termasuk Singapura
[4] Pertumbuhan KDNK benar berdasarkan tahun fiskal
[5] Inflasi merujuk kepada indeks harga pemborong
a Anggaran
Sumber : Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), Pihak Berkuasa Negara dan anggaran BNM

mengalami kemelesetan yang didorong eksport, manakala pertumbuhan di ekonomi-ekonomi lain mengalami penyederhanaan yang ketara. Keadaan kewangan dan ekonomi global yang mengalami kemerosotan yang ketara telah mempercepat pembetulan dalam harga komoditi, dan seiring dengan keadaan permintaan yang cepat menguncup, mengakibatkan tekanan inflasi yang melanda seluruh ekonomi global menjadi reda.

Masalah kewangan yang dihadapi institusi kewangan AS berpunca daripada kemerosotan aset subprima apabila sektor perumahan yang merudum pada pertengahan tahun 2007 merebak sehingga menjadi krisis kewangan sistemik antarabangsa yang besar dan buruk menjelang akhir tahun 2008. Krisis yang bermula sebagai masalah dalam sistem kewangan AS ini telah merebak dengan pantas menjadi krisis kewangan global apabila ia merebak dengan cepat ke semua segmen pasaran kewangan dalam ekonomi maju, dan juga merebak dengan pantas ke ekonomi sedang pesat membangun. Pada peringkat permulaan krisis, tumpuan utama pihak berkuasa ekonomi maju yang besar ialah menangani masalah mudah tunai dalam sistem kewangan. Walau bagaimanapun, kegagalan sebilangan institusi kewangan AS yang besar dan mempunyai kepentingan sistemik pada bulan September 2008 menyebabkan hilang keyakinan secara meluas di seluruh pasaran kewangan global, lalu mengakibatkan pasaran kredit dan pasaran antara bank dalam ekonomi maju lumpuh dan tidak dapat beroperasi. Spread kredit meningkat kepada paras tidak normal dan mudah tunai pula amat berkurang dalam kebanyakan pasaran dalam sistem kewangan. Ini mengakibatkan kesukaran pendanaan dan kemerosotan nilai aset kewangan yang cepat dan mengancam kesolvenan banyak institusi kewangan besar. Oleh itu, kerajaan di ekonomi negara-negara maju mengambil langkah intervensi untuk menyuntik mudah tunai dan modal dalam kuantiti yang besar bagi mengukuhkan kedudukan kewangan institusi kewangan yang terbabit. Pada masa yang sama, langkah-langkah penting telah diambil untuk memulihkan fungsi pasaran kredit melalui pembelian langsung secara agresif pelbagai instrumen kewangan dan skim jaminan. Pada peringkat antarabanga, program swap mata wang secara besar-besaran antara Federal Reserve dengan beberapa bank pusat utama di dunia dilaksanakan untuk mengurangkan keadaan mudah tunai dolar AS yang ketat di peringkat global.

Meskipun langkah kewangan yang terbesar dan agresif dalam sejarah diambil oleh pihak berkuasa untuk menangani pasaran kewangan yang merudum, namun pasaran kewangan terus mengalami ketidaktentuan yang ketara manakala pasaran kredit terus tidak berfungsi. Krisis pasaran kewangan yang makin meruncing kemudiannya memberikan kesan kepada ekonomi benar, apabila luluh kredit dan kemerosotan nilai aset menyumbang kepada penguncupan aktiviti ekonomi benar dengan mendadak dan pantas. Pemodalan pasaran saham global merosot sebanyak 45% kepada USD29 trilion pada tahun 2008 (akhir tahun 2007: USD53 trilion). Kemusnahan besar kekayaan ini, yang bersamaan sebanyak 44% daripada KDNK dunia, menjejaskan dengan teruk perbelanjaan pengguna dan keupayaan sektor korporat untuk memperoleh modal atau membiayai semula peminjaman mereka yang sedia ada. Keyakinan pengguna dan perniagaan dalam ekonomi maju merosot dengan pantas, ekoran prospek ekonomi yang makin lemah, kedudukan kewangan yang lemah dan kesukaran untuk mendapatkan akses kepada pembiayaan. Keadaan ini meningkatkan lagi tekanan terhadap kedudukan kewangan institusi kewangan berikutan peningkatan pinjaman tak berbayar. Bagi mengekang penguncupan yang ketara dalam aktiviti ekonomi dan kesan beralih balik yang negatif antara sistem kewangan dengan ekonomi benar, pihak berkuasa di beberapa negara mengambil langkah memperkenalkan pakej rangsangan fiskal yang besar dan pelonggaran monetari yang agresif serta suntikan kuantitatif mudah tunai secara terus ke dalam pasaran kewangan.

Di **AS**, meskipun menghadapi impak negatif daripada masalah sektor kewangan, KDNK benar mencatat pertumbuhan yang lebih baik daripada jangkaan sebanyak 2.3% pada separuh tahun pertama, disokong oleh suntikan sementara daripada rangsangan fiskal sebanyak USD168 bilion yang telah diperkenalkan pada bulan Februari 2008. Walau bagaimanapun, terdapat tanda-tanda bertambahnya tekanan dalam sistem kewangan AS, yang mendorong kepada kegagalan sebuah bank pelaburan utama AS pada bulan Mac. Federal Reserve bertindak secara agresif untuk mengurangkan kadar federal fund kepada 2% menjelang bulan April, dan pada

masa yang sama memperkenalkan kemudahan deposit dan pemberian pinjaman untuk menangani keyakinan yang semakin terhakis dalam sistem kewangan. Walau bagaimanapun, pada separuh kedua tahun itu, apabila kemelut kewangan bertambah buruk dan merebak, impak penguncupan terhadap ekonomi benar dari segi magnitud telah meningkat, lalu mengakibatkan pertumbuhan KDNK benar mendatar pada separuh kedua tahun itu, dan menurunkan pertumbuhan keseluruhan kepada 1.1% pada tahun 2008. Sentimen pengguna terjejas teruk oleh kemerosotan harga rumah dan ekuiti serta kehilangan pekerjaan yang nyata sebanyak 3.1 juta. Harga rumah yang merosot dengan teruk, seiring dengan kejatuhan pasaran ekuiti, mendorong kepada kerugian kekayaan yang dianggarkan kira-kira USD11.2 trilion bagi isi rumah, mengakibatkan pengurangan seterusnya dalam peminjaman dan perbelanjaan isi rumah. Kemerosotan pelaburan, pada mulanya dalam pelaburan kediaman, telah meningkat pada separuh tahun kedua apabila pelaburan bukan kediaman juga mengalami kemerosotan buat pertama kali disebabkan oleh kemerosotan permintaan dan keuntungan, dan keadaan pembiayaan yang ketat. Lantaran itu, Federal Reserve mengambil langkah menurunkan kadar federal fund secara agresif sebanyak 175 hingga 200 mata asas kepada 0 – 0.25% sehingga bulan Disember. Federal Reserve juga mengambil langkah pelonggaran kuantitatif dalam usaha memulihkan semula pasaran kredit. Di samping itu, Perbendaharaan AS memperkenalkan Program Pemulihan Aset Bermasalah (Troubled Asset Relief Programme, TARP) berjumlah USD700 bilion untuk menyuntik semula modal dalam institusi kewangan yang bermasalah dan menyediakan sokongan mudah tunai untuk memulihkan pasaran bagi beberapa instrumen kewangan yang penting.

Di ekonomi maju lain, pertumbuhan ekonomi menjadi sederhana pada separuh pertama tahun 2008 setelah berkembang melebihi potensi selama dua tahun. Walau bagaimanapun, ekonomi maju lain turut mengalami kemelesetan serentak dengan AS pada separuh kedua apabila kemelut kewangan bertambah buruk. Pertumbuhan di **kawasan euro** juga menjadi sederhana pada separuh pertama, mencerminkan impak daripada eksport yang lebih perlahan terhadap ekonomi Jerman dan kesan negatif daripada pasaran perumahan yang merudum dalam kawasan ekonomi euro yang lain, seperti Sepanyol dan Ireland. Inflasi, yang berpurata sebanyak 3.5% pada separuh pertama, merupakan faktor utama yang menyokong keputusan European Central Bank (ECB) menaikkan kadar dasarnya sebanyak 25 mata asas kepada 4.25% pada bulan Julai apabila harga komoditi terus meningkat. Walau bagaimanapun, kawasan euro mengalami kemerosotan untuk tiga suku tahunan berturut-turut pada suku keempat, mengesahkan bahawa ekonomi ini mengalami kemelesetan walaupun mencatat pertumbuhan yang lemah sebanyak 0.8% bagi keseluruhan tahun 2008. Institusi perbankan Eropah juga terjejas teruk disebabkan pendedahan kepada produk kredit dan derivatif subprima. Dengan kedudukan kewangan yang amat lemah, pemberian kredit kepada ekonomi benar susut, dengan itu memberikan impak terhadap permintaan dalam negeri. Bagi menghadapinya, ECB menurunkan kadar dasarnya kepada 2.5% sehingga bulan Disember dan mengambil langkah untuk memulihkan semula pasaran antara bank. Empat buah negara anggota terbesar di kawasan euro, iaitu Jerman, Perancis, Itali dan Sepanyol turut memperkenalkan rangsangan fiskal, antara 1.3% hingga 5.2% daripada KDNK, untuk menyokong ekonomi benar.

Sementara itu, di **United Kingdom** (UK), KDNK benar menjadi perlahan pada separuh pertama berikutan kelemahan dalam sektor pembinaan dan juga sektor perniagaan dan perkhidmatan kewangan. Meskipun harga komoditi yang lebih tinggi menyebabkan inflasi meningkat, Bank of England mengurangkan kadar pinjaman asas secara beransur-ansur dari bulan Febuari 2008 sebagai tindak balas terhadap kelemahan-kelemahan yang timbul dalam sektor kewangan apabila institusi

Rajah 1.1
Pergerakan Terkumpul Kadar Faedah Rasmi Sejak Tahun 2008

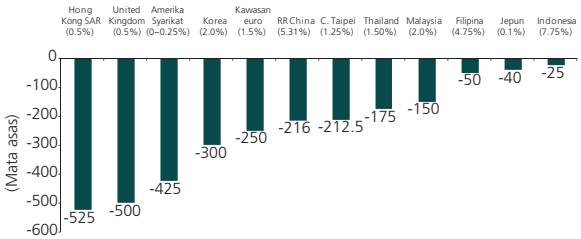

Nota: Kadar faedah dalam kurungan adalah pada pertengahan bulan Mac 2009

Sumber: Pihak Berkuasa Negara

kewangan dilanda oleh kemungkiran gadai janji yang meningkat akibat pasaran perumahan yang merudum. Pada separuh kedua, KDNK benar merosot sebanyak 0.8% apabila pasaran perumahan yang merudum dan luluh kredit mengakibatkan kegagalan salah sebuah pemberi pinjaman gadai janji yang terbesar pada bulan September 2008 dan pembekuan saluran kredit oleh sistem perbankan. Krisis kredit menyebabkan permintaan dalam negeri lebih lemah kerana isi rumah dan firma mengalami kesukaran untuk mendapatkan pembiayaan. Bagi mengatasinya, Bank of England mengurangkan kadar dasarnya kepada 2% sehingga akhir tahun 2008, iaitu paras terendah sejak tahun 1951, manakala Kerajaan melaksanakan dua pakej menyelamat bank untuk memulihkan semula sistem kewangan yang terjejas. Selain itu, Kerajaan mengumumkan rangsangan fiskal sebanyak 1.6% daripada KDNK untuk mengurangkan impak terhadap ekonomi benar.

Pada separuh pertama tahun 2008, sumbangan positif daripada eksport bersih dan penggunaan swasta menyokong pertumbuhan ekonomi **Jepun** sebanyak 1%. Bank of Japan mengekalkan kadar dasarnya pada 0.5% walaupun inflasi mencapai paras tertingginya sebanyak 2.3% dalam tempoh sedekad. Walau bagaimanapun, KDNK benar menguncup pada separuh kedua, menurunkan pertumbuhan ekonomi pada tahun itu kepada -0.6% apabila ekonomi mengalami kemelesetan berikutan kemerosotan eksport yang mendadak. Bank of Japan mengambil langkah mengurangkan kadar dasarnya kepada 0.1%, manakala Kerajaan mengumumkan beberapa siri pakej rangsangan fiskal dan kewangan untuk menstabilkan sektor kewangan dan mengurangkan impak terhadap sektor benar.

Jadual 1.2
Rangsangan Fiskal di Ekonomi Terpilih

	Jumlah (USD bn)	% daripada KDNK
Ekonomi Maju		
Amerika Syarikat	787	5.5
Kawasan euro[1]	271	2.3
United Kingdom	31	1.6
Jepun	116	2.4
Ekonomi Serantau		
Republik Rakyat China	586	13.3
Singapura	13.7	8.0
China Taipei	24.3	6.2
Filipina	6.3	4.0
Thailand	10.0	3.3
Indonesia	6.1	1.5
Korea	15.0	2.3
Malaysia	18.1	9.5
Hong Kong SAR	1.4	0.7

[1] Merujuk kepada Jerman, Perancis, Itali & Sepanyol

Nota: Sehingga pertengahan bulan Mac 2009

Sumber: Pihak Berkuasa Negara, anggaran BNM

Di **rantau Asia**, pertumbuhan terus kukuh pada separuh pertama, disokong oleh permintaan dalam negeri yang berdaya tahan dan prestasi eksport yang terus menggalakkan, khususnya ke pasaran bukan AS dan pertumbuhan perdagangan serantau. Yang ketara, **RR China** terus berkembang dengan kukuh sebanyak 10.4% pada separuh pertama tahun 2008, berikutan prestasi permintaan dalam negeri dan eksport yang teguh. Negara-negara pengeksport komoditi mendapat banyak manfaat daripada kedudukan yang baik bagi kadar syarat perdagangan, hasil daripada harga komoditi yang tinggi. Bagi mengatasi inflasi dalam negeri yang makin meningkat, beberapa pihak berkuasa di rantau ini telah mengetatkan dasar monetari di samping memperkenalkan langkah fiskal, termasuk menambah subsidi, memberikan rebat cukai serta menurunkan bil utiliti dan tarif import, untuk mengurangkan impak kenaikan harga makanan dan bahan api terhadap orang ramai. Apabila keadaan kewangan dan ekonomi di negara maju merosot dengan mendadak pada separuh kedua tahun 2008, kesannya terhadap ekonomi-ekonomi Asia mula dirasai. Eksport dari ekonomi serantau mengalami kejatuhan mendadak dan pengeluaran perindustrian merosot menjelang akhir tahun itu. Ekonomi pengeksport komoditi juga terjejas oleh kemerosotan mendadak dalam harga komoditi. Walaupun sistem perbankan di rantau ini dalam keadaan kukuh, namun proses pembayaran balik hutang global dan kemelesetan yang kian mendalam di ekonomi maju mendorong kepada kejatuhan pasaran ekuiti serantau, aliran keluar modal portfolio yang besar dan mata wang serantau yang kian lemah berbanding dengan dolar AS. Pelaburan langsung asing turut menjadi amat sederhana. Dalam keadaan ini, pertumbuhan rantau ini secara keseluruhannya menjadi lebih sederhana pada separuh tahun kedua. Ekonomi perindustrian baharu Asia (Newly industrialised

Asian economies, NIEs) secara berkumpulan mengalami kemelesetan manakala RR China mencatatkan pertumbuhan suku tahunan yang paling rendah sejak tahun 2001 pada suku keempat 2008.

Inflasi global berada pada trend menaik pada separuh pertama tahun 2008, didorong oleh kenaikan mendadak harga makanan, minyak dan pelbagai jenis komoditi. Antara bulan Januari hingga Julai, harga minyak mentah meningkat kira-kira 50% untuk mencatat paras tertinggi sebanyak USD147 setong. Kenaikan harga komoditi ini sebahagian besarnya disebabkan pembelian oleh dana institusi, diperkukuh oleh permintaan asas yang teguh dari ekonomi sedang pesat membangun yang besar. Kekangan bekalan, termasuk penggunaan tanaman makanan tertentu untuk pengeluaran biofuel mengukuhkan kenaikan trend harga. Walau bagaimanapun, pada separuh kedua, krisis kewangan yang makin mendalam, yang mengakibatkan aliran keluar dana daripada pasaran komoditi serta perkembangan ekonomi yang buruk di ekonomi maju mendorong kepada pembetulan harga komoditi dengan pesat dan mendadak. Yang ketara, harga minyak mentah jatuh kira-kira 70% daripada harga puncaknya kepada USD44 pada akhir tahun 2008. Selain itu, harga komoditi lain dan bahan makanan juga merosot pada paras yang berlainan, sejajar dengan kejatuhan harga minyak. Dengan keadaan permintaan yang lebih lemah dan harga komoditi yang merosot, tekanan inflasi menjadi reda dengan ketara di seluruh dunia menjelang akhir tahun 2008.

Rajah 1.2
Harga Komoditi Utama

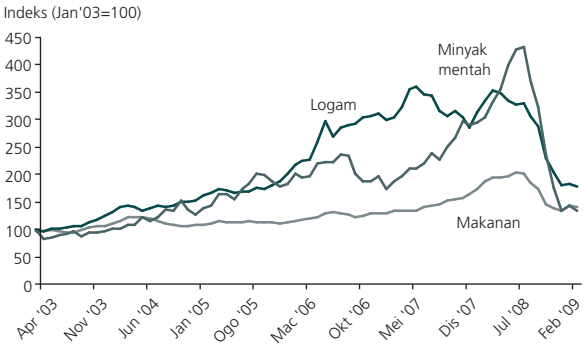

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa

Dalam **pasaran pertukaran asing,** dolar AS memulakan tahun pada kadar pertukaran yang lebih lemah kerana mengalami susut nilai berbanding dengan kebanyakan mata wang, terutamanya dipengaruhi oleh prospek kelembapan ekonomi yang lebih nyata di AS dan penurunan kadar faedah oleh Federal Reserve. Dolar AS secara relatifnya stabil dari bulan April hingga Julai dengan jangkaan bahawa pelonggaran monetari yang agresif di AS akan menyokong proses pemulihan. Namun begitu, dari bulan Julai dan seterusnya, dolar AS mula menambah nilai dengan mendadak berbanding dengan kebanyakan mata wang, kecuali yen, berikutan proses pembayaran balik hutang global yang meluas oleh institusi kewangan dan para pelabur, yang mendorong kepada penjualan besar pendedahan mereka dalam ekuiti dan bon Asia, dan dari pasaran yang mempunyai kadar hasil yang tinggi, seperti di Australia dan New Zealand. Paun sterling dan euro bertambah lemah berbanding dengan dolar AS apabila kemelut kewangan di AS merebak ke Eropah, lalu mendorong kepada jangkaan pelonggaran monetari yang agresif di Eropah. Di samping itu, mata wang serantau turut menyusut berbanding dengan dolar AS dari bulan Julai dan seterusnya apabila aktiviti pembayaran balik hutang di AS mengakibatkan berlakunya aliran keluar portfolio modal yang besar dari rantau ini.

EKONOMI MALAYSIA PADA TAHUN 2008

Ekonomi Malaysia mencatat pertumbuhan sebanyak 4.6% pada tahun 2008 meskipun berlaku kegawatan dalam kewangan antarabangsa dan kemerosotan ketara dalam persekitaran ekonomi global. Permintaan dalam negeri yang kukuh, terutamanya penggunaan swasta yang mampan dan perbelanjaan awam yang kukuh, menyokong pertumbuhan sepanjang tahun itu. Walaupun permintaan luar negeri kukuh pada separuh pertama tahun 2008, keadaan ekonomi global yang merosot dengan ketara dan mendadak serta pembetulan yang besar dalam harga komoditi pada separuh kedua tahun telah membawa kepada penguncupan prestasi eksport Malaysia pada bahagian akhir separuh kedua tahun itu. Memandangkan tahap keterbukaan ekonomi Malaysia yang tinggi, penguncupan eksport telah menjejaskan pendapatan dan permintaan dalam negeri. Aktiviti pelaburan dan penggunaan swasta menjadi sederhana dengan ketara pada suku keempat tahun 2008.

Jadual 1.3: Malaysia - Penunjuk Ekonomi Utama

	2006	2007	2008*a*	2009*r*
Penduduk (juta orang)	26.6	27.2	27.7	28.3
Tenaga kerja (juta orang)	11.5	11.8	12.0	12.1
Guna tenaga (juta orang)	11.2	11.4	11.5	11.5
Pengangguran (% daripada tenaga kerja)	3.3	3.2	3.7	4.5
Pendapatan Per Kapita (RM)	20,885	23,115	25,796	24,541
(USD)	5,694	6,724	7,738	6,812[7]
KELUARAN NEGARA (% perubahan)				
KDNK benar pada harga tahun 2000[1]	5.8	6.3	4.6	-1.0 ~ 1.0
(RM bilion)	475.2	505.4	528.8	528.9
Pertanian, perhutanan dan perikanan	5.4	2.2	3.8	-2.0
Perlombongan dan kuari	-2.7	3.3	-0.8	-0.4
Perkilangan	7.1	3.1	1.3	-8.0
Pembinaan	-0.5	4.6	2.1	3.0
Perkhidmatan	7.3	9.7	7.3	4.5
PNK nominal	11.6	12.9	13.9	-2.9
(RM bilion)	556.4	628.1	715.3	694.8
PNK benar	7.1	6.1	2.9	1.8
(RM bilion)	454.6	482.2	496.1	504.9
Permintaan agregat benar[2]	6.6	9.8	6.9	2.9
Perbelanjaan swasta[2]	6.7	10.6	7.1	-0.3
Penggunaan	6.5	10.8	8.4	3.5
Pelaburan	7.5	9.8	1.5	-17.7
Perbelanjaan awam[2]	6.5	7.9	6.5	11.4
Penggunaan	4.9	6.6	11.6	7.3
Pelaburan	8.4	9.3	0.7	16.6
Tabungan negara kasar (% daripada PNK)	38.4	38.4	37.9	32.2
IMBANGAN PEMBAYARAN (RM bilion)				
Barangan	134.6	127.7	170.1	108.1
Eksport (f.o.b.)	589.7	605.9	664.2	495.8
Import (f.o.b.)	455.2	478.2	494.1	387.6
Imbangan perkhidmatan	-6.9	2.4	1.7	-0.9
(% daripada PNK)	-1.2	0.4	0.2	-0.1
Pendapatan, bersih	-17.3	-13.9	-25.4	-10.6
(% daripada PNK)	-3.1	-2.2	-3.6	-1.5
Pindahan semasa, bersih	-16.9	-15.7	-17.0	-16.6
Imbangan akaun semasa[3]	93.5	100.4	129.4	80.0
(% daripada PNK)	16.8	16.0	18.1	11.5
Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia, bersih[4]	290.4	335.7	317.4	-
(dalam bilangan bulan import tertangguh)	7.8	8.4	7.6	-
HARGA (% perubahan)				
IHP (2005=100)[5]	3.6	2.0	5.4	1.5 ~ 2.0
IHPR(2000=100)[6]	5.1	6.7	8.2	-
Upah benar bagi setiap pekerja dalam sektor perkilangan	-1.4	2.2	-0.9	-

[1] Mulai tahun 2007, KDNK benar telah diubah kepada harga tahun 2000, daripada harga tahun 1987 sebelum ini
[2] Tidak termasuk stok
[3] Data untuk tahun 2008 ialah anggaran
[4] Semua harta dan tanggungan dalam mata wang asing telah dinilai semula kepada ringgit mengikut kadar pertukaran pada tarikh kunci kira-kira dan penambahan/pengurangan nilai diambil kira sewajarnya dalam akaun Bank
[5] Bermula tahun 2006, Indeks Harga Pengguna telah disemak semula kepada tahun asas 2005=100 daripada 2000=100
[6] Bermula tahun 2006, Indeks Harga Pengeluar telah disemak semula kepada tahun asas 2000=100 daripada 1989=100
[7] Berdasarkan kadar pertukaran purata dolar AS bagi tempoh Januari-Februari 2009
a Awalan
r Ramalan

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Jadual 1.4: Malaysia - Penunjuk Kewangan dan Monetari

KEWANGAN KERAJAAN PERSEKUTUAN (RM bilion)	2006	2007	2008*a*
Hasil	123.5	139.9	159.8
Perbelanjaan mengurus	107.7	123.1	153.5
Perbelanjaan pembangunan bersih	35.0	37.5	41.9
Imbangan keseluruhan	-19.1	-20.7	-35.6
Imbangan keseluruhan (% daripada KDNK)	-3.3	-3.2	-4.8
Jumlah pembelanjaan pembangunan bersih sektor awam	86.5	95.1	106.7
Imbangan keseluruhan sektor awam (% daripada KDNK)	-0.3	1.7	-3.3
HUTANG LUAR NEGERI[1]			
Jumlah hutang (RM bilion)	184.5	187.4	235.6
Hutang jangka sederhana dan panjang	141.7	133.0	155.6
Hutang jangka pendek[2]	42.8	54.5	80.0
Nisbah khidmat bayaran hutang (% daripada eksport barangan dan perkhidmatan)			
Jumlah hutang	4.8	3.8	2.7
Hutang jangka sederhana dan panjang	4.5	3.4	2.5

		Perubahan 2006		Perubahan 2007		Perubahan 2008	
WANG DAN PERBANKAN		**RM bilion**	**%**	**RM bilion**	**%**	**RM bilion**	**%**
Bekalan wang	M1	17.0	13.7	27.6	19.6	14.0	8.3
	M3	87.5	13.0	72.4	9.5	99.0	11.9
Deposit sistem perbankan		119.3	17.2	56.5	7.0	103.6	11.9
Pinjaman sistem perbankan[3]		34.9	6.3	51.2	8.6	82.3	12.8
Nisbah pinjaman-deposit (pada akhir tahun)		70.5		72.2		73.5	
Nisbah pembiayaan-deposit[4]		79.0		80.7		81.1	

KADAR FAEDAH (KADAR PURATA PADA AKHIR TAHUN)		2006 %	2007 %	2008 %
Kadar Dasar Semalaman (OPR)		3.50	3.50	3.25
Kadar Antara Bank				
1 bulan		3.58	3.56	3.30
Bank Perdagangan				
Deposit tetap	3 bulan	3.19	3.15	3.04
	12 bulan	3.73	3.70	3.50
Deposit tabungan		1.48	1.44	1.40
Kadar pemberian pinjaman asas (BLR)		6.72	6.72	6.48
Bil Perbendaharaan (3 bulan)		3.43	3.39	2.94
Sekuriti Kerajaan (1 tahun)		3.55	3.53	2.89
Sekuriti Kerajaan (5 tahun)		3.70	3.78	3.00

KADAR PERTUKARAN MATA WANG ASING	2006	2007	2008
Pergerakan Ringgit (pada akhir tahun)	%	%	%
Perubahan berbanding dengan SDR	1.8	1.7	-2.7
Perubahan berbanding dengan USD[5]	7.0	6.8	-4.5

[1] Mulai suku pertama 2008, data hutang luar negeri telah ditakrifkan semula untuk mengambil kira entiti di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa Labuan (Labuan IBFC) sebagai pemastautin
[2] Tidak termasuk mata wang dan deposit yang dimiliki oleh bukan pemastautin dalam institusi perbankan pemastautin
[3] Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas
[4] Dilaraskan untuk merangkumi sekuriti hutang swasta
[5] Ringgit telah ditetapkan pada kadar RM3.80=USD1 pada 2 September 1998 dan beralih kepada apungan terurus berbanding dengan sekumpulan mata wang pada 21 Julai 2005
a Awalan

Pertumbuhan ekonomi yang kukuh sebanyak 7.1% dalam separuh pertama tahun 2008, disokong oleh permintaan dalam dan luar negeri yang kukuh. Permintaan dalam negeri diterajui oleh penggunaan swasta yang berkembang kukuh dan berterusan, disokong oleh peningkatan pendapatan boleh guna yang stabil, keadaan pasaran pekerja yang positif dan persekitaran pembiayaan yang memuaskan. Permintaan luar negeri disokong oleh harga komoditi yang sangat tinggi dan jumlah eksport yang kukuh. Permintaan daripada negara serantau juga kukuh. Apabila kemerosotan global semakin buruk pada separuh kedua tahun 2008, dengan beberapa ekonomi maju yang utama mengalami kemelesetan dan pertumbuhan beberapa ekonomi serantau menyederhana dengan nyata, permintaan luar negeri bersih merosot dengan ketara. Walau bagaimanapun, pertumbuhan KDNK benar kekal positif pada separuh kedua tahun itu, dengan berkembang secara sederhana sebanyak 2.4%, disokong oleh penggunaan awam yang kukuh dan pengembangan penggunaan swasta yang berterusan. Bonus untuk kakitangan awam, pembayaran rebat tunai subsidi minyak dan akses berterusan kepada pembiayaaan telah menyokong penggunaan swasta ketika keadaan guna tenaga yang kian lemah telah menjejaskan sedikit sebanyak sentimen pengguna. Persekitaran ekonomi global yang semakin merosot juga telah mendorong kepada kemerosotan aktiviti pelaburan swasta pada separuh kedua tahun itu.

Ekonomi Malaysia mencatat pertumbuhan sebanyak 4.6% pada tahun 2008, meskipun berlaku kegawatan kewangan antarabangsa dan kemerosotan ketara keadaan ekonomi global

Dari segi penawaran, pertumbuhan pada enam bulan pertama tahun itu telah didorong oleh prestasi sektor perkhidmatan yang teguh lantaran keadaan permintaan dalam negeri yang mantap, dan pengembangan aktiviti perdagangan dan pelancongan. Sokongan berterusan datang daripada sektor perkilangan berikutan permintaan luar negeri yang teguh daripada pasaran bukan AS dan eksport keluaran berasaskan sumber yang lebih tinggi yang turut mendapat manfaat daripada kenaikan harga komoditi. Sektor pertanian juga meningkat pada kadar yang lebih kukuh disebabkan terutamanya pengembangan pengeluaran minyak sawit mentah. Walau bagaimanapun, sektor perkilangan, terutamanya industri berorientasikan eksport, menjadi lemah pada separuh kedua tahun itu, sejajar dengan kemerosotan permintaan global dan pembetulan mendadak harga komoditi. Sektor perkhidmatan terus menyokong ekonomi pada separuh kedua tahun itu, walaupun pertumbuhan menjadi sederhana disebabkan pertumbuhan perlahan subsektor perkhidmatan yang bergantung pada aktiviti berkaitan perdagangan dan pasaran modal.

Sejajar dengan aktiviti ekonomi yang kukuh pada separuh pertama tahun 2008, keadaan pasaran pekerja teguh sepanjang tempoh itu. Bagaimanapun, keadaan pasaran pekerja mula lembap pada separuh kedua tahun itu apabila syarikat-syarikat, terutamanya dalam sektor perkilangan, bersikap berhati-hati ketika permintaan luar negeri merosot. Oleh itu, kadar pengangguran bertambah kepada 3.7% pada tahun 2008, apabila jumlah guna tenaga berkembang pada kadar yang lebih perlahan berbanding dengan peningkatan dalam tenaga kerja. Walaupun tekanan inflasi semakin meningkat pada separuh pertama tahun itu, tiada bukti berlakunya kenaikan upah berlebihan sebagai tindak balas terhadap harga yang lebih tinggi. Kaji Selidik Persekutuan Majikan-Majikan Malaysia menunjukkan bahawa gaji purata dalam sektor swasta bertambah sebanyak 5.9% pada 2008 sejajar dengan trend tempoh terdahulu. Sementara itu, produktiviti pekerja meningkat lagi pada tahun 2008 dan terus menyokong kenaikan gaji dan pertumbuhan upah.

Inflasi berada pada trend menaik pada lima bulan pertama tahun 2008 ekoran peningkatan dalam harga makanan dan bahan api global, hingga mencecah paras tertinggi pada pertengahan tahun. Kadar inflasi, walau bagaimanapun, naik dengan mendadak pada suku ketiga ekoran pelarasan 40.4% ke atas harga bahan api runcit pada bulan Jun. Kadar inflasi mencatat paras tertinggi kepada 8.5% pada bulan Julai. Penurunan harga makanan global dan juga penurunan harga komoditi yang cepat telah membawa kepada pembetulan mendadak dan pesat bagi seluruh harga komoditi global. Hal ini mengakibatkan penyusutan harga makanan

dalam negeri dan harga bahan api pada suku keempat. Bagi keseluruhan tahun itu, inflasi keseluruhan berpurata pada 5.4%.

Kedudukan luaran kekal kukuh pada separuh pertama tahun 2008, disebabkan terutamanya oleh lebihan akaun semasa yang besar. Akaun semasa disokong oleh lebihan dagangan yang ketara besar berikutan pertumbuhan yang lebih kukuh pada kedua-dua eksport komoditi dan perkilangan berasaskan sumber, dalam keadaan harga komoditi yang tinggi. Akaun perkhidmatan terus mencatatkan lebihan, disebabkan perolehan yang lebih tinggi daripada pelancongan. Akaun kewangan turut mencatatkan lebihan yang besar pada separuh pertama tahun 2008, disebabkan aliran masuk pelaburan langsung asing dan pelaburan lain yang kukuh. Lebihan yang besar pada akaun semasa terus mampan pada separuh kedua tahun 2008, disebabkan eksport yang lebih sederhana telah diimbangi oleh penyusutan dalam import. Walau bagaimanapun, imbangan pembayaran secara keseluruhan pada separuh kedua tahun 2008 mencatatkan defisit bersih. Ini disebabkan aliran keluar bersih yang besar dalam akaun kewangan, yang lebih daripada mengimbangi lebihan dalam akaun semasa. Aliran keluar bersih dalam akaun kewangan adalah disebabkan terutamanya oleh kebalikan aliran portfolio pelaburan yang banyak berikutan aktiviti pembayaran balik hutang oleh institusi kewangan ekoran krisis kewangan global yang semakin buruk.

Ekonomi Malaysia menghadapi krisis kewangan global dalam keadaan kedudukan ekonominya yang kukuh. Ini disebabkan terutamanya oleh sistem kewangan yang lebih teguh selepas negara menghadapi krisis kewangan Asia sedekad yang lalu di samping struktur ekonomi yang lebih seimbang dan pelbagai. Kedudukan luaran negara juga berdaya tahan, dengan hutang luar negeri yang rendah, lebihan akaun semasa yang mampan dan paras rizab luar negeri yang tinggi. Sektor kewangan adalah mantap, dengan mudah tunai dan penampan modal yang kukuh. Memandangkan ketidakpastian dalam persekitaran luaran yang berlanjutan, tindak balas dasar tertumpu pada usaha menyokong permintaan dalam negeri, dengan memastikan pengembangan berterusan dalam penggunaan swasta dan perbelanjaan awam, serta mengelakkan pengangguran yang meluas.

KEADAAN PERMINTAAN DALAM NEGERI PADA TAHUN 2008

Pada separuh pertama tahun 2008, ekonomi berkembang dengan kukuh atas kekuatan permintaan dalam negeri, yang berkembang sebanyak 9.4%, didorong terutamanya oleh pertumbuhan kukuh dalam perbelanjaan penggunaan swasta. Perbelanjaan pengguna yang berdaya tahan disokong oleh peningkatan yang stabil dalam pendapatan boleh guna, keadaan pasaran pekerja yang stabil dan persekitaran pembiayaan yang memuaskan.

Permintaan dalam negeri, yang kukuh pada separuh pertama, menyederhana menjelang akhir tahun 2008 ketika kemerosotan ekonomi global semakin buruk

Walau bagaimanapun, krisis kewangan global menjadi semakin buruk dalam separuh kedua tahun 2008, dan membawa kepada kemerosotan yang mendadak pada permintaan luar negeri dan pembetulan pada harga komoditi. Impak itu dirasai dalam sektor ekonomi yang mempunyai pendedahan perdagangan yang tinggi, lalu menjejaskan permintaan dalam negeri. Akibatnya, pertumbuhan permintaan dalam negeri

Rajah 1.3
Agregat Permintaan Dalam Negeri Benar

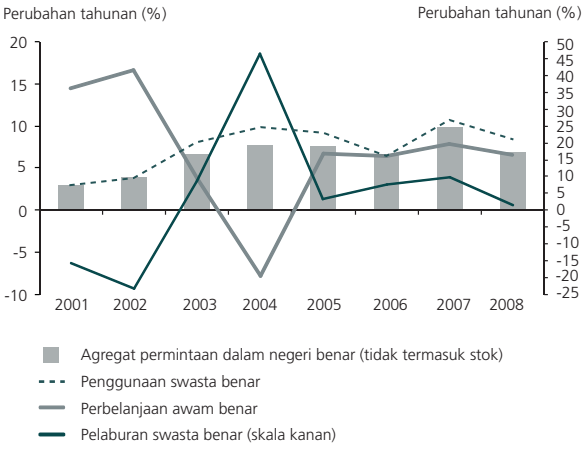

menyederhana kepada 4.7% pada separuh tahun kedua, menjadikan pertumbuhan keseluruhan dalam **permintaan dalam negeri** agregat untuk tahun itu pada 6.9% (2007: 9.8%). Pertumbuhan penggunaan swasta menjadi perlahan menjelang akhir tahun 2008, berikutan pasaran pekerjaan diramalkan lebih lemah. Pelaburan swasta mengembang pada kadar yang lebih sederhana, terutamanya pada separuh kedua tahun 2008, apabila keadaan ekonomi global yang lembap mula menjejaskan perbelanjaan modal, khususnya dalam sektor perkilangan berorientasikan eksport. Sektor awam, sementara itu, meneruskan sokongan kepada pertumbuhan ekonomi secara keseluruhan.

Penggunaan swasta kekal berdaya tahan pada tahun 2008 dan bertambah sebanyak 8.4% (2007: 10.8%) walaupun wujudnya kebimbangan mengenai paras harga keseluruhan yang lebih tinggi ekoran kenaikan harga bahan api dan elektrik pada bulan Jun 2008. Prestasi penunjuk penggunaan utama, seperti import barangan pengguna, perbelanjaan kad kredit, pinjaman yang diluluskan dan dikeluarkan untuk isi rumah, serta jualan kenderaan penumpang terus kukuh. Perbelanjaan isi rumah disokong oleh peningkatan kukuh pendapatan boleh guna berikutan harga komoditi yang tinggi dan keadaan pasaran pekerja yang stabil, terutamanya pada separuh tahun pertama. Walaupun harga komoditi menyederhana dengan nyata menjelang separuh kedua, harga secara puratanya berada pada paras memuaskan berbanding dengan trend tempoh terdahulu. Impak pengembangan daripada pelarasan gaji kakitangan awam pada separuh kedua tahun 2007 juga menular ke separuh pertama tahun 2008, memberikan sokongan kepada perbelanjaan pengguna yang lebih tinggi. Sementara itu, bonus kakitangan awam, yang dibayar pada bulan September dan Disember 2008, memberikan sokongan tambahan kepada penggunaan. Di samping itu, keadaan pasaran pekerja sebahagian besarnya kekal stabil sepanjang tahun. Walau bagaimanapun, menjelang akhir tahun itu, impak kelembapan ekonomi global yang semakin mendalam dan meluas mengakibatkan prospek pekerjaan menjadi lebih lemah, dengan syarikat-syarikat terutamanya dalam industri berorientasikan eksport mengambil langkah pengurangan kos melalui pemberhentian sementara dan pemendekan waktu kerja; justeru, membawa kepada perbelanjaan penggunaan yang sederhana, terutamanya pada suku keempat 2008.

Rajah 1.4
PNK per Kapita

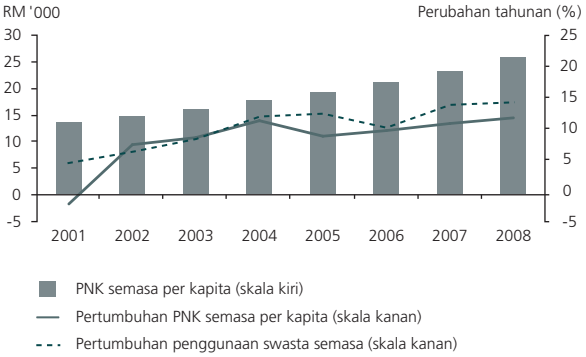

Walaupun perbelanjaan pengguna masih mengembang, sentimen pengguna terjejas oleh beberapa faktor pada tahun 2008. Sebagai mencerminkan kebimbangan pengguna terhadap harga yang semakin meningkat dan keadaan global yang kian teruk, Indeks Sentimen Pengguna Institut Penyelidikan Ekonomi Malaysia (Malaysian Institute of Economic Research, MIER) jatuh ke bawah paras ambang 100 mata mulai suku kedua 2008. Pengguna pada mulanya bimbang dengan impak kenaikan harga minyak runcit sebanyak 78 sen terhadap pendapatan boleh guna mereka. Walau bagaimanapun, kebimbangan ini berkurang dengan pemberian rebat dan subsidi kepada pemandu dan pemilik kereta terpilih. Kerajaan kemudiannya mengurangkan harga bahan api sejajar dengan penurunan harga minyak mentah global. Menjelang akhir tahun 2008, sentimen pengguna beralih daripada kebimbangan terhadap kos hidup yang lebih tinggi kepada keadaan di pasaran pekerjaan dan prospek pendapatan apabila keadaan kemelesetan global semakin meruncing.

Sepanjang tahun itu, perbelanjaan pengguna juga disokong oleh keadaan pembiayaan yang memuaskan. Kadar faedah kekal rendah dan akomodatif, manakala pengguna terus menikmati akses kepada kredit. Dalam keadaan ini, kredit isi rumah terus berkembang dengan pinjaman terkumpul isi rumah bertambah sebanyak 9.7% pada tahun 2008 (2007: 7.7%), sebahagian besar didorong oleh pinjaman untuk pembelian harta kediaman, barangan pengguna tahan lama dan kereta penumpang. Secara keseluruhan, kedudukan kewangan isi rumah kekal mantap, dengan nisbah hutang isi rumah kepada aset

kewangan kekal rendah pada 41.9% (2007: 36.8%), manakala nisbah pinjaman tak berbayar (NPL) untuk pinjaman isi rumah dan pembelian harta kediaman terus menurun, masing-masing kepada 4.1% dan 5.6% (2007: masing-masing 5.3% dan 7.0%) pada akhir tahun 2008.

Walau bagaimanapun **pelaburan swasta** menyederhana kepada 1.5% pada tahun 2008 (2007: 9.8%). Walaupun pelaburan swasta kukuh pada awal tahun 2008, aktiviti pengembangan modal menjadi perlahan dengan ketara menjelang akhir tahun apabila syarikat perniagaan menangguhkan atau membatalkan keputusan pelaburan mereka ekoran kemerosotan ekonomi global yang ketara. Pelbagai penunjuk pelaburan menunjukkan aktiviti pelaburan yang lemah pada akhir tahun 2008. Import barangan modal yang menunjukkan pertumbuhan positif yang kukuh sebanyak 9.6% pada separuh pertama, merosot sebanyak 7.9% pada separuh kedua. Pinjaman yang dikeluarkan untuk syarikat perniagaan, dan sekuriti hutang swasta yang diterbitkan untuk aktiviti baharu juga menunjukkan aktiviti yang lebih perlahan pada akhir tahun. Walaupun aliran masuk FDI kasar kekal tinggi pada RM51 bilion (2007: RM46.2 bilion), persekitaran ekonomi global yang semakin buruk menjejaskan aliran masuk pada separuh kedua tahun 2008. Sebagai mencerminkan sentimen pelabur yang semakin lemah, Indeks Keadaan Perniagaan (Business Conditions Index, BCI) MIER pada suku ketiga menjunam ke bawah paras ambang keyakinan 100 mata, dan mengakhiri tahun itu rendah pada 53.8 mata pada suku terakhir.

Rajah 1.5
Jumlah Pelaburan Semasa dan Penggunaan Kapasiti Sektor Perkilangan

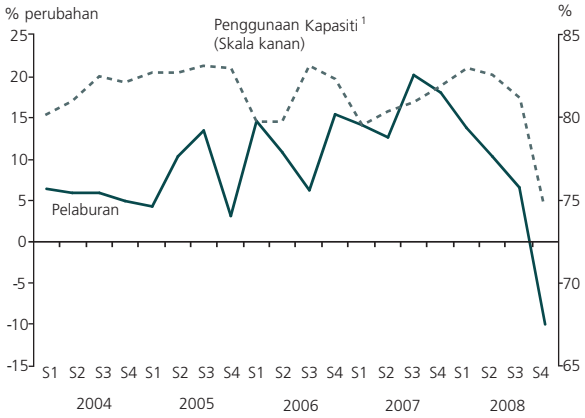

[1] Sumber: Institut Penyelidikan Ekonomi Malaysia (MIER)

Pelaburan dalam sektor perkilangan paling teruk terjejas oleh kemerosotan keadaan ekonomi global. Apabila permintaan terhadap eksport perkilangan menurun, begitu juga dengan aktiviti pengeluaran yang membawa kepada kadar penggunaan kapasiti yang lebih rendah. Kadar penggunaan kapasiti MIER jatuh daripada 83% pada suku pertama tahun 2008 kepada 74.4% pada suku keempat, mengurangkan keperluan bagi firma untuk menjalankan langkah pengembangan kapasiti baharu. Sungguhpun projek-projek sedia ada diteruskan, kemerosotan ekonomi global menyebabkan projek-projek baharu ditangguhkan. Trend penunjuk, seperti import jentera dan pinjaman yang dikeluarkan untuk sektor perkilangan mengesahkan trend pelaburan yang merosot.

Walau bagaimanapun, pelaburan dalam sektor-sektor lain kekal positif. Dalam sektor perlombongan, perbelanjaan modal dalam sektor minyak dan gas kekal tinggi. Peningkatan harga minyak mentah, terutamanya pada separuh pertama tahun 2008, menyokong aktiviti pencarian terutamanya dalam bidang telaga minyak laut dalam. Pelaburan dalam sektor perkhidmatan berkembang, terutamanya dalam subsektor pengangkutan, disebabkan pengembangan dalam pengangkutan rel dan pengangkutan udara, serta dalam kemudahan pelabuhan. Sementara itu, kerja naik taraf rangkaian yang sedang berjalan oleh pengendali mudah alih yang sedia ada dan yang baharu, menyokong pelaburan dalam subsektor komunikasi. Dalam subsektor perdagangan borong dan runcit, projek penambahan kedai-kedai baharu terus dilaksanakan.

Pelaburan awam meningkat pada kadar yang lebih perlahan sebanyak 0.7% pada tahun 2008 (2007: 9.3%). Perbelanjaan pembangunan yang besar disalurkan kepada projek untuk menambah baik sektor ekonomi dan perkhidmatan sosial negara, sejajar dengan peranan Kerajaan untuk memberikan sokongan kepada pertumbuhan. Dalam sektor ekonomi, perbelanjaan disasarkan terutamanya untuk menambah baik dan menaik taraf infrastruktur perindustrian dan kemudahan awam, mempertingkat sistem pengangkutan dan menambahkan kecekapan dalam pengeluaran pertanian. Sementara itu, perbelanjaan dalam sektor perkhidmatan sosial terus ditumpukan kepada perkhidmatan keperluan, termasuk pendidikan, penjagaan kesihatan dan perumahan.

Pola Pelaburan Negara-Negara pada Peringkat Pembangunan yang Berbeza

Pendahuluan

Pelaburan memainkan peranan penting dalam proses pembangunan ekonomi sesebuah negara kerana ia mengembangkan kapasiti produktiviti modal fizikal dan modal insan. Jumlah pelaburan merangkumi perbelanjaan modal sektor swasta dan awam, dengan peranan sektor awam tertumpu khususnya pada penyediaan infrastruktur asas dan yang perlu untuk menyokong aktiviti ekonomi sektor swasta. Apabila sesebuah ekonomi itu membangun, pola perbelanjaan pelaburannya berkembang untuk menyokong aktiviti ekonomi yang lebih pelbagai.

Rencana ini menganalisis pola jumlah pelaburan sebagai peratusan keluaran dalam negeri kasar (KDNK) negara-negara pada peringkat pembangunan ekonomi yang berbeza. Melalui analisis pola pelaburan kumpulan negara yang berlainan, rencana ini menilai sama ada peringkat pembangunan ekonomi yang berbeza, diukur melalui pendapatan per kapita nominal, sejajar dengan paras pelaburan tertentu secara relatif kepada KDNK. Bahagian kedua rencana ini membincangkan faktor penyebab kepada penurunan berterusan nisbah pelaburan kepada KDNK apabila sesebuah negara menjadi bertambah maju. Bahagian akhir rencana ini mengupas sama ada wujud trend keseluruhan yang tertentu dan nyata dalam nisbah pelaburan kepada KDNK apabila sesebuah negara itu berkembang daripada ekonomi berpendapatan rendah kepada ekonomi berpendapatan tinggi.

Adakah peringkat pembangunan mempengaruhi paras pelaburan?

Analisis nisbah pelaburan kepada KDNK bagi 14 ekonomi dalam Rajah 1 yang berkaitan dengan pendapatan per kapita menunjukkan bahawa tidak ada suatu paras pelaburan umum yang berkaitan dengan mana-mana tahap pembangunan. Negara-negara mempunyai perbelanjaan pelaburan yang berbeza dari segi peratusan kepada KDNK meskipun berada pada peringkat pembangunan yang sama. Sebagai contoh, pada pendapatan per kapita yang sama, iaitu USD1,000, sumbangan pelaburan Malaysia kepada KDNK adalah hampir 22%, Thailand 28%, manakala RR China lebih tinggi pada 35%. Dalam kes-kes tertentu, nisbah pelaburan kepada KDNK sesebuah negara adalah dua kali lebih tinggi berbanding dengan paras yang dicapai oleh negara lain meskipun negara-negara tersebut mempunyai pendapatan per kapita yang secara relatif sama. Misalnya, nisbah pelaburan kepada KDNK Singapura ialah 40% pada pendapatan per kapita USD6,000, yang secara kasar adalah dua kali lebih besar daripada nisbah pelaburan kepada KDNK China Taipei sungguhpun pendapatan per kapita kedua-duanya adalah sama.

Ini menunjukkan bahawa wujud faktor-faktor lain yang mempengaruhi perbelanjaan pelaburan sesebuah negara dari segi peratusan kepada KDNK. Terdapat tiga faktor yang benar-benar penting. Faktor pertama ialah strategi pertumbuhan yang dilaksanakan oleh negara-negara berkenaan. Sebagai contoh, negara yang menggunakan strategi perindustrian berorientasikan eksport yang agresif, yang menggalakkan aliran masuk pelaburan langsung asing (foreign direct investment, FDI), lebih cenderung mencapai nisbah pelaburan yang lebih tinggi. Proses perindustrian pada amnya didorong oleh pengembangan pesat sektor perkilangan yang lebih berintensif modal kerana ia memerlukan pelaburan sektor swasta yang besar dalam jentera dan peralatan. Di samping itu, apabila proses perindustrian menjadi lebih pesat dan menyumbang kepada paras pendapatan per kapita yang lebih tinggi, paras pelaburan turut meningkat susulan langkah negara berkenaan beralih kepada aktiviti perkilangan nilai ditambah lebih tinggi. Bagi negara yang bergantung pada FDI, nisbah pelaburan yang tinggi mungkin berterusan jika firma asing terus meningkatkan pelaburan permulaan dan melaburkan semula perolehan mereka di negara tempat mereka beroperasi.

Rajah 1
Pola Pelaburan Ekonomi Terpilih

Negara ASEAN terpilih dan RR China

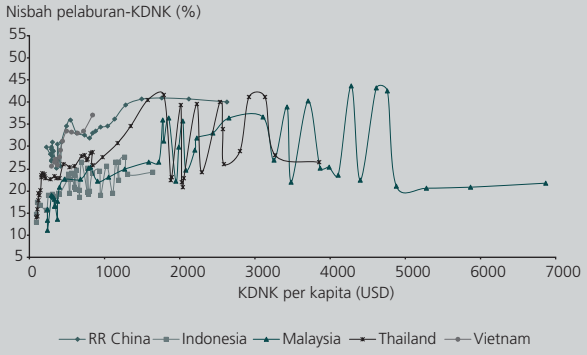

NIE Asia

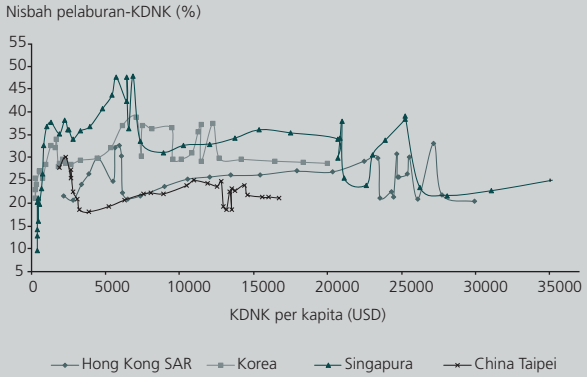

Negara perindustrian terpilih

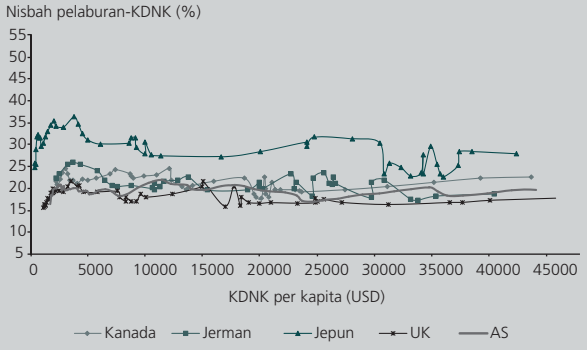

Faktor kedua berkaitan dengan peranan sektor awam dalam ekonomi pada peringkat pembangunan ekonomi yang berbeza. Pengalaman ASEAN, NIE Asia dan RR China menunjukkan bahawa pelaburan oleh sektor awam adalah tinggi pada peringkat awal pembangunan negara, dan pelaburan terutamanya disalurkan kepada infrastruktur pengangkutan, utiliti dan pendidikan, yang perlu bukan sahaja untuk mewujudkan persekitaran yang kondusif untuk menyokong aktiviti sektor swasta bahkan untuk menarik FDI.

Faktor ketiga yang boleh mempengaruhi nisbah pelaburan kepada KDNK ialah sama ada sesebuah negara itu mempunyai sumber asli atau tidak. Negara yang kurang sumber asli atau tanah, seperti Singapura dan Jepun, mempunyai dorongan yang lebih kuat untuk menarik dan membangunkan industri berintensif modal yang kukuh dan pelbagai. Berbeza halnya dengan negara yang kaya dengan sumber semula jadi yang mungkin mempunyai nisbah pelaburan yang lebih rendah kerana tumpuan strategi mereka adalah untuk memanfaatkan kelebihan sumber semula jadi mereka, lantas input modal yang diperlukan adalah lebih kecil. Kenyataan ini benar jika sesebuah negara itu tidak membuat perbelanjaan modal yang besar untuk menjana nilai ditambah yang lebih tinggi daripada sumber aslinya, terutamanya untuk membangunkan aktiviti hiliran.

Mengapakah nisbah pelaburan terus menurun apabila sesebuah ekonomi bertambah maju?

Sebagaimana dipaparkan oleh Rajah 1, negara perindustrian cenderung mempunyai nisbah pelaburan yang lebih rendah dan stabil, dengan nisbah tersebut bertumpu ke arah lingkungan lebih kecil antara 15-25% daripada KDNK, kecuali Jepun (20-35%). Ini mungkin berpunca daripada peranan sektor perkhidmatan yang lebih besar apabila sesebuah ekonomi itu menjadi lebih maju. Hakikatnya, sungguhpun sifat sektor perkhidmatan kurang berintensif modal, tetapi ia berupaya mempunyai nilai ditambah yang lebih tinggi daripada sektor perkilangan

Rajah 2
Corak Pelaburan Negara sepanjang Peningkatan Tahap Pembangunan

Plot selerak

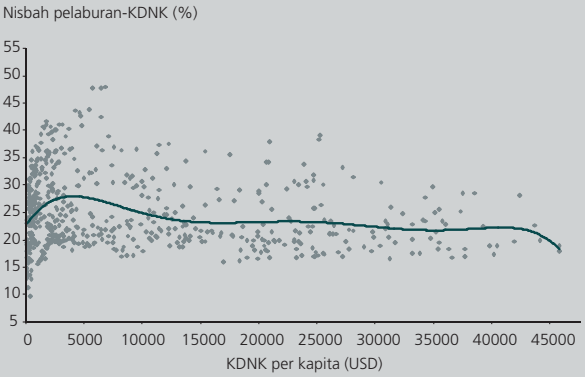

Pelaburan yang mungkin dilalui sepanjang tahap pembangunan

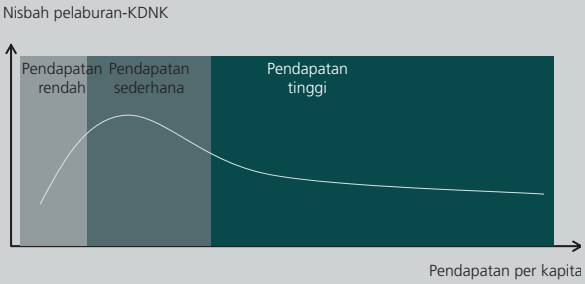

secara relatif. Tidak seperti sektor perkilangan yang berorientasikan eksport, sektor perkhidmatan lebih berkaitan dengan, dan juga lebih bergantung pada perbelanjaan penggunaan swasta. Malah, penggunaan swasta lebih tinggi di negara maju sejajar dengan paras pendapatan penduduknya yang tinggi, yang merupakan satu daripada penentu utama perbelanjaan penggunaan swasta.

Nisbah pelaburan negara membangun Asia cenderung untuk berada dalam lingkungan yang lebih luas, iaitu 10-45% daripada KDNK. Selain itu, nisbah pelaburan negara-negara berkenaan juga mudah turun naik berbanding dengan negara perindustrian. Hal ini mungkin disebabkan oleh ciri negara-negara tersebut yang pelbagai, dari segi tahap keterbukaan, struktur pengeluaran, dasar pelaburan, serta komposisi modal dan guna tenaganya. Sebagai contoh, sebuah ekonomi yang lebih terbuka sering kali dikaitkan dengan nisbah pelaburan yang lebih tinggi pada mana-mana paras pendapatan per kapita, namun negara berkenaan mungkin lebih mudah terdedah kepada turun naik dalam permintaan luaran.

Adakah wujud trend tersendiri bagi nisbah pelaburan kepada KDNK pada peringkat pembangunan negara yang berbeza?
Sungguhpun wujud kepelbagaian yang ketara dalam kalangan negara yang dinyatakan di atas, namur jelas terdapat trend lazim dari segi nisbah pelaburan kepada KDNK apabila negara-negara berkenaan beralih daripada suatu peringkat pembangunan ekonomi kepada peringkat pembangunan yang lain, seperti dipaparkan dalam Rajah 2[1].

[1] Kecuali beberapa pemerhatian terakhir pada rajah plot selerak yang berkaitan dengan ekonomi yang mempunyai pendapatan per kapita paling tinggi, garis trend pada rajah itu hampir-hampir menyamai laluan yang diunjurkan pada rajah kedua.

Pertama, negara berpendapatan rendah cenderung untuk mencatat peningkatan pesat dalam nisbah pelaburan kepada KDNK. Ini kerana, pada peringkat awal pembangunan, negara-negara tersebut perlu membina infrastruktur asas dan yang perlu seperti rangkaian jalan raya dan pengangkutan supaya pasaran utama dapat dihubungkan dan berfungsi dengan baik. Ini memerlukan pelaburan permulaan yang besar. Di samping itu, aktiviti ekonomi lazimnya tertumpu pada pengeluaran komoditi berintensif pekerja dan aktiviti pemasangan asas. Oleh itu, meskipun jumlah pelaburan yang terlibat mungkin lebih kecil, bahagian pelaburan kepada KDNK adalah lebih besar. Selain itu, peningkatan nisbah pelaburan kepada KDNK mencerminkan kos pemerolehan teknologi terkini daripada syarikat asing di negara yang lebih maju. Kaedah pemerolehan teknologi sebegini merupakan cara yang lebih cepat untuk mencapai pembangunan yang lebih tinggi.

Seterusnya, pola pelaburan menjadi stabil pada peringkat pendapatan sederhana. Apabila aktiviti ekonomi menjadi lebih canggih dan mula menumpukan kepada aktiviti nilai ditambah yang lebih tinggi dalam rantaian penawaran, negara berkenaan perlu menambah baik dan menaik taraf infrastruktur mereka termasuk penyediaan pelabuhan yang lebih moden dan berkapasiti lebih tinggi, selain sektor telekomunikasi dan infrastruktur utiliti yang lebih baik. Di samping itu, struktur industri negara-negara berkenaan juga mungkin memerlukan pelaburan yang besar. Sebagai contoh, peralihan daripada aktiviti pemasangan yang mudah kepada penghasilan wafer memerlukan pelaburan yang besar. Ini kerana proses baharu itu memerlukan jentera dan input yang berbeza dan pastinya berkos tinggi.

Akhir sekali, negara maju cenderung mempunyai nisbah pelaburan yang lebih rendah, umumnya disebabkan oleh peralihan ke arah sektor perkhidmatan dan perbelanjaan penggunaan yang lebih besar, yang akan menghasilkan nisbah penggunaan kepada KDNK yang lebih tinggi. Negara-negara ini juga mempunyai sektor perkhidmatan yang lebih besar lagi cekap, yang dapat memenuhi keperluan ekonomi domestik mereka. Memandangkan sektor perkhidmatan lazimnya kurang berintensif modal, maka sumbangan keseluruhan pelaburan kepada KDNK adalah lebih kecil. Satu lagi faktor penyumbang ialah pemindahan aktiviti pengeluaran negara maju yang mempunyai nilai ditambah lebih rendah ke luar negara sebagai strategi untuk terus berdaya maju melalui kos pengeluaran yang lebih rendah. Firma-firma masih mengekalkan sebahagian daripada rantaian penawaran pengeluaran dalam ekonomi maju, terutamanya aktiviti nilai ditambah yang lebih tinggi kerana ekonomi maju giat menggalakkan inovasi dan aktiviti berasaskan pengetahuan. Dengan itu, perbelanjaan pelaburan di negara-negara tersebut lebih tertumpu pada usaha meningkatkan pembelajaran dan inovasi, berbanding perbelanjaan terhadap jentera berat dan input modal fizikal.

Bagi Malaysia, pada peringkat awal pembangunannya, aktiviti ekonomi utama lebih menjurus kepada usaha memanfaatkan sumber aslinya yang kaya. Pada peringkat pembangunan itu, Malaysia amat bergantung pada sektor berasaskan sumber asli melalui pengeluaran dan pengeksportan komoditi utama, seperti getah, timah dan diikuti pula oleh minyak sawit dan minyak mentah. Kebanyakan perbelanjaan pelaburan adalah untuk membangunkan dan meningkatkan tanaman pertanian berhasil tinggi di samping penyediaan infrastruktur asas oleh sektor awam. Krisis ekonomi global pada awal tahun 1980an mendorong Kerajaan mempelbagaikan sumber pertumbuhan negara dan melaksanakan strategi perindustrian berorientasikan eksport. Tumpuan pembangunan kepada sektor perkilangan berintensif modal menarik lebih banyak pelaburan swasta, terutamanya aliran masuk FDI, yang meningkatkan sumbangan sektor perkilangan kepada pertumbuhan ekonomi negara. Pelaburan awam berterusan apabila Kerajaan, melalui pelaksanaan rancangan penswastaannya, melaksanakan langkah menambah baik dan menaik taraf infrastruktur, seperti jalan raya, pelabuhan, lapangan terbang, telekomunikasi dan utiliti. Hasilnya, pelaburan mencapai tahap tertinggi 43.6% daripada KDNK pada tahun 1995. Bagaimanapun, selepas berakhirnya Krisis Kewangan

Asia tahun 1997-98, nisbah pelaburan kepada KDNK menurun sebelum menjadi stabil pada paras lebih rendah apabila sektor perkhidmatan yang kurang berintensif modal menjadi semakin penting, manakala projek infrastruktur sektor awam yang besar, yang kebanyakannya dimulakan sebelum tercetusnya Krisis berkenaan, siap dibina.

Kesimpulan

Ringkasnya, rencana ini menganalisis pola pelaburan negara-negara pada peringkat pembangunan ekonomi yang berbeza, dan bukannya mengikut masa. Beberapa pemerhatian terserlah daripada analisis ini. Pertama, nisbah pelaburan kepada KDNK antara negara adalah luas julatnya, meskipun negara-negara berkenaan tergolong dalam lingkungan pendapatan yang sama. Ini menunjukkan bahawa wujud faktor-faktor lain selain paras pendapatan yang mempengaruhi nisbah pelaburan. Strategi pembangunan dan perindustrian, peranan sektor awam dan sumber asli sesebuah negara merupakan faktor penentu yang penting. Kedua, nisbah pelaburan bagi negara-negara yang lebih maju cenderung menjadi stabil pada kadar yang lebih rendah. Ini sebahagian besarnya mencerminkan peralihan kepada aktiviti nilai ditambah yang lebih tinggi tetapi kurang berintensif modal, selain aktiviti berkaitan perkhidmatan. Akhir sekali, wujud pola umum nisbah pelaburan kepada KDNK apabila negara-negara berubah sejajar dengan peringkat pembangunan yang berlainan, sebagaimana yang diukur oleh paras pendapatan per kapita – pertumbuhan pesat pelaburan pada peringkat awal pembangunan negara, diikuti nisbah pelaburan yang stabil apabila negara berkenaan mencapai paras pendapatan sederhana, sebelum menjurus kepada nisbah pelaburan yang lebih rendah apabila pembangunan yang lebih maju berjaya dicapai.

Perbelanjaan modal oleh perusahaan awam bukan kewangan (PABK) adalah mampan. Pelaburan oleh PETRONAS terus berkembang, disalurkan terutamanya kepada aktiviti pencarian dan pembangunan dalam subsektor minyak dan gas huluan, serta pengembangan kumpulan perkapalan. Perbelanjaan modal berterusan oleh PABK adalah untuk menambah baik sistem kemudahan, pengangkutan dan telekomunikasi. Tenaga Nasional Berhad terus membuat perbelanjaan modal bagi menaik taraf dan menambah baik sistem penjanaan, penyaluran dan pengagihan kuasanya. Sementara itu, penambahbaikan kapasiti dalam sektor komunikasi adalah terutamanya untuk meningkatkan kemudahan infrastruktur jalur lebar supaya dapat memberikan perkhidmatan komunikasi yang lebih luas dan lebih baik.

Penggunaan awam berkembang dengan kukuh sebanyak 11.6% pada tahun 2008 (2007: 6.6%) disebabkan terutamanya oleh perbelanjaan yang lebih tinggi untuk emolumen, pertahanan serta bekalan dan perkhidmatan. Peningkatan perbelanjaan emolumen mencerminkan komitmen Kerajaan untuk meningkatkan pembangunan sumber manusia dalam sektor awam. Sementara itu, perbelanjaan yang lebih tinggi untuk bekalan dan perkhidmatan sepanjang tahun itu adalah terutamanya untuk tujuan penyenggaraan bangunan dan lekapan serta untuk menambah baik jentera pentadbiran dan sistem penyampaian sektor awam.

Rajah 1.6
Tabung Negara Kasar dan Jurang Tabungan-Pelaburan

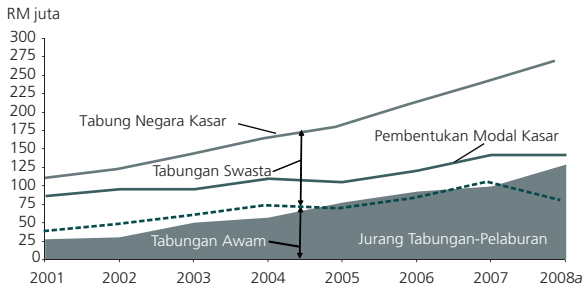

a Anggaran

Walaupun pertumbuhan penggunaan swasta adalah kukuh, tabungan sektor swasta bertambah dengan nyata kepada RM190.5 bilion atau 26.6% daripada PNK pada tahun 2008 (2007: 21.8%), mencerminkan pada umumnya kedudukan kewangan isi rumah yang kukuh. Deposit sektor perbankan yang dipegang oleh individu terus meningkat kepada RM366 bilion sepanjang tahun itu (2007: RM330.6 bilion). Walau bagaimanapun, tabungan sektor awam merosot kepada RM80.4 bilion atau 11.2% daripada PNK (2007: 16.6%). Keseluruhannya, **tabungan negara kasar** (gross national saving, GNS) bertambah sebanyak 12.3% kepada RM270.9 bilion dan mendorong kepada lebihan tabungan-pelaburan yang lebih besar RM129.4 bilion atau 18.1% daripada PNK pada tahun 2008. Kadar tabungan yang tinggi ini membolehkan Malaysia membiayai pertumbuhannya, sebahagian besarnya daripada sumber-sumber dalam negeri.

KAJIAN MENGIKUT SEKTOR

Ekonomi Malaysia memulakan tahun 2008 dengan pertumbuhan yang memuaskan merentasi semua sektor utama, dengan permintaan dalam negeri yang kukuh dan sokongan keadaan permintaan luar negeri dari ekonomi serantau serta peningkatan harga komoditi. Pertumbuhan pada separuh tahun pertama didorong oleh prestasi sektor perkhidmatan yang kukuh, diikuti oleh sektor perkilangan dan pertanian. Walau bagaimanapun, kemerosotan ketara keadaan ekonomi global pada separuh kedua tahun 2008 mengakibatkan kemerosotan teruk dalam permintaan luar negeri. Ini menyebabkan kemerosotan prestasi sektor yang paling terdedah secara langsung kepada permintaan global, terutamanya industri elektronik dan elektrik. Di samping itu, sektor luaran juga terjejas oleh penurunan harga komoditi yang ketara. Walau bagaimanapun, ekonomi terus disokong oleh pengembangan dalam sektor perkhidmatan.

Sektor Perkhidmatan

Pada tahun 2008, **sektor perkhidmatan** berkembang sebanyak 7.3% berbanding dengan 9.7% pada tahun 2007. Sektor ini menyumbang 3.9 mata peratusan kepada keseluruhan pertumbuhan KDNK manakala bahagiannya daripada KDNK bertambah kepada 55% (2007: 53.6%). Pada separuh tahun pertama, sektor ini mencatatkan prestasi yang kukuh disebabkan keadaan permintaan dalam negeri yang kukuh,

Jadual 1.5
Prestasi Sektor Perkhidmatan pada Harga Malar Tahun 2000

	2007	2008*a*	2007	2008*a*
	Perubahan tahunan (%)		Sumbangan kepada KDNK (%)	
Perkhidmatan	**9.7**	**7.3**	**53.6**	**55.0**
Perkhidmatan pengantara	11.7	6.0	23.4	23.7
Kewangan dan insurans	11.1	7.7	10.7	11.0
Harta tanah dan perkhidmatan perniagaan	18.2	1.5	5.3	5.1
Pengangkutan dan penyimpanan	10.0	6.1	3.7	3.8
Komunikasi	7.0	7.3	3.7	3.8
Perkhidmatan akhir	8.1	8.4	30.2	31.2
Perdagangan borong dan runcit	12.5	9.8	12.2	12.8
Penginapan dan restoran	10.8	7.3	2.4	2.4
Utiliti	3.9	2.1	3.0	2.9
Perkhidmatan Kerajaan	4.5	11.9	6.9	7.4
Perkhidmatan lain	5.0	4.9	5.7	5.7

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

dan pengembangan dalam aktiviti perdagangan dan pelancongan. Berbanding dengan sektor-sektor lain yang terjejas oleh keadaan ekonomi global yang lembap, pertumbuhan sektor perkhidmatan mencatatkan pertumbuhan yang menggalakkan sebanyak 6.4% pada separuh kedua tahun itu (separuh pertama tahun 2008: 8.4%). Pertumbuhan pada separuh tahun kedua terjejas disebabkan penyederhanaan subsektor perkhidmatan yang bergantung pada aktiviti berkaitan perdagangan dan pasaran modal.

Meskipun mengalami penyederhanaan pada separuh tahun kedua, pertumbuhan sektor perkhidmatan kekal kukuh pada tahun 2008

Subsektor **perdagangan borong & runcit** berkembang sebanyak 9.8% berbanding dengan 12.5% pada tahun 2007. Subsektor ini mencatatkan pertumbuhan yang kukuh pada separuh tahun pertama, sejajar dengan permintaan dalam negeri yang teguh. Pertambahan pasar raya besar dan saluran dagang runcit yang berterusan, ditambah pula dengan pelanjutan Tahun Melawat Malaysia dan acara Jualan Mega Malaysia membantu meningkatkan perbelanjaan runcit. Di samping itu, segmen kenderaan bermotor meningkat dengan ketara sepanjang tempoh sembilan bulan pertama, berikutan pelancaran model baharu. Walau bagaimanapun, pertumbuhan menyederhana pada separuh tahun kedua, disebabkan inflasi yang tinggi dan sentimen pengguna yang lemah. Akibatnya, pembelian pengguna sebahagian besarnya tertumpu kepada makanan dan minuman, dan barangan keperluan isi rumah.

Subsektor **kewangan dan insurans** mencatatkan pertumbuhan sebanyak 7.7% (2007: 11.1%) untuk mencakupi 11% daripada KDNK pada akhir tahun 2008. Dalam segmen kewangan, pengantara kewangan terus menyokong aktiviti ekonomi dalam persekitaran mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dan akses pembiayaan yang berterusan. Jumlah pinjaman terkumpul bagi sistem perbankan bertambah sebanyak 12.8% (2007: 8.6%) dengan pertumbuhan pinjaman yang kukuh dalam semua sektor ekonomi. Walau bagaimanapun, pendapatan faedah bersih sistem perbankan mencatatkan pertumbuhan yang lebih rendah sebanyak 8% (2007: 10.8%), sebahagiannya akibat daripada spread kadar faedah yang mengecil berikutan persaingan yang lebih hebat. Sementara itu, pendapatan berasaskan fi menyederhana disebabkan terutamanya oleh kelembapan aktiviti pasaran

Rajah 1.7
Prestasi Subsektor Kewangan dan Insurans Berbanding dengan Penunjuk Berkaitan

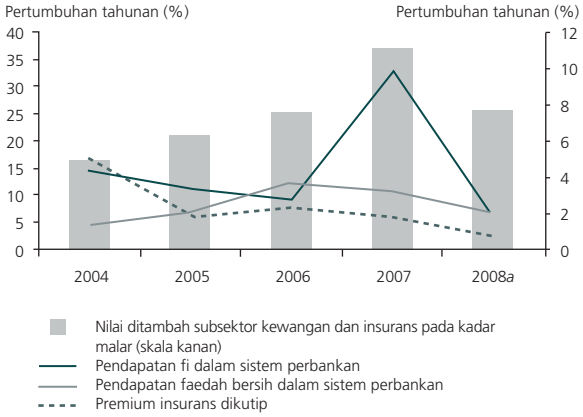

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia; Bank Negara Malaysia

modal pada separuh kedua tahun itu. Kewangan Islam terus berkembang sepanjang tahun itu, dengan enam buah bank Islam baharu mula beroperasi, menjadikan jumlah bank Islam yang aktif sebanyak 17 buah pada akhir tahun 2008. Sementara itu, industri perkhidmatan insurans mencatatkan pertumbuhan yang sederhana, terutamanya disebabkan aktiviti yang lebih rendah dalam segmen insurans hayat.

Dalam subsektor **komunikasi**, persaingan yang sengit dalam pasaran telekomunikasi dan pelancaran perkhidmatan jalur lebar yang baharu, terutamanya WiMax, mendorong kepada permintaan yang kukuh dalam kedua-dua segmen selular dan jalur lebar. Menjelang bulan Ogos, empat pengendali WiMax menawarkan perkhidmatan jalur lebar berkelajuan tinggi kepada kawasan bandar-bandar utama. Perkembangan ini bertindak sebagai pemangkin dalam mempertingkat akses jalur lebar ke seluruh negara. Sementara itu, segmen selular terus kekal mantap dengan penyertaan satu syarikat baharu, promosi perniagaan pascabayar yang agresif dan pelaksanaan kemudahan nombor mudah alih yang boleh dipindahkan. Pada akhir tahun 2008, kadar penembusan jalur lebar bertambah kepada 21.1% daripada isi rumah (akhir tahun 2007: 14.4%), manakala kadar penembusan segmen selular pula meningkat kepada 96.8% daripada populasi, berbanding dengan 85.1% pada akhir tahun 2007. Perkembangan ini menyumbang kepada pertumbuhan yang tinggi sebanyak 7.3% dalam subsektor komunikasi (2007: 7%).

Sementara itu, subsektor **pengangkutan dan penyimpanan** berkembang pada kadar yang sederhana sebanyak 6.1% (2007: 10%). Segmen berkaitan kargo mencatatkan prestasi yang memuaskan pada separuh tahun pertama, disokong oleh aktiviti perdagangan dan perkilangan yang menggalakkan. Walau bagaimanapun, pada

Jadual 1.6
Penunjuk Terpilih bagi Sektor Perkhidmatan

	2007	2008*a*
	Perubahan tahunan, (%)	
Utiliti		
Indeks pengeluaran elektrik	3.9	1.2
Perdagangan Borong & Runcit dan Penginapan & Restoran		
Kredit penggunaan yang dikeluarkan	9.5	10.8
Ketibaan pelancong	19.5	5.1
Jumlah jualan kenderaan bermotor	-0.7	12.5
Kewangan & Insurans dan Harta Tanah & Perkhidmatan Perniagaan		
Pinjaman yang terkumpul dalam sistem perbankan	8.6	12.8
Premium insurans	6.1	2.7
Urus niaga Bursa Malaysia (jumlah unit)	94.1	-59.8
Pengangkutan & Penyimpanan dan Komunikasi		
Jumlah kontena dikendalikan di Pelabuhan Klang dan PTP (TEUs)	13.6	7.7
Jumlah penumpang di lapangan terbang	6.2	5.9
Kargo udara yang dikendalikan	-5.5	-6.7
Trafik SMS	70.6	28.7
	%	
Kadar penembusan:		
- Jalur lebar[1]	14.4	21.1
- Telefon selular[2]	85.1	96.8
- Talian tetap	47.8	44.9

[1] daripada isi rumah
[2] daripada populasi
a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia; Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia; Persatuan Automotif Malaysia; Bursa Malaysia Berhad; Lembaga Pelabuhan Klang; PTP; Malaysia Airports Holdings Berhad; Senai Airport Terminal Services Sdn Bhd; Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia; dan Bank Negara Malaysia.

separuh tahun kedua, kemerosotan ekonomi global menjejaskan sektor perkilangan, yang kemudiannya membawa kepada permintaan yang rendah terhadap kargo udara, perkapalan, pelabuhan dan lain-lain perkhidmatan yang berkaitan. Walau bagaimanapun, segmen berkaitan penumpang terus berdaya tahan. Momentum trafik penumpang udara di semua lapangan terbang terutamanya kekal mampan daripada tahun sebelumnya, disebabkan terutamanya oleh perjalanan dalam negeri dan serantau yang kukuh, ketika penerbangan tambang murah terus berkembang pesat di rantau ini. Selain itu, tahun 2008 juga menyaksikan satu peristiwa penting dalam industri penerbangan berikutan liberalisasi separa bagi laluan udara Kuala Lumpur-Singapura untuk penerbangan tambang murah pada bulan Februari dan liberalisasi sepenuhnya pada bulan Disember.

Dalam subsektor **perkhidmatan lain**, pertumbuhan kekal pada 4.9% (2007: 5%). Subsektor ini mendapat manfaat daripada permintaan yang berterusan terhadap perkhidmatan pendidikan swasta, perkhidmatan penjagaan kesihatan dan perkhidmatan berkaitan hiburan. Walau bagaimanapun, subsektor **penginapan & restoran** mengalami pertumbuhan yang lebih sederhana pada tahun 2008, setelah mencatatkan pertumbuhan dua angka pada tahun 2007, kerana subsektor ini terjejas oleh sentimen pengguna yang lebih lemah pada akhir tahun itu. Begitu juga, subsektor **harta tanah dan perkhidmatan perniagaan** mencatatkan pertumbuhan yang lebih rendah sebanyak 1.5% pada tahun 2008, setelah mencatat pertumbuhan yang teguh sebanyak 18.2% pada tahun 2007. Penyederhanaan ini disebabkan terutamanya oleh aktiviti berkaitan pasaran modal yang lemah dan penyederhanaan urus niaga harta tanah yang ketara pada separuh tahun kedua.

Jadual 1.7
Prestasi Sektor Perkilangan

	2007	2008
	Perubahan tahunan (%)	
Nilai ditambah (RM juta pada harga tahun 2000)	**3.1**	**1.3**
Pengeluaran keseluruhan[1]	**2.2**	**0.7**
Kumpulan berorientasikan eksport	**1.0**	**-1.2**
Elektronik dan barangan elektrik	**-1.5**	**-3.5**
antaranya:		
Elektronik	3.0	-5.4
Barangan elektrik	-10.8	1.1
Kumpulan berkaitan keluaran utama	**2.7**	**0.4**
antaranya:		
Kimia dan keluaran kimia	3.6	-3.5
Keluaran petroleum	2.5	5.9
Keluaran getah	8.6	4.7
Pemprosesan di luar estet	-8.9	9.4
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	**7.6**	**8.0**
Kumpulan berkaitan pengguna	**5.6**	**11.0**
antaranya:		
Peralatan pengangkutan	-1.1	23.4
Makanan, minuman & keluaran tembakau	9.1	7.4
Kumpulan berkaitan pembinaan	**10.0**	**4.3**
antaranya:		
Keluaran berkaitan pembinaan	8.5	3.2
Keluaran logam yang direka	12.5	6.1
Eksport	**0.3**	**3.6**

[1] Data pengeluaran adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005=100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Sektor Perkilangan
Sektor perkilangan berkembang, meskipun pada kadar yang lebih perlahan pada tahun 2008 (1.3%; 2007: 3.1%), didorong terutamanya oleh industri berorientasikan dalam negeri. Pertumbuhan kukuh dan menyeluruh pada separuh tahun pertama dengan permintaan luar negeri yang teguh terhadap kedua-dua keluaran elektronik dan elektrik (electronics and electrical, E&E), berpunca terutamanya daripada pasaran bukan AS, dan keluaran utama yang mendapat manfaat daripada kenaikan harga komoditi. Hal ini diperkukuh oleh prestasi teguh dalam industri berorientasikan dalam negeri disebabkan permintaan dalam negeri yang kukuh. Pada separuh kedua tahun itu, sektor perkilangan mula

menjadi lemah, sejajar dengan kemerosotan ketara permintaan dunia dan pembetulan mendadak pada harga komoditi.

Pertumbuhan sektor perkilangan didorong oleh industri berorientasikan dalam negeri memandangkan prestasi industri berorientasikan eksport menjadi lemah dengan ketara menjelang akhir tahun

Industri berorientasikan eksport terjejas dengan teruk, terutamanya pada penghujung tahun apabila permintaan dunia menjadi perlahan dengan mendadak. Kelemahan ini juga menjejaskan prestasi industri berorientasikan dalam negeri, tetapi pengembangan kukuh keluaran berkaitan pengguna telah mengimbangi sebahagian daripada kemerosotan keseluruhan dalam sektor perkilangan. Walau bagaimanapun, sektor perkilangan masih menjadi penyumbang kedua terbesar kepada ekonomi, dengan bahagiannya mencakupi 29.2% daripada KDNK (2007: 30.1%).

Industri berorientasikan eksport menguncup sebanyak 1.2% (2007: 1%) disebabkan kemerosotan kluster industri E&E melebihi pertumbuhan kluster berkaitan keluaran utama. Industri E&E terus lemah pada tahun 2008, terjejas oleh kemerosotan global pada separuh kedua tahun yang lebih daripada mengimbangi permintaan luar negeri yang teguh daripada ekonomi-ekonomi baru muncul pada awal tahun itu. Sepanjang separuh pertama tahun itu, pengeluaran komputer dan alat ganti mencatatkan prestasi yang kukuh berikutan lonjakan permintaan luar negeri daripada pasaran bukan AS. Sementara itu, pengeluaran separa konduktor bertambah disebabkan permintaan yang kukuh terhadap keluaran akhir, seperti komputer, keluaran pengguna elektronik dan telekomunikasi, terutamanya dari RR China, Hong Kong SAR dan India. Begitu juga, permintaan yang kukuh terhadap keluaran elektrik baharu, seperti pemain cakera *"Blu-ray"* dan televisyen HD LCD, terutamanya dari Australia dan Timur Tengah, menyumbang dengan ketara, berbeza daripada penurunan pengeluaran barangan elektrik pada tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, trend ini berubah dengan mendadak pada separuh kedua apabila kemerosotan ekonomi global mengakibatkan kemerosotan yang nyata dalam pengeluaran E&E. Pengilang dalam industri E&E juga menghadapi tekanan harga dalam keluaran mereka disebabkan persaingan sengit bukan sahaja dalam pasaran tempatan malah juga dalam kalangan pengilang global utama.

Pengeluaran dalam industri **berkaitan keluaran utama** berkembang, meskipun sedikit, disokong terutamanya oleh keluaran luar estet, kimia

Rajah 1.8
Sektor Perkilangan: Nilai ditambah, Pengeluaran, Eksport dan Jualan

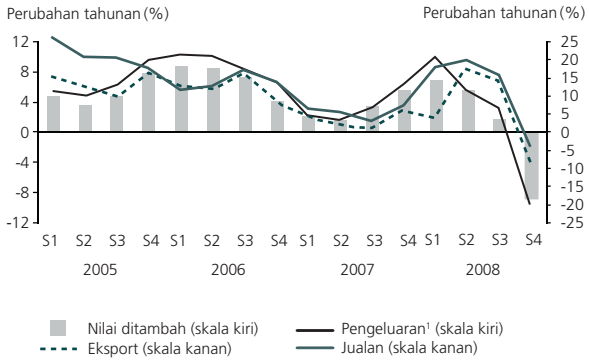

[1] Data dari 2008 adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005=100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 1.9
Kumpulan E&E: Nilai ditambah, Pengeluaran, Eksport dan Jualan

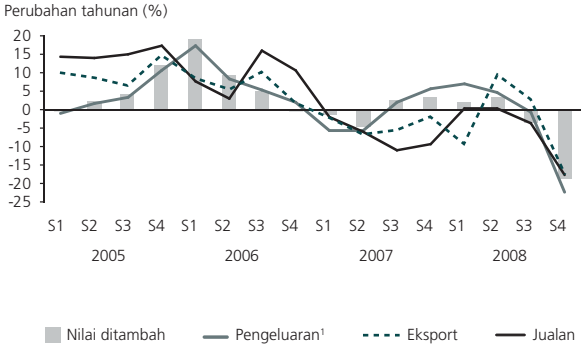

[1] Data dari 2008 adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005=100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 1.10
Pengeluaran dan Eksport Separa konduktor

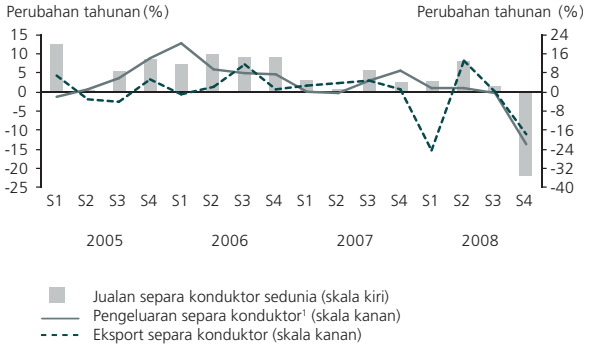

[1] Data dari 2008 adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005=100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia
Persatuan Industri Separa Konduktor (SIA)

Rajah 1.12
Kumpulan Barangan Pengguna: Nilai ditambah, Pengeluaran dan Jualan

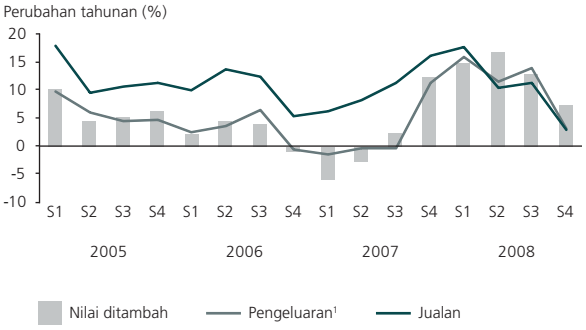

[1] Data dari 2008 adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005=100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

dan getah. Sepanjang separuh tahun pertama, pertumbuhan kukuh dalam segmen pemprosesan luar estet disebabkan terutamanya oleh harga komoditi yang tinggi yang menggalakkan lebih banyak tuaian dan pemprosesan, manakala pertumbuhan keluaran getah mampan terutamanya oleh pertumbuhan yang berterusan dalam industri pengangkutan dan permintaan luar negeri yang kukuh terhadap sarung tangan getah. Selain itu, pertumbuhan mampan subsektor E&E dan pengangkutan memberikan sokongan kepada industri plastik dalam segmen bahan kimia dan keluaran kimia. Pada separuh kedua tahun itu, produk berkaitan keluaran utama terjejas oleh keadaan ekonomi global yang lembap dan pembetulan harga komoditi. Pengeluaran dalam pemprosesan luar estet mencatatkan kemerosotan yang mendadak. Kemerosotan pengeluaran tayar getah disebabkan pertumbuhan lebih perlahan dalam segmen pengangkutan telah diimbangi oleh permintaan yang lebih berdaya tahan bagi sarung tangan getah yang menyokong keseluruhan segmen keluaran getah. Pertumbuhan bahan kimia dan keluaran kimia terjejas terutamanya oleh kejatuhan permintaan terhadap keluaran E&E serta barangan pengguna dan barangan perindustrian yang lain.

Rajah 1.11
Industri Barangan Induk: Nilai ditambah, Pengeluaran, Eksport dan Jualan

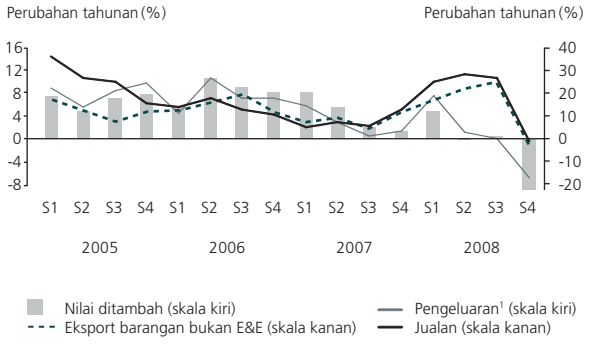

[1] Data dari 2008 adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005= 100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Industri berorientasikan dalam negeri mencatatkan pertumbuhan lebih kukuh sebanyak 8% (2007: 6.3%), disokong terutamanya oleh permintaan dalam negeri yang kukuh. Pengeluaran berkaitan keluaran pengguna, seperti makanan, minuman dan tembakau meningkat sebanyak dua angka, berpunca daripada penggunaan swasta yang teguh sepanjang tahun itu. Sementara itu, kelengkapan pengangkutan menyaksikan prestasi yang teguh pada separuh tahun pertama, sejajar dengan jualan kereta yang tinggi. Jualan kereta sampai kepada kemuncak kitaran empat tahun, disebabkan sentimen pengguna yang positif memandangkan pertumbuhan pendapatan yang berterusan, terdapatnya pembiayaan pada kadar kompetitif serta promosi yang agresif untuk kereta model baharu. Walau bagaimanapun,

Rajah 1.13
Kumpulan Barangan Berkaitan Pembinaan: Nilai ditambah, Pengeluaran dan Jualan

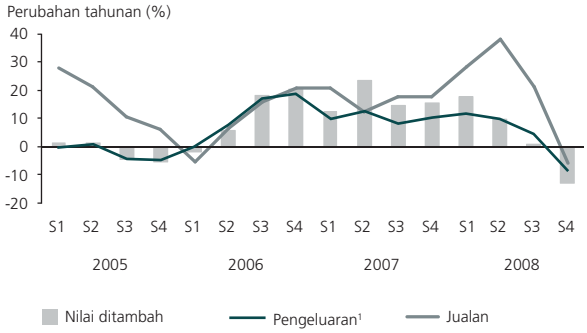

[1] Data dari 2008 adalah berdasarkan Indeks Pengeluaran Perindustrian (2005 = 100) yang baharu
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

pada separuh kedua, prestasi industri automotif menyederhana apabila pengguna menjadi berhati-hati disebabkan ramalan keadaan ekonomi yang lemah.

Pertumbuhan kukuh dalam pengeluaran bahan **berkaitan pembinaan** pada separuh tahun pertama disokong oleh kedua-dua sektor pembinaan dalam negeri dan permintaan luar negeri yang teguh dari rantau ini. Pemansuhan harga bumbung ke atas batang keluli dan bilet serta pengurangan duti import untuk simen memberikan galakan seterusnya. Pertumbuhan yang lebih perlahan pada separuh tahun kedua adalah disebabkan terutamanya oleh permintaan dalam negeri yang lemah dan penurunan harga, tetapi sedikit sebanyak diimbangi oleh permintaan luar negeri, terutamanya terhadap besi dan keluaran keluli.

Sektor Pertanian

Sektor pertanian, perhutanan dan perikanan **(sektor pertanian)** berkembang pada kadar yang lebih pesat sebanyak 3.8% pada tahun 2008, didorong terutamanya oleh pengeluaran minyak sawit yang lebih kukuh, yang merupakan kira-kira 30% daripada nilai ditambah dalam sektor pertanian. Pertumbuhan sepanjang tahun itu juga disokong oleh pengeluaran yang lebih tinggi bagi aktiviti berkaitan makanan utama, seperti perikanan dan ternakan.

Pengeluaran **minyak sawit mentah** meningkat dengan kukuh sebanyak 12.1% kepada 17.7

Jadual 1.8
Sektor Pertanian: Nilai ditambah dan Pengeluaran

	2007	2008*a*
	Perubahan Tahunan (%)	
Nilai ditambah	**2.2**	**3.8**
Tanaman industri	**0.1**	**3.2**
Pengeluaran antaranya:		
Minyak sawit mentah	-0.4	12.1
Getah	-6.6	-10.1
Kayu balak	0.7	-16.3
Biji koko	10.2	-20.5
Tanaman makanan	**5.3**	**4.7**
Pengeluaran antaranya:		
Ikan	0.2	5.2
Ternakan[1]	9.9	4.3
Sayur-sayuran	8.6	11.9
Buah-buahan	-2.8	3.2

[1] Merujuk kepada Semenanjung Malaysia sahaja
a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia
Lembaga Minyak Sawit Malaysia
Lembaga Getah Malaysia
Jabatan Perhutanan (Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak)
Lembaga Koko Malaysia
Jabatan Perikanan Malaysia
Jabatan Perkhidmatan Haiwan, Malaysia
Jabatan Pertanian Malaysia

juta tan metrik pada tahun 2008, didorong oleh keadaan cuaca yang baik dan sebahagiannya oleh peningkatan kukuh dalam harga minyak sawit mentah sebanyak 16.3% kepada harga purata RM2,875 setan metrik.

Pengembangan sektor pertanian didorong terutamanya oleh pengeluaran minyak sawit yang lebih kukuh

Prestasi yang kukuh ini berpunca daripada penggunaan baja secara meluas yang menyumbang kepada hasil yang lebih tinggi di Semenanjung Malaysia yang mencatatkan jumlah keluaran 10.1 juta tan metrik dan bertambah sebanyak 17.4%. Pengeluaran di Sabah bertambah pada kadar yang lebih sederhana sebanyak 3.2% disebabkan

Impak Perkembangan Harga Komoditi

Harga komoditi mengalami turun naik luar biasa pada tahun 2008 apabila dalam tempoh setahun sahaja, harga turun dan naik dalam magnitud yang besar. Harga komoditi naik mendadak pada separuh pertama 2008, sebahagiannya disebabkan permintaan yang teguh dan jangkaan permintaan yang lebih tinggi daripada ekonomi sedang pesat membangun yang utama serta peningkatan pelaburan memandangkan komoditi kini menjadi kelas aset pelaburan yang baharu. Di samping itu, harga makanan turut didorong oleh peningkatan penggunaan tanaman makanan untuk penjanaan bahan api alternatif selain faktor kemerosotan hasil pengeluaran pertanian akibat cuaca buruk. Harga bagi beberapa komoditi mencecah paras tertinggi. Namun, kegawatan kewangan yang lebih buruk pada separuh kedua 2008, serta pelupusan kedudukan panjang (long position) yang ketara oleh pelabur dan penarikan balik pembiayaan oleh institusi kewangan telah menyebabkan harga komoditi membetul secara mendadak. Berikutan itu, harga beberapa komoditi merosot dengan ketara daripada paras puncaknya pada separuh pertama 2008. Penurunan permintaan juga menyebabkan kemerosotan harga komoditi pada tahun 2008.

Rajah 1
Indeks Harga Komoditi BNM - Nilai

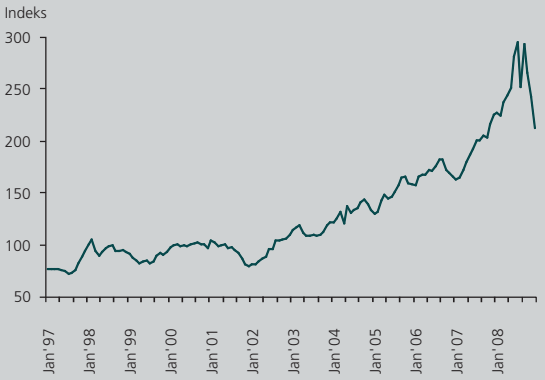

Rajah 2
Indeks Harga Komoditi BNM: Perubahan Tahunan

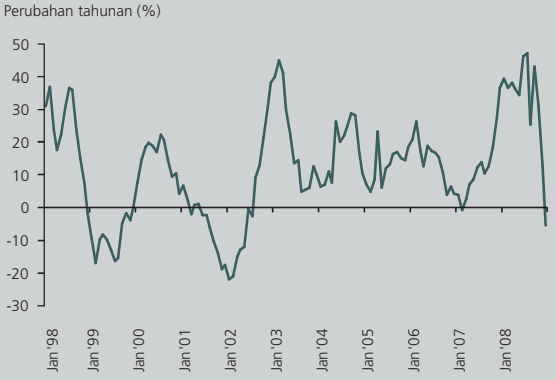

Sebelum tahun 2008, harga komoditi telah pun memperlihatkan trend menaik seperti ditunjukkan oleh peningkatan beransur-ansur dalam Indeks Harga Komoditi BNM[1] (Rajah 1) sejak tahun 2003. Ini selari dengan tempoh pertumbuhan global yang tinggi yang berpanjangan berserta proses perindustrian yang pesat di beberapa ekonomi sedang pesat membangun yang utama. Namun, harga komoditi naik mendadak dalam magnitud yang tiada tandingannya pada separuh pertama 2008 lantas menyebabkan kenaikan Indeks yang ketara sebanyak 23.5% (Rajah 2). Harga minyak mentah (NYMEX West Texas Intermediate) mencecah paras tertingginya pada USD145 setong pada bulan Julai, iaitu kenaikan 63.6% berbanding paras harga bulan Januari 2008. Harga minyak sawit mencapai kemuncaknya pada RM4,180 setan pada bulan Mac, naik sekali ganda berbanding harga setahun sebelumnya. Begitu juga dengan harga keluli yang turut meningkat sekali ganda kepada lebih RM4,000 setan dalam tempoh yang sama. Namun, pada separuh kedua 2008, harga kebanyakan komoditi menurun dengan mendadak. Harga minyak mentah NYMEX pada akhir tahun 2008 ialah USD44.60 setong, paras harga terendah sejak bulan Januari 2005, sementara harga minyak sawit pula merosot kepada RM1,630, iaitu paras terendahnya sejak bulan Oktober 2006. Ekoran itu, Indeks Harga Komoditi BNM menurun 27.9% pada tempoh tersebut.

[1] Indeks Harga Komoditi BNM adalah indeks harga berasaskan eksport (2000 = 100) komoditi Malaysia utama, iaitu minyak kelapa sawit, minyak isirong sawit, minyak mentah, gas asli, kayu balak, kayu siap digergaji, koko, getah dan tin.

Malaysia, sebagai pengeluar dan pengeksport utama beberapa komoditi seperti minyak sawit, minyak mentah, gas asli dan getah, menerima kesan akibat peningkatan mendadak ini dan juga kemerosotan yang menyusul dalam harga komoditi. Perubahan harga komoditi memberikan kesan yang berbeza-beza terhadap ekonomi – memberikan manfaat kepada beberapa segmen tertentu ekonomi, sementara bagi segmen yang lain pula ia membawa kesan negatif. Faktor-faktor utama yang menerima kesan ini ialah paras harga, perdagangan luar negara, pendapatan syarikat dan individu dalam sektor pertanian dan perlombongan serta kedudukan fiskal Kerajaan.

Kenaikan harga komoditi dan harga makanan dunia yang cepat memberikan tekanan yang kuat terhadap paras harga dalam negeri, iaitu Indeks Harga Pengguna (IHP) dan Indeks Harga Pengeluar (IHPR). Ketika inflasi IHP meningkat secara beransur-ansur pada lima bulan pertama tahun 2008, pelaksanaan penstrukturan semula subsidi bahan api oleh Kerajaan pada bulan Jun

Rajah 3
Indeks Harga Pengguna (IHP)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 4
Indeks Harga Pengeluar (IHPR)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

menyebabkan harga bahan api naik 40.4%, mengakibatkan peningkatan mendadak kadar inflasi yang memuncak kepada 8.5% pada bulan Julai. Seterusnya, harga bahan api dan makanan dalam negeri menurun apabila Kerajaan membuat pelarasan menurun kepada harga bahan api sejajar dengan perkembangan harga minyak dunia. Langkah ini telah menyebabkan kadar inflasi menjadi sederhana kepada 4.4% menjelang bulan Disember. Secara keseluruhan, kadar inflasi mencatat purata 5.4% pada tahun 2008, iaitu lebih tinggi daripada kadar inflasi purata jangka panjang negara pada 3.0%. Sebagai mencerminkan kesan harga komoditi terhadap inflasi dalam negeri, kategori makanan dan minuman tidak beralkohol serta pengangkutan merupakan 77.1% daripada peningkatan keseluruhan harga dalam negeri pada tahun 2008. Kesan harga komoditi global adalah lebih ketara terhadap IHPR, yang meningkat ke paras tertinggi 14.4% pada bulan Jun, sebelum menurun pada separuh kedua 2008. Khususnya, komponen IHPR berasaskan komoditi mencecah paras tinggi 42.5% pada bulan Jun sebelum menurun dengan pantas kepada -10.4% menjelang akhir tahun 2008. Bagi meredakan kesan harga bahan api dan makanan yang tinggi kepada rakyat, terutamanya golongan berpendapatan rendah, Kerajaan memperkenalkan beberapa langkah, termasuk memberikan subsidi harga beras keluaran tempatan dan juga harga bahan api untuk para nelayan dan pengendali pengangkutan awam selain memberikan rebat tunai bahan api kepada pemilik kenderaan.

Malaysia telah sekian lama mengambil langkah-langkah perlu untuk mempelbagaikan eksportnya, dan eksport perkilangan merupakan sumber utama pendapatan eksport negara.

Namun, sebagai pengeksport komoditi bersih yang utama, kenaikan mendadak harga komoditi telah meningkatkan dengan nyata sumbangan sektor komoditi kepada perolehan eksport Malaysia. Bahagian eksport komoditi kepada jumlah eksport naik hampir sekali ganda kepada 23.5% pada tahun 2008, daripada 13.3% pada tahun 2000. Di samping itu, memandangkan eksport komoditi mempunyai kandungan import yang secara relatif rendah berbanding dengan eksport perkilangan, sumbangan eksport komoditi kepada jumlah imbangan perdagangan turut bertambah dengan ketara. Pada tahun 2008, 73.6% daripada lebihan perdagangan Malaysia yang berjumlah RM142 bilion disumbangkan oleh eksport komoditi berbanding 56.3% pada tahun 2000. Kemerosotan besar harga komoditi pada separuh kedua 2008 menyebabkan penurunan yang ketara dalam nilai eksport kasar komoditi.

Kesan harga komoditi terhadap paras pendapatan juga besar, dengan mereka yang terlibat dalam sektor pertanian dan perlombongan, termasuk pekebun kecil serta syarikat perladangan dan syarikat minyak, menikmati peningkatan pendapatan yang besar sejajar dengan kenaikan harga. Kebanyakan syarikat perladangan utama mencatat pertumbuhan keuntungan yang besar sehingga setinggi 80% pada asas tahunan pada suku kedua 2008. Harga komoditi yang lebih tinggi, terutamanya harga minyak sawit dan getah, turut memberikan manfaat kepada hampir 270,000 pekebun kecil dalam sektor-sektor ini. Pendapatan purata peneroka Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (Federal Land Development Authority, FELDA) meningkat kepada RM3,014 sebulan bagi getah dan RM3,489 sebulan bagi minyak sawit pada tahun 2008, berbanding dengan paras pendapatan sebanyak RM2,353 sebulan bagi getah dan RM1,930 sebulan bagi minyak sawit pada tahun 2007. Namun begitu, dengan penurunan harga komoditi menjelang akhir tahun 2008, keuntungan syarikat perladangan dan perlombongan terjejas dengan teruk, manakala pendapatan pekebun kecil pula merosot dengan ketara kepada kira-kira RM600 sebulan bagi getah dan RM750 sebulan bagi minyak sawit pada akhir tahun 2008.

Rajah 5
Sumbangan Bersih terhadap Imbangan Dagangan

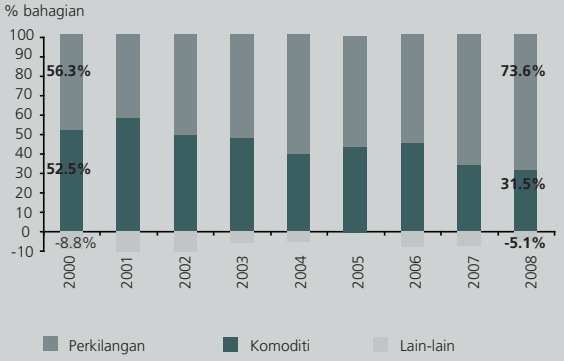

Sumber: MATRADE

Satu lagi kesan daripada kenaikan mendadak harga komoditi ialah peningkatan susulan dalam harga kebanyakan bahan input dan kos pelaburan dalam sektor perlombongan dan pertanian. Syarikat minyak dan gas mengalami peningkatan mendadak kira-kira 100% dari segi kos penggalian pada separuh pertama 2008, dan juga harga keluli yang meningkat 75% pada tempoh yang sama. Sementara itu, harga baja naik hampir 100% pada tahun 2008. Sungguhpun kemerosotan harga komoditi menjelang akhir tahun 2008 telah meredakan

Rajah 6
Sumbangan hasil minyak terhadap hasil Kerajaan Persekutuan

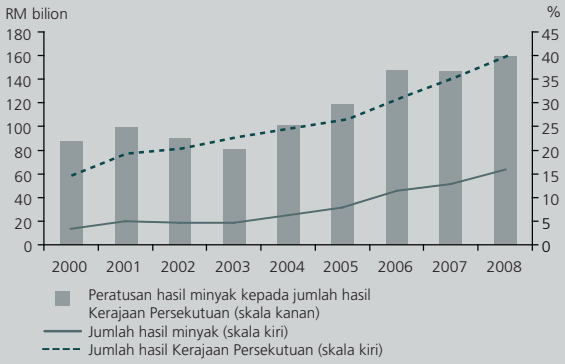

Sumber: Jabatan Akauntan Negara

sedikit tekanan kos terhadap bahan input ini, penurunan serentak hasil dan keuntungan membataskan keupayaan syarikat perladangan dan syarikat minyak untuk menambah perbelanjaan pelaburan, dengan beberapa daripada mereka melaporkan penurunan dalam perbelanjaan modal.

Kenaikan harga minyak juga telah meningkatkan dengan ketara hasil Kerajaan. Hasil lebih tinggi yang diperoleh adalah daripada cukai pendapatan petroleum, royalti minyak dan gas, duti eksport petroleum, serta cukai jualan dan dividen yang dibayar oleh PETRONAS. Hasil minyak bertambah daripada RM13.6 bilion pada tahun 2000 kepada RM51.2 bilion pada tahun 2007. Seiring dengan kenaikan mendadak harga minyak pada tahun 2008, hasil minyak mencecah RM63.7 bilion pada tahun 2008 untuk mencakupi 39.9% daripada keseluruhan hasil Kerajaan. Hasil berasaskan minyak yang lebih tinggi sejak beberapa tahun yang lalu telah membolehkan Kerajaan membuat perbelanjaan pembangunan bagi infrastruktur, pendidikan dan penjagaan kesihatan, lantas menyumbangkan lagi kepada peningkatan kapasiti produktif jangka panjang negara. Bagaimanapun, sumbangan besar hasil minyak juga meningkatkan sensitiviti hasil fiskal terhadap pergerakan harga minyak.

Melangkah ke tahun 2009, harga komoditi dijangka terus rendah, berikutan keadaan kewangan dan ekonomi global yang ketara semakin lembap. Malaysia, sebagai negara pengeksport komoditi utama, akan terjejas akibat perkembangan ini. Meskipun dari satu segi, harga komoditi yang lebih rendah akan meredakan lagi tekanan terhadap inflasi, namun pendapatan pekebun kecil serta syarikat dalam sektor pertanian dan perlombongan yang lebih rendah akan menjejaskan perbelanjaan penggunaan dan pelaburan swasta. Sungguhpun akaun perdagangan dijangka terus mencatat lebihan, sumbangan sektor komoditi kepada imbangan perdagangan negara dijangka lebih rendah.

Rajah 1.14
Kelapa Sawit: Kawasan, Pengeluaran dan Hasil

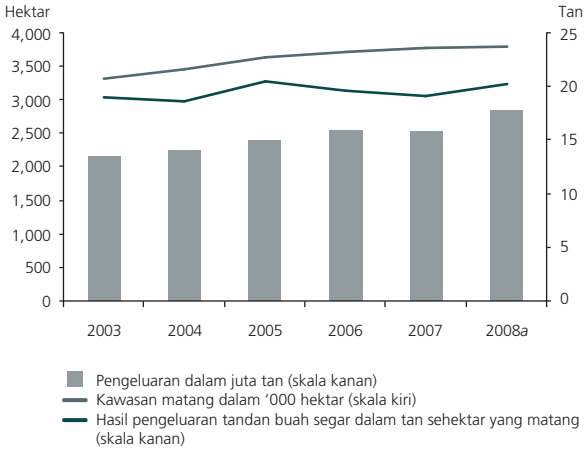

a Awalan
Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia (MPOB)

Rajah 1.16
Getah Asli: Pengeluaran, Harga dan Hasil

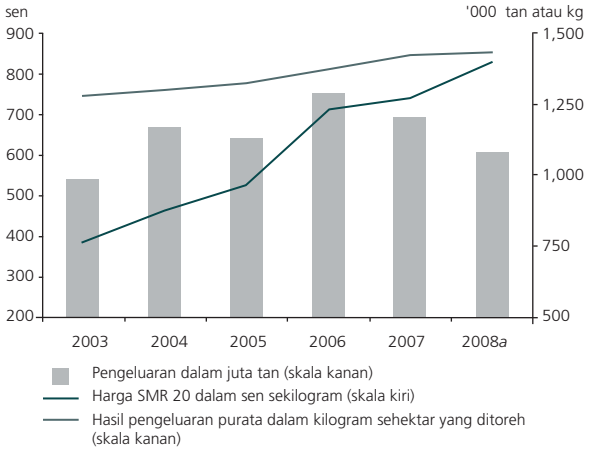

a Awalan
Sumber: Lembaga Getah Malaysia (LGM) dan Jabatan Perangkaan Malaysia

peningkatan yang lebih kecil dalam kawasan dan tiada pertumbuhan dalam hasil tandan buah segar (FFB). Keseluruhannya, hasil FFB bertambah sebanyak 6% kepada 20.18 tan sehektar pada tahun 2008. Dengan peningkatan dalam pengeluaran, stok minyak sawit turut meningkat dengan ketara, iaitu mencecah paras paling tinggi sebanyak 2.27 juta tan metrik pada bulan November 2008, sebelum mengakhiri tahun itu pada 1.99 juta tan metrik.

Pengeluaran **getah asli** menguncup sebanyak 10.1% kepada 1.08 juta tan metrik pada tahun 2008 disebabkan faktor-faktor berkaitan cuaca pada separuh tahun pertama, serta kemerosotan harga yang ketara pada separuh kedua tahun itu. Pada separuh tahun pertama, hujan lebat yang kerap berlaku, terutamanya di kawasan pengeluaran utama di utara Semenanjung Malaysia, telah mengganggu aktiviti penorehan. Akibatnya, pengeluaran sepanjang tempoh ini susut sebanyak 4.7%. Pengeluaran getah terus merosot sebanyak 15.4% pada separuh tahun kedua, apabila kemerosotan harga yang ketara mendorong pekebun kecil, yang menghasilkan 95% daripada jumlah keluaran, untuk mengurangkan pengeluaran mereka. Harga getah merosot dengan mendadak daripada paras tertinggi 1,053 sen sekilogram pada awal bulan Julai 2008 kepada paras yang rendah sebanyak 400 sen sekilogram pada bulan Disember 2008.

Rajah 1.15
Harga Minyak Sawit dan Stok

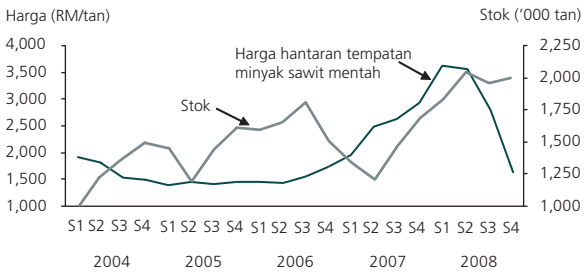

Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia (MPOB)

Prestasi subsektor **tanaman makanan** terus menggalakkan pada tahun 2008, dengan pertumbuhan masing-masing bagi subsektor perikanan dan ternakan sebanyak 5.2% dan 4.3%. Pertumbuhan subsektor perikanan sebahagian besarnya didorong oleh pertumbuhan akuakultur, manakala ternakan diterajui oleh pengeluaran ternakan yang lebih tinggi. Dalam subsektor **perhutanan**, aktiviti pembalakan terus merosot pada tahun 2008, dengan pengeluaran balak menguncup sebanyak 16.3%, sejajar dengan dasar pengurusan hutan yang mampan seperti yang digariskan oleh Pertubuhan Balak Tropika Antarabangsa. Sementara itu, pengeluaran **koko** susut sebanyak 20.5% disebabkan pengurangan yang

ketara dalam kawasan penanaman di Sabah, serta aktiviti penanaman semula yang intensif di beberapa kawasan.

Sektor Perlombongan

Nilai ditambah bagi **sektor perlombongan** merosot sebanyak 0.8% pada tahun 2008 disebabkan pengeluaran gas asli yang lebih rendah, manakala pengeluaran minyak mentah mencatatkan peningkatan yang kecil.

Sektor perlombongan merosot sedikit disebabkan pengeluaran gas asli yang lebih rendah

Pengeluaran **minyak mentah (termasuk kondensat)** berpurata 694,141 tong sehari pada tahun 2008, iaitu peningkatan sebanyak 2%. Pengeluaran yang lebih tinggi didorong sepenuhnya oleh pengeluaran sekali ganda minyak mentah di Sabah kepada 150,792 tong sehari (2007: 74,800). Sabah kini mencakupi 21.7% daripada jumlah pengeluaran minyak. Bagi mematuhi had yang digariskan oleh Dasar Susutan Negara, pengeluaran Semenanjung Malaysia susut sebanyak 8.9% kepada 337,369 tong sehari, iaitu merupakan 49% daripada jumlah pengeluaran minyak mentah negara. Sementara itu, kondensat terus menyumbang dengan ketara, iaitu 121,511 tong sehari, atau merupakan 17.5% daripada jumlah pengeluaran minyak.

Pengeluaran **gas asli** menguncup 4.9% kepada 5,579 juta kaki padu standard sehari disebabkan terutamanya oleh permintaan luar negeri yang lebih rendah terhadap gas asli cecair (liquefied natural gas, LNG). Selain itu, pengeluaran juga terjejas disebabkan penutupan bagi kerja penyenggaraan yang tidak dirancang di beberapa medan gas di Semenanjung Malaysia. Rizab minyak di negara ini bertambah kepada 5.46 bilion tong atau 22 tahun jangka hayat pada 1 Januari 2008, disokong oleh peningkatan rizab daripada penemuan laut dalam di luar pantai Sabah. Sementara itu, rizab gas asli adalah pada 14.67 bilion tong bersamaan tong minyak, memadai untuk menampung 36 tahun pengeluaran gas pada tahap pengeluaran semasa.

Rajah 1.17
Pengeluaran Minyak Mentah dan Kondensat

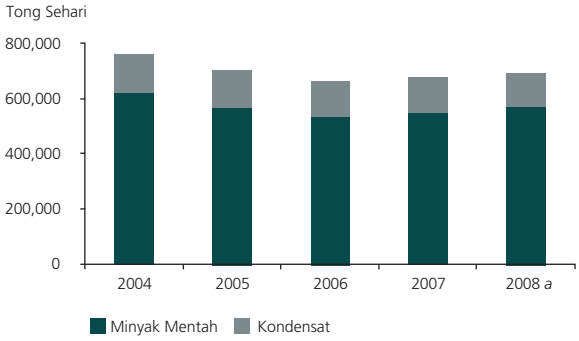

a Awalan
Sumber: PETRONAS

Jadual 1.9
Sektor Perlombongan: Nilai ditambah dan Pengeluaran

	2007	2008*a*
	Perubahan tahunan (%)	
Nilai ditambah	**3.3**	**-0.8**
Pengeluaran		
antaranya:		
Minyak mentah dan kondensat	2.4	2.0
Gas asli	1.9	-4.9

a Awalan

Sumber: PETRONAS
Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual 1.10
Malaysia: Rizab Minyak Mentah dan Gas Asli[1]

	Pada 1 Januari	
	2007	2008*a*
Minyak mentah (termasuk kondensat)		
Jumlah rizab (bilion tong)	5.36	5.46
Rizab/Pengeluaran (tahun)	22	22
Gas asli		
Jumlah rizab (bilion tong minyak sama tara)	14.82	14.67
Rizab/Pengeluaran (tahun)	39	36

[1] Dasar Susutan Negara diperkenalkan pada tahun 1980 untuk mengawal selia eksploitasi rizab minyak negara dengan menangguhkan pembangunan dan menjalankan kawalan terhadap pengeluaran medan minyak utama (yang mempunyai rizab sebanyak 400 juta tong atau lebih)

a Awalan

Sumber: PETRONAS

Sektor Pembinaan

Sektor pembinaan mencatatkan kadar pertumbuhan positif buat dua tahun berturut-turut, dengan pertumbuhan sebanyak 2.1%. Pertumbuhan ini disokong oleh aktiviti yang lebih tinggi merentasi ketiga-tiga subsektor.

Pertumbuhan sektor pembinaan kekal positif pada tahun 2008

Dalam subsektor **kejuruteraan awam**, pertumbuhan yang kukuh dicatatkan pada separuh pertama tahun 2008, berikutan pelaksanaan projek-projek di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan (RMK9) di samping projek-projek dalam industri minyak dan gas. Perbelanjaan pembangunan Kerajaan Persekutuan meningkat sebanyak 23.5% pada separuh pertama tahun 2008, terutamanya untuk membiayai pembinaan projek baharu dan menaik taraf kemudahan infrastruktur sedia ada. Industri minyak dan gas berterusan mengalami aktiviti yang lebih tinggi, terutamanya dalam pembinaan pelantar, platform minyak dan terminal penyimpanan.

Pada separuh kedua tahun 2008, subsektor kejuruteraan awam terjejas oleh kenaikan mendadak harga bahan binaan, terutamanya keluli dan simen. Berikutan kenaikan ketara harga global bahan binaan, Kerajaan memutuskan untuk meliberalisasi struktur harga bagi kedua-dua besi dan simen pada bulan Mei dan Jun 2008, yang mengakibatkan kenaikan mendadak harga bahan-bahan ini. Akibatnya, aktiviti kebanyakan projek menjadi perlahan sementara syarikat-syarikat pembinaan mengelak daripada membida projek-projek baharu disebabkan turun naik kos. Bagi memastikan pelaksanaan projek-projek

Rajah 1.18
Pertumbuhan Nilai ditambah Sektor Pembinaan Berbanding dengan Pertumbuhan Perbelanjaan Pembangunan Kerajaan Persekutuan dan Pelaburan Swasta

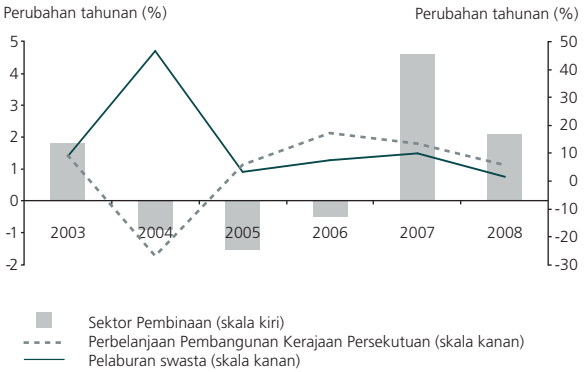

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Jabatan Akauntan Negara

Rajah 1.19
Penawaran Akan Datang dan Kadar Penghunian Ruang Perniagaan di Malaysia dan Kuala Lumpur (pada akhir tahun)

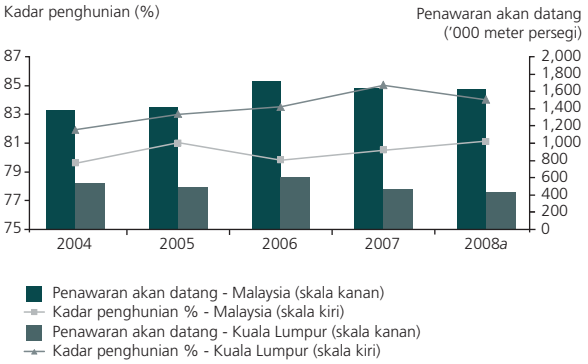

a Awalan
Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (NAPIC), Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta

Rajah 1.20
Penawaran Akan Datang dan Kadar Penghunian Ruang Pejabat Dibina Khas di Malaysia dan Kuala Lumpur (pada akhir tempoh)

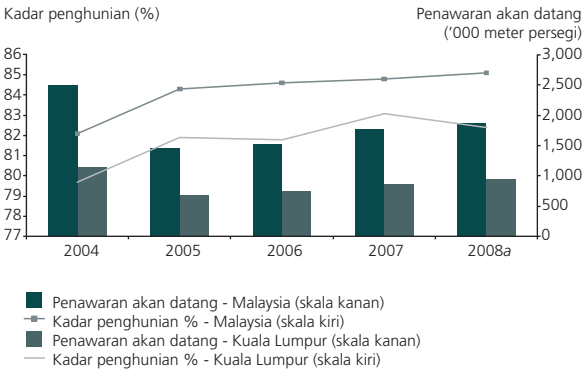

a Awalan
Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (NAPIC), Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta

Jadual 1.11
Langkah-langkah yang Diperkenalkan dalam Sektor Pembinaan pada 2008

Tarikh Pengumuman	Langkah-langkah
Liberalisasi dalam industri keluli 12 Mei 2008	• Pemansuhan harga siling bagi batang keluli dan bilet • Kebenaran mengimport keluli panjang tanpa memerlukan Permit Import (Approval Permit, AP) dan pemansuhan duti import bagi batang keluli di bawah Sub-kepala Kod Tarif Kastam 7214.10 910 dan 7214.20 910
Liberalisasi dalam industri simen 5 Jun 2008	• Pemansuhan harga siling bagi simen • Duti import dikurangkan kepada 10% daripada 50% di negara bukan Asean • Liberalisasi hanya melibatkan jenis-jenis simen berikut: - HS 2523 29 900 (simen jenis biasa Portland); dan - HS 2523 90 000 (simen hidraulik). • Pengimport simen di Sabah dan Sarawak dikecualikan daripada memperolehi lesen untuk mengimport (AP)
Pelarasan kepada Syarat Perubahan Harga (VOP) Ogos 2008	• Diperluas untuk merangkumi projek reka bentuk dan binaan mengikut asas perkongsian kos 50:50 • Bahan-bahan yang terkandung dalam skim VOP boleh dikategorikan seperti berikut: 1) Kerja-kerja Kejuruteraan - 11 item daripada 5 item sebelumnya 2) Kerja-kerja Pembinaan Bangunan - 15 item 3) Kerja-kerja Mekanikal dan Elektrik - 7 item • Peraturan ini terpakai bagi projek-projek Kerajaan yang dilaksanakan selepas 1 Januari 2008, termasuk projek reka bentuk dan binaan mengikut asas perkongsian kos 50:50
Pakej Rangsangan Ekonomi Pertama 4 November 2008	• 10% duti import bagi simen dimansuhkan • Duti import bagi 54 Sub-kepala Kod Tarif Kastam yang lain untuk keluaran keluli panjang dimansuhkan • Semua barangan diimport hendaklah mematuhi Piawaian Malaysia (MS) atau suatu Piawaian Antarabangsa yang diiktiraf sekiranya MS tiada

Kerajaan siap mengikut perancangan, Kerajaan mengeluarkan Syarat Perubahan Harga (Variation of Price, VOP) yang dikemas kini bagi projek-projek ini pada bulan Ogos 2008. Inisiatif ini, serta harga keluli yang menyederhana menjelang akhir tahun itu, memulihkan semula keyakinan terhadap industri pembinaan.

Pertumbuhan subsektor **bukan kediaman** mantap, didorong terutamanya oleh segmen ruang pejabat. Aktiviti perniagaan yang kukuh pada awal tahun memberi perniagaan peluang untuk berkembang dan menyebabkan permintaan yang lebih tinggi terhadap bangunan ruang pejabat gred perdana di Lembah Kelang. Kadar penghunian lebih tinggi sebanyak 85.1% pada tahun 2008 (2007: 84.8%) manakala kadar sewa meningkat daripada RM10 kepada RM12 sekaki persegi. Sejumlah 24 buah bangunan ruang pejabat baharu siap dibina manakala penawaran akan datang sebanyak 1.9 juta meter persegi dijangka siap pada akhir 2008. Pertumbuhan penggunaan swasta yang kukuh menyumbang kepada pasaran runcit yang mampan. Sejumlah 29 buah kompleks membeli-belah baharu siap dibina, lalu menambah paras stok kepada 9.2 juta meter persegi pada akhir tahun 2008 (2007: 8.6 juta meter persegi). Kadar sewa secara relatifnya stabil, manakala penyewa mempunyai beberapa pilihan dari segi lokasi dan jenis harta tanah. Kadar penghunian meningkat sedikit kepada 81.1% pada tahun 2008 (2007: 80.5%).

Prestasi segmen **kediaman** secara relatifnya bercampur-campur sepanjang tahun itu. Pada separuh pertama tahun 2008, permintaan terhadap harta tanah adalah kukuh, dengan urus niaga harta tanah meningkat sebanyak 35.5%. Walau bagaimanapun, permintaan terhadap harta tanah mula menurun pada separuh tahun kedua apabila sentimen pengguna mula merosot, pertamanya akibat kenaikan tekanan inflasi dan kemudiannya keadaan ekonomi global yang semakin merosot. Permintaan terhadap pasaran harta tanah dalam segmen kediaman mewah benar-benar terjejas. Akibatnya, urus niaga harta tanah susut dan mencatatkan penurunan

Jadual 1.12
Penunjuk Permintaan dan Penawaran bagi Pasaran Harta Kediaman

	ST1 '07	ST2 '07	ST1 '08	ST2 '08
Perubahan tahunan (%)				
Penunjuk permintaan				
Pindah milik harta kediaman				
Nilai (RM juta)	10.5	35.9	35.5	-3.0
Bilangan	1.7	16.3	20.7	-1.2
Pembiayaan untuk pembelian harta kediaman				
Pinjaman dipohon	38.4	57.2	43.9	12.2
Pinjaman diluluskan	27.8	65.3	43.1	7.3
Penunjuk penawaran				
Pelancaran rumah baharu	**8.2**	**62.6**	**25.0**	**-33.7**
Permit jualan dan iklan baharu	**0.4**	**3.6**	**2.0**	**-38.6**
Kelulusan perumahan	**-17.5**	**-5.3**	**19.0**	**-52.6**
Pembiayaan untuk pembinaan				
Pinjaman dipohon	67.5	35.7	22.2	-30.0
Pinjaman diluluskan	94.8	32.6	20.5	-19.8

Sumber: Bank Negara Malaysia, Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (NAPIC), Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

sebanyak 3% dari segi nilai pada separuh tahun kedua. Penyederhanaan permintaan juga dilihat berlaku dari segi harta tanah tidak terjual. Paras harta tanah tidak terjual meningkat sebanyak 8.5% pada tahun 2008 dengan harga harta tanah tidak terjual yang melebihi RM200,000 mengalami peningkatan sebanyak 27.6% kepada 7,105 unit (2007: 5,567 unit). Pemaju harta tanah mengambil sikap berhati-hati terhadap permintaan yang lemah dengan mengurangkan bilangan pelancaran pembangunan baharu yang kemudiannya menyebabkan penurunan dalam kelulusan perumahan dan permintaan terhadap pinjaman penyambungan. Selain itu, pemaju perumahan terjejas oleh kenaikan kos pembinaan berikutan liberalisasi harga simen dan keluli yang mengakibatkan penangguhan pelaksanaan projek-projek yang sedia ada dan yang baharu.

SEKTOR LUAR NEGERI

Imbangan Pembayaran

Kedudukan luaran Malaysia kekal berdaya tahan pada tahun 2008, meskipun dalam persekitaran luaran yang lemah pada separuh tahun kedua. Akaun semasa mencatatkan satu lagi lebihan yang besar, manakala kebalikan aliran modal jangka pendek pada separuh kedua tahun itu mengakibatkan aliran keluar bersih dalam akaun kewangan. **Imbangan pembayaran keseluruhan** mencatatkan defisit apabila aliran keluar bersih yang lebih tinggi dalam akaun kewangan lebih daripada mengimbangi lebihan besar dalam akaun semasa.

Lebihan akaun semasa yang lebih besar sebanyak RM129.4 bilion atau 18.1% daripada PNK adalah disebabkan oleh lebihan dagangan yang lebih tinggi dan lebihan yang mapan dalam akaun perkhidmatan. Walau bagaimanapun, akaun

Jadual 1.13
Harta Kediaman yang Tidak Terjual di Malaysia mengikut Julat Harga

Julat harga kediaman	Unit	Bahagian (%)	Unit	Bahagian (%)
	Pada akhir tahun 2007		Pada akhir tahun 2008*a*	
RM50,000 atau kurang	3,356	14.0	3,602	13.8
RM50,001 - RM100,000	7,151	29.8	7,491	28.8
RM100,001 - RM150,000	4,284	17.9	4,045	15.5
RM150,001 - RM200,000	3,639	15.2	3,786	14.6
RM200,001 - RM250,000	1,778	7.4	2,119	8.1
RM250,001 - RM500,000	2,920	12.2	3,888	14.9
RM500,001 - RM1,000,000	776	3.2	993	3.8
Lebih daripada RM1,000,000	93	0.4	105	0.4
Jumlah	**23,997**	**100**	**26,029**	**100**

a Awalan

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (NAPIC), Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta

Jadual 1.14
Imbangan Pembayaran

Butiran	2007			2008*a*		
	+	-	Bersih	+	-	Bersih
	RM bilion					
Barangan	605.9	478.2	127.7	664.2	494.1	170.1
Akaun perdagangan	*605.2*	*504.8*	*100.3*	*663.5*	*521.6*	*141.9*
Perkhidmatan	101.2	98.9	2.4	102.2	100.5	1.7
Imbangan barangan dan perkhidmatan	**707.2**	**577.1**	**130.0**	**766.4**	**594.5**	**171.8**
Pendapatan	38.8	52.7	-13.9	39.1	64.5	-25.4
Pindahan semasa	1.4	17.2	-15.7	1.4	18.5	-17.0
Imbangan akaun semasa	**747.4**	**647.0**	**100.4**	**806.9**	**677.5**	**129.4**
% daripada PNK			**16.0**			**18.1**
Akaun modal			-0.1			0.6
Akaun kewangan			-37.7			-123.9
Pelaburan langsung			-9.1			-20.5
Pelaburan portfolio			18.4			-92.4
Pelaburan lain			-46.9			-11.0
Imbangan akaun modal dan kewangan			**-37.8**			**-123.3**
Kesilapan dan ketinggalan			-17.3			-24.3
antaranya:						
Penambahan (+) atau pengurangan (-) nilai rizab hasil daripada penilaian semula pertukaran asing			*-5.6*			*-5.8*
Imbangan keseluruhan			**45.3**			**-18.2**
Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia, bersih			**335.7**			**317.4**
Dalam USD bilion			**101.3**			**91.5**

a Anggaran
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

pendapatan mencatatkan defisit lebih besar, berikutan keuntungan dan dividen yang lebih tinggi yang terakru kepada MNC yang beroperasi di Malaysia.

Kedudukan luaran Malaysia kekal berdaya tahan pada tahun 2008 meskipun dalam persekitaran luaran yang lemah pada separuh tahun kedua

Akaun kewangan mencatatkan aliran keluar bersih yang lebih besar disebabkan pelupusan pelaburan portfolio oleh pelabur-pelabur asing, terutamanya pada separuh kedua tahun 2008, ekoran aktiviti pembayaran balik hutang berikutan kegawatan kewangan global yang semakin meruncing. Sepanjang tahun itu, pelaburan langsung bersih di luar negeri oleh syarikat-syarikat Malaysia bertambah, kebanyakannya melalui pengambilalihan kepentingan dan pengembangan operasi sedia ada di luar negara. Sementara itu, aliran masuk bersih pelaburan langsung asing (FDI) menjadi sederhana, terutamanya pada separuh tahun kedua, sejajar dengan kemerosotan ekonomi dan kewangan global. Setelah diselaraskan bagi kesilapan dan ketinggalan, yang termasuk pengurangan nilai rizab hasil daripada penilaian semula pertukaran asing berikutan pengukuhan ringgit berbanding dengan beberapa mata wang utama, rizab antarabangsa bersih merosot sebanyak RM18.2 bilion kepada RM317.4 bilion atau bersamaan dengan USD91.5 bilion pada 31 Disember 2008. Pada 27 Februari 2009, rizab kekal pada paras tinggi yang selesa pada

RM315.9 bilion (bersamaan dengan USD91.1 billion), memadai untuk membiayai 7.6 bulan import tertangguh dan menampung 3.9 kali hutang luar negeri jangka pendek. Rizab Malaysia kekal boleh digunakan dan tiada halangan untuk menggunakannya.

Akaun Semasa

Akaun semasa mencatatkan lebihan yang lebih besar sebanyak RM129.4 bilion atau 18.1% daripada PNK (2007: RM100.4 bilion atau 16% daripada PNK), disokong oleh lebihan dagangan yang ketara lebih tinggi dan lebihan yang mapan dalam akaun perkhidmatan. Pertumbuhan lebih kukuh dalam eksport komoditi dan perkilangan berasaskan sumber, terutamanya pada separuh pertama tahun 2008 adalah disebabkan oleh harga komoditi yang tinggi, yang menyumbang kepada lebihan dagangan yang lebih besar. Lebihan akaun perkhidmatan adalah disebabkan terutamanya oleh perolehan pelancongan yang lebih tinggi daripada 22.1 juta pelancong. Defisit yang lebih besar dalam akaun pendapatan mencerminkan terutamanya keuntungan dan dividen yang lebih tinggi yang terakru kepada MNC yang beroperasi di Malaysia, terutamanya dalam sektor perkilangan, minyak dan gas, dan perkhidmatan.

Lebihan akaun semasa yang lebih besar disokong oleh eksport komoditi dan keluaran perkilangan berasaskan sumber yang kukuh serta perolehan pelancongan yang lebih tinggi

Eksport kasar meningkat sebanyak 9.6% pada tahun 2008 (2007: 2.7%), didorong oleh pengembangan dalam kedua-dua eksport komoditi dan perkilangan berasaskan sumber. Pada separuh pertama tahun 2008, **eksport perkilangan** berkembang sebanyak 7.8%, disokong terutamanya oleh permintaan serantau terhadap eksport perkilangan berasaskan sumber. Walau bagaimanapun, pada separuh tahun kedua, permintaan dunia yang lemah dan harga komoditi yang merosot mengakibatkan penurunan kecil dalam eksport perkilangan sebanyak 0.2%. Bagi keseluruhan tahun itu,

Rajah 1.21
Akaun Semasa

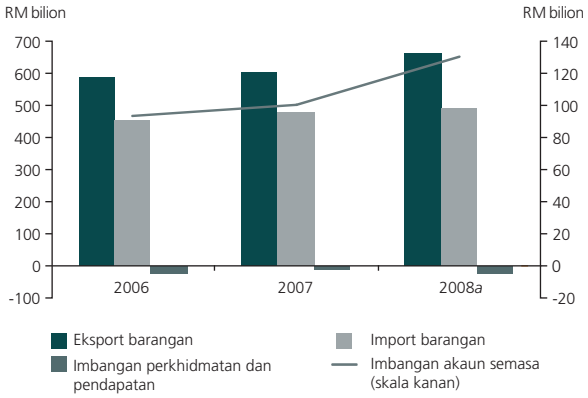

a Anggaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual 1.15
Eksport Kasar

	2007	2008*a*
	Perubahan tahunan (%)	
Eksport kasar	**2.7**	**9.6**
Perkilangan	**0.3**	**3.6**
antaranya:		
Elektronik	*-3.5*	*-8.2*
Separa konduktor	*3.2*	*-6.9*
Kelengkapan dan alat ganti elektronik	*-8.4*	*-9.3*
Keluaran elektrik	*-5.9*	*8.6*
Keluaran berasaskan sumber[1]	*9.7*	*20.2*
Komoditi	**14.7**	**37.1**
Pertanian	**24.4**	**30.0**
antaranya:		
Minyak sawit	*47.8*	*43.7*
Getah	*-10.9*	*10.6*
Mineral	**7.5**	**43.2**
antaranya:		
Minyak mentah dan kondensat	*3.5*	*35.0*
Gas asli cecair	*12.3*	*55.7*

[1] Merujuk kepada makanan, minuman dan keluaran tembakau, keluaran kayu, perabot dan alat ganti perabot, keluaran getah, keluaran petroleum, kimia dan keluaran kimia, dan keluaran mineral bukan logam

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

eksport keluaran **elektronik dan elektrik (E&E)** menguncup sebanyak 3.8%, disebabkan kemerosotan dalam eksport elektronik yang lebih daripada mengimbangi pemulihan yang kukuh dalam eksport keluaran elektrik. Eksport separa konduktor terjejas oleh permintaan yang lemah terhadap kelengkapan dan alat ganti elektronik dari negara maju, terutamanya pada separuh kedua tahun itu, serta harga yang lebih rendah. Walau bagaimanapun, eksport keluaran elektrik mengembang dengan kukuh sebanyak 8.6%, didorong oleh barangan elektrik pengguna serta keluaran elektrik perindustrian dan komersial. Inovasi keluaran yang mendorong kepada peralihan kepada keluaran nilai ditambah yang lebih tinggi, serta penembusan pasaran eksport yang baharu, terutamanya Emiriyah Arab Bersatu, Arab Saudi, India dan Australia, menyumbang kepada pengembangan eksport keluaran elektrik.

Eksport keluaran **bukan E&E** meningkat dengan kukuh sebanyak 15.2%, sejajar dengan harga input komoditi yang lebih tinggi dan permintaan yang mapan dari negara-negara serantau. Pada separuh tahun pertama, eksport keluaran bukan E&E, terutamanya keluaran berasaskan sumber, seperti getah, petroleum, dan bahan kimia dan keluaran kimia, bertambah sebanyak 20%. Pertumbuhan juga disokong oleh eksport keluaran berkaitan pembinaan, seperti pengilangan logam tatkala aktiviti pembinaan sedang melonjak di RR China, Vietnam dan Singapura. Pada separuh tahun kedua, pertumbuhan eksport keluaran bukan E&E menyederhana kepada 10.8% berikutan kemerosotan dalam harga komoditi.

Eksport **komoditi utama** berkembang dengan pesat sebanyak 37.1% dan mencakupi bahagian yang lebih tinggi daripada eksport kasar sebanyak 23.5% (2007: 18.8%). Pada separuh tahun pertama, eksport komoditi berkembang dengan kukuh sebanyak 50.2%, didorong terutamanya oleh harga minyak sawit, getah, minyak mentah dan LNG yang ketara lebih tinggi. Walaupun harga komoditi susut dengan ketara pada separuh kedua tahun 2008, pertumbuhan eksport komoditi kekal kukuh pada 26.9% dengan disokong terutamanya oleh eksport LNG.

Eksport pertanian mencatatkan pertumbuhan yang kukuh sebanyak 30%, didorong terutamanya oleh eksport minyak sawit dan getah yang teguh. Pada separuh pertama tahun 2008, pendapatan eksport daripada minyak sawit melonjak sebanyak 90.9%, disokong terutamanya oleh harga (+53% kepada purata RM3,140 setan) dan jumlah eksport (+24.8%) yang ketara lebih tinggi. Eksport getah berkembang sebanyak 26.2%, disebabkan terutamanya oleh harga yang lebih tinggi (+20.9% kepada purata 846 sen sekilogram), ketika stok global rendah di rantau pengeluar utama dan permintaan yang semakin meningkat. Pada separuh kedua tahun 2008, pertumbuhan eksport pertanian menyederhana kepada 10%, disebabkan harga komoditi pertanian utama merosot dengan ketara.

Eksport mineral mencatatkan pertumbuhan yang teguh sebanyak 43.2% pada tahun 2008, mencerminkan terutamanya harga dan jumlah eksport yang lebih tinggi bagi minyak mentah,

Rajah 1.22
Prestasi Eksport Industri Elektronik & Elektrik (E&E) dan Berasaskan Sumber

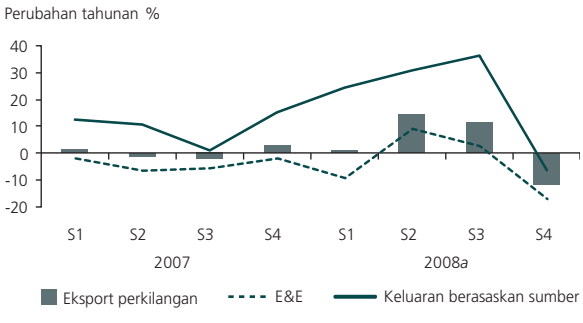

a Awalan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 1.23
Prestasi Eksport Komoditi

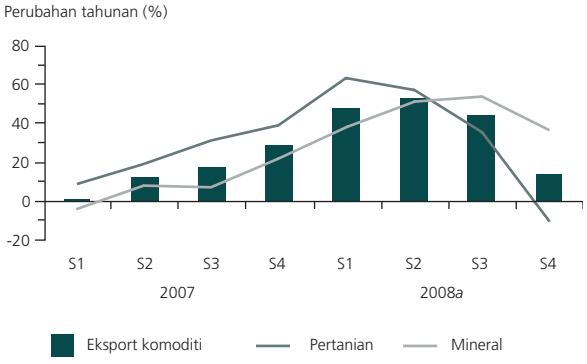

a Awalan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

terutamanya pada separuh tahun pertama. Harga LNG yang lebih tinggi serta permintaan yang berterusan dari Korea dan Jepun mengimbangi pertumbuhan yang sederhana dalam eksport minyak mentah pada separuh tahun kedua.

Import kasar meningkat sebanyak 3.3% (2007: 5%) disebabkan terutamanya oleh import input yang lebih tinggi untuk eksport perkilangan dan barang penggunaan. Import **barangan pengantara**, yang mencakupi 72.7% daripada import kasar, berkembang sebanyak 5.7%. Permintaan kukuh oleh industri berasaskan sumber membawa kepada peningkatan import bahan api dan pelincir serta kimia. Import makanan dan minuman untuk industri mencatat pengembangan sejajar dengan penggunaan dalam negeri yang kukuh. Aktiviti sektor pembinaan yang meningkat menyokong import bekalan perindustrian, terutamanya logam. Sejajar dengan permintaan global yang lebih rendah terhadap keluaran E&E, import alat ganti dan aksesori bagi barangan modal merosot.

Import **barangan modal** tidak berubah (2007: 7.2%), dengan import kelengkapan pengangkutan menguncup. Tidak termasuk barangan besar, import modal berkembang sebanyak 4.3% pada tahun 2008. Pada separuh tahun pertama, import modal berkembang dengan kukuh sebanyak 9.6%, kebanyakannya bagi sektor minyak dan gas, perkilangan, dan telekomunikasi. Aktiviti penerokaan dan pembangunan dalam industri minyak dan gas yang bertambah ketika harga minyak mentah tinggi menyebabkan import kelengkapan pembinaan dan perlombongan meningkat. Dalam sektor perkilangan, import jentera yang lebih tinggi adalah sejajar dengan pengembangan berterusan dalam kapasiti. Pelaburan untuk menaik taraf teknologi baharu mendorong kepada pertumbuhan import alat telekomunikasi. Walau bagaimanapun, import modal menurun pada separuh tahun kedua apabila kemerosotan keadaan ekonomi global mendorong kepada penangguhan pengembangan kapasiti dalam sektor perkilangan, pengangkutan, dan minyak dan gas.

Import **barangan penggunaan** berkembang sebanyak 11.8%, sejajar dengan pertumbuhan berterusan dalam penggunaan swasta. Pertumbuhan import penggunaan mencerminkan sebahagian besarnya permintaan terhadap import makanan dan minuman. Import bagi barangan pengguna juga lebih tinggi, khususnya pakaian dan kasut, perabot isi rumah dan ubat.

Pada tahun 2008, perdagangan dengan rakan perdagangan utama iaitu, AS, EU dan Jepun mencakupi bahagian yang lebih rendah daripada

Jadual 1.16
Import mengikut Penggunaan Akhir

	2007	2008*a*
	Perubahan tahunan (%)	
Barangan modal	**7.2**	**...**
Barangan modal (kecuali kelengkapan pengangkutan)	5.6	2.2
Kelengkapan pengangkutan	17.8	-13.6
Barangan pengantara	**6.9**	**5.7**
Makanan dan minuman, terutamanya untuk industri	21.0	30.0
Bekalan perindustrian, t.s.t.l.	17.0	9.7
Bahan api dan pelincir	2.0	32.0
Alat ganti dan aksesori barangan modal (kecuali kelengkapan pengangkutan)	0.4	-5.0
Barangan penggunaan	**3.6**	**11.8**
Makanan dan minuman, terutamanya untuk penggunaan isi rumah	6.8	21.4
Barangan pengguna, t.s.t.l.	1.8	5.5
Eksport semula	**-22.4**	**-14.6**
Import kasar	**5.0**	**3.3**

t.s.t.l. Tidak disenarai di tempat lain
a Awalan
... Terlalu kecil

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual 1.17
Haluan Perdagangan Luar Negeri

	2008*a*				
	Eksport		Import		Imbangan perdagangan
	RM bilion	Perubahan tahunan (%)	RM bilion	Perubahan tahunan (%)	RM bilion
Jumlah	**663.5**	**9.6**	**521.6**	**3.3**	**141.9**
antaranya:					
Amerika Syarikat	**82.5**	**-12.7**	**56.5**	**3.2**	**26.1**
Kesatuan Eropah (EU)	**74.9**	**-3.8**	**61.7**	**2.9**	**13.2**
Negara ASEAN tertentu[1]	**169.6**	**9.9**	**125.8**	**2.5**	**43.8**
Negara-negara Timur Laut Asia tertentu	**133.6**	**10.9**	**129.9**	**-2.5**	**3.8**
Republik Rakyat China	*63.2*	*19.2*	*66.9*	*3.0*	*-3.7*
Hong Kong SAR	*28.3*	*1.2*	*13.7*	*-6.9*	*14.7*
China Taipei	*16.2*	*-1.4*	*25.1*	*-12.6*	*-8.9*
Korea	*25.9*	*12.4*	*24.2*	*-2.8*	*1.7*
Asia Barat	**26.1**	**38.0**	**25.1**	**44.4**	**1.0**
Jepun	**71.8**	**30.0**	**65.1**	**-0.6**	**6.7**
India	**24.7**	**22.4**	**10.3**	**45.8**	**14.4**

a Awalan
[1] Singapura, Thailand, Indonesia, Filipina, Brunei Darussalam dan Vietnam
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

jumlah perdagangan Malaysia (34.8%; 2007: 36.7%). Sebaliknya, perdagangan dengan Timur Laut Asia (tidak termasuk Jepun), Asia Barat, India, Australia dan New Zealand meningkat dengan ketara. Perdagangan dengan Timur Laut Asia (tidak termasuk Jepun) disokong oleh pertumbuhan dalam eksport komponen E&E dan komoditi, terutamanya ke RR China dan Korea. Yang ketara, eksport ke Asia Barat, terdiri terutamanya daripada keluaran elektrik pengguna, minyak sawit, barang kemas dan makanan diproses, mencatatkan pertumbuhan yang teguh sebanyak 38%. Eksport ke India turut mencatatkan pertumbuhan yang pesat, disokong terutamanya oleh permintaan terhadap petroleum mentah, bahan kimia dan keluaran kimia, serta minyak sawit. Eksport ke Australia dan New Zealand sebahagian besarnya merupakan minyak mentah dan keluaran elektrik.

Perdagangan dengan negara-negara ASEAN kekal memberangsangkan, dengan jumlah perdagangan berkembang sebanyak 6.6% pada tahun 2008, sebahagian besarnya didorong oleh permintaan terhadap tenaga, makanan dan input untuk industri perkilangan. Eksport ke negara ASEAN meningkat sebanyak 9.9% dan mencakupi 25.6% daripada jumlah eksport Malaysia. Eksport ke Indonesia dan Filipina berkembang dengan kukuh, masing-masing sebanyak 16.8% dan 11.7%, dengan disokong oleh eksport petroleum mentah, bahan kimia dan keluaran kimia, serta minyak sawit.

Pada tahun 2008, **akaun perkhidmatan** mencatatkan lebihan bagi tahun kedua berturut-turut sebanyak RM1.7 bilion atau 0.2% daripada PNK. Ini mencerminkan lebihan besar yang mapan daripada akaun perjalanan dan penambahbaikan dalam defisit perkhidmatan lain, yang lebih daripada mengimbangi defisit yang lebih tinggi dalam akaun pengangkutan.

Walaupun terdapat persaingan lebih hebat dalam industri pelancongan di rantau ini dan kos perjalanan yang lebih tinggi, terutamanya pada separuh pertama tahun 2008, ketibaan pelancong bertambah kepada paras tertinggi seramai 22.1 juta pengunjung pada tahun 2008. Walaupun ketibaan pelancong sebahagian besarnya masih dari rantau ini, terutamanya ASEAN, RR China, Jepun dan India, pelancong jarak jauh dari Barat dan Utara Eropah juga bertambah. Kempen Tahun Melawat Malaysia 2007 yang dilanjutkan sehingga bulan Ogos 2008 dan usaha promosi bersepadu

Jadual 1.18
Akaun Perkhidmatan dan Pendapatan

	2007	2008*a*		
		RM bilion		
	Bersih	+	-	Bersih
Akaun Perkhidmatan	**2.4**	**102.2**	**100.5**	**1.7**
% daripada PNK	*0.4*			*0.2*
Pengangkutan	-13.2	23.0	37.6	-14.6
Perjalanan	29.1	50.7	22.5	28.2
Perkhidmatan lain	-13.2	28.3	39.6	-11.3
Urusniaga Kerajaan t.d.t.l.	-0.4	0.1	0.7	-0.6
Akaun Pendapatan	**-13.9**	**39.1**	**64.5**	**-25.4**
% daripada PNK	*-2.2*			*-3.6*
Pampasan pekerja	-0.6	4.4	5.2	-0.7
Pendapatan pelaburan	-13.3	34.7	59.4	-24.7

t.d.t.l. Tidak dicatat di tempat lain
a Anggaran
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 1.24
Ketibaan Pelancong dan Perolehan Pelancongan

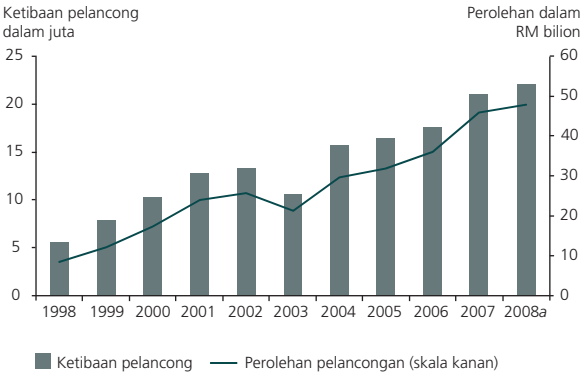

a Anggaran
Sumber: Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

bagi mempelbagaikan pasaran selain pasaran tradisi mendorong ketibaan pelancong yang lebih tinggi. Promosi disasarkan kepada segmen baru dan bidang sedang membangun, seperti rumah penginapan, perjalanan pelajar, pelancongan kesihatan dan ekopelancongan. Penghubungan perkhidmatan udara yang meningkat, khususnya oleh penerbangan tambang murah, memudahkan perjalanan di rantau ini.

Akaun perkhidmatan yang lain mencatatkan defisit lebih rendah sebanyak RM11.3 bilion, berpunca terutamanya daripada aliran keluar bersih yang lebih rendah bagi royalti dan fi lesen, pembinaan dan perkhidmatan komunikasi, serta penambahbaikan dalam aliran masuk bersih daripada perkhidmatan IT. Sepanjang tahun itu, aliran keluar bersih yang lebih rendah bagi royalti dan fi lesen mencerminkan pembayaran yang mapan untuk pemerolehan dan penggunaan hak harta intelek, yang diimbangi sebahagiannya oleh penerimaan royalti yang lebih tinggi daripada projek-projek penerokaan minyak. Sementara itu, aliran keluar bersih untuk perkhidmatan pembinaan merosot, berikutan permintaan yang rendah terhadap perkhidmatan pembinaan yang diimport, dan sejajar dengan pengurangan saiz projek penerokaan minyak laut dalam dan gas ketika bahan binaan mengalami kenaikan kos yang lebih tinggi. Peningkatan perolehan daripada perkhidmatan IT disebabkan terutamanya oleh aktiviti perkongsian perkhidmatan dan penggunaan perkhidmatan pihak ketiga di Malaysia. Pergantungan yang lebih rendah terhadap perkhidmatan dan kemudahan yang disediakan oleh pengendali telekomunikasi asing, berikutan pengembangan kapasiti berterusan dalam rangkaian jalur lebar dalam negeri, menghasilkan defisit yang lebih kecil dalam perkhidmatan komunikasi. Pembayaran bagi perkhidmatan profesional adalah lebih besar disebabkan terutamanya oleh import khidmat nasihat projek oleh sektor minyak dan gas, dan subsektor pembinaan.

Lebihan yang mapan dalam akaun perjalanan dan penambahbaikan dalam akaun perkhidmatan yang lain, diimbangi sebahagiannya oleh defisit yang lebih tinggi dalam akaun pengangkutan sebanyak RM14.6 bilion. Defisit yang lebih besar dalam akaun pengangkutan adalah disebabkan oleh perolehan yang lebih rendah daripada tambang penumpang manakala pembayaran untuk caj pengangkutan meningkat berikutan harga minyak yang lebih tinggi.

Defisit **akaun pendapatan** meningkat kepada RM25.4 bilion atau 3.6% daripada PNK, mencerminkan sebahagian besarnya keuntungan dan dividen lebih tinggi yang terakru kepada pelabur langsung asing di Malaysia. Ini disumbangkan oleh prestasi teguh sektor perkilangan minyak dan gas, dan sektor perkhidmatan, terutamanya pada separuh pertama tahun 2008. Keuntungan dan dividen terakru

Rajah 1.25
Pendapatan Pelaburan Langsung

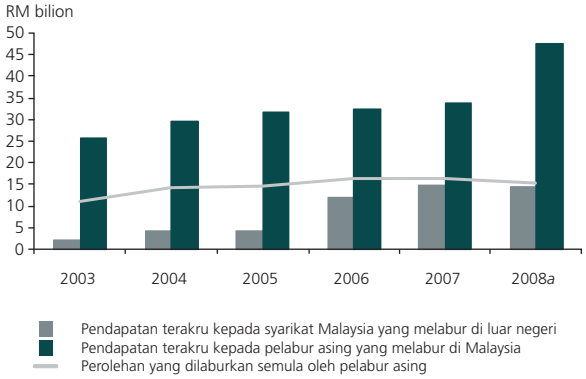

a Anggaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

kepada syarikat-syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri kekal mapan manakala pulangan pemegangan rizab antarabangsa meningkat dengan sederhana, walaupun berlakunya kemerosotan keadaan ekonomi dan kewangan global pada separuh tahun kedua. Sebahagian besar daripada keuntungan dan dividen terakru kepada syarikat-syarikat Malaysia adalah daripada pelaburan dalam sektor minyak dan gas, dan subsektor perkhidmatan kewangan.

Akaun Kewangan

Pada tahun 2008, **akaun kewangan** mencatat aliran keluar bersih yang lebih besar sebanyak RM123.9 bilion, terutamanya disebabkan oleh kebalikan dana portfolio yang banyak diterima pada tahun 2007 dan awal tahun 2008. Kebalikan modal yang besar, terutamanya pada separuh kedua tahun 2008 disebabkan oleh aktiviti pembayaran balik hutang oleh institusi kewangan asing apabila krisis kewangan global makin buruk. Pelaburan langsung oleh syarikat Malaysia di luar negara juga lebih tinggi terutamanya dalam subsektor kewangan dan insurans berikutan peningkatan operasi di rantau Asia, serta subsektor utiliti dan sektor minyak dan gas. Sementara itu, aliran masuk bersih pelaburan langsung asing (FDI) menjadi sederhana, terutamanya pada separuh tahun kedua, ekoran kemerosotan keadaan ekonomi dan kewangan global.

Bagi keseluruhan tahun itu, **pelaburan portfolio** mencatat aliran keluar bersih yang besar sebanyak RM92.4 bilion, sebahagian besarnya disebabkan pelupusan pelaburan portfolio berikutan aktiviti pembayaran balik hutang oleh institusi kewangan asing, berikutan krisis kewangan global yang semakin meruncing.

Aliran keluar bersih yang lebih besar dalam akaun kewangan terutamanya disebabkan oleh kebalikan dana portfolio yang banyak diterima pada separuh tahun 2007 dan awal tahun 2008

Pada suku pertama, terdapat aliran masuk bersih dana portfolio asing berjumlah RM21.1 bilion, terutamanya bagi pelaburan dalam pasaran sekuriti hutang, yang lebih daripada mengimbangi aliran keluar bersih dari pasaran ekuiti. Peningkatan krisis kewangan global yang berlaku kemudiannya pada suku kedua dan ketiga telah menyebabkan aktiviti pembayaran balik hutang global secara besar-besaran. Hal ini mengakibatkan pelupusan pelaburan portfolio yang ketara dari pasaran Asia Pasifik, termasuk Malaysia. Kebalikan aliran modal jangka pendek ini, terutamanya pada suku ketiga dapat diserap

Jadual 1.19
Imbangan Pembayaran: Akaun Kewangan

	2007	2008*a*
	RM bilion	
Akaun Kewangan	**-37.7**	**-123.9**
Pelaburan Langsung	**-9.1**	**-20.5**
Di luar negeri	-38.2	-47.1
Di Malaysia	29.1	26.7
Pelaburan Portfolio	**18.4**	**-92.4**
Pelaburan Lain	**-46.9**	**-11.0**
Sektor awam[1]	-5.8	-2.7
Kerajaan Persekutuan	*-2.3*	*-0.5*
PABK	*-3.5*	*-2.2*
Sektor swasta	-41.1	-8.3

[1] Tidak termasuk bon dan nota yang diterbitkan di luar negeri oleh Kerajaan Persekutuan dan PABK
a Anggaran
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan.
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Daya Tahan Sektor Luar Negeri: Perspektif Kedudukan Kewangan Antarabangsa

Pendahuluan

Salah satu faktor utama kekuatan ekonomi Malaysia terletak pada kedudukan sektor luar negeri yang kukuh. Meskipun kemelut kewangan global semasa dan aktiviti pembayaran balik pinjaman mengakibatkan aliran keluar modal dari ekonomi sedang pesat membangun, namun kedudukan sektor luar negeri Malaysia terus berdaya tahan. Keadaan ini dicerminkan oleh lebihan besar akaun semasa yang mapan, paras hutang luar negeri yang secara relatifnya rendah dan paras rizab antarabangsa yang tinggi.

Penilaian dari perspektif kedudukan kewangan antarabangsa

Di samping analisis tradisional berasaskan aliran terhadap imbangan pembayaran, kekuatan sektor luar negeri boleh dianalisis dari perspektif kedudukan kewangan antarabangsa. Kedudukan kewangan antarabangsa lazimnya digambarkan oleh kedudukan pelaburan antarabangsa (*international investment position*, IIP), yang mengukur stok aset dan liabiliti kewangan luar negeri sesebuah negara. Analisis mengenai saiz dan komposisi IIP membantu mengenal pasti kemungkinan punca kelemahan kedudukan kewangan sektor luar negeri sekiranya berlaku kejutan.

Dalam tempoh 2001-2008, kedudukan luaran Malaysia bertambah baik dengan ketara (Rajah 1). IIP bersih Malaysia bertambah kukuh daripada kedudukan liabiliti bersih yang besar sebanyak RM137.6 bilion pada akhir tahun 2001 kepada kedudukan liabiliti bersih yang kecil, iaitu RM18.2 bilion pada akhir tahun 2007. Kedudukan ini menjadi bertambah baik lagi kepada kedudukan aset bersih sebanyak RM138.3 bilion pada akhir tahun 2008. Peningkatan kedudukan sektor luar ini disebabkan pengumpulan aset kewangan luar negeri yang lebih pantas berbanding dengan peningkatan liabiliti kewangan luar negeri.

Sejak tahun 2001, **jumlah aset kewangan luar negeri** Malaysia bertambah melebihi tiga kali ganda kepada RM778.4 bilion pada akhir tahun 2008 (Rajah 2). Peningkatan besar ini disebabkan terutamanya:

i. pelaburan langsung luar negeri yang lebih tinggi oleh rakyat Malaysia, iaitu RM240.3 bilion (atau 32.4% daripada KDNK) dan merupakan 30.9% daripada jumlah aset kewangan luar negeri pada akhir tahun 2008. Pertambahan ini mencerminkan berlakunya pempelbagaian dan pengembangan syarikat Malaysia di luar negeri. Pelaburan ini menghasilkan keputusan yang positif seperti yang ditunjukkan oleh peningkatan untung dan dividen yang terakru kepada syarikat-syarikat Malaysia hasil daripada operasi mereka di luar negeri (2008: +RM14.4 bilion; 2001: -RM0.2 bilion); dan

ii. penambahan besar rizab antarabangsa kepada RM317.4 bilion pada akhir tahun 2008 yang merupakan 40.8% daripada jumlah aset kewangan luar negeri. Pengumpulan rizab sejak tahun 2001 sebahagian besarnya disebabkan lebihan akaun semasa yang menggalakkan dan aliran masuk pelaburan langsung asing

Rajah 1
Kedudukan Pelaburan Antarabangsa Bersih

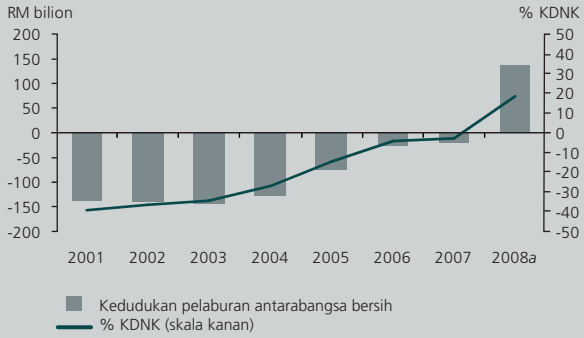

a Anggaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

(*foreign direct investment*, FDI) yang stabil. Peningkatan rizab turut disumbang oleh aliran masuk dana portfolio yang besar, terutamanya pada tahun 2007 dan pada awal tahun 2008. Walau bagaimanapun, aliran masuk ini mengalami kebalikan semula berikutnya pada separuh kedua tahun 2008 disebabkan aktiviti pembayaran balik hutang berikutan kemelut kewangan global yang makin meruncing.

Sementara itu, **jumlah liabiliti kewangan luar negeri** meningkat hampir dua kali ganda dalam tempoh 2001-2008, iaitu kepada RM640.1 bilion pada akhir tahun 2008. Peningkatan ini terutamanya mencerminkan aliran masuk modal jangka panjang dan pelaburan asing dalam pasaran modal domestik. Dalam tempoh ini, Malaysia menerima aliran masuk bersih FDI pada purata 3.1% daripada KDNK, dan stok FDI bertambah daripada RM129.1 bilion kepada RM262 bilion (atau 35.4% daripada KDNK) pada akhir tahun 2008. Hal ini memperlihatkan bahawa Malaysia sebagai destinasi yang menarik bagi FDI. Hutang luar negeri Malaysia terus rendah, iaitu pada 31.8% daripada KDNK pada akhir tahun 2008, dengan profil hutang terus menjurus ke arah struktur kematangan yang lebih panjang. Berikutan kebalikan aliran modal yang besar baru-baru ini, sejumlah besar pelaburan asing yang kekal dalam pasaran modal domestik merupakan pemegangan jangka panjang strategik oleh pelabur asing.

Penilaian terhadap kedudukan sektor luar negeri menunjukkan risiko yang terhad dari segi ketidakpadanan kematangan, mata wang dan struktur modal.

- Kedudukan aset jangka pendek bersih yang mapan menunjukkan risiko ketidakpadanan kematangan yang minimum (Rajah 3). Aset jangka pendek yang lebih besar berbanding dengan liabiliti memperlihatkan keupayaan ekonomi yang kukuh untuk memenuhi obligasi luar jangka pendek negara yang mencapai kematangan, oleh itu kekangan mudah tunai tidak akan timbul.

- Jumlah aset dalam mata wang asing Malaysia jauh melebihi jumlah liabiliti dalam mata wang asing (Rajah 4). Hal ini memperlihatkan risiko ketidakpadanan mata wang yang rendah, seterusnya mengurangkan kelemahan terhadap kejutan kadar pertukaran.

- Dari perspektif struktur modal, pembiayaan luar negeri dalam bentuk hutang lebih kecil daripada ekuiti (Rajah 5). Peningkatan nisbah hutang kepada ekuiti pada tahun 2008 terutamanya disebabkan pelupusan pemegangan ekuiti bukan strategik yang besar oleh pelabur asing

Rajah 2
Kedudukan Pelaburan Antarabangsa Mengikut Komponen Utama

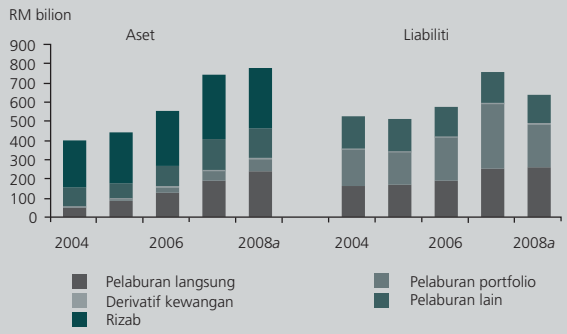

a Anggaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 3
Aset dan Liabiliti Jangka Pendek

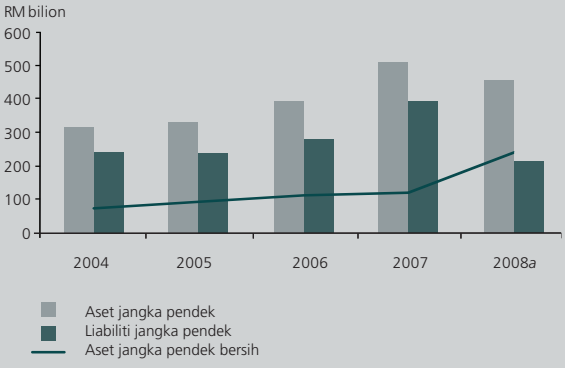

a Anggaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 4
Aset dan Liabiliti dalam Mata Wang Asing

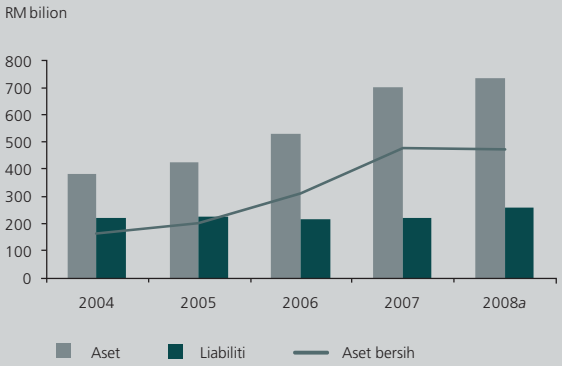

a Anggaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 5
Struktur Modal Liabiliti Luar Negeri

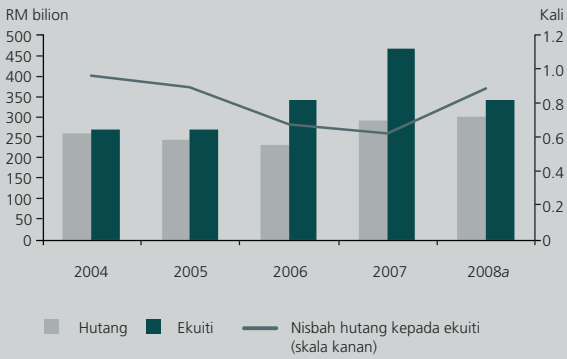

a Anggaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

berikutan aktiviti pembayaran balik pinjaman global pada separuh kedua tahun 2008. Pembiayaan luar negeri yang secara relatifnya lebih tinggi melalui ekuiti mengurangkan risiko kesolvenan memandangkan obligasi ekuiti, dalam bentuk untung dan dividen, tidak mandatori. Sebaliknya, obligasi hutang, yakni dari segi khidmat bayaran dan jadual pembayaran balik hutang, pada umumnya kekal tidak berubah walaupun dalam keadaan ekonomi yang mencabar.

Peranan dasar dalam mengukuhkan kedudukan sektor luar negeri

Daya tahan sektor luar negeri Malaysia yang lebih tinggi adalah kerana dasar dan strategi yang diterapkan, terutamanya liberalisasi selanjutnya dalam akaun modal. Liberalisasi ini telah dilaksanakan secara beransur-ansur dan berurutan, dengan mengambil kira keadaan ekonomi dalam negeri, tahap pembangunan sistem kewangan domestik, kekuatan kedudukan imbangan pembayaran dan perkembangan global. Peraturan berhemat diadakan bagi memastikan pengurusan hutang luar negeri yang baik, terutamanya untuk mengurangkan risiko yang berkait dengan obligasi luar negeri yang besar, kemampuan khidmat bayaran hutang dan kedudukan tak terlindung. Ketika keadaan perniagaan dan pelaburan terus-menerus ditambah baik untuk menarik FDI, syarikat tempatan juga digalakkan supaya melabur di luar negara bagi meluaskan peluang perniagaan yang ada dalam pasaran serantau dan antarabangsa, membuat penampilan pasaran secara global dan memberikan sinergi yang lebih besar kepada perniagaan dalam negeri. Dengan meningkatnya rizab antarabangsa dan terdapatnya kelas aset dan instrumen yang kompleks dalam keadaan persekitaran operasi yang mencabar, strategi dan amalan pengurusan rizab telah ditingkatkan secara progresif untuk menambah baik pulangan terlaras risiko dan pada masa yang sama mengekalkan objektif tradisional pemeliharaan modal dan mudah tunai.

Kesimpulan

Kedudukan sektor luar negeri yang kukuh merupakan salah satu kekuatan utama ekonomi Malaysia, terutamanya pada tempoh ketidaktentuan yang meningkat dalam keadaan kewangan dan ekonomi global. Keterbukaan ekonomi Malaysia diakui menyebabkan negara lebih mudah terdedah kepada kelemahan yang berpunca daripada perkembangan sektor luar negeri. Oleh itu, langkah dasar yang wajar perlu dilaksanakan secara berterusan untuk meningkatkan lagi daya tahan kedudukan sektor luar negeri. Selain itu, pengawasan dan pemantauan rapi terhadap keadaan ekonomi dan kewangan global serta kerjasama yang kukuh dan perbincangan serta interaksi dengan ekonomi-ekonomi serantau dari semasa ke semasa amat penting supaya risiko dan kelemahan dalam kedudukan luar dapat dikesan lebih awal.

tanpa gangguan yang ketara terhadap pasaran kewangan domestik dan sektor benar dalam ekonomi. Pada suku keempat, aliran keluar bersih bagi pelaburan portfolio menjadi sederhana apabila aktiviti pembayaran balik hutang global, yang memuncak pada bulan Oktober, menyusut menjelang akhir tahun.

Aliran masuk kasar **FDI** bertambah kepada RM51 bilion (atau 7.1% daripada PNK) pada tahun itu. Walaupun aliran masuk FDI yang kukuh dicatat pada separuh pertama tahun 2008, kemerosotan keadaan ekonomi dan kewangan global menyederhanakan aliran masuk FDI pada separuh tahun kedua. FDI adalah menyeluruh dan disalurkan sebahagian besarnya kepada sektor perkilangan (bahagian sebanyak 45%), perkhidmatan (27%) dan minyak dan gas (26%). Setelah mengambil kira pelarasan bagi aliran keluar yang sebahagian besarnya disebabkan pembayaran balik pinjaman oleh syarikat-syarikat induk, aliran masuk bersih FDI menjadi sederhana kepada RM26.7 bilion atau 3.7% daripada PNK (2007: RM29.1 bilion).

Dalam *sektor perkilangan,* aliran masuk FDI pada separuh tahun pertama bertambah dan dibiayai kebanyakannya oleh perolehan tertahan serta aliran masuk baharu modal ekuiti. Sebahagian besar daripada FDI disalurkan kepada industri E&E, yang kebanyakannya diambil oleh syarikat-syarikat sedia ada untuk tujuan penambahbaikan peralatan dan teknologi serta pembangunan barisan produk baharu. Terdapat juga aliran masuk FDI yang agak besar ke dalam aktiviti bidang khusus dan nilai ditambah yang lebih tinggi, terutamanya dalam pengeluaran sel, modul dan panel suria serta alat ujian dan ukuran. Walau bagaimanapun, apabila kemerosotan ekonomi global semakin buruk pada akhir tahun 2008, jumlah perolehan tertahan untuk pelaburan semula merosot dengan ketara, apabila lebih tumpuan diberikan pada pemeliharaan modal disebabkan kekangan mudah tunai yang hadapi oleh syarikat-syarikat induk mereka.

Rajah 1.26
Akaun Kewangan

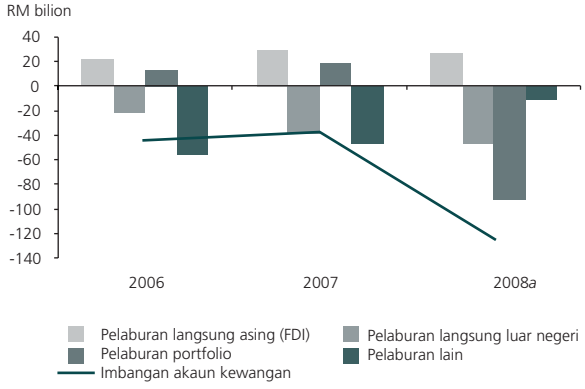

a Anggaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Pada tahun itu, FDI dalam *sektor perkhidmatan* disalurkan terutamanya kepada subsektor kewangan dan insurans, dan diikuti oleh subsektor komunikasi, dan harta tanah dan perkhidmatan perniagaan. Aliran masuk FDI ke dalam subsektor kewangan dan insurans dicerminkan oleh pengambilalihan kepentingan yang agak besar dalam dua institusi perbankan domestik oleh bank asing serta bermulanya operasi sebuah syarikat takaful asing yang baharu. Dalam subsektor komunikasi, aliran masuk FDI mencerminkan terutamanya penyertaan dua syarikat asing dalam sebuah pengendali mudah alih yang baharu. Sementara itu, terdapat pelaburan yang berterusan dalam subsektor harta tanah dan perkhidmatan perniagaan, seperti yang ditunjukkan oleh penubuhan 36 syarikat perkhidmatan perkongsian dan penggunaan perkhidmatan pihak ketiga (SSO) baharu milik asing sepenuhnya di bawah status Koridor Raya Multimedia (MSC) pada tahun itu.

Pelaburan dalam *sektor minyak dan gas* disokong oleh harga minyak mentah yang kukuh dan permintaan global yang teguh pada separuh pertama tahun itu. Pelaburan dan operasi penerokaan hingga ke aktiviti pengeluaran dan pembangunan, kebanyakannya dilaksanakan oleh MNC secara usaha sama dengan PETRONAS melalui kontrak perkongsian pengeluaran.

Pelaburan langsung luar negeri bersih oleh syarikat-syarikat Malaysia bertambah kepada RM47.1 bilion pada tahun 2008. Pelaburan luar negeri diterajui oleh syarikat-syarikat dalam *sektor perkhidmatan*, terutamanya subsektor kewangan dan insurans, komunikasi, dan subsektor bekalan elektrik, gas dan air. Pelaburan ini sebahagian besarnya dilakukan menerusi pemerolehan kepentingan atau peningkatan penyertaan dalam operasi luar negeri sedia ada, terutamanya dalam subsektor kewangan dan insurans, berikutan peningkatan aktiviti di rantau Asia. Dalam subsektor komunikasi, syarikat telekomunikasi

negara telah meningkatkan kehadirannya di India dengan penggabungan dua daripada pengendali mudah alih yang dimiliki secara strategik. Pelaburan dalam subsektor elektrik, gas dan air mencerminkan terutamanya peningkatan aktiviti oleh sebuah syarikat utiliti tempatan di luar negeri.

Pelaburan luar negeri dalam *sektor minyak dan gas* terus penting memandangkan PETRONAS terus menjalankan aktiviti penerokaan dan pemprosesan hiliran di Afrika, Asia Tengah dan Vietnam. Sementara itu, pelaburan dalam *sektor perkilangan* mencerminkan terutamanya pengambilalihan dua pengilang kelengkapan proses di Jerman dan Belgium untuk memperoleh teknologi baharu dan dapat meneroka pasaran Eropah. Terdapat juga beberapa pelaburan dalam industri E&E dan simen di luar negeri.

Akaun **pelaburan lain** mencatat aliran keluar bersih yang lebih rendah sebanyak RM11 bilion, disebabkan oleh pembayaran balik hutang luar negeri bersih oleh sektor awam dan aliran keluar bersih sektor swasta yang lebih rendah. Pembayaran balik hutang luar negeri yang lebih rendah oleh **sektor awam** mencerminkan pembayaran balik pinjaman mengikut jadual biasa bagi pinjaman berjangka oleh kedua-dua Kerajaan Persekutuan dan PABK. Sementara itu, pelaburan lain oleh **sektor swasta**, yang terdiri terutamanya daripada peminjaman dan pemberian pinjaman sektor perbankan serta penempatan dan pengeluaran deposit, dan urus niaga antara sektor swasta bukan bank dengan pihak-pihak yang tidak berkaitan, mencatat aliran keluar bersih yang ketara lebih rendah. Peningkatan itu sebahagian besarnya disebabkan penjualan aset jangka pendek di luar negeri yang mengakibatkan berlakunya kebalikan pada kedudukan sektor perbankan untuk mencatat aliran masuk bersih pada tahun itu. Aliran masuk ini telah diimbangi oleh aliran keluar yang lebih tinggi oleh sektor swasta bukan bank, disebabkan terutamanya oleh pemberian kredit perdagangan yang lebih besar oleh pengeksport Malaysia serta pembayaran balik kredit perdagangan yang lebih besar oleh pengimport Malaysia.

Hutang Luar Negeri

Krisis kredit dan kemerosotan landskap kewangan global pada tahun 2008 menunjukkan pentingnya pengurusan hutang luar negeri yang berhemat dan pragmatik. Pada tahun itu, Malaysia meneruskan strategi pengurusan hutang luar negeri yang berhemat, sambil memastikan bahawa keupayaan sektor swasta untuk meminjam daripada sumber-sumber asing bagi memenuhi keperluan kewangan mereka tidak terjejas. Dalam hal ini, peraturan bagi peminjaman mata wang asing terus diliberalkan untuk membolehkan syarikat pemastautin mendapatkan peminjaman mata wang asing dalam kumpulan syarikat yang sama, di dalam dan luar pesisir, tanpa sekatan. Ini sejajar dengan objektif keseluruhan Bank untuk mewujudkan persekitaran perniagaan yang mudah bagi menambah daya saing negara. Selain itu, strategi pengurusan hutang luar negeri juga penting dalam memelihara kestabilan monetari dan kewangan. Sistem pengawasan dan pemantauan hutang yang komprehensif dan teguh membolehkan pengesanan awal risiko yang mungkin berlaku berikutan pendedahan hutang luar negeri keseluruhan oleh kedua-dua sektor awam dan swasta.

Jadual 1.20
Hutang Luar Negeri Terkumpul

	2007[2]	2008*a*	2007[2]	2008*a*
	RM bilion	RM bilion	USD bilion	USD bilion
Jumlah hutang	**211.2**	**235.6**	**63.1**	**67.2**
Jangka sederhana dan panjang	134.0	155.6	40.0	44.4
Jangka pendek[1]	77.2	80.0	23.1	22.8
% daripada jumlah hutang	*36.6*	*34.0*	*36.6*	*34.0*
% daripada rizab antarabangsa bersih	*23.0*	*25.2*	*23.0*	*25.2*
% daripada PNK				
Jumlah hutang	33.6	32.9		
Hutang jangka sederhana dan panjang	21.3	21.8		
% daripada eksport barangan dan perkhidmatan				
Jumlah hutang	29.9	30.7		
Hutang jangka sederhana dan panjang	18.9	20.3		
Nisbah khidmat bayaran hutang (%)	**3.8**	**2.7**		

[1] Tidak termasuk mata wang dan deposit yang dimiliki oleh bukan pemastautin dalam institusi perbankan pemastautin
[2] Data pada akhir tahun 2007 telah diselaraskan menurut takrifan semula data hutang luar negeri Malaysia, kecuali bagi nisbah khidmat bayaran hutang
a Awalan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Bagi memudahkan penilaian risiko yang lebih mantap untuk negara dan supaya selaras dengan piawaian antarabangsa dan amalan terbaik dalam mengambil kira entiti luar pesisir dalam pengumpulan data luar, data hutang luar negeri Malaysia telah ditakrifkan semula untuk mengambil kira entiti di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa (IBFC) Labuan sebagai pemastautin berkuat kuasa pada awal tahun 2008. Mengikut takrifan baharu ini, pendedahan hutang oleh entiti luar pesisir ini dengan seluruh dunia diambil kira sebagai hutang luar negeri Malaysia manakala pendedahan hutang bagi pemastautin dengan entiti luar pesisir di Labuan IBFC tidak diambil kira. Peralihan kepada takrifan baharu ini dalam pengumpulan hutang luar negeri telah mengakibatkan paras hutang luar negeri yang lebih tinggi (akhir tahun 2007: RM211.2 bilion; definisi terdahulu: RM187.4 bilion). Ini disebabkan terutamanya oleh pendedahan hutang entiti kewangan luar pesisir di Labuan IBFC, yang berpunca daripada peminjaman antara bank.

Hutang luar negeri Malaysia kekal rendah pada RM235.6 bilion atau 32.9% daripada PNK

Pada akhir tahun 2008, jumlah hutang luar negeri Malaysia kekal rendah pada RM235.6 bilion (atau USD67.2 bilion), atau bersamaan 32.9% daripada PNK. Pada tahun itu, **hutang luar negeri jangka sederhana dan panjang** bertambah, mencerminkan terutamanya hutang luar negeri yang lebih tinggi oleh kedua-dua perusahaan awam bukan kewangan (PABK) dan sektor swasta bukan bank. Penyusutan nilai ringgit berbanding dengan dolar AS dan yen Jepun juga menyumbang kepada peningkatan hutang luar negeri. Hutang luar negeri yang lebih tinggi oleh **PABK** disebabkan terutamanya oleh pengambilan pinjaman oleh syarikat dalam subsektor kewangan dan insurans, terutamanya untuk membiayai perbelanjaan modal, serta subsektor elektrik, gas dan air untuk peningkatan kapasiti. Sementara itu, pembayaran balik hutang luar negeri yang sebahagian besarnya merangkumi pembayaran balik dan prabayaran pinjaman berjangka, adalah lebih rendah. Pada tahun itu, **Kerajaan Persekutuan** mendapatkan keperluan sumber pembiayaannya, sebahagian besarnya daripada sumber dalam negeri bukan inflasi. Untuk tahun kelima berturut-turut, tiada pinjaman diperoleh daripada pasaran modal antarabangsa. Pengambilan pinjaman luar negeri keseluruhannya adalah daripada pinjaman projek yang diambil terdahulu daripada sumber rasmi dua hala dan bank pembangunan pelbagai hala.

Pada tahun 2008, **sektor swasta** mencatat satu lagi pengambilan bersih hutang luar negeri berjumlah RM9.8 bilion. Pengambilan pinjaman terutamanya dilakukan oleh syarikat dalam sektor perkhidmatan, terutamanya subsektor kewangan dan insurans dan komunikasi serta sektor pertanian dan perkilangan, sebahagian besarnya untuk membiayai perbelanjaan modal. Sementara itu, pembayaran balik berpunca terutamanya daripada syarikat-syarikat dalam sektor perkilangan dan minyak dan gas serta subsektor komunikasi. Hutang sektor swasta mencakupi kira-kira separuh daripada jumlah hutang jangka sederhana dan panjang, dan kira-kira dua pertiga daripada hutang ini ialah pinjaman antara syarikat yang mempunyai syarat-syarat yang fleksibel dan kadar faedah konsesi.

Pada tahun itu, **hutang luar negeri jangka pendek** terkumpul bertambah sedikit kepada RM80 bilion, disebabkan terutamanya oleh peminjaman antara bank yang berpunca daripada operasi perbendaharaan. Hutang luar negeri jangka pendek mencakupi hanya 11.2% daripada PNK, 25.2% daripada rizab antarabangsa dan 10.4% daripada eksport barangan dan perkhidmatan. Sebahagian besar hutang jangka pendek dipegang oleh sektor perbankan (90.2%). Sementara itu, hutang luar negeri jangka pendek sektor swasta bukan bank, yang merangkumi terutamanya kredit pusingan dan kemudahan overdraf, kekal rendah.

Rizab Antarabangsa

Rizab antarabangsa yang dipegang Bank Negara Malaysia terdiri daripada emas dan pegangan pertukaran asing, kedudukan rizab dengan IMF dan pemegangan Hak Pengeluaran Khas (SDR). Pada tahun 2008, rizab antarabangsa bersih menjadi sederhana sebanyak RM18.2 bilion kepada RM317.4 bilion (bersamaan dengan USD91.5 bilion) pada 31 Disember 2008.

Pada tahun itu, pergerakan rizab antarabangsa dicirikan oleh dua tempoh yang berbeza. Pada enam bulan pertama tahun itu, rizab bertambah sebanyak RM75.2 bilion kepada RM410.9 bilion (bersamaan dengan USD125.8 bilion) pada akhir bulan Jun, disebabkan terutamanya oleh penghantaran balik perolehan eksport yang

Jadual 1.21
Rizab Antarabangsa Bersih

	Pada akhir tahun			Perubahan
	2006	2007	2008	2008
	RM juta			
Milikan SDR	756.9	760.9	786.4	25.5
Kedudukan rizab dengan IMF	793.4	617.5	1,127.1	509.6
Emas dan pertukaran wang asing[1]	288,871.2	334,338.6	315,554.3	-18,784.3
Rizab Antarabangsa Kasar	**290,421.5**	**335,717.0**	**317,467.7**	**-18,249.3**
Tolak Tanggungan luar negeri Bank Negara Malaysia	22.9	22.2	22.5	0.3
Rizab Antarabangsa Bersih	**290,398.6**	**335,694.8**	**317,445.3**	**-18,249.5**
Nilai bersamaan USD juta	**82,450.8**	**101,338.1**	**91,529.5**	**-9,808.6**
Bulan import tertangguh	7.8	8.4	7.6	
Rizab/Hutang luar negeri jangka pendek[2] (kali)	6.9	6.2	4.0	

[1] 'Tuntutan Mata Wang Asing Lain Terhadap Pemastautin' kini diklasifikasikan semula daripada 'Emas dan Pertukaran Wang Asing' kepada 'Aset-aset Lain' Bank Negara Malaysia
[2] Mulai akhir bulan Mac 2008, hutang luar negeri jangka pendek merujuk kepada takrifan baharu hutang luar negeri, yang mengambil kira entiti luar pesisir di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa Labuan (Labuan IBFC) sebagai pemastautin

Nota : Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Bank Negara Malaysia

lebih tinggi disokong oleh eksport komoditi yang kukuh, dan aliran masuk modal portfolio serta pelaburan langsung asing yang sangat besar. Walau bagaimanapun, kebalikan aliran modal portfolio disebabkan aktiviti pembayaran balik hutang oleh institusi kewangan asing antarabangsa berikutan krisis kewangan global yang semakin buruk mendorong kepada penurunan rizab pada separuh kedua tahun itu kepada RM317.4 bilion (bersamaan dengan USD91.5 bilion) pada akhir wbulan Disember 2008. Paras rizab yang tinggi telah bertindak sebagai penampan yang teguh sepanjang tempoh kebalikan aliran jangka pendek yang besar, tanpa menjejaskan pasaran kewangan domestik untuk berfungsi dan pembiayaan sektor benar ekonomi. Peningkatan pembayaran untuk import barangan dan perkhidmatan, penghantaran balik lebih besar keuntungan dan dividen yang terakru kepada syarikat asing yang beroperasi di Malaysia serta pelaburan luar negeri yang lebih tinggi oleh syarikat-syarikat Malaysia juga menyumbang kepada aliran keluar. Sementara itu, pengurangan nilai rizab secara kumulatif berjumlah RM5.8 bilion disebabkan oleh penilaian semula, mencerminkan pengukuhan ringgit berbanding dengan beberapa mata wang utama, terutamanya pada suku pertama dan keempat 2008.

Rizab antarabangsa kekal pada paras yang tinggi sebanyak RM315.9 bilion pada 27 Februari 2009, memadai untuk membiayai 7.6 bulan import tertangguh dan menampung 3.9 kali hutang luar negeri jangka pendek

Tempoh kegawatan dalam pasaran kewangan antarabangsa pada separuh kedua tahun 2008 meningkatkan cabaran dalam pengurusan rizab. Dengan kegawatan kewangan global semakin meruncing, ketidaktentuan meningkat dengan ketara manakala mudah tunai berkurang dalam banyak pasaran bon bukan berdaulat. Banyak institusi kewangan global yang besar juga menghadapi tekanan yang teruk akibat peningkatan kos peminjaman yang mendadak dalam pasaran antara bank, penurunan

Rajah 1.27
Rizab Antarabangsa Bersih (akhir bulan)

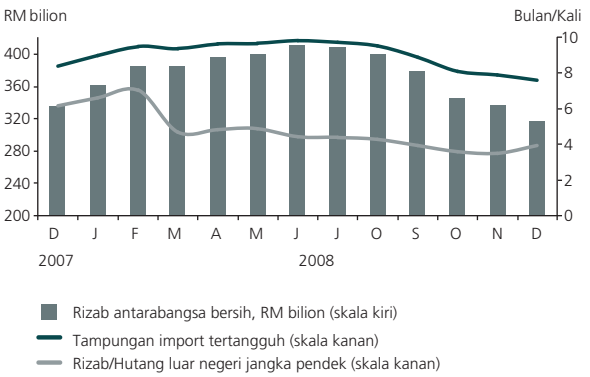

Nota: Mulai akhir bulan Mac 2008, hutang luar negeri jangka pendek merujuk kepada takrifan baharu hutang luar negeri, yang mengambil kira entiti luar pesisir di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa Labuan (Labuan IBFC) sebagai pemastautin

Sumber: Bank Negara Malaysia

penarafan kredit dan kehilangan keyakinan umum terhadap risiko pihak lain dan dalam pasaran kewangan yang mempunyai pelbagai jenis instrumen kewangan. Di samping itu, kemelut itu juga menyebabkan aliran keluar yang ketara dari pasaran serantau, termasuk Malaysia. Dalam menangani keadaan ini, strategi pengurusan rizab Bank disesuaikan dengan sewajarnya. Pada separuh kedua tahun 2008, lebih penekanan diberikan terhadap pelaburan berdaulat atau pelaburan berkaitan risiko berdaulat dan mengekalkan mudah tunai yang mencukupi untuk menampung aliran keluar itu serta memastikan keadaan pasaran yang teratur. Pempelbagaian rizab juga dikaji semula berikutan korelasi antara pasaran meningkat dengan nyata dalam tempoh krisis. Pengawasan dan amalan pengurusan risiko juga dipertingkat, terutamanya ketika tempoh peningkatan ketidaktentuan pada bulan Oktober.

Malaysia kekal sebagai anggota dalam Pelan Transaksi Kewangan IMF yang menyediakan sumber kepada negara-negara anggota yang mengalami masalah imbangan pembayaran jangka pendek. Peningkatan **kedudukan rizab dengan IMF** pada tahun 2008 mencerminkan terutamanya pembelian bersih mata wang oleh negara-negara anggota di bawah Pelan Transaksi Kewangan. Sementara itu, peningkatan rizab antarabangsa yang dipegang dalam bentuk **SDR** disebabkan terutamanya oleh penerimaan pendapatan disebabkan oleh penilaian semula pegangan SDR dan perolehan hasil daripada kedudukan Malaysia sebagai pemberi pinjaman bersih dengan IMF.

Pada 27 Februari 2009, rizab kekal pada paras tinggi yang selesa sebanyak RM315.9 bilion (bersamaan dengan USD91.1 bilion), memadai untuk membiayai 7.6 bulan import tertangguh dan ialah 3.9 kali hutang luar negeri jangka pendek. Rizab antarabangsa Bank boleh digunakan dan tiada halangan untuk menggunakannya. Rizab tersebut tidak mengandungi pinjaman mata wang asing yang berserta opsyen; dan tidak terdapat kemudahan tanpa syarat yang belum digunakan, yang diberikan oleh atau kepada bank-bank pusat yang lain, pertubuhan antarabangsa, bank dan institusi kewangan lain. Bank Negara Malaysia juga tidak terbabit dalam aktiviti berkaitan opsyen dalam pasaran mata wang asing yang melibatkan ringgit.

PERKEMBANGAN PASARAN PEKERJA

Keadaan pasaran pekerja yang kukuh pada tahun 2007 berterusan hingga separuh pertama tahun 2008, seperti yang dicerminkan oleh bilangan kekosongan jawatan yang lebih tinggi, pemberhentian yang lebih rendah dan pertambahan yang berterusan dalam pekerjaan. Walau bagaimanapun, keadaan pasaran pekerja mula lemah pada separuh tahun kedua

Jadual 1.22
Penunjuk Terpilih Pasaran Pekerja

	2004	2005	2006	2007	2008*a*
Guna tenaga[1] ('000 orang)	10,463.7	10,892.8	11,159.0	11,398.0	11,524.7
Perubahan tahunan (%)	4.1	4.1	2.4	2.1	1.1
Tenaga kerja[1] ('000 orang)	10,846.0	11,290.5	11,544.5	11,775.1	11,967.5
Perubahan tahunan (%)	4.0	4.1	2.2	2.0	1.6
Jumlah pemberhentian pekerja	19,956	16,109	15,360	14,035	16,469*
Perubahan tahunan (%)	-5.9	-19.3	-4.6	-8.6	17.3
Kadar pengangguran[1] (% daripada tenaga kerja)	3.5	3.5	3.3	3.2	3.7
Pertumbuhan produktiviti pekerja benar[2] (%)	2.5	1.2	3.3	4.1	3.5

[1] Anggaran oleh Unit Perancang Ekonomi
[2] Anggaran oleh Bank Negara Malaysia
* Tidak termasuk 7,564 pekerja yang diberhentikan daripada sebuah syarikat yang diambil alih, dan diambil semula semua pekerja oleh majikan baharu syarikat tersebut
a Anggaran

Sumber: Bank Negara Malaysia
Unit Perancang Ekonomi
Kementerian Sumber Manusia

apabila sektor perniagaan mula berhati-hati berikutan tekanan kos yang semakin meningkat dan permintaan luar negeri yang merosot akibat krisis kewangan dan ekonomi global yang meruncing. Oleh itu, bagi keseluruhan tahun itu, kadar pengangguran meningkat kepada 3.7% pada tahun 2008 (2007: 3.2%), dengan jumlah guna tenaga meningkat pada kadar lebih perlahan sebanyak 1.1% berbanding dengan tenaga kerja (1.6%). Sementara itu, kos pekerja meningkat pada kadar yang lebih perlahan sedikit iaitu 5.9% (2007: 6%), apabila keupayaan majikan untuk menaikkan upah terjejas oleh peningkatan kos dan kelembapan aktiviti ekonomi menjelang akhir tahun.

Rajah 1.28
Keluaran dan Guna Tenaga

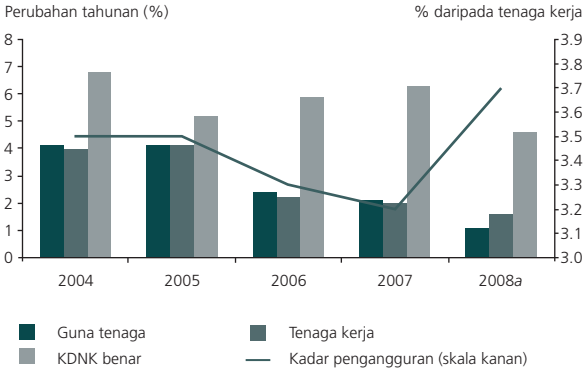

a Anggaran
Sumber: Unit Perancang Ekonomi
Jabatan Perangkaan Malaysia

Keadaan pasaran pekerja lemah menjelang akhir tahun

Aktiviti ekonomi yang lebih perlahan terutamanya dalam sektor perkilangan dicerminkan dalam peningkatan bilangan **pemberhentian pekerja.** Pada separuh pertama tahun 2008, ketika permintaan dalam dan luar negeri kukuh, jumlah pemberhentian pekerja hanya sebanyak 5,218 orang (ST1 2007: 8,382 orang). Walau bagaimanapun, kemerosotan ketara permintaan dunia menjelang akhir tahun menjejaskan perniagaan, terutamanya industri berorientasikan eksport, dan menyebabkan syarikat mengambil pelbagai langkah pengurangan kos, termasuk pemberhentian pekerja. Sejumlah 11,251[1] orang telah diberhentikan pada separuh tahun kedua, mengakibatkan jumlah pemberhentian pekerja pada tahun 2008 meningkat kepada 16,469 orang pekerja. Kebanyakan pemberhentian adalah dalam sektor perkilangan (bahagian sebanyak 67%), terutamanya pekerja yang terlibat dalam industri elektrik dan elektronik (E&E) (29% daripada jumlah pemberhentian pekerja), manakala subsektor perdagangan edaran, hotel dan restoran mencakupi 12% lagi.

Di samping itu, permintaan terhadap pekerja juga kukuh pada separuh tahun pertama. Jumlah **kekosongan jawatan** bertambah 35% bagi tempoh Januari-Jun, dengan bilangan kekosongan yang lebih tinggi di semua sektor. Kekosongan jawatan pada separuh tahun kedua terus meningkat, tetapi pada kadar yang lebih perlahan (23%). Kekosongan jawatan pada suku keempat sebahagiannya disokong oleh penggalakan aktif portal pekerjaan Kementerian Sumber Manusia. Bagi keseluruhan tahun 2008, jumlah kekosongan bertambah 28% kepada kira-kira 1.06 juta kekosongan (2007: 0.8 juta kekosongan), dengan sektor perkhidmatan dan perkilangan masing–masing merupakan 33% dan 31% daripada jumlah kekosongan.

Rajah 1.29
Pemberhentian Pekerja Mengikut Sektor

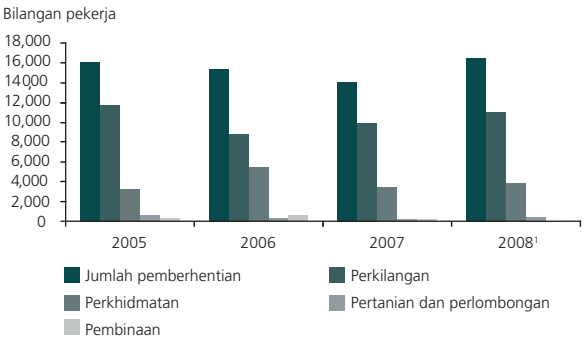

[1] Tidak termasuk 7,564 pekerja dari sebuah syarikat yang diambil alih, rentetan pengambilan semula semua pekerja oleh pemilik baharu syarikat

Sumber: Kementerian Sumber Manusia

[1] Tidak termasuk 7,564 pekerja yang diberhentikan daripada sebuah syarikat yang diambil alih pada separuh tahun kedua, dan diambil semula bekerja oleh pemilik baharu.

Rajah 1.30
Tambahan Guna Tenaga Mengikut Sektor

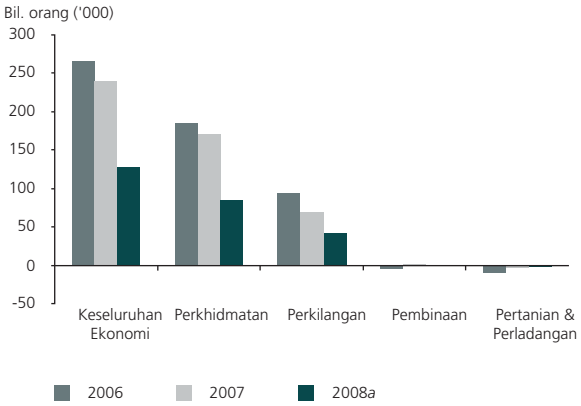

a Anggaran
Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Walaupun wujudnya kekosongan jawatan yang lebih tinggi, ramai pencari kerja mengalami kesukaran dalam memperoleh pekerjaan, seperti yang dicerminkan oleh penurunan dalam Indeks Pekerjaan MIER dan Indeks Keyakinan Pekerja Jobstreet, masing-masing pada 55.8 mata dan 47.3 mata (2007: masing-masing 113.1 dan 49.6 mata). Selain langkah pengurangan kos, seperti pemberhentian pekerja, syarikat semakin lebih memilih dalam aktiviti pengambilan pekerja. Oleh itu, jumlah **guna tenaga** meningkat pada kadar yang lebih perlahan pada tahun 2008 (1.1%; 2007: 2.1%), mencerminkan terutamanya pertumbuhan guna tenaga yang lebih perlahan dalam sektor perkilangan dan sektor perkhidmatan. Sektor perkilangan, yang merupakan majikan kedua terbesar, mula mengurangkan bilangan pekerja sejak pertengahan tahun akibat kemerosotan permintaan global yang melibatkan kedua-dua industri E&E dan juga industri berorientasikan dalam negeri. Guna tenaga dalam sektor perkhidmatan juga bertambah pada kadar yang lebih perlahan, apabila sesetengah syarikat bersikap lebih memilih manakala yang lainnya menangguhkan rancangan pengambilan mereka dan mengurangkan bilangan pekerja apabila keadaan perniagaan menjadi semakin lemah sepanjang tahun 2008. Sementara itu, guna tenaga dalam sektor pembinaan disokong oleh aktiviti yang lebih pesat dalam sektor tersebut. Pertumbuhan guna tenaga dalam sektor pertanian mengalami trend menurun jangka panjang, sebahagian besarnya mencerminkan keutamaan pekerja untuk bekerja di sektor lain, manakala pengambilan pekerja dalam sektor perlombongan pula terjejas oleh aktiviti yang lebih perlahan dalam sektor tersebut.

Pada tahun 2008, jumlah **pekerja asing** yang berdaftar (termasuk ekspatriat) di Malaysia bertambah 0.9% kepada 2.10 juta pekerja. Pekerja asing mencakupi 18% daripada jumlah guna tenaga di Malaysia. Peningkatan pekerja penghijrah adalah pada kadar lebih perlahan sebanyak 0.9% kepada 2.06 juta pekerja (2007: 9.4%) apabila syarikat mengurangkan pengambilan pekerja baharu memandangkan keadaan ekonomi yang makin lemah menjelang akhir tahun. Ekspatriat yang bekerja di negara ini meningkat sebanyak 0.7% kepada 36,794 orang pekerja.

Produktiviti pekerja, sebagaimana yang diukur oleh nilai ditambah benar setiap pekerja, mencatat pertumbuhan pada kadar yang lebih perlahan sebanyak 3.5% (2007: 4.1%), disebabkan terutamanya oleh kemerosotan dalam pertumbuhan produktiviti perkilangan (-7.8%). Walau bagaimanapun, ini diimbangi sebahagiannya oleh peningkatan pertumbuhan produktiviti perkhidmatan (10.7%). Perolehan dalam produktiviti disokong oleh pertumbuhan berterusan dalam pelaburan modal, lebih banyak latihan dan penyertaan lebih banyak tenaga kerja berpengetahuan dalam pasaran pekerja. Peningkatan produktiviti pekerja terus

Rajah 1.31
Trend Produktiviti Pekerja

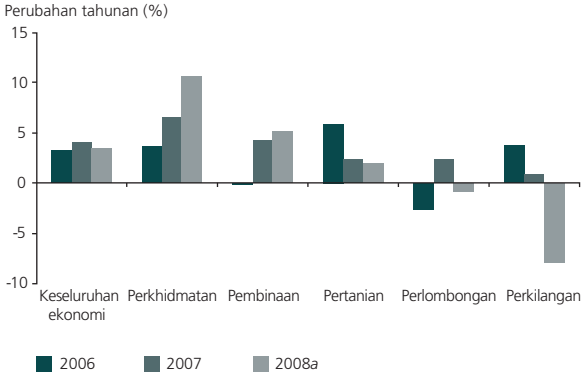

a Anggaran
Sumber: Bank Negara Malaysia
Jabatan Perangkaan, Malaysia

menyokong kenaikan gaji dan pertumbuhan upah. Satu isu yang membimbangkan pada awal tahun itu ialah peningkatan tekanan inflasi akan mendorong kepada kenaikan upah yang lebih tinggi. Bank Negara Malaysia memberikan perhatian rapi dalam membuat penilaian tentang kesan pusingan kedua (second-round effects) sekiranya ada, yang akan mengakibatkan inflasi yang berterusan. Walau bagaimanapun, tiada tanda-tanda menunjukkan kenaikan upah yang berlebihan disebabkan oleh harga yang lebih tinggi. Selain itu, tekanan yang kompetitif turut mengurangkan kemungkinan lingkaran kenaikan upah (wage-price spiral). Kebimbangan mengenai kesan pusingan kedua berkurang apabila tekanan inflasi menurun pada separuh tahun kedua ketika keadaan ekonomi global semakin lemah dan kemerosotan harga komoditi yang ketara. Menurut kaji selidik yang dijalankan oleh Persatuan Majikan-Majikan Malaysia (Malaysian Employers Federations, MEF), purata **gaji** dalam sektor swasta meningkat 5.9% pada tahun 2008 (2007: 6%), dengan eksekutif menerima kenaikan purata sebanyak 6.1%, manakala bukan eksekutif menerima kenaikan sebanyak 5.7% (2007: masing-masing sebanyak 6.3% dan 5.8%).

PERKEMBANGAN HARGA

Harga Pengguna

Kadar inflasi keseluruhan yang diukur oleh perubahan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP) meningkat pada purata 5.4% pada tahun 2008 (2007: 2.0%). Paras inflasi ini ketara lebih tinggi berbanding dengan purata inflasi jangka panjang negara sebanyak 3.0%. Inflasi teras, yang mengukur tekanan harga berasaskan permintaan, juga meningkat pada purata 4.0% pada tahun 2008 (2007: 1.8%).

Rajah 1.32
Inflasi Harga Pengguna

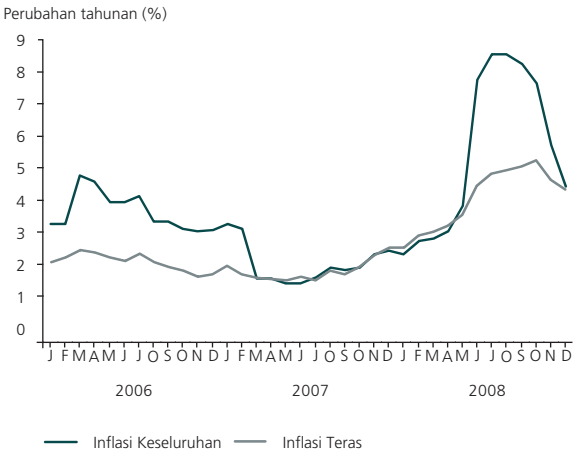

Rajah 1.33
Inflasi Keseluruhan dan Harga Makanan Dunia

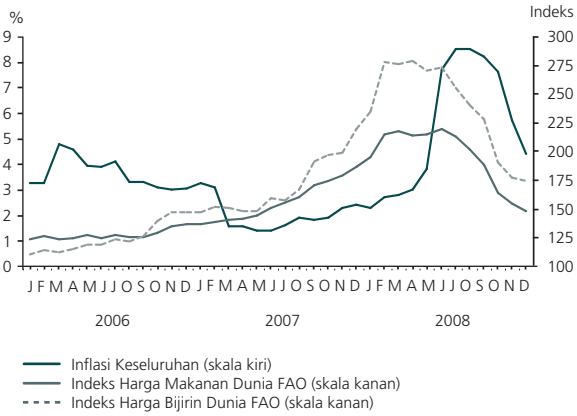

Nota: 1. FAO merujuk kepada Pertubuhan Makanan dan Pertanian Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
2. Indeks Harga Makanan FAO terdiri daripada purata wajaran 55 kommoditi makanan yang dianggap mewakili harga makanan dunia oleh pakar FAO.
3. Indeks Harga Bijirin FAO terdiri daripada purata wajaran indeks harga gandum International Grains Council (ICG) dan harga purata 16 sebut harga beras berlainan.

Pada lima bulan pertama tahun itu, inflasi keseluruhan terus mengalami trend menaik yang sederhana sejak tahun 2007 apabila harga makanan dan bahan api global meningkat secara kukuh disebabkan faktor berkaitan penawaran. Walau bagaimanapun, peningkatan inflasi pada tahun 2008, kebanyakannya adalah pada suku ketiga apabila kadar inflasi meningkat dengan mendadak berikutan pelarasan sebanyak 40.4% terhadap harga runcit bahan api pada bulan Jun – yang merupakan pelarasan terbesar sejak tahun 1990, berikutan harga bahan api global mencapai paras tertinggi dalam sejarah. Harga tanda aras minyak mentah West Texas Intermediate (WTI) yang diurus niaga di NYMEX naik kepada paras tertinggi baharu sebanyak USD147.27 setong pada 11 Julai 2008. Akibatnya, kadar inflasi mencatat paras tertinggi kepada 8.5% pada bulan Julai. Walau bagaimanapun, kemelut kewangan global dan inflasi yang lebih tinggi memberikan impak yang negatif terhadap ekonomi benar dengan menjejaskan aktiviti penggunaan dan pelaburan. Penguncupan permintaan global berserta pelupusan pegangan dalam pasaran komoditi menyebabkan harga komoditi merosot dengan ketara dan membolehkan harga bahan

Rajah 1.34
Sumbangan kepada Inflasi

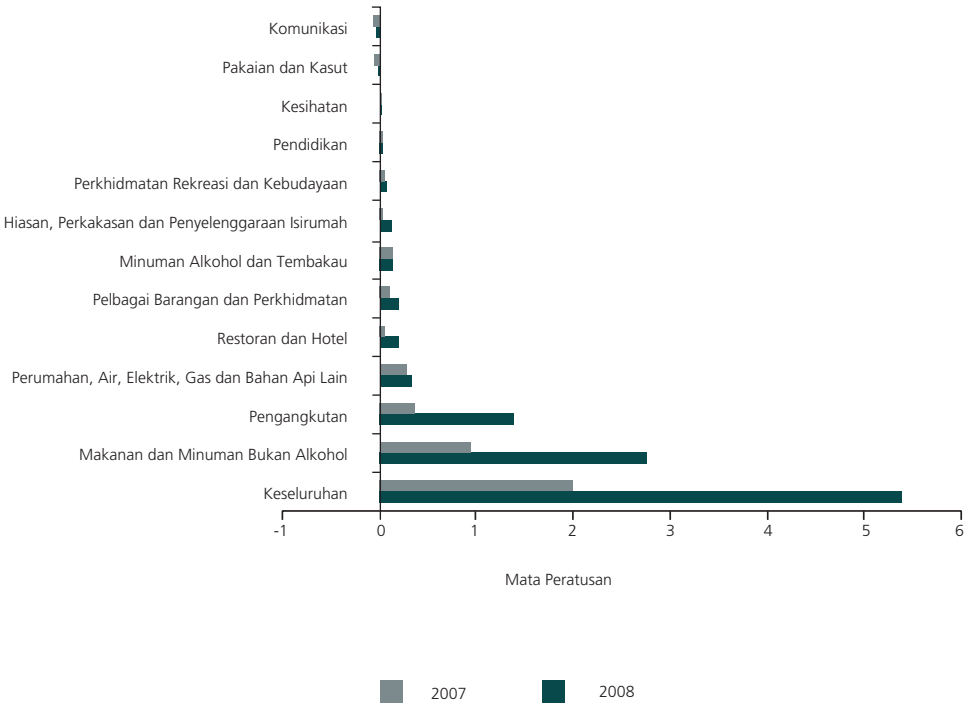

api dan makanan dalam negeri menurun, dengan inflasi dalam negeri menjadi sederhana kepada 4.4% pada bulan Disember.

Mengikut kategori, penyumbang utama kepada inflasi pada tahun 2008 adalah dalam kategori *makanan dan minuman bukan alkohol* dan *pengangkutan* yang mencakupi 79.7% daripada keseluruhan kenaikan harga dalam negeri pada tahun itu. Inflasi bagi kategori *makanan dan minuman bukan alkohol* meningkat pada purata 8.8% pada tahun 2008 (2007: 3.0%), dan menyumbang sebanyak 52.2% kepada inflasi keseluruhan pada tahun 2008. Kenaikan harga makanan adalah menyeluruh, dengan semua subkomponen makanan mencatat kadar kenaikan harga yang lebih pantas berbanding dengan tahun sebelumnya. Seperti pada tahun lepas, peningkatan inflasi makanan dalam negeri disebabkan terutamanya oleh harga makanan global yang lebih tinggi, terutamanya harga bijirin. Dari segi purata, harga beras dalam negeri meningkat 25.3% pada tahun 2008 disebabkan hasil tuaian yang rendah yang mengakibatkan kekurangan bekalan di negara pengeksport beras utama, dan menyebabkan berlakunya aktiviti penyimpanan stok yang besar untuk memastikan bekalan makanan terjamin. Secara keseluruhan, kesan daripada harga global kepada harga makanan dalam negeri sedikit sebanyak dikurangkan dengan adanya kawalan harga oleh Kerajaan. Bagi bahan makanan yang tidak tertakluk kepada kawalan harga, kenaikan harga mencerminkan kesan langsung daripada kos pengeluaran dan harga global yang lebih tinggi kepada pengguna. Trend menaik dalam harga makanan dalam negeri bermula pada bulan Ogos 2007 dan meningkat kepada paras tertinggi sebanyak 12.3% pada bulan September 2008. Semenjak itu, trend inflasi harga makanan terus menjadi sederhana.

Inflasi dalam kategori *pengangkutan* meningkat pada purata 8.8% pada tahun 2008 (2007: 2.3%), dan menyumbang 25.9% kepada inflasi dalam negeri. Walaupun harga bahan api global melonjak, inflasi dalam kategori *pengangkutan* secara relatif sederhana pada separuh tahun pertama ekoran harga runcit bahan api dalam negeri yang tidak berubah, disebabkan pemberian subsidi oleh Kerajaan. Walau bagaimanapun, pelarasan terhadap harga runcit bahan api dalam negeri pada bulan Jun pada purata 40.4% menyebabkan inflasi dalam kategori

Rajah 1.35
Inflasi Keseluruhan dan Harga Minyak Runcit

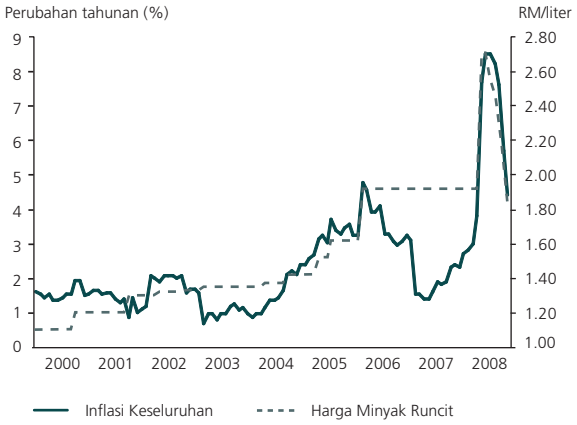

Nota: Harga minyak runcit merujuk kepada harga RON 97

pengangkutan meningkat dengan mendadak kepada 19.6% (Mei 08: 0.9%). Impak terhadap inflasi keseluruhan adalah serta-merta, dengan inflasi keseluruhan meningkat kepada 7.7% pada bulan Jun (Mei 08: 3.8%). Walau bagaimanapun, sejajar dengan kejatuhan harga bahan api global, Kerajaan telah menurunkan harga runcit bahan api sebanyak tujuh kali antara bulan Ogos hingga Disember untuk mengakhiri tahun itu pada harga bahan api yang lebih rendah berbanding dengan paras sebelum pelarasan bulan Jun.

Faktor penting lain yang mempengaruhi inflasi keseluruhan pada tahun itu ialah kenaikan tarif elektrik sebanyak 19.4% pada bulan Julai 2008 dan kenaikan 20% duti eksais bagi rokok yang dikenakan pada bulan Ogos. Akibatnya, harga bagi kategori *perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain* meningkat pada kadar yang lebih pantas sebanyak 1.6% pada tahun 2008 (2007: 1.3%). Walaupun terdapat kenaikan cukai eksais bagi rokok, kategori *minuman alkohol dan tembakau* masih mencatat kadar inflasi yang lebih rendah sebanyak 7.3% pada tahun 2008 (2007: 7.8%), disebabkan kenaikan duti eksais pada tahun 2008 lebih rendah berbanding dengan kenaikan pada tahun 2007. Seperti pada tahun-tahun yang lepas, kenaikan harga keseluruhan sebahagiannya dikurangkan oleh kemerosotan harga dalam kategori *komunikasi* dan *pakaian dan kasut*. Harga bagi kategori *komunikasi* telah mengalami trend menurun sejak tahun 2005, manakala harga bagi kategori *pakaian dan kasut* menurun sejak tahun 1999.

Memandangkan bebanan yang dipikul oleh orang ramai akibat peningkatan mendadak harga makanan dan tenaga pada tahun 2008, Kerajaan memperkenalkan beberapa langkah yang tertumpu pada usaha memastikan bekalan barangan keperluan mencukupi dengan harga berpatutan dan juga mengehadkan bebanan kos yang lebih tinggi terhadap perniagaan, serta pengguna, terutamanya yang tergolong dalam kumpulan berpendapatan rendah. Bagi mengurangkan impak harga makanan yang tinggi, kawalan harga diperluas bagi merangkumi beras keluaran dalam negeri daripada jenis lain (sebelum ini hanya beras Super Tempatan 15% dikawal), membebaskan pergerakan padi antara negeri dan memulakan kempen penurunan harga dalam kalangan pasar raya besar dan peruncit utama. Bagi mengurangkan kesan harga bahan api yang tinggi, Kerajaan memberikan rebat tunai khusus kepada pemilik kenderaan di bawah kapasiti enjin tertentu dan menaikkan kriteria kelayakan untuk bantuan kebajikan, daripada pendapatan bulanan isi rumah sebanyak RM400 kepada RM720 bagi Semenanjung Malaysia, RM830 bagi Sarawak dan RM960 bagi Sabah.

Di samping itu, Kerajaan juga mengambil beberapa langkah yang bertujuan untuk memastikan bekalan makanan jangka panjang terjamin. Ini termasuk penyimpanan stok bahan makanan keperluan, seperti minyak masak berasaskan minyak sawit, memperuntukkan lebih banyak tanah untuk tujuan pertanian dan memperuntukkan dana di bawah Bajet 2009 untuk menambah baik sistem pengagihan makanan. Pelaburan sebanyak RM35 bilion selama 5 tahun diperuntukkan di bawah Bajet 2009 untuk menambah baik sistem pengangkutan awam yang sedia ada di negara ini.

Harga Pengeluar

Kesan harga komoditi global amat ketara dalam Indeks Harga Pengeluar (IHPR). Inflasi harga pengeluar, yang diukur melalui IHPR, meningkat 8.2% pada tahun 2008 (2007: 6.6%). Pada separuh pertama tahun 2008, inflasi IHPR melonjak dan memuncak pada 14.4% pada bulan Jun. Semenjak itu, inflasi IHPR mula jatuh dengan pesat, mencerminkan harga komoditi global yang menurun. Perkembangan ini jelas kelihatan dalam komponen komoditi IHPR. Bagi tempoh lapan bulan pertama tahun 2008, komponen komoditi IHPR mencatat kadar inflasi dua angka

yang tinggi, memuncak pada 42.5% pada bulan Jun sebelum menurun dengan pantas kepada -10.4% menjelang akhir tahun. Bagi keseluruhan tahun, inflasi dalam komponen komoditi IHPR meningkat pada purata 25.8% (2007: 12.5%). Tidak termasuk komoditi, inflasi IHPR menurun kepada 1.9% pada tahun 2008 (2007: 4.6%).

Dari segi komposisi, inflasi dalam komponen tempatan IHPR meningkat kepada 10.3% pada tahun 2008 (2007: 7.6%). Ini disebabkan terutamanya oleh kenaikan harga dalam kategori *minyak galian, pelincir dan bahan yang berhubungan, bahan kimia dan produk berkaitan tidak disenarai ditempat lain* dan *barang keluaran kilang dijeniskan mengikut bahan.* Kenaikan harga ini disebabkan terutamanya oleh harga petroleum yang tinggi, yang kemudiannya mendorong kepada kos input yang lebih tinggi bagi keluaran berkaitan petroleum, seperti plastik, polimer, baja dan sabun. Sementara itu, inflasi IHPR dalam komponen yang diimport menjadi sederhana kepada 4.2% (2007: 4.8%). Ini disebabkan sumbangan komoditi yang lebih kecil kepada komponen yang diimport IHPR – komoditi hanya mencakupi 7.2% dalam komponen diimport IHPR berbanding dengan 26.8% dalam komponen tempatan IHPR.

Pembangunan Perusahaan Kecil dan Sederhana

Sektor perusahaan kecil dan sederhana (PKS) yang dinamik akan dapat menyumbang kepada matlamat pembangunan, termasuk pengagihan sumber yang lebih berkesan, pekerjaan, pembangunan keusahawanan peribumi, pertumbuhan yang saksama dan pembasmian kemiskinan. Oleh yang demikian, potensi ekonomi dalam sektor PKS menjadikan pembangunan PKS sebagai agenda penting Kerajaan. Pada tahun 2008, langkah selanjutnya telah diambil bagi membangunkan sektor PKS yang lebih teguh dan dinamik dengan mengukuhkan infrastruktur yang menyokong pembangunan PKS, membina kapasiti dan keupayaan, dan meningkatkan akses kepada pembiayaan bagi PKS.

Profil PKS

Banci Pertubuhan dan Enterpris yang dijalankan pada tahun 2005 (Banci 2005) menyediakan data penting mengenai profil dan prestasi PKS bagi membantu proses perumusan dasar dan strategi yang efektif untuk menyokong pembangunan PKS. Berdasarkan maklum balas daripada sampel kaji selidik yang luas merangkumi 552,804 perusahaan perniagaan, PKS membentuk 99.2% atau 548,267 daripada pertubuhan perniagaan di Malaysia, dan daripada jumlah itu, hampir 80% atau kira-kira 435,300 merupakan perusahaan mikro. Hasil banci ini juga menunjukkan 87% PKS adalah dalam sektor perkhidmatan, diikuti sektor perkilangan sebanyak 7.2% dan sektor pertanian sebanyak 6.2%.

Inisiatif dan Pencapaian Utama Pembangunan PKS pada 2008

Beberapa inisiatif utama telah dilaksanakan pada tahun 2008, yang menggambarkan komitmen Kerajaan yang tinggi ke arah pembangunan PKS:

(i) Agensi Penyelarasan Pusat PKS – Bertindak sebagai Fungsi Sekretariat Majlis Pembangunan PKS Kebangsaan

Pada bulan Ogos 2004, Majlis Pembangunan PKS Kebangsaan[1] (Majlis) telah ditubuhkan sebagai badan penggubal dasar tertinggi bagi pembangunan PKS. Majlis ini dipengerusikan oleh Perdana Menteri dan Bank Negara Malaysia sebagai Sekretariat. Fungsinya antara lain termasuk menyelaraskan dan merumuskan dasar PKS meliputi semua sektor, memantau dan menilai pelaksanaan dan keberkesanan program PKS oleh Kementerian dan Agensi. Sekretariat juga bertindak sebagai pusat rujukan tunggal bagi Kerajaan dan PKS bagi maklumat yang berkaitan dengan pembangunan PKS.

Dalam menjalankan fungsinya sebagai Sekretariat kepada Majlis, inisiatif yang dilaksanakan untuk menyokong pembangunan PKS adalah seperti yang berikut:

a. Memperbaik perumusan dasar, pemantauan dan penilaian

- Penyediaan Rangka Tindakan Pembangunan PKS yang merupakan pelan tindakan dan penilaian tahunan bagi program sektor awam untuk pembangunan PKS; dan
- Penetapan sasaran makro bagi pembangunan PKS 2006 – 2010.

b. Mengukuhkan pembinaan kapasiti dan keupayaan bagi PKS

- Pelantikan Pembangunan Sumber Manusia Berhad (PSMB) dan penubuhan Jawatankuasa Pemasaran PKS untuk menyelaraskan usaha latihan dan pemasaran PKS; dan
- Mengukuhkan khidmat nasihat kewangan melalui penubuhan Laman Informasi Nasihat Khidmat BNM, Pusat Khidmat Nasihat SME Bank dan khidmat nasihat kewangan yang disediakan oleh bank perdagangan.

c. Meningkatkan akses kepada pembiayaan bagi PKS.

Mengukuhkan penyedia perkhidmatan kewangan melalui:

- Penubuhan SME Bank;
- Transformasi Credit Guarantee Corporation (CGC) untuk memperluas kemudahan jaminan kredit bagi membantu PKS mendapatkan pembiayaan; dan

[1] Terdiri daripada 15 Menteri, Ketua Setiausaha Negara dan tiga Ketua Agensi

- Transformasi Bank Pertanian Malaysia bagi meningkatkan keupayaannya dalam memberikan pinjaman kepada pertanian dan industri asas tani.

Membangunkan produk kewangan baharu untuk PKS:
- Melaksanakan pembiayaan mikro untuk perusahaan mikro;
- Memperkenalkan produk kewangan perdagangan baharu;
- Melancarkan dana modal usaha niaga berjumlah RM300 juta untuk perniagaan pertanian; dan
- Memperkenalkan kemudahan Pembiayaan Projek Luar Negeri berjumlah RM1 bilion.

d. Menambah baik maklumat statistik
- Menyediakan takrifan PKS yang standard;
- Memulakan Banci Pertubuhan dan Enterpris 2005; dan
- Mewujudkan Pangkalan Data PKS Kebangsaan.

e. Menyebarkan maklumat yang menyeluruh
- Menerbitkan Laporan Tahunan PKS mengenai status dan prestasi PKS dan juga program utama bagi pembangunan PKS;
- Mengadakan portal SMEinfo bertujuan menyediakan pusat maklumat setempat untuk PKS; dan
- Mengadakan portal latihan Pembangunan Sumber Manusia (HRD) bertujuan menyediakan maklumat latihan untuk PKS.

Pada bulan Julai 2008, fungsi sekretariat yang dipegang oleh Bank Negara Malaysia telah diserahkan kepada Perbadanan Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana (Small and Medium Industries Development, SMIDEC), dan akan menjadi SME Corporation Malaysia (SME Corp.), sebuah agensi Kerajaan yang khusus untuk menerajui pembangunan PKS di Malaysia. Agensi yang khusus ini akan menyelaraskan perumusan dasar dan pelaksanaan program PKS di kesemua sektor dan Agensi Kerajaan. Agensi ini juga akan berfungsi sebagai pusat maklumat sehenti, rujukan dan khidmat nasihat bagi semua PKS meliputi semua sektor serta bertindak sebagai Sekretariat kepada Majlis Pembangunan PKS Kebangsaan. SME Corp. disasarkan beroperasi sepenuhnya pada tahun 2009. Ini menandakan titik perubahan bagi pembangunan sektor PKS yang lebih dinamik, bersaingan dan teguh.

(ii) Rangka Tindakan Pembangunan PKS Kebangsaan 2008

Rangka Tindakan Pembangunan PKS Kebangsaan 2008 yang telah diluluskan oleh Majlis pada 2 Jun 2008, menyediakan penilaian bagi program PKS yang dilaksanakan pada tahun 2007 dan mengenal pasti program yang akan dilaksanakan pada tahun 2008.

Pada tahun 2007, lebih daripada 286,000 PKS telah dibantu menerusi pelaksanaan 189 program utama, yang melibatkan jumlah perbelanjaan sebanyak RM4.9 bilion. Antara PKS yang dibantu pada tahun 2007 termasuklah 135,000 usahawan wanita dan juga pelajar yang mendapat manfaat daripada program latihan keusahawanan dan teknikal, manakala 4,750 PKS telah disediakan dengan premis perniagaan dan kilang.

Pada tahun 2008, 198 program utama disasarkan untuk dilaksanakan dengan komitmen kewangan sebanyak RM3.2 bilion bagi membantu PKS di kesemua sektor, dalam bidang sokongan infrastruktur, bina upaya dan peningkatan akses kepada pembiayaan. Tumpuan utama program pada tahun 2008 adalah ke arah menggalakkan penglibatan PKS dalam sektor perkhidmatan, pertanian dan asas tani, selaras dengan strategi yang dirumuskan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan dan Pelan Induk Perindustrian 3.

Sebagai sebahagian daripada inisiatif untuk menangani jurang dalam program pembangunan PKS, perbincangan kumpulan sasaran telah diadakan dengan persatuan perdagangan dan dewan perniagaan yang mewakili PKS. Daripada sesi perbincangan yang diadakan, maklum balas daripada PKS dinilai dan pandangan serta saranan PKS

dibawa kepada pengetahuan Kementerian/Agensi yang berkaitan bagi membantu dalam perancangan dan pelaksanaan masa hadapan.

Penerapan Rangka Kerja Pengurusan Rangka Tindakan PKS oleh Majlis pada tahun 2005 telah menunjukkan manfaat hanya selepas tiga tahun pelaksanaannya. Pendekatan berstruktur dalam Rangka Tindakan telah menghasilkan komitmen yang tinggi daripada Kementerian dan Agensi untuk melaksanakan program pembangunan PKS yang khusus, dan juga mencapai sasaran yang ditetapkan. Kerjasama dan penyelarasan antara Kementerian/Agensi masih menjadi keutamaan Rangka Tindakan bagi memastikan keberkesanan program dan jangkauan (outreach) yang lebih meluas terhadap PKS.

(iii) Laporan Tahunan PKS 2007

Pada 24 Julai 2008, Majlis telah mengeluarkan Laporan Tahunan PKS 2007. Laporan itu merupakan inisiatif penting untuk menyebarkan maklumat berhubung dengan strategi dan program yang telah dilaksanakan oleh Kerajaan bagi menyokong pertumbuhan sektor PKS. Laporan itu juga telah memaparkan kisah kejayaan beberapa PKS yang telah mendapat manfaat daripada program Kerajaan.

Meningkatkan Akses Kepada Pembiayaan PKS

Landskap Pembiayaan yang Komprehensif dan Pelbagai bagi PKS

PKS mempunyai 651,563 akaun[1] dengan nilai pembiayaan sebanyak RM138.9 bilion pada akhir tahun 2008

Institusi Perbankan
- **54** bank dengan **4,149** cawangan
- **RM124.8 bilion** pembiayaan terkumpul kepada **550,716** akaun PKS pada akhir tahun 2008
- 2008: **RM54.4 bilion** pembiayaan diluluskan kepada **117,524** akaun PKS

Institusi Kewangan Pembangunan (IKP)
- **6** IKP dengan **682** cawangan
- **RM14.1 bilion** pembiayaan terkumpul kepada **100,847** akaun PKS pada akhir tahun 2008
- 2008: **RM4.8** bilion pembiayaan diluluskan kepada **31,220** akaun PKS

Modal Usaha Niaga[3]
- **56** syarikat modal usaha niaga
- **RM1.9 bilion** pelaburan terkumpul dalam **450** syarikat pada akhir tahun 2008
- 2008: **RM477 juta** dilaburkan

Pemajakan dan Pemfaktoran
- **RM1.8 bilion** pembiayaan terkumpul pada akhir tahun 2008
- 2008: **RM556 juta** diluluskan

Pembiayaan oleh Institusi Perbankan dan Institusi Kewangan Pembangunan termasuk:

5 Dana Khas Bank Negara Malaysia
- **RM18.1 bilion** pembiayaan diluluskan kepada **37,438** akaun PKS
- **RM7.6 bilion** jumlah pembiayaan terkumpul pada akhir tahun 2008
- 2008: **RM2.1 bilion** diluluskan kepada **3,758** akaun PKS

2 Skim Pembiayaan dengan Kemudahan Jaminan
- Ogos-Disember 2008: **RM1.1 bilion** diluluskan kepada **4,923** akaun PKS

114 Dana dan Skim Kerajaan[2]
- **RM100.3 bilion** diluluskan kepada **1.5 juta** akaun PKS pada akhir tahun 2008
- **RM9.7 bilion** jumlah pembiayaan terkumpul pada akhir tahun 2008
- 2008: **RM14.7 bilion** diluluskan kepada **267,929** akaun PKS

Skim Penyelesaian Hutang Kecil
- Sejak penubuhan skim ini, penyusunan semula NPL bagi **627** PKS berjumlah **RM373 juta**
- 2008: Penyusunan semula NPL bagi **62** PKS berjumlah **RM49 juta**

Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad
- Menjamin **RM42.1 bilion** pembiayaan kepada **384,033** akaun PKS sejak tahun 1972
- Menjamin **RM15.6 bilion** pembiayaan terkumpul kepada **94,354** akaun PKS pada akhir tahun 2008
- 2008: Menjamin **RM3.0 bilion** pembiayaan kepada **10,368** akaun PKS

Nota 1: Terdiri daripada akaun yang disenggarakan dengan institusi perbankan dan IKP

Nota 2: Hanya sebahagian daripada dana dan skim Kerajaan dikeluarkan melalui IKP. Sumber daripada SMIDEC

Nota 3: Sumber daripada Suruhanjaya Sekuriti

Pelbagai sumber pembiayaan telah disediakan untuk PKS. Antaranya termasuk pembiayaan daripada institusi perbankan, institusi kewangan pembangunan, syarikat pemajakan dan pemfaktoran, dan juga syarikat modal usaha niaga. Selain itu, banyak skim pembiayaan telah diwujudkan oleh Kerajaan. Institusi perbankan masih merupakan sumber pembiayaan terbesar bagi PKS, mencakupi 90% daripada pembiayaan terkumpul PKS bagi institusi kewangan[2] pada akhir tahun 2008.

Pembiayaan Terkumpul PKS oleh Institusi Kewangan

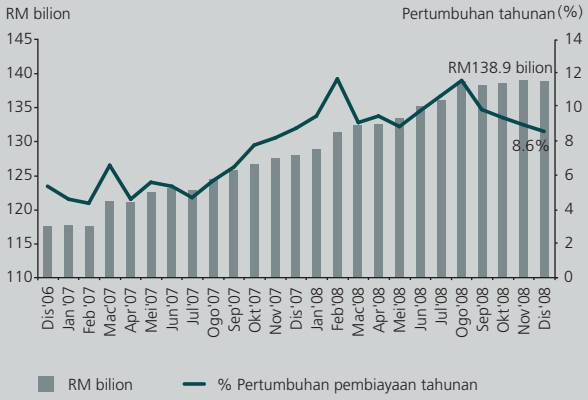

Institusi kewangan terus menyokong keperluan pembiayaan PKS pada tahun 2008. Meskipun menghadapi persekitaran ekonomi yang mencabar, pembiayaan terkumpul PKS bagi institusi kewangan berkembang 8.6% kepada RM138.9 bilion pada akhir tahun 2008 (akhir tahun 2007: 8.8%; RM128 bilion). Pembiayaan kepada PKS merupakan 42.3% daripada jumlah pembiayaan perniagaan bagi institusi kewangan pada akhir tahun 2008 (akhir tahun 2007: 44%).

Sumbangan Sektor kepada Peningkatan dalam Pembiayaan Terkumpul PKS

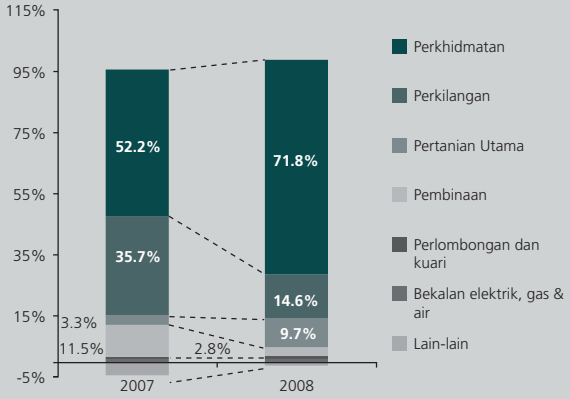

Pembiayaan Terkumpul Mengikut Sektor Utama (% Perubahan tahunan)

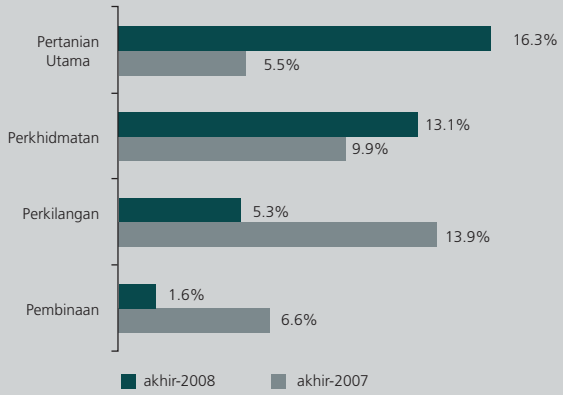

Mengikut sektor, sektor perkhidmatan terus mendorong pertumbuhan pembiayaan pada tahun 2008, menyumbang 72% kepada peningkatan pembiayaan terkumpul PKS pada tahun 2008. Kekukuhan sektor perkhidmatan dan pertanian mengimbangi sumbangan yang lebih rendah daripada sektor perkilangan dan pembinaan. Pembiayaan kepada sektor pertanian

[2] Merujuk kepada institusi perbankan dan institusi kewangan pembangunan

utama mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 16.3% pada tahun 2008 (2007: 5.5%). Kadar pertumbuhan pembiayaan kepada sektor perkilangan dan pembinaan menjadi perlahan, menunjukkan permintaan terhadap pembiayaan yang berkurang daripada sektor ini.

Kemajuan Inisiatif Utama untuk Meningkatkan Akses kepada Pembiayaan bagi PKS
Usaha untuk meningkatkan akses kepada pembiayaan bagi PKS terus tertumpu pada empat bidang utama: (i) mengukuhkan infrastruktur kewangan bagi PKS; (ii) meningkatkan dan membangunkan insentif dan skim pembiayaan bagi PKS; (iii) mengukuhkan penyedia perkhidmatan kewangan; dan (iv) meningkatkan penyediaan khidmat nasihat bagi PKS. Tujuannya adalah supaya PKS pada pelbagai peringkat pertumbuhan berupaya mendapatkan akses kepada pembiayaan yang mencukupi.

(i) Mengukuhkan Infrastruktur Kewangan

a. Pembangunan Industri Pembiayaan Mikro yang Teguh dan Mampan

Hasil Banci 2005 menunjukkan kira-kira 80% PKS di Malaysia ialah perusahaan mikro, dan kebanyakannya pula bergantung pada sumber kewangan sendiri. Menyedari hakikat ini, Majlis pada tahun 2006 telah meluluskan rangka kerja keinstitusian pembiayaan mikro yang menyeluruh, yang terdiri daripada institusi perbankan, institusi kewangan pembangunan dan koperasi kredit, untuk membangunkan industri pembiayaan mikro yang mampan.

Bagi mewujudkan kesedaran awam yang lebih meluas tentang ketersediaan dan manfaat pembiayaan mikro, logo Pembiayaan Mikro kebangsaan telah dilancarkan pada bulan September 2007. Institusi kewangan peserta telah mempamerkan logo dan piagam pelanggan bagi pembiayaan mikro untuk menyatakan komitmen dalam penyediaan perkhidmatan pembiayaan mikro yang mudah, cepat dan senang. Pada akhir tahun 2008, lebih daripada 1,500 tempat akses pembiayaan mikro telah mempamerkan logo tersebut. Pelanggan pembiayaan mikro yang mendapat pembiayaan mikro juga digalakkan mempamerkan logo tersebut di premis perniagaan mereka. Bank Negara Malaysia juga telah memulakan inisiatif komersial melalui televisyen tentang pembiayaan mikro pada bulan November 2008. Selain itu, risalah mengenai maklumat pembiayaan mikro telah diedarkan di beberapa lokasi yang strategik.

Hasil daripada usaha untuk menggalakkan pertumbuhan industri pembiayaan mikro, sembilan institusi kewangan kini menawarkan produk pembiayaan mikro di bawah skim Pembiayaan Mikro, yang menyediakan akses kepada pembiayaan mikro untuk aktiviti perniagaan perusahaan mikro. Pada akhir tahun 2008, pembiayaan mikro terkumpul bagi sembilan institusi kewangan Pembiayaan Mikro berjumlah RM478 juta (kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 113%), memanfaatkan 45,179 pelanggan pembiayaan mikro (kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 98%).

b. Biro Kredit PKS

Hasil Banci 2005 menunjukkan bahawa antara masalah utama yang dihadapi PKS untuk mendapatkan pembiayaan ialah ketiadaan rekod prestasi kewangan. Untuk menangani isu ini, Biro Kredit PKS telah ditubuhkan melalui perkongsian strategik antara CGC dengan Dun & Bradstreet, penyedia maklumat kredit global utama bagi PKS.

Biro ini yang mula beroperasi pada bulan Julai 2008, berfungsi sebagai bank data kredit dengan menyediakan data tentang PKS kepada institusi kewangan dan pemberi kredit perdagangan. Ini termasuk data yang diperoleh daripada Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM), Sistem Maklumat Rujukan Kredit Pusat (CCRIS), Sistem Maklumat Cek Tak Laku (DCHEQS) dan data perdagangan PKS. Melalui operasinya, Biro akan membantu PKS

mewujudkan rekod prestasi yang baik, dan seterusnya membina kebolehpercayaan, yang boleh meningkatkan prospek PKS untuk mendapatkan pembiayaan daripada institusi kewangan. Biro ini juga menyediakan penarafan kredit kepada PKS yang diharap dapat menggalakkan amalan pengurusan kewangan berhemat dan kukuh dalam kalangan PKS. Penarafan akan membantu PKS mengenal pasti bidang yang mempunyai kelemahan bagi membolehkan PKS memulakan tindakan pemulihan yang sewajarnya dan memperbaik operasi mereka. Institusi kewangan juga boleh mendapat akses kepada maklumat kredit PKS dengan efisien dan tepat pada masanya, seterusnya membolehkan keputusan yang lebih cepat dan tepat dapat dibuat terhadap permohonan pinjaman.

Dalam tempoh lima bulan beroperasi, Biro berjaya mendapat keanggotaan daripada 37 institusi kewangan dan hampir 18,000 PKS. Lebih daripada 3,400 laporan telah dikeluarkan dalam tempoh tersebut. Biro kini dikendalikan oleh SME Credit Bureau (M) Sdn. Bhd. dan PKS boleh mendaftar sebagai anggota Biro di www.smecreditbureau.com.my.

c. Skim Penyelesaian Hutang Kecil

Bank Negara Malaysia telah menubuhkan Skim Penyelesaian Hutang Kecil pada tahun 2003 untuk memudahkan penyusunan semula dan penjadualan semula pinjaman tak berbayar (NPL) dan pembiayaan tak berbayar (NPF) bagi PKS yang masih menjalankan perniagaan. Pada akhir tahun 2008, 808 permohonan dengan NPL/NPF berjumlah RM563 juta telah diterima. Daripada bilangan tersebut, 627 permohonan yang melibatkan NPL/NPF berjumlah RM373 juta telah diluluskan untuk penyusunan semula atau penjadualan semula, manakala RM18 juta pembiayaan baharu telah diluluskan kepada 37 PKS. Penyusunan semula dan penjadualan semula NPL/NPF akan terus menjadi aspek penting dalam menyokong daya maju dan kemampanan PKS yang mengalami kesulitan kewangan. Bagi meluaskan lagi jangkauan untuk penyelesaian hutang, Bank Negara Malaysia telah menambahkan penyertaan institusi kewangan peserta dengan melibatkan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad, Bank Pertanian Malaysia Berhad dan Export-Import Bank of Malaysia Berhad pada bulan Januari 2008.

(ii) Meningkatkan dan membangunkan insentif dan skim pembiayaan untuk PKS

Memandangkan 99.2% pertubuhan perniagaan di Malaysia ialah PKS, akses kepada pembiayaan yang mencukupi sangat penting bagi membolehkan PKS menyumbang ke arah pembangunan ekonomi negara. Bank Negara Malaysia telah mengadakan beberapa inisiatif pada tahun lepas untuk menangani jurang pembiayaan dan memastikan PKS yang berdaya maju terus mempunyai akses kepada pembiayaan yang mencukupi. Antara inisiatif yang diambil ialah:

a. Kemudahan Bantuan PKS dan Kemudahan Pemodenan PKS

Pada bulan Ogos 2008, Bank Negara Malaysia telah memperkenalkan dua kemudahan pembiayaan berjumlah RM1.2 bilion: Kemudahan Bantuan PKS dan Kemudahan Pemodenan PKS. Kemudahan Bantuan PKS telah ditubuhkan bagi membantu PKS berdaya maju yang menghadapi masalah aliran tunai yang sementara disebabkan oleh kos yang meningkat pada suku ketiga 2008. PKS yang layak boleh menikmati kadar faedah serendah 4% setahun, dengan itu PKS dapat menguruskan kewangan mereka dengan lebih fleksibel dalam tempoh yang mencabar ini. Begitu juga, Kemudahan Pemodenan PKS ditubuhkan untuk memberikan insentif kepada PKS memodenkan operasi mereka, terutamanya untuk membeli atau menaik taraf jentera dan kelengkapan, termasuk kelengkapan yang menjimatkan tenaga, yang dapat mengurangkan kos kendalian dalam tempoh jangka panjang. Prestasi dan permintaan terhadap kemudahan tersebut sangat menggalakkan. Pada akhir tahun 2008, institusi kewangan peserta telah meluluskan 4,923 permohonan berjumlah RM1.1 bilion.

b. Dana Perusahaan Mikro

Pada bulan November 2008, Bank Negara Malaysia telah menubuhkan Dana Perusahaan Mikro (Micro Enterprise Fund, MEF) berjumlah RM200 juta bagi memastikan perusahaan mikro berdaya maju mempunyai akses kepada pembiayaan yang berterusan dalam keadaan persekitaran perniagaan semasa yang mencabar. Dana tersebut dapat diperoleh menerusi sembilan institusi kewangan peserta dalam skim Pembiayaan Mikro. Institusi kewangan peserta akan menetapkan kadar pinjaman atau pembiayaan yang akan dikenakan dan permohonan tertakluk kepada proses kelulusan kredit yang biasa bagi institusi kewangan peserta. Dana ini disediakan untuk perusahaan mikro yang mempunyai perniagaan yang berdaya maju mulai 5 November 2008 hingga 31 Disember 2009. Pada akhir tahun 2008, RM4.2 juta telah diluluskan untuk 241 perusahaan mikro di bawah MEF. Dijangkakan lebih banyak lagi perusahaan mikro akan mendapat manfaat daripada penyediaan dana ini.

c. Skim Bantuan Jaminan PKS

Bank Negara Malaysia telah menubuhkan Skim Bantuan Jaminan PKS berjumlah RM2 bilion pada Januari 2009, bagi memastikan PKS berdaya maju yang terjejas akibat kelembapan ekonomi semasa terus mempunyai akses kepada pembiayaan yang mencukupi. Dengan perlindungan jaminan, akses kepada pembiayaan boleh diberikan pada kos yang lebih rendah kepada PKS yang berdaya maju.

PKS yang layak boleh mendapatkan pembiayaan sehingga RM500,000 dan dengan tempoh pembiayaan sehingga lima tahun. CGC akan menyediakan 80% perlindungan jaminan bagi pembiayaan yang diluluskan di bawah Skim ini. Perlindungan jaminan akan disediakan tanpa bayaran dan kos jaminan akan ditanggung sepenuhnya oleh Bank Negara Malaysia. Skim ini boleh diperoleh di semua bank perdagangan dan bank Islam, SME Bank, Agrobank, Bank Rakyat, EXIM Bank dan Bank Simpanan Nasional. Institusi kewangan peserta akan menetapkan permohonan kadar pinjaman atau kadar pembiayaan dan permohonan tertakluk kepada proses kelulusan kredit yang biasa bagi institusi kewangan peserta. Skim ini disediakan mulai 3 Februari 2009 hingga 31 Disember 2009, atau apabila had pembiayaan RM2 bilion telah digunakan sepenuhnya.

d. Rasionalisasi Dana PKS Kerajaan

Bagi meningkatkan keberkesanan 111 dana Kerajaan untuk PKS, Majlis Pembangunan PKS Kebangsaan bersetuju supaya Unit Perancangan Ekonomi (EPU) menjalankan kajian untuk menganalisis keberkesanan dana tersebut. Antara objektif khusus kajian ialah menyediakan cadangan bagi penyelarasan dana dengan sewajarnya; dan mencadangkan kaedah dan mekanisme baharu bagi menyalurkan dana Kerajaan untuk PKS. Prinsip panduan bagi proses ini ialah meningkatkan kecekapan mekanisme bagi menyalurkan pembiayaan kepada PKS, sambil memastikan PKS yang layak mendapatkan dana di bawah mekanisme sedia ada tidak terjejas. Selain itu, pemberian pinjaman kepada PKS oleh Kerajaan seharusnya tidak menjejaskan amalan kredit yang baik.

Jawatankuasa khas yang diketuai oleh Ketua Pengarah EPU dan terdiri daripada wakil-wakil Kementerian dan Agensi yang berkaitan telah ditubuhkan untuk menyelia kajian dan mengemukakan saranan kepada Kerajaan.

(iii) Mengukuhkan Penyedia Perkhidmatan Kewangan

a. Transformasi Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad (CGC)

Bagi membantu meningkatkan pertumbuhan dan pembangunan PKS yang berdaya saing, CGC telah memulakan usaha transformasi pada tahun 2005. Rancangan tiga

tahun telah disusun untuk mempertingkatkan peranan CGC daripada sebuah penyedia jaminan kredit tradisional kepada sebuah institusi yang lebih berkesan dan mapan dari segi kewangan, yang mampu memberikan perkhidmatan yang lebih baik bagi memenuhi keperluan semasa PKS yang sentiasa berubah, melalui penyediaan pelbagai produk dan perkhidmatan.

Pada tahun 2008, CGC memberikan tumpuan pada usaha mewujudkan infrastruktur yang perlu bagi mengurangkan pergantungan pada bantuan kewangan daripada Kerajaan dan dengan itu dapat mencapai kemapanan kewangan. CGC telah beralih kepada pasaran modal untuk memperoleh dana, memperkenalkan strategi pelaburan yang lebih dinamik dan meningkatkan pengurusan kualiti pinjaman. CGC juga telah mewujudkan model perniagaan yang baharu yang akan dilaksanakan pada separuh kedua 2009.

Sejak penubuhannya pada tahun 1972, CGC telah menjamin pembiayaan yang bernilai lebih daripada RM40 bilion kepada lebih daripada 385,000 PKS yang tidak mempunyai cagaran yang mencukupi.

b. Transformasi Bank Pertanian Malaysia

Pada tahun 2008, Bank Pertanian Malaysia telah dijenamakan semula dan dinamakan sebagai Agrobank untuk menambah daya tarikan kepada jumlah pelanggan terasnya. Pengkorporatan Agrobank dengan kedudukan modalnya yang lebih kukuh telah beroperasi sejak bulan April 2008. Dengan keupayaan keinstitusian dan kewangan yang lebih kukuh, Agrobank diharapkan dapat memainkan peranan penting dan berkesan dalam menyokong dan mempromosikan pembangunan sektor pertanian dan asas tani, melalui penyediaan produk dan perkhidmatan kewangan serta khidmat nasihat yang lebih pelbagai dan lebih inovatif bagi memenuhi keperluan pembiayaan dan pembangunan sektor tersebut. Agrobank kini sedang memulakan beberapa langkah penambahbaikan bagi mengukuhkan kapasiti dan keupayaannya, terutamanya dalam bidang pembangunan produk, pengurusan risiko dan peningkatan sistem teknologi maklumat.

(iv) Mengukuhkan Penyediaan Khidmat Nasihat Kewangan

Inisiatif juga telah diambil bagi memastikan infrastruktur khidmat nasihat kewangan yang menyeluruh disediakan bagi membantu PKS. PKS boleh menggunakan pelbagai saluran yang disediakan untuk menyalurkan pertanyaan, aduan dan mendapatkan bantuan bagi memulihkan perniagaan yang bermasalah. Bank Negara Malaysia menyediakan perkhidmatan ini melalui:

a. BNMLINK

Laman Informasi Nasihat dan Khidmat Bank Negara Malaysia (BNMLINK) terus menyediakan khidmat nasihat kewangan kepada PKS melalui bidang berikut:

- Maklumat tentang pelbagai sumber pembiayaan yang sedia ada untuk PKS;
- Bantuan bagi memudahkan proses permohonan pembiayaan; dan
- Nasihat tentang keperluan dan masalah kewangan PKS.

Pada akhir tahun 2008, bilangan pertanyaan dan bantuan daripada PKS berjumlah 12,880, mencerminkan kesedaran yang berterusan dalam kalangan PKS tentang khidmat yang disediakan oleh Bank Negara Malaysia. Daripada jumlah ini, 83% ialah pertanyaan terutamanya mengenai dana khas yang disediakan oleh Kerajaan dan nasihat tentang perkara berkaitan pembiayaan, manakala yang selebihnya merupakan permintaan untuk khidmat bantuan, terutamanya tentang penyusunan semula pinjaman dan pinjaman yang ditolak.

b. BNMTELELINK

Bagi melengkapkan perkhidmatan kaunter setempat yang ditawarkan oleh BNMLINK, BNMTELELINK, iaitu Pusat Perhubungan Bank Negara Malaysia yang khusus telah dilancarkan pada tahun 2007. BNMTELELINK memudahkan orang ramai termasuk PKS mengajukan pertanyaan dan aduan kepada Bank Negara melalui telefon, atau secara bertulis melalui faks, e-mel atau pos. BNMTELELINK boleh dihubungi di:

Tel.: 1300 88 5465
Faks: 03 – 2174 1515 / 03 – 2174 1616
E-mel: bnmtelelink@bnm.gov.my

Selain perkhidmatan Bank Negara Malaysia seperti di atas, khidmat nasihat kewangan juga disediakan kepada PKS oleh semua bank perdagangan melalui Unit PKS masing-masing; SME Bank melalui Pusat Khidmat Nasihat (SAC); dan CGC melalui perunding panel Entiti Khidmat Nasihat Perniagaan (BASE). Persatuan Bank-bank Malaysia (ABM) juga telah mengambil langkah untuk mempertingkatkan komunikasi dengan persatuan perniagaan,dewan perniagaan dan orang ramai bagi meningkatkan kesedaran tentang akses kepada penggunaan bagi produk dan perkhidmatan kewangan. ABM telah melancarkan perkhidmatan bebas tol di 1300-88-9980 untuk melayan pertanyaan dan aduan tentang isu yang berkaitan dengan industri perbankan dan kebimbangan orang ramai berhubung dengan kredit.

67 Tinjauan Keseluruhan
67 Keadaan Monetari dan Kewangan Antarabangsa
70 Keadaan Monetari dan Kewangan Dalam Negeri
78 Pembiayaan Ekonomi

Keadaan Monetari dan Kewangan

Keadaan Monetari dan Kewangan

TINJAUAN KESELURUHAN

Impak langsung krisis kewangan global terhadap keadaan kewangan Malaysia pada awal tahun 2008 secara relatifnya sederhana kerana pendedahan institusi dan pasaran kewangan domestik terhadap produk kredit yang berstruktur adalah amat kecil. Di samping itu, institusi kewangan domestik telah menjadi bertambah kukuh dan mempunyai penampan yang nyata pada dekad selepas krisis kewangan Asia. Walau bagaimanapun, aliran modal yang didorong oleh pembayaran balik hutang yang makin meningkat oleh institusi kewangan antarabangsa telah mencetuskan ketidaktentuan yang ketara dalam pasaran kewangan domestik. Krisis kewangan yang ketara dan prospek ekonomi global yang makin meruncing terutamanya pada suku keempat 2008, telah menjejaskan sentimen dalam pasaran kewangan.

Meskipun keadaan monetari dan kewangan pada tahun 2008 dipengaruhi oleh aliran modal yang kukuh pada separuh tahun pertama dan terjejas pada separuh kedua tahun disebabkan aktiviti pembayaran balik hutang oleh institusi kewangan antarabangsa, pasaran kredit disokong kuat oleh sektor perbankan yang kukuh dan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi. Pada tahun tersebut, kadar faedah terus menyokong pembiayaan ekonomi. Sementara ekonomi maju mengalami luluh kredit (credit crunch) yang teruk akibat kepincangan fungsi institusi dan pasaran kewangan, keadaan kredit di Malaysia terus berdaya tahan. Institusi dan pasaran kewangan domestik terus menjalankan fungsi pengantaraan masing-masing dengan berkesan.

KEADAAN MONETARI DAN KEWANGAN ANTARABANGSA

Pada tahun 2008, pasaran kewangan antarabangsa dicirikan terutamanya oleh kebimbangan terhadap peningkatan inflasi global pada separuh pertama tahun itu dan kemerosotan mendadak sistem kewangan global pada separuh kedua tahun yang sama.

Pada separuh pertama tahun 2008, kadar inflasi global meningkat dengan ketara, sebahagian besarnya disebabkan oleh kenaikan mendadak harga pelbagai jenis komoditi. Kenaikan harga ini

Rajah 2.1
Indeks Harga Makanan dan Komoditi

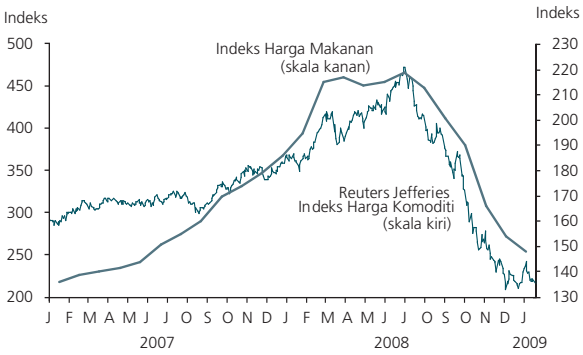

Sumber: Bloomberg, Food And Agriculture Association (FAO)

berpunca daripada permintaan yang kukuh dari ekonomi sedang pesat membangun, kekangan bekalan jangka pendek dan peralihan dana kepada komoditi sebagai satu kelas aset. Harga minyak global meningkat kepada paras tertinggi buat julung-julung kalinya, kepada USD100 setong untuk kali pertama dalam sejarah. Pada masa yang sama, harga makanan global turut naik kepada paras tertinggi. Pertambahan pengeluaran biobahan terutamanya, yang mendorong permintaan terhadap jagung dan minyak biji sesawi, telah memberikan kesan limpahan kepada makanan lain melalui permintaan dan kesan penggantian tanaman. Lonjakan mendadak harga minyak bukan semuanya dapat dijelaskan oleh asas-asas ekonomi semata-mata. Gabungan antara penyusutan nilai dolar AS pada separuh pertama tahun 2008, peningkatan risiko kredit dalam ekonomi maju dan keinginan pelabur untuk melindung nilai niaga hadapan minyak telah meningkatkan daya tarikan komoditi minyak dan komoditi boleh simpan lain sebagai aset alternatif.

Tekanan dalam sistem kewangan global lebih meruncing pada tahun 2008, memburukkan lagi proses pembayaran balik hutang

Impak harga makanan dan bahan api yang tinggi terhadap inflasi benar-benar dirasai oleh ekonomi pasaran sedang pesat membangun disebabkan

oleh bahagian makanan dan bahan api yang lebih tinggi dalam kumpulan barangan penggunaan mereka. Selain itu, penghapusan subsidi untuk mengekang beban fiskal turut menyumbang kepada peningkatan ketara kadar inflasi dalam beberapa ekonomi tersebut.

Berlatarbelakangkan kebimbangan terhadap inflasi, pasaran kewangan antarabangsa terus mengalami gangguan yang ketara sepanjang tahun 2008. Kemelut kewangan global yang bermula apabila pasaran gadai janji subprima AS merudum pada pertengahan tahun 2007, dan berakhirnya pasaran perumahan yang melambung, telah menular ke pasaran kewangan lain. Peningkatan kemungkiran dalam pasaran subprima AS merumitkan penilaian sekuriti bersandarkan aset yang menggunakan gadai janji subprima sebagai aset dasar mereka. Penemuan harga bagi semua produk berstruktur dilanda masalah, seterusnya mengakibatkan beberapa keadaan panik dan mudah tunai yang ketat. Kedudukan sektor kewangan bertambah buruk apabila banyak institusi kewangan utama mengalami penurunan nilai dan menanggung kerugian yang besar. Dengan merosotnya asas modal dan ketidakupayaan untuk memperoleh dana yang mencukupi bagi memenuhi keperluan pengawalseliaan, sektor perbankan AS mula menunjukkan tanda-tanda kesukaran yang ketara.

Rajah 2.2
Kerugian dan Pengumpulan Modal Institusi Kewangan

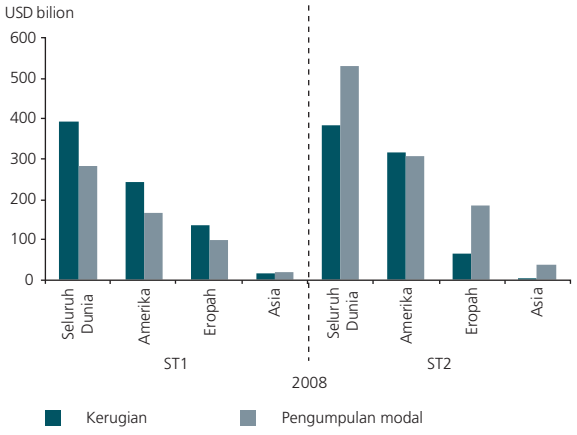

Sumber: Bloomberg

Rajah 2.3
Spread[1] Pasaran Kewangan

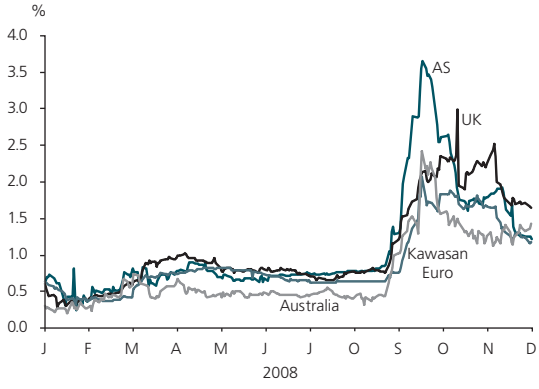

[1] LIBOR 3 bulan kurang Indeks Swap Semalaman 3 bulan (OIS)
Sumber: Bloomberg

Krisis mudah tunai bertukar menjadi krisis kesolvenan dan keyakinan yang menyeluruh pada separuh kedua tahun itu. Lehman Brothers, sebuah bank pelaburan AS yang muflis pada bulan September 2008 telah mencetuskan pasaran wang antara bank lumpuh kerana keyakinan rakan niaga yang makin hilang. Spread hutang syarikat meningkat dengan mendadak berikutan peningkatan risiko mungkir serta kebimbangan terhadap kegagalan seterusnya yang mungkin dialami oleh institusi kewangan. Pada masa yang sama, keengganan bank untuk memberikan pinjaman sesama sendiri mengakibatkan berlakunya kekurangan mudah tunai dolar yang amat ketara di seluruh dunia, lantas mendorong peningkatan kadar dolar AS jangka pendek.

Proses pembayaran balik hutang global meningkat dengan pesat apabila institusi kewangan mengambil langkah untuk mengurangkan hutang dan memperbaiki kedudukan kewangan mereka. Hal ini menyebabkan berlakunya lebih banyak penjualan dalam pasaran ekuiti global. Yen turut menambah nilai secara mendadak berbanding dengan semua mata wang apabila *carry trade* dilupuskan dan dana dihantar balik ke Jepun bermula pada bulan September 2008. Sementara itu, pelabur melabur dalam aset 'selamat' seperti bon Perbendaharaan AS, dan mengakibatkan kadar hasil jangka panjang menurun kira-kira 150 mata asas kepada paras terendah pada suku keempat.

Rajah 2.4
Indeks Pasaran Ekuiti MSCI

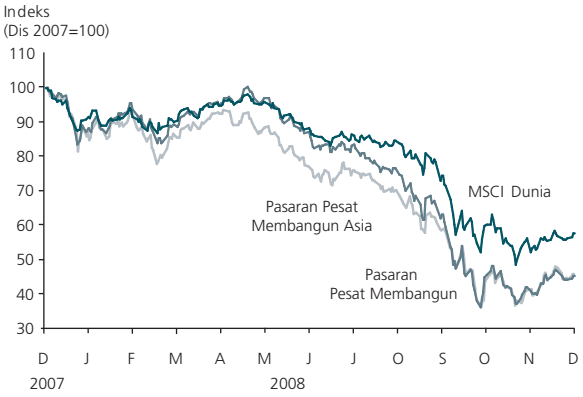

Sumber: Bloomberg

Rajah 2.5
Kadar Hasil Bon Berdaulat 10 tahun Pasaran Maju

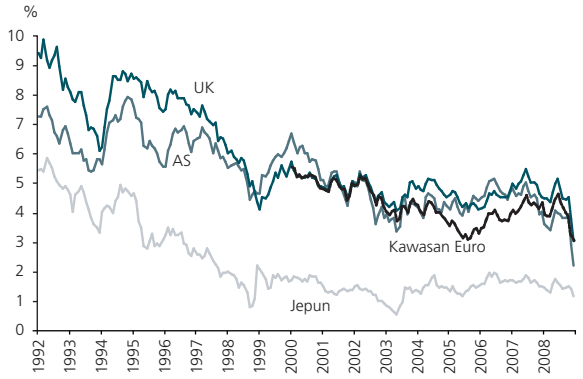

Sumber: Bloomberg

Kebimbangan terhadap luluh kredit global telah meningkat apabila kerugian bank terus meningkat. Ketidakpastian dalam pasaran kewangan global yang berterusan dan kelemahan institusi kewangan yang ketara menyebabkan keadaan pembiayaan terjejas teruk. Bank-bank dalam ekonomi utama juga mengetatkan penawaran kredit masing-masing disebabkan prospek ekonomi yang kurang menggalakkan, kebolehan mengambil risiko yang berkurang dan merosotnya kepercayaan kredit pelanggan.

Pada tahun 2008, bank-bank pusat dan Kerajaan utama mengambil langkah untuk menghadapi persekitaran kewangan yang mencabar dengan mengurangkan kadar dasar secara agresif dan memperluas kemudahan mudah tunai masing-masing. Langkah selanjutnya telah dilaksanakan untuk permodalan semula institusi kewangan yang lemah menerusi suntikan tunai secara langsung dan pembelian kepentingan ekuiti dalam institusi ini.

Pasaran sedang pesat membangun tidak terlepas daripada kesan krisis kewangan global disebabkan peningkatan kesalinghubungan kewangan dengan ekonomi-ekonomi utama ini. Beberapa negara di bekas Blok Timur, seperti Ukraine dan Hungary terjejas teruk memandangkan ekonomi mereka yang begitu terdedah kepada pasaran kewangan ekonomi maju, pertumbuhan kredit domestik yang tinggi dan kedudukan luar negeri yang lemah. Walau bagaimanapun, kesan kewangan awal akibat krisis sebahagian besarnya dapat dielakkan oleh kebanyakan ekonomi Asia kerana pendedahan langsung yang terhad terhadap pasaran derivatif kredit AS. Namun, tekanan terhadap ekonomi sedang pesat membangun makin kuat berikutan kebimbangan bahawa luluh kredit global akan berpanjangan dan kemerosotan mendadak prospek pertumbuhan global akan memberikan kesan yang nyata kepada aktiviti ekonomi serantau. Proses pembayaran balik hutang global di samping jangkaan perolehan yang menurun menyebabkan kesukaran besar kepada rantau itu. Akibatnya, pasaran ekuiti di rantau Asia merosot sebanyak 30-70% pada tahun 2008. Aliran keluar modal dari rantau meningkat pada tahun itu disebabkan penghantaran balik dana ke Amerika Syarikat.

Rajah 2.6
Keadaan[1] Pinjaman Bank untuk Perniagaan

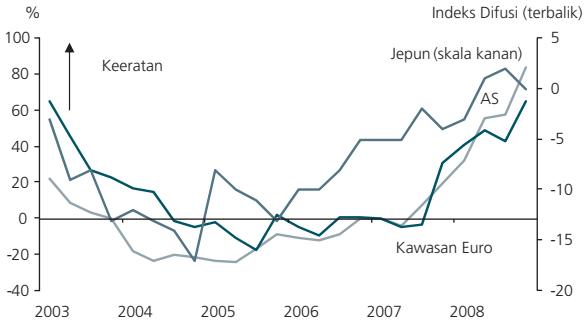

[1] Merujuk kepada Soalselidik Pinjaman Pegawai Atasan dalam negara terpilih
Sumber: Laman Web Bank Pusat

Rajah 2.7
Prestasi Indeks Ekuiti Asia 2008

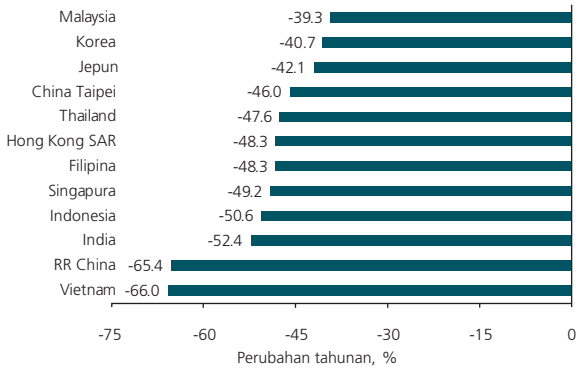

Sumber: Bloomberg

Krisis yang bertambah buruk itu menyebabkan ekonomi Asia mengambil langkah tegas untuk mengekalkan keyakinan. Antara langkah ini termasuklah memberikan jaminan deposit dan suntikan mudah tunai dalam sistem kewangan. Usaha sama yang digembleng dengan ekonomi utama melalui pengenalan swap mata wang asing membantu meredakan tekanan dalam pasaran wang. Dasar monetari juga dilonggarkan untuk menangani peningkatan kebimbangan mengenai prospek pertumbuhan. Di samping itu, kerajaan melaksanakan pakej rangsangan fiskal yang besar untuk mengurangkan risiko kelembapan yang mendalam dan berpanjangan kepada ekonomi dalam negeri masing-masing. Walau bagaimanapun, kebimbangan berterusan mengenai keadaan pembiayaan luar negeri yang ketat, aliran modal yang turun naik dan prospek pertumbuhan yang tidak menentu terus menjejaskan pasaran sedang pesat membangun.

KEADAAN MONETARI DAN KEWANGAN DALAM NEGERI

Kadar pertukaran

Trend umum penambahan nilai ringgit pada tahun 2007 telah berlanjutan hingga ke bahagian awal tahun 2008. Permintaan asas terhadap ringgit didorong oleh imbangan perdagangan bersih yang positif berikutan harga komoditi yang tinggi terus menyokong prestasi eksport Malaysia. Permintaan terhadap ringgit turut bertambah melalui aliran masuk portfolio yang besar kerana pendedahan langsung Malaysia yang terhad terhadap krisis kewangan global dan sistem kewangannya yang baik, serta prospek pertumbuhan ekonomi yang secara relatifnya berdaya tahan. Peningkatan jangkaan bahawa pertumbuhan ekonomi di AS lebih lemah juga membawa kepada kelemahan umum mata wang AS berbanding dengan mata wang serantau lain termasuk ringgit. Ringgit menambah nilai sebanyak 10.6% sejak akhir tahun 2007 kepada RM3.1315 berbanding dengan dolar AS pada 23 April 2008. Paras ini merupakan paras paling kukuh berbanding dengan mata wang AS sejak peralihan kepada rejim kadar pertukaran apungan terurus pada bulan Julai 2005.

Ringgit berubah mengikut perkembangan pasaran kewangan global

Trend ini berubah arah menjelang akhir bulan April, disebabkan oleh kebalikan aliran pelaburan ini. Kegagalan Bear Stearns dan institusi kewangan lain dalam ekonomi maju telah menyebabkan risiko pihak lain yang berkenaan *(counterparty risk)* meningkat dengan ketara dan menimbulkan kebimbangan mengenai kemungkinan berlakunya kegagalan sistemik yang lebih meluas. Kejatuhan Lehman Brothers pada bulan September meningkatkan lagi pelupusan pelaburan dalam ekonomi sedang pesat membangun apabila institusi kewangan antarabangsa mula membuat pembayaran balik hutang.

Rajah 2.8
Kadar Pertukaran Ringgit Malaysia (RM) Berbanding dengan Mata Wang Utama

Nota: Peningkatan indeks menunjukkan penambahan nilai ringgit berbanding dengan mata wang berkenaan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Meskipun terdapat permintaan asas yang kukuh terhadap ringgit disebabkan imbangan perdagangan bersih yang positif, ringgit terjejas teruk akibat perkembangan global tersebut. Antara Mei hingga Disember 2008, ringgit berlegar di sekitar trend menurun yang serupa dengan mata wang serantau lain berikutan perubahan pesat sentimen dalam pasaran kewangan dan mata wang. Meskipun ringgit menyusut nilai kepada RM3.6375 pada 5 Disember 2008, ringgit mengakhiri tahun itu pada kadar pertukaran dolar AS sebanyak 3.4640, atau 4.5% lebih rendah berbanding dengan akhir tahun 2007.

Ringgit juga mengakhiri tahun 2008 lebih lemah berbanding dengan yen Jepun berikutan pelupusan *carry trade* yang besar dalam yen meningkatkan permintaan terhadap mata wang Jepun. Walau bagaimanapun, ringgit mengakhiri tahun itu lebih kukuh berbanding dengan paun sterling, dan secara relatif tidak berubah berbanding dengan euro. Paun sterling terjejas teruk oleh kemerosotan ekonomi Britain dan kebimbangan yang menyelubungi sistem kewangan UK.

Prestasi ringgit berbanding dengan mata wang serantau bercampur-campur. Meskipun mata wang serantau lain turut sama terjejas oleh trend dalam mata wang utama, namun prestasi

Rajah 2.9
Kadar Pertukaran Ringgit Malaysia (RM) dan Mata Wang Serantau Terpilih Berbanding dengan Dolar AS

[1] Mata wang serantau: renminbi China, rupiah Indonesia, won Korea, peso Filipina, dolar Singapura, dolar Taiwan dan baht Thailand. Setiap mata wang berwajaran seimbang

Nota: Peningkatan Indeks menunjukkan penambahan nilai ringgit atau mata wang serantau terpilih dengan dolar AS.

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.10
Ringkasan Prestasi Ringgit Malaysia (RM) Berbanding dengan Mata Wang Utama dan Serantau

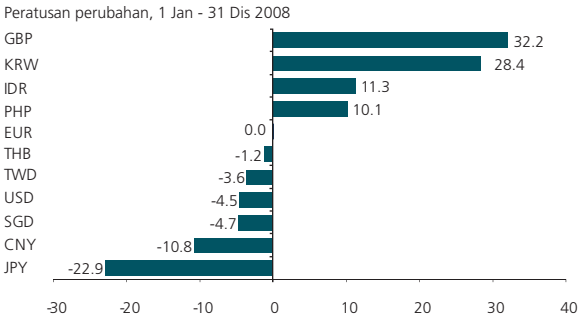

Nota: (+) Menunjukkan penambahan nilai ringgit berbanding dengan mata wang luar negeri.

Sumber: Bank Negara Malaysia

kadar pertukaran antara mata wang serantau dibezakan oleh faktor khusus sesebuah negara. Khususnya, won Korea dan rupiah Indonesia lebih lemah dengan ketara berbanding kebanyakan mata wang. Kedua-dua mata wang tersebut mengalami pergerakan pasaran yang keterlaluan kerana penambahan nilai mata wang yang pesat sebelum ini telah bertukar kepada penyusutan nilainya yang ketara.

Dalam persekitaran global yang begitu tidak menentu dan tidak pasti, rejim apungan terurus memberikan fleksibiliti yang perlu kepada ringgit untuk berubah mengikut perkembangan ekonomi dan kewangan global. Pada masa yang sama, rejim ini juga memberikan suatu tahap kestabilan kepada kadar pertukaran berbanding dengan rakan dagang utama negara. Meskipun terdapat kebimbangan bahawa penyusutan nilai ringgit berbanding dengan nilai dolar AS dan yen Jepun telah meningkatkan kos import, terutamanya input produktif, hanya 24% daripada import Malaysia diperoleh dari AS dan Jepun. Pada tahun tersebut, kenaikan harga purata barangan dan perkhidmatan pengguna di AS dan Jepun adalah lebih rendah berbanding dengan kenaikan harga di Malaysia, yang mengimbangi sebahagian daripada impak penyusutan nilai ringgit berbanding dengan mata wang ini. Ukuran yang lebih baik bagi kuasa beli antarabangsa Malaysia ialah kadar pertukaran efektif benar (real effective exchange rate, REER). REER ialah purata wajaran

ringgit berbanding dengan mata wang rakan dagangan negara yang utama dan dilaraskan bagi perbezaan dalam perubahan harga. Dengan ukuran ini, REER bagi ringgit menyusut hanya kira-kira 1.5% pada tahun 2008.

Kadar faedah, kadar hasil bon dan harga ekuiti

Kadar faedah pada tahun 2008 adalah rendah dan stabil untuk menyokong keperluan pembiayaan ekonomi. Kadar faedah domestik mencerminkan pendirian dasar monetari Bank Negara Malaysia, yang seterusnya didorong oleh penilaian Bank Negara Malaysia terhadap risiko yang relatif di antara pertumbuhan dan kestabilan harga. Teras dasar monetari adalah untuk menggalakkan kestabilan harga dalam persekitaran pertumbuhan ekonomi yang mampan dalam jangka masa sederhana.

Kadar faedah menyokong ekonomi dengan kukuh

Kadar antara bank semalaman, satu minggu dan satu bulan secara relatifnya stabil dalam sebelas bulan yang pertama pada tahun itu, didagangkan hampir kepada kadar dasar semalaman (overnight policy rate, OPR). Walau bagaimanapun, kadar pasaran wang jangka sederhana dipengaruhi oleh jangkaan terhadap pergerakan OPR. Setelah kekal stabil bagi enam bulan pertama, KLIBOR dan swap kadar faedah (interest rate swap, IRS) meningkat disebabkan pasaran menjangkakan tindak balas dasar monetari terhadap inflasi yang makin meningkat. Namun begitu, OPR terus tidak berubah dan kadar-kadar faedah ini kemudiannya menurun. Menjelang akhir tahun itu, kadar antara bank dilaraskan menurun berikutan pengurangan 25 mata asas dalam OPR pada 24 November.

Kadar pemberian pinjaman runcit menghampiri paras terendah dalam sejarah sepanjang tahun 2008. Peminjam dalam sektor isi rumah dan sektor perniagaan terus mendapat manfaat daripada kadar faedah yang rendah. Kadar pemberian pinjaman yang rendah disokong oleh dua faktor. Pertama, kos dana yang rendah hasil daripada pendirian dasar monetari akomodatif dan mudah tunai sistem perbankan yang lebih daripada mencukupi. Kedua, persaingan sengit antara bank menyebabkan margin yang dikenakan terhadap pinjaman adalah rendah. Meskipun wujud faktor-faktor ini, beberapa tekanan menaik muncul

Rajah 2.11
Kadar Faedah Pasaran Wang

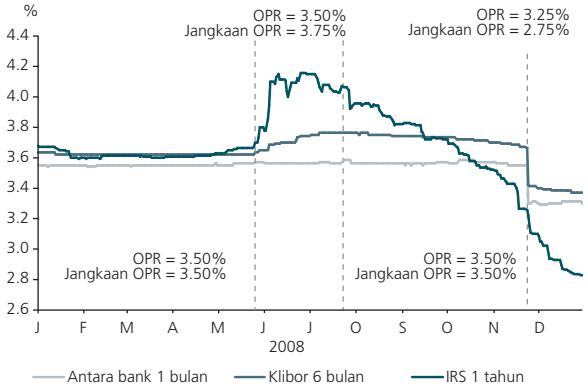

Jangkaan OPR diperolehi dari Bloomberg
Sumber: Bank Negara Malaysia dan Bloomberg

dalam pasaran wang pada pertengahan tahun itu berikutan jangkaan terhadap dasar monetari yang lebih ketat kerana inflasi meningkat dengan ketara. Kesannya, kadar faedah pinjaman sewa beli telah dinaikkan, sejajar dengan kenaikan kos melindung nilai pinjaman berkadar tetap melalui pasaran swap kadar faedah. Trend menaik dalam kadar faedah yang sedemikian ternyata bersifat sementara berikutan jangkaan pasaran yang menurun terhadap pelarasan OPR memandang prospek pertumbuhan dalam negeri dan global mula menurun. Setelah Bank Negara Malaysia mengurangkan OPR pada bulan November, kadar pemberian pinjaman kepada perniagaan dan isi rumah turut menurun. Kesannya, kadar pinjaman

Rajah 2.12
Kadar Pinjaman Bank Perdagangan (pada akhir tempoh)

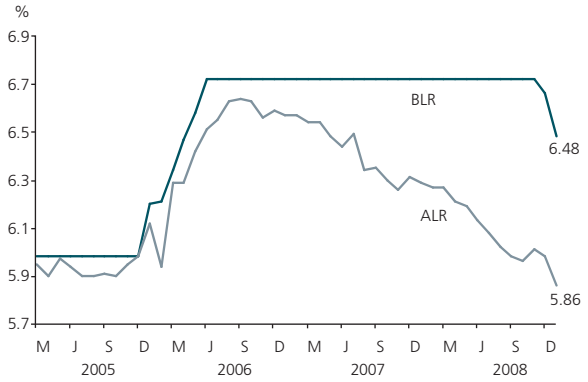

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.13
Kadar Deposit Tetap Bank Perdagangan

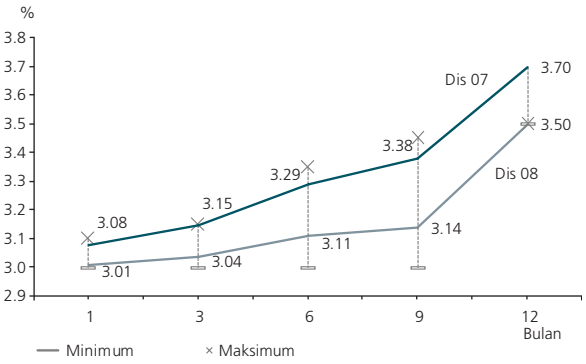

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.15
ALR bagi Pinjaman Baharu Diluluskan bagi Bank Perdagangan (purata bergerak 3 bulan)

[t] Tidak termasuk pinjaman bagi tujuan pembelian rumah kediaman dan kad kredit.
Sumber: Bank Negara Malaysia

purata (average lending rate, ALR) bagi pinjaman terkumpul mengakhiri tahun itu dengan paras terendah yang baharu dalam sejarah kepada 5.86%.

Sementara itu, kadar deposit stabil dalam tempoh sebelas bulan pertama pada tahun itu. Tekanan menurun terhadap kadar deposit dikurangkan apabila Bank Negara Malaysia mengenakan lantai kadar faedah terhadap deposit tetap (fixed deposit, FD). Berbeza dengan kadar faedah nominal yang stabil, kadar faedah benar menurun dan menjadi negatif pada bulan Mei berikutan peningkatan inflasi yang mendadak.

Pengurangan OPR pada bulan November telah dipindahkan dengan cepat kepada kadar pemberian pinjaman runcit. Dua puluh buah bank mengurangkan kadar pinjaman asas mereka dalam tempoh dua minggu selepas OPR diturunkan. Di samping itu, magnitud pengurangan kadar faedah oleh pihak bank kepada pelanggan berikutan penurunan OPR juga agak besar. BLR purata bank perdagangan menurun daripada 6.72% pada bulan Oktober kepada 6.48% pada bulan Disember. Kesannya, kadar bagi pinjaman yang diluluskan untuk perniagaan dan isi rumah masing-masing menurun sebanyak 26 dan 25 mata asas pada bulan yang berikutnya, menggambarkan sepenuhnya penurunan 25 mata asas dalam OPR. Kadar deposit turut menurun apabila penurunan OPR turut diikuti oleh penurunan terhadap lantai bagi kadar FD.

Rajah 2.14
Kadar Deposit dan Pinjaman Benar

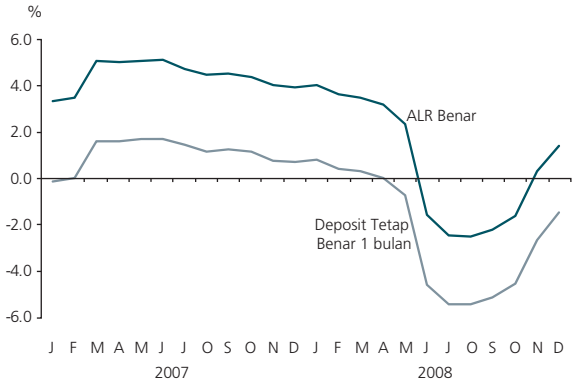

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kadar hasil berdaulat mencerminkan perubahan prospek pertumbuhan dan inflasi

Pada tahun 2008, kadar hasil bon berdaulat terutamanya dipengaruhi oleh jangkaan inflasi dan kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan. Pada separuh pertama tahun tersebut, jangkaan inflasi dalam negeri yang lebih tinggi menyebabkan kadar hasil mengalami trend menaik secara beransur-ansur, terutamanya dalam tempoh matang yang lebih panjang. Walau bagaimanapun, peningkatan itu dikurangkan oleh aliran masuk modal yang besar ke dalam pasaran

Rajah 2.16
Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS)

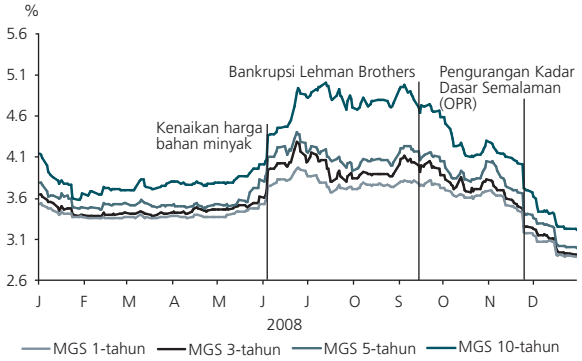

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.18
Keluk Hasil Tanda Aras Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS) 2008

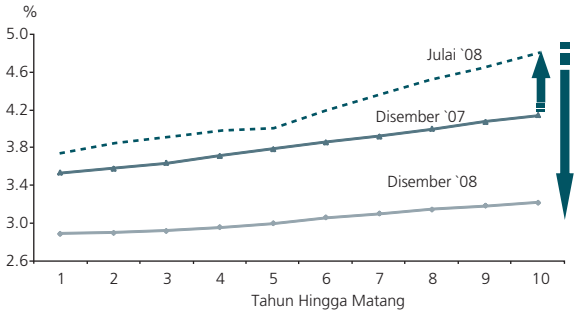

Sumber: Bank Negara Malaysia

ekuiti dan bon berikutan penambahan portfolio oleh para pelabur pada awal tahun itu. Jangkaan bahawa ringgit akan terus kukuh berikutan prestasi ekonomi yang berdaya tahan juga menyebabkan kadar hasil terus rendah dan stabil.

Jangkaan terhadap inflasi lebih ketara pada bulan Jun berikutan kenaikan harga bahan api runcit dan elektrik. Ini menyebabkan peningkatan jangkaan terhadap dasar monetari yang ketat dan seterusnya meningkatkan kadar hasil MGS dengan nyata. Dengan para pelabur menjangkakan prospek kadar faedah yang lebih tinggi pada masa depan, kadar hasil bagi MGS 10 tahun dan 3 tahun meningkat dengan mendadak, masing-masing sebanyak 84 dan 50 mata asas pada bulan Jun.

Rajah 2.17
Spread Kematangan Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS)

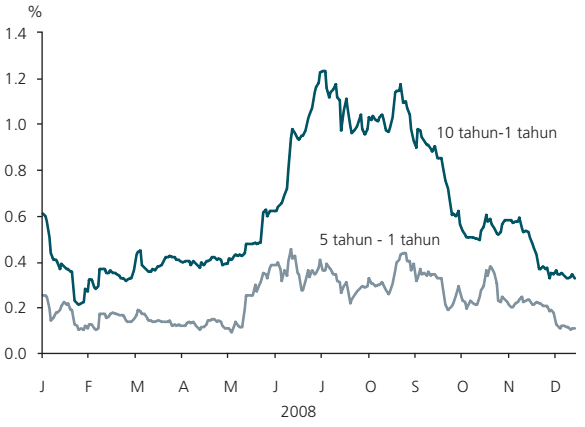

Sumber: Bank Negara Malaysia

Spread kematangan antara MGS 10 tahun dengan MGS jangka lebih pendek turut meningkat, menyebabkan kecerunan keluk kadar hasil bertambah curam. Selain itu, kadar hasil kekal tinggi apabila pelabur asing melupuskan pelaburan portfolio mereka berikutan krisis kewangan global yang makin buruk.

Walau bagaimanapun, menjelang bulan September, kadar hasil mula jatuh apabila jangkaan terhadap inflasi berkurang. Di samping itu, krisis kewangan global yang meruncing mengakibatkan berlakunya penghindaran risiko yang nyata dalam kalangan pelabur. Para pelabur meningkatkan permintaan terhadap aset bebas risiko dan aset lebih rendah risiko serta mengalihkan pelaburan mereka daripada pasaran ekuiti kepada pasaran sekuriti Kerajaan, lalu menurunkan lagi kadar hasil.

Dengan tanda-tanda yang jelas bahawa tekanan inflasi dalam negeri mula tiada dan kebimbangan yang bertambah mengenai kelembapan ekonomi, jangkaan penurunan OPR muncul menjelang akhir tahun itu. Penurunan OPR pada 24 November telah dipindahkan dengan serta-merta dan sepenuhnya dalam pasaran bon berdaulat, seperti yang ditunjukkan oleh penurunan kadar hasil bagi semua tempoh matang. Pada bulan Disember, kadar hasil MGS jangka panjang terus menurun kepada paras di bawah OPR kerana para pelabur menjangkakan kadar faedah dasar

Rajah 2.19
Spread Swap Bon[1]

[1] Kadar faedah Swap tolak kadar hasil MGS
Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.20
Kadar Hasil Sekuriti Hutang Swasta (5 tahun)

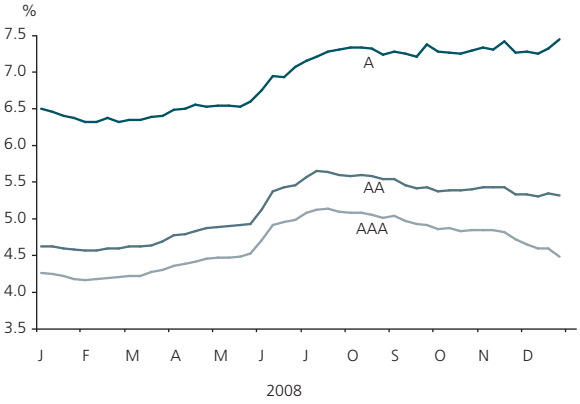

Sumber: Bank Negara Malaysia

akan diturunkan lagi di masa hadapan berikutan penyiaran data ekonomi yang lemah. Spread swap bon bagi sekuriti jangka pendek hingga jangka sederhana terus negatif membayangkan jangkaan tersebut.

Pergerakan kadar hasil sekuriti hutang swasta (private debt securities, PDS) pada umumnya mencerminkan kadar hasil MGS pada separuh pertama tahun berkenaan. Walau bagaimanapun, pada bulan Jun, sentimen pelabur merosot disebabkan ketidakpastian berkaitan dengan daya maju penerbit hutang ekoran cukai durian runtuh yang dikenakan terhadap Pengeluar Jana Kuasa Bebas (Independent Power Producers, IPP) dan syarikat perladangan kelapa sawit. Akibatnya, mudah tunai dalam pasaran PDS menurun dengan ketara, lalu melonjakkan kadar hasil dengan mendadak.

Sentimen pelabur terus terjejas oleh kebimbangan mengenai kepercayaan kredit berikutan prospek perolehan lebih rendah pada separuh kedua tahun 2008.

Kadar hasil PDS dipengaruhi oleh premium risiko yang meningkat

Oleh itu, kadar hasil PDS terus berada pada paras tinggi disebabkan oleh premium risiko yang lebih tinggi. Para pelabur yang mengimbang semula peruntukan portfolio daripada PDS yang lebih berisiko kepada sekuriti berdaulat turut menyumbang kepada peningkatan kadar hasil. Akibatnya, spread antara kadar hasil MGS dengan PDS terus melebar dengan ketara. Spread kredit mula meningkat dengan mendadak pada bulan November apabila magnitud penurunan kadar hasil MGS melebihi kadar hasil PDS. Peningkatan spread terutamanya berlaku pada sekuriti bertaraf lebih rendah. Meskipun kadar hasil PDS tidak menurun sebanyak kadar hasil MGS, namun terbitan PDS yang bertaraf lebih tinggi secara relatifnya terus memuaskan pada tempoh tersebut.

Rajah 2.21
Spread Kadar Hasil Bon Korporat Berbanding MGS (5 tahun)

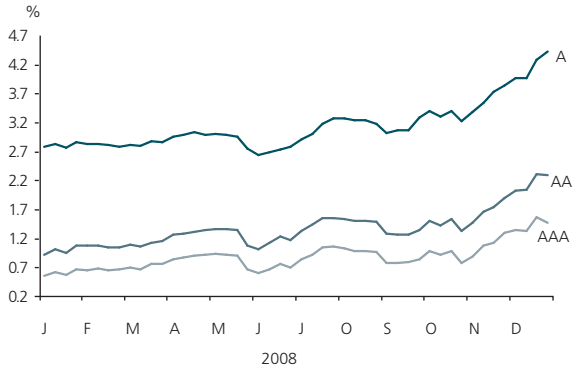

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.22
Turun Naik Pulangan di Pasaran KLCI[1]

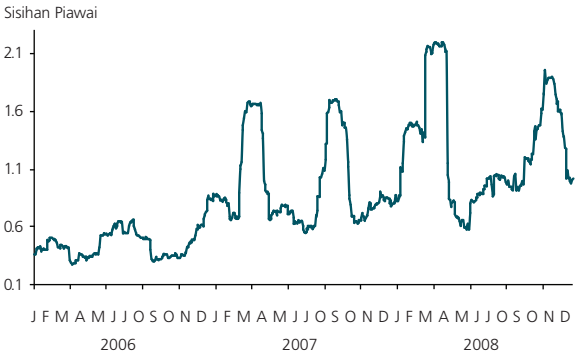

[1] Merujuk kepada pusingan sisihan piawai 30 hari ke atas pulangan harian

Sumber: Bloomberg

Rajah 2.23
KLCI dan Indeks Bursa Malaysia mengikut Sektor

Sumber: Bloomberg

Rajah 2.24
Indeks Serantau

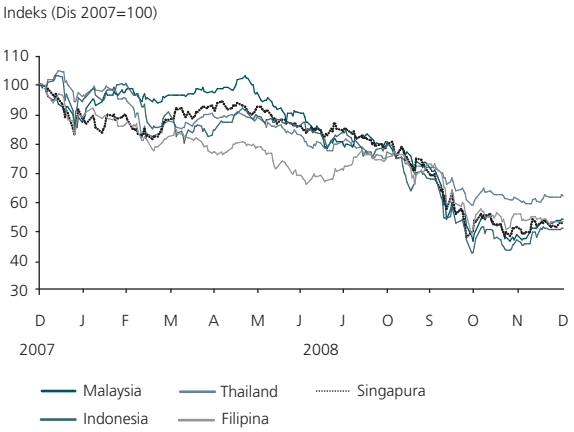

Sumber: Bloomberg

Harga ekuiti adalah tidak menentu hasil daripada perkembangan di dalam dan luar negeri pada tahun itu. Indeks Komposit Kuala Lumpur (Kuala Lumpur Composite Index, KLCI) terdedah kepada ketidaktentuan yang ketara berikutan pendedahannya yang besar kepada sektor berasaskan sumber yang terjejas oleh turun naik yang ketara dalam harga komoditi. Ketidaktentuan KLCI diburukkan lagi oleh aliran keluar dana yang didorong oleh kemerosotan sentimen dalam pasaran kewangan dan aktiviti pembayaran balik hutang oleh para pelabur asing. Jangkaan meluas terhadap kemerosotan perolehan turut mempengaruhi sentimen dalam negeri dan menambahkan lagi ketidaktentuan pasaran.

Harga saham tidak menentu dan mengalami trend menurun

Ketidakpastian berkaitan dengan kemelut kewangan AS dan keputusan pilihanraya umum pada bulan Mac menyebabkan sentimen pasaran lemah pada separuh pertama tahun itu. Meskipun wujudnya ketidakpastian ini, indeks terus memberangsangkan, disokong oleh peningkatan saham berkaitan perladangan yang mendapat manfaat daripada kenaikan harga komoditi. Walau bagaimanapun, pada separuh kedua tahun tersebut, kemerosotan berterusan sentimen global dan dalam negeri memberikan tekanan menurun terhadap harga ekuiti. Kos bahan mentah yang tinggi dan kenaikan caj utiliti dalam keadaan prospek pertumbuhan ekonomi lebih perlahan, menjejaskan pendapatan firma dan seterusnya, penilaian syarikat. Menjelang akhir tahun, kemerosotan harga komoditi, penghindaran risiko yang nyata dan aktiviti pembayaran balik hutang menurunkan lagi harga saham. Bagi tahun 2008 keseluruhannya, KLCI menyusut sebanyak 39.3% kepada 876.8. Penyusutan KLCI ini pada umumnya seiring dengan prestasi pasaran serantau lain.

Mudah tunai

Keadaan mudah tunai lebih daripada mencukupi sepanjang tahun 2008. Walau bagaimanapun, integrasi Malaysia dengan ekonomi dunia yang mendalam melalui hubungan perdagangan dan kewangan menyebabkan keadaan mudah tunai domestik terjejas oleh perkembangan global. Oleh itu, keadaan mudah tunai seperti yang diukur oleh wang secara luas, atau M3, memperlihatkan dua fasa berbeza pada tahun 2008.

Mudah tunai domestik terjejas oleh pembayaran balik hutang oleh pelabur asing tetapi masih lebih daripada mencukupi

Pada separuh pertama tahun, wang secara luas meningkat pada kadar yang lebih pantas. Peningkatan ini didorong oleh kedua-dua faktor dalam dan luar negeri. Bagi sektor luaran, aliran masuk asing meningkat dengan ketara disebabkan lebihan perdagangan Malaysia dan aliran masuk portfolio. Pertumbuhan kredit kepada sektor swasta juga meningkat apabila bank terus menyediakan pembiayaan sejajar dengan aktiviti ekonomi yang lebih pesat. Pertumbuhan wang secara luas mencapai paras tertinggi pada bulan Julai, dengan kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 14.1% (akhir Disember 2007: 9.5%).

Pada separuh kedua tahun, proses pembayaran balik hutang dalam kalangan institusi kewangan antarabangsa telah mewujudkan permintaan yang kukuh terhadap dolar AS, mengakibatkan berlakunya aliran keluar secara tiba-tiba dalam jumlah besar dari Malaysia. Keadaan ini memberikan kesan penguncupan kepada wang secara luas. Walau bagaimanapun, kesan aliran keluar modal terhadap wang secara luas sebahagiannya diimbangi oleh kadar pemberian pinjaman yang mapan oleh sektor perbankan domestik. Di samping itu, pertumbuhan wang secara luas turut disokong oleh perbelanjaan Kerajaan yang lebih besar, yang dibiayai menerusi terbitan sekuriti Kerajaan, sebahagian daripadanya dibeli oleh sektor perbankan. Oleh sebab itu, agregat monetari terus berkembang, walaupun pada kadar yang lebih perlahan pada separuh kedua tahun 2008. Wang secara luas atau M3 mengakhiri tahun itu dengan mencatat kadar pertumbuhan sebanyak 11.9% pada bulan Disember.

Bank Negara Malaysia mengendalikan operasi dalam pasaran wang bagi memastikan paras

Rajah 2.25
Wang Secara Luas, M3

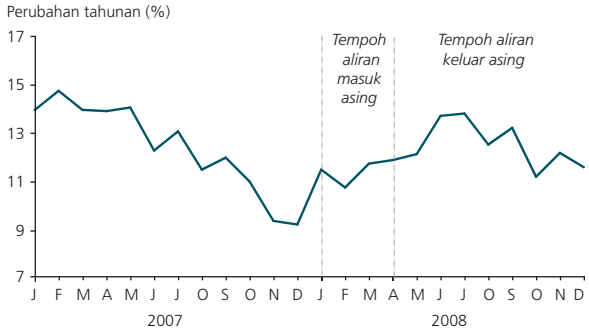

Sumber: Bank Negara Malaysia

Jadual 2.1
Wang Secara Luas, M3

	Perubahan (RM bilion)	
	2008	
	ST1	ST2
M3	**66.4**	**32.7**
Mata wang dalam edaran	2.9	1.3
Deposit permintaan	5.3	5.8
Separuh wang secara luas	58.3	25.6
Deposit tetap	*14.8*	*13.2*
Deposit tabungan	*4.0*	*3.8*
NID	*-0.3*	*0.4*
Repo	*1.1*	*-4.1*
Deposit mata wang asing	*11.5*	*5.1*
Deposit lain	*27.2*	*7.1*
Penentu-penentu M3		
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	-4.1	37.6
Tuntutan terhadap sektor swasta	43.3	51.7
Pinjaman	*40.2*	*36.5*
Sekuriti	*3.1*	*15.2*
Aset luar bersih*	48.7	-95.4
*Bank Negara Malaysia**	*68.4*	*-80.9*
Sistem perbankan	*-19.7*	*-14.6*
Pengaruh lain	-21.5	38.8

* Sebelum penilaian semula rizab antarabangsa

mudah tunai adalah mencukupi untuk memenuhi keperluan pembiayaan ekonomi. Pada separuh pertama tahun 2008, Bank Negara Malaysia menyerap jumlah mudah tunai berlebihan yang lebih besar bagi menghindari berlakunya keadaan mudah tunai yang memberikan kesan pengembangan yang berlebihan. Hal ini dicapai melalui penggunaan pelbagai instrumen monetari dalam operasi pensterilan oleh Bank Negara Malaysia, termasuk peminjaman langsung, perjanjian beli balik dan terbitan Nota Monetari Bank Negara Malaysia. Oleh itu, lebihan mudah tunai kekal sederhana.

Aliran keluar mudah tunai yang banyak berikutan penjualan aset domestik oleh pelabur asing diimbangi oleh pengeluaran mudah tunai yang disimpan dengan Bank Negara Malaysia. Penempatan antara bank bersih dalam jumlah yang besar dengan Bank Negara Malaysia bertindak sebagai penampan mudah tunai bagi sistem perbankan. Walaupun saiz mudah tunai yang berlebihan berkurang disebabkan aliran keluar, namun mudah tunai dalam sistem perbankan kekal dalam keadaan lebihan. Keadaan ini dicerminkan oleh nisbah pinjaman-deposit yang terus berada pada paras sederhana, iaitu antara 72.5 pada bulan Julai hingga 73.5 pada bulan Disember. Pada peringkat institusi, 49 daripada 54 institusi perbankan beroperasi dari kedudukan mudah tunai yang berlebihan, dengan penempatan bersih dana dengan Bank Negara Malaysia. Sebilangan besar institusi yang mempunyai lebihan mudah tunai menyokong daya tahan sistem perbankan domestik dengan mengehadkan kebergantungan pada pembiayaan borong. Bank Negara Malaysia juga memastikan mudah tunai dolar AS mencukupi untuk mengelakkan sebarang kekurangan mata wang asing bagi tujuan aktiviti perdagangan.

PEMBIAYAAN EKONOMI

Pada tahun 2008, keadaan kredit domestik terus kondusif bagi pertumbuhan ekonomi yang mampan. Sementara tekanan inflasi pada tiga suku pertama tahun 2008 mencerminkan kesan daripada kejutan harga komoditi, peningkatan kredit pada umumnya sejajar dengan keadaan asas ekonomi, dan keadaan ini membantu mengekang kemungkinan kesan inflasi pusingan kedua.

Yang penting, ketika negara maju menghadapi keadaan luluh kredit yang ketara, terutamanya pada suku keempat tahun tersebut, keadaan kredit domestik terus memuaskan. Institusi perbankan dan pasaran kewangan terus menyokong permintaan terhadap pembiayaan ekonomi. Jumlah pembiayaan bersih[1] yang disalurkan kepada kedua-dua sektor awam dan swasta meningkat pada kadar yang mapan sebanyak 11.5% (2007: 9.2%). Permintaan terhadap pembiayaan daripada kedua-dua sektor perniagaan dan isi rumah terus kukuh pada tahun itu. Namun begitu, menjelang akhir tahun, permintaan terhadap pembiayaan menjadi agak perlahan disebabkan penyederhanaan dalam pertumbuhan ekonomi dan sentimen lebih berhati-hati oleh sektor swasta.

Sektor perbankan dan pasaran modal berterusan menyokong permintaan terhadap pembiayaan

Pembiayaan bersih kepada sektor swasta melalui pinjaman sistem perbankan dan PDS terkumpul berkembang pada kadar tahunan yang lebih pantas sebanyak 12.7% pada tahun 2008 (2007: 11.3%). Pada tempoh tiga suku pertama tahun tersebut, penggunaan swasta yang kukuh

Rajah 2.26
Pembiayaan Bersih kepada Sektor Swasta Melalui Pinjaman Sistem Perbankan dan PDS

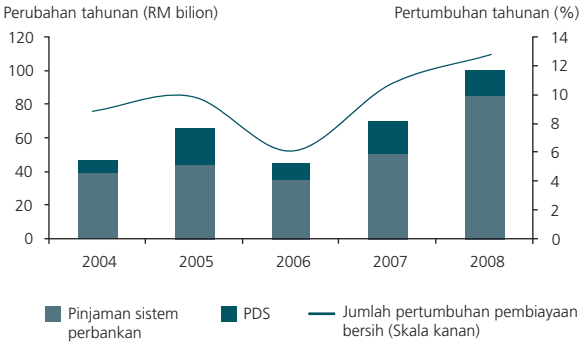

Sumber: Bank Negara Malaysia

[1] Merangkumi pembiayaan yang disediakan oleh sistem perbankan, pasaran modal, institusi kewangan pembangunan (IKP), syarikat insurans, syarikat pemajakan dan pemfaktoran, institusi kredit perumahan, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan dan sumber-sumber luar.

Rajah 2.27
Pembiayaan kepada Sektor Swasta Melalui Pinjaman Sistem Perbankan dan PDS

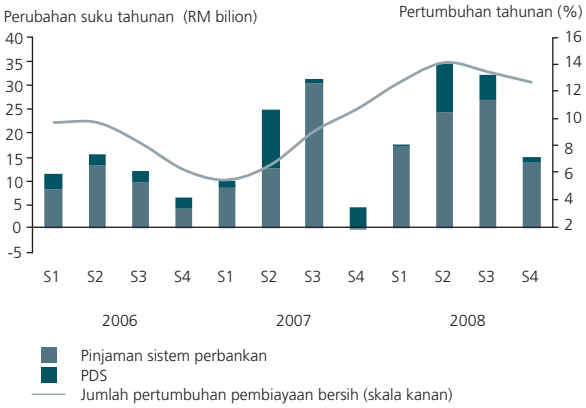

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.28
Pengeluaran Pinjaman kepada Perniagaan: Jumlah Pertumbuhan dan Sumbangan Mengikut Tujuan

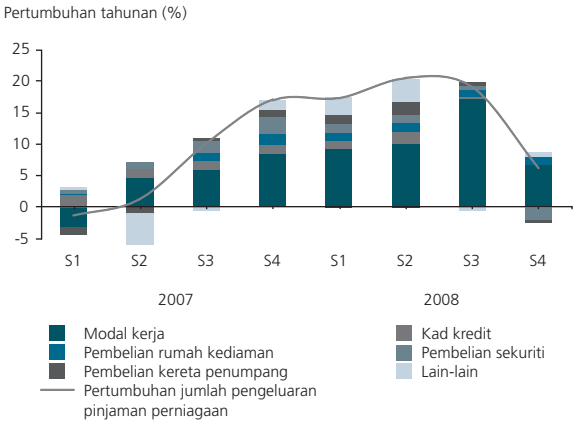

Nota: Data tidak termasuk satu pinjaman dalam jumlah besar yang diberikan pada tahun 2007 bagi aktiviti penswastaan
Sumber: Bank Negara Malaysia

disokong oleh daya tahan ekonomi dalam negeri yang berterusan telah menyumbang kepada permintaan yang stabil terhadap pembiayaan. Tambahan pula, harga bahan mentah, bahan api dan elektrik yang lebih tinggi mengakibatkan kos kendalian menjadi lebih tinggi, justeru meningkatkan permintaan terhadap pembiayaan modal kerja oleh perusahaan perniagaan. Pinjaman yang dikeluarkan untuk tujuan modal kerja meningkat dengan ketara pada kadar

Rajah 2.29
Permohonan Pinjaman dan KDNK

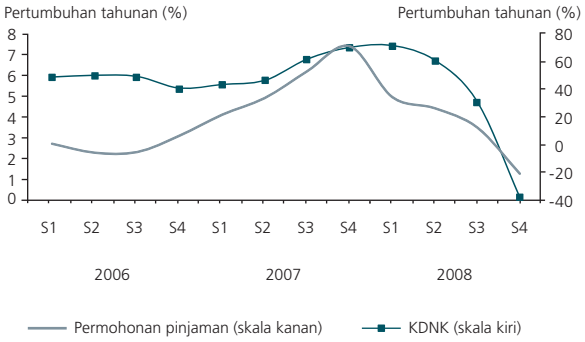

Nota: Data tidak termasuk satu pinjaman dalam jumlah besar yang diberikan pada ta 2007 bagi aktiviti penswastaan
Sumber: Bank Negara Malaysia

tahunan sebanyak 22.1% pada sembilan bulan pertama tahun 2008 berbanding dengan 4.3% bagi tempoh yang sama pada tahun 2007. Permohonan pinjaman daripada industri makanan dan minuman terutamanya meningkat sebanyak 87.1% pada bulan Januari hingga bulan September 2008 berbanding dengan 1.2% bagi tempoh yang sama pada tahun 2007.

Permohonan dan kelulusan pinjaman sistem perbankan meningkat, masing-masing sebanyak 22.8% dan 20.7% pada sembilan bulan pertama tahun 2008 (2007: 36.7%; 37.5%)[2]. Walau bagaimanapun, ketiadaan permintaan terhadap pembiayaan untuk aktiviti penggabungan dan pengambilalihan bermakna pertumbuhan permohonan dan kelulusan pinjaman adalah lebih kecil berbanding dengan tempoh yang sama pada tahun 2007. Meskipun dilanda sentimen pasaran yang lemah, pembiayaan PDS pada tempoh tersebut adalah kukuh. Jangkaan kadar hasil yang lebih tinggi disebabkan jangkaan kenaikan OPR telah mendorong perusahaan perniagaan mendapatkan pembiayaan terlebih dahulu daripada jangkaan tersebut. Jumlah terbitan paling tinggi direkodkan pada bulan Jun, sebelum berlangsungnya mesyuarat Jawatankuasa Dasar Monetari (MPC) pada bulan Julai.

Permintaan terhadap pembiayaan oleh isi rumah disokong terutamanya oleh jualan kukuh harta

[2] Analisis bagi perkembangan pinjaman tidak termasuk satu pinjaman dalam jumlah besar yang diberikan pada tahun 2007 bagi aktiviti penswastaan.

Rajah 2.30
Terbitan Kasar PDS

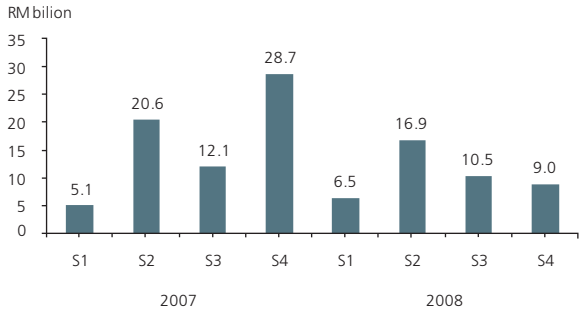

Nota: Data tidak termasuk bon Cagamas dan terbitan pelabur asing
Sumber: Bank Negara Malaysia

kediaman dan kereta penumpang. Permintaan terhadap pembiayaan gadai janji sebahagiannya disebabkan pelbagai insentif yang diperkenalkan oleh Kerajaan bagi sektor harta tanah pada tahun 2007, termasuk kemudahan untuk mengeluarkan wang daripada Akaun II KWSP secara bulanan untuk tujuan pembayaran balik gadai janji. Kenaikan harga komoditi memberikan pendapatan tambahan kepada penduduk luar bandar dan ini menyumbang kepada permintaan terhadap kereta penumpang dan trak. Walau

Rajah 2.31
Permohonan Pinjaman oleh Perniagaan: Jumlah Pertumbuhan dan Sumbangan Mengikut Sektor

Nota: Data tidak termasuk satu pinjaman dalam jumlah besar yang diberikan pada tahun 2007 bagi aktiviti penswastaan
Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.32
Permohonan Pinjaman oleh Isi Rumah: Jumlah Pertumbuhan dan Sumbangan Mengikut Tujuan

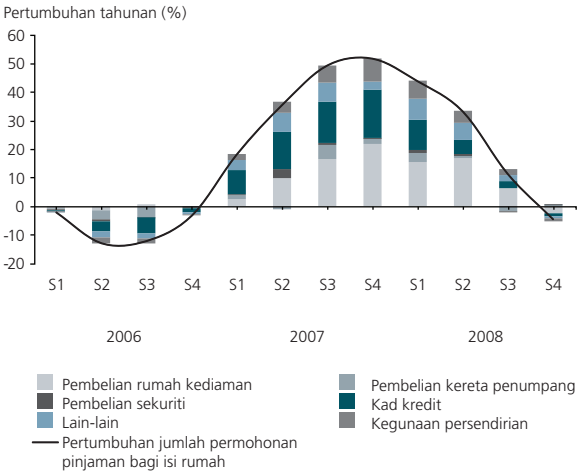

Sumber: Bank Negara Malaysia

bagaimanapun, harga makanan, bahan api dan elektrik yang lebih mahal menjelang pertengahan tahun meningkatkan kos hidup dan mengurangkan pendapatan boleh guna isi rumah. Isi rumah mengambil sikap lebih berhati-hati dalam berbelanja seperti yang ditunjukkan melalui penurunan perbelanjaan mereka. Akibatnya, menjelang suku ketiga, pertumbuhan pinjaman sewa beli, kad kredit dan pembiayaan gadai janji menjadi sederhana.

Kesan kemerosotan ekonomi global yang lebih mendadak mula menjejaskan sektor benar ekonomi dalam negeri, pada suku keempat 2008. Kemerosotan permintaan luar negeri menyebabkan penguncupan eksport yang mendadak dengan cepat serta kelembapan dalam kadar pelaburan swasta, yang seterusnya menjejaskan keadaan pasaran pekerja. Di samping sentimen lemah dalam pasaran kewangan, permintaan terhadap pembiayaan daripada sektor perniagaan dan isi rumah menjadi sederhana pada suku tersebut. Permohonan pinjaman oleh sektor perniagaan merosot dalam kesemua sektor ekonomi pada suku keempat, kecuali sektor perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel. Permohonan pinjaman oleh sektor isi rumah, iaitu untuk perumahan, kad kredit dan pinjaman peribadi turut menguncup pada tempoh tersebut. Dalam pasaran PDS, permintaan pelabur terhadap premium risiko yang lebih tinggi menyebabkan kos untuk mendapatkan

dana oleh firma menjadi lebih mahal. Beberapa penerbit bon juga memilih untuk menangguhkan terbitan bon mereka kerana menjangkakan kadar hasil yang lebih rendah pada masa hadapan. Oleh itu, meskipun kelulusan bagi terbitan PDS berterusan, terbitan sebenar menjadi sederhana disebabkan firma menangguhkan terbitan bon mereka. Dana yang diperoleh melalui pasaran ekuiti turut merosot kepada RM5.5 bilion (2007: RM7.1 bilion). Mencerminkan sentimen pasaran yang lemah, kebanyakan dana yang diperoleh adalah melalui terbitan hak dan bukannya melalui tawaran awam awal (initial public offerings, IPO).

Rajah 2.33
Jumlah Pembiayaan Diperoleh Melalui Pasaran Ekuiti

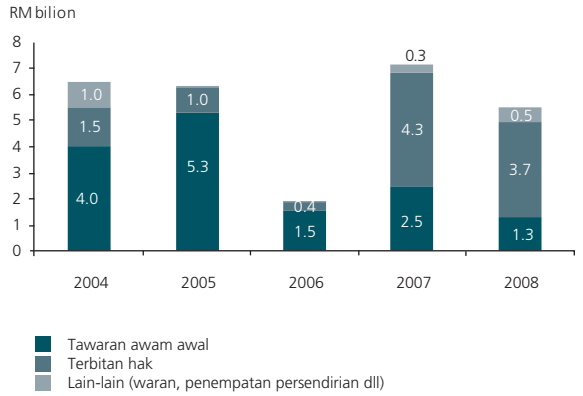

Sumber: Bursa Malaysia, anggaran Bank Negara Malaysia

Sumber pembiayaan

Dengan institusi dan pasaran kewangan domestik terus berfungsi dengan cekap, sektor swasta meraih manfaat melalui fleksibiliti untuk memilih sumber pembiayaan paling berkesan untuk aktiviti masing-masing. Pada tahun 2008, sistem perbankan terus menjadi penyedia pembiayaan terbesar bagi ekonomi, dengan pinjaman bank mencakupi 42% daripada jumlah pembiayaan. Sementara itu, pembiayaan menerusi terbitan PDS mencakupi 15%, iaitu sumber ketiga terbesar selepas pelaburan langsung asing. Kebergantungan pada pembiayaan luar negeri kekal kecil pada 5% disebabkan mudah tunai domestik adalah lebih daripada mencukupi.

Pemilihan sumber pembiayaan bagi sektor perniagaan terutamanya bergantung pada tujuan keperluan pembiayaan tersebut. Firma menerbitkan PDS terutamanya untuk membiayai projek lebih besar dan dalam jangka lebih panjang, dan beralih kepada sistem perbankan untuk memenuhi keperluan pembiayaan jangka lebih pendek seperti untuk modal kerja. Bagi perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dan perusahaan mikro, sumber pembiayaan utama adalah daripada institusi perbankan dan institusi kewangan pembangunan (IKP). Ini ditambah

Rajah 2.34
Sumber Pembiayaan bagi Sektor Swasta

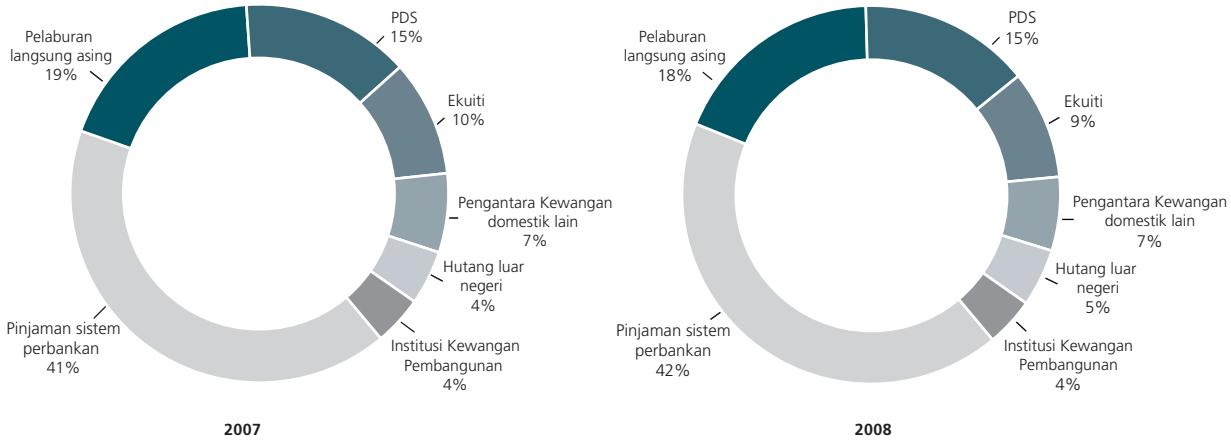

Sumber: Bank Negara Malaysia

Jadual 2.2
Tabung-tabung Khas untuk PKS yang dikendalikan oleh Bank Negara Malaysia

	RM juta				%
	Peruntukan	Kelulusan	Pengeluaran	Pinjaman Terkumpul	Kadar Penggunaan[1]
	Pada akhir tahun 2008				
Tabung-tabung Khas					
Tabung Untuk Makanan[2]	1,300.0	1,730.4	1,707.0	255.7	78.3[3]
Tabung Usahawan Baharu 2	2,850.0	3,544.6	3,351.4	2,261.9	90.0
Tabung Industri Kecil dan Sederhana 2	6,750.0	11,933.8	10,893.7	4,972.2	94.2
Tabung Projek Usahawan Bumiputera	300.0	899.9	814.2	79.5	87.0
Tabung Pembiayaan Mikro	200.0	4.2	2.4	2.4	2.1
Jumlah	**11,400.0**	**18,112.8**	**16,768.8**	**7,571.7**	**90.3**
Skim Bantuan Kewangan PKS					
Kemudahan Bantuan PKS	700.0	1,013.0	234.1	4.6	
Kemudahan Pemodenan PKS	500.0	83.3	6.9	211.2	
Jumlah	**1,200.0**	**1,096.3**	**241.0**	**215.8**	
	Perubahan Pada Tahun				
Tabung-tabung Khas					
Tabung Untuk Makanan[2]	-	-	0.5	-84.5	
Tabung Usahawan Baharu 2	-	107.9	148.4	-134.1	
Tabung Industri Kecil dan Sederhana 2	-	1,815.9	2,117.4	177.4	
Tabung Projek Usahawan Bumiputera	-	139.6	158.0	8.2	
Tabung Pembiayaan Mikro	200.0	4.2	2.4	2.4	
Jumlah	**200.0**	**2,067.6**	**2,426.7**	**-30.6**	
Skim Bantuan Kewangan PKS					
Kemudahan Bantuan PKS	700.0	1,013.0	234.1	4.6	
Kemudahan Pemodenan PKS	500.0	83.3	6.9	211.2	
Jumlah	**1,200.0**	**1,096.3**	**241.0**	**215.8**	

[1] Nisbah kelulusan kepada peruntukan dan bayaran balik
[2] Tidak termasuk tabung yang diperuntukan oleh Kerajaan di bawah Rancangan Malaysia ke-9
[3] Tidak termasuk bayaran balik sebanyak RM541 juta yang telah ditukar kepada ekuiti Agrobank

Sumber: Bank Negara Malaysia

pula oleh dana khas yang ditubuhkan oleh Bank Negara Malaysia dari masa ke masa bagi mencapai tujuan tertentu. Sebanyak 21 dana telah ditubuhkan oleh Bank Negara Malaysia sejak tahun 1988 dan pada masa ini terdapat tujuh dana. Kadar penggunaan dana, tidak termasuk kemudahan jaminan, adalah pada 90.3% pada tahun 2008. Keperluan kredit sektor isi rumah kebanyakannya dipenuhi oleh institusi perbankan. Ketersediaan pembiayaan daripada IKP dan syarikat insurans turut membanyakkan jenis instrumen dan sumber pembiayaan bagi isi rumah serta meningkatkan persaingan dalam segmen kredit pengguna.

Haluan pemberian pinjaman

Aliran pembiayaan yang stabil pada tahun 2008 disalurkan kepada kesemua sektor ekonomi dan peminjam. Pembiayaan kasar yang diperoleh daripada sistem perbankan dan pasaran PDS kebanyakannya diberikan kepada sektor perniagaan, dengan sektor perkilangan, perdagangan borong dan runcit, serta sektor kewangan, insurans, perkhidmatan perniagaan dan harta tanah mencakupi lebih 50% daripada jumlah pembiayaan kasar. Dalam keadaan permintaan luar negeri yang makin lemah, pembiayaan kepada sektor perkilangan, yang mencakupi 22% daripada jumlah pembiayaan kasar kebanyakannya diberikan

Rajah 2.35
Pembiayaan Kasar Sektor Swasta Pada Tahun 2008

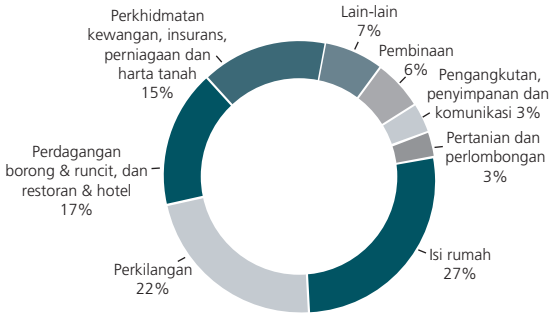

Jumlah: RM 683 bilion

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.37
Terbitan Kasar PDS Mengikut Sektor Pada Tahun 2008

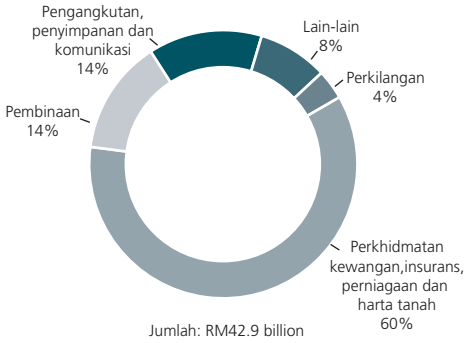

Jumlah: RM42.9 billion

Nota: Data tidak termasuk bon Cagamas dan terbitan pelabur asing
Sumber: Bank Negara Malaysia

kepada industri berorientasikan dalam negeri[3]. Pembiayaan untuk sektor isi rumah terus stabil mencakupi 27% daripada jumlah pembiayaan kasar (2007: 28%).

Dalam sistem perbankan, pinjaman kepada sektor perniagaan sebahagian besarnya dikeluarkan untuk membiayai modal kerja. Pengeluaran pinjaman kepada sektor perniagaan disalurkan terutamanya kepada sektor perkilangan, perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel, serta sektor kewangan, insurans perkhidmatan perniagaan dan harta tanah. Pengeluaran pinjaman yang bertambah kepada sektor perniagaan terus meningkatkan pinjaman perniagaan terkumpul sebanyak 13.2% pada akhir tahun 2008 (2007: +10.3%). Dalam pasaran PDS, kebanyakan dana yang diperoleh adalah untuk membiayai aktiviti pelaburan baharu. Daripada jumlah kasar PDS yang diterbitkan pada tahun 2008, 60.6% diperoleh firma daripada sektor kewangan, insurans, perkhidmatan perniagaan dan harta tanah. Daripada jumlah ini, sebanyak 21.7% diterbitkan oleh institusi perbankan domestik. Sementara itu, sektor pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi, dan sektor pembinaan, masing-masing mencakupi 14% daripada jumlah dana kasar yang diperoleh pada tahun 2008.

Rajah 2.36
Pengeluaran Pinjaman Mengikut Sektor Pada Tahun 2008

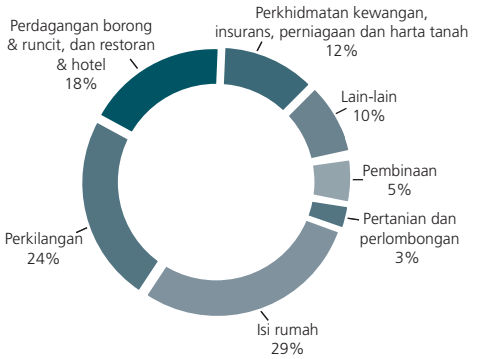

Jumlah: RM639.9 bilion

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pinjaman yang diberikan kepada PKS merupakan 17.2% daripada jumlah pinjaman terkumpul. Pinjaman sistem perbankan untuk PKS meningkat 9.4% pada akhir tahun 2008, setelah mencatat peningkatan sebanyak 13.2% pada Ogos 2008 (2007: 9.1%). Permintaan PKS terhadap pembiayaan meningkat pada kadar yang lebih sederhana pada tahun itu, dengan permohonan pinjaman mencatat pertumbuhan lebih perlahan, sebanyak 3.3% (2007: 38.8%). Penyederhanaan ini merangkumi kesemua sektor ekonomi. Walaupun permintaan berkurang, pinjaman yang dikeluarkan kepada PKS pada tahun 2008 meningkat 16% (2007: 5.6%), kebanyakannya bagi memenuhi keperluan modal kerja. Pengeluaran adalah

[3] Merujuk kepada industri makanan, minuman, kelengkapan pengangkutan, kertas, tembakau dan yang berkaitan pembinaan.

Rajah 2.38
Pinjaman Terkumpul:
Jumlah Pertumbuhan dan Sumbangan Mengikut Pengguna

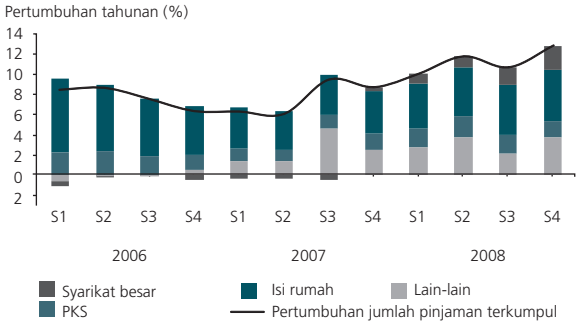

Data tidak termasuk satu pinjaman dalam jumlah besar yang diberikan pada tahun 2007 bagi aktiviti penswastaan

Sumber: Bank Negara Malaysia

menyeluruh dengan sektor perkilangan dan perdagangan borong dan runcit masing-masing mencakupi 31% dan 29% daripada jumlah pengeluaran pinjaman.

Pada Julai 2008, Bank Negara Malaysia memperkenalkan dua program bantuan kewangan, Kemudahan Bantuan PKS dan Kemudahan Pemodenan PKS berjumlah RM1.2 bilion. Kemudahan ini diperkenalkan bagi membantu PKS mengatasi masalah aliran tunai sementara, berikutan kos menjalankan perniagaan yang lebih tinggi di samping untuk

Rajah 2.39
Penunjuk Pinjaman Bank bagi PKS

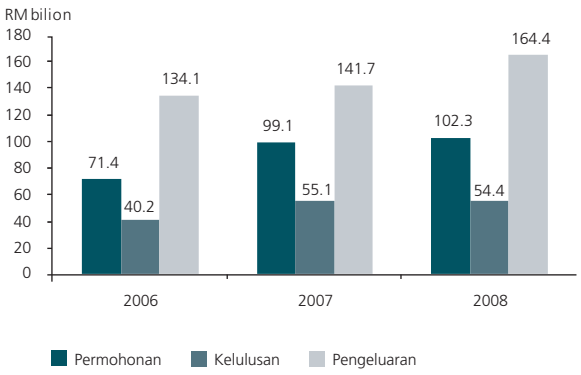

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.40
Pengeluaran Pinjaman kepada PKS Mengikut Sektor Pada Tahun 2008

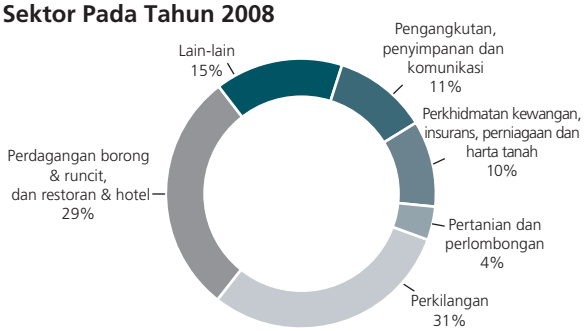

Jumlah: RM164.4 bilion

Sumber: Bank Negara Malaysia

menggalakkan kecekapan dan produktiviti yang lebih tinggi melalui pemodenan dan penambahbaikan jentera, kelengkapan dan kendalian. Pada bulan November, Bank Negara Malaysia melancarkan Tabung Perusahaan Mikro bernilai RM200 juta untuk meluaskan akses kepada pembiayaan bagi perusahaan mikro yang berdaya maju perniagaannya.

Pada bulan Januari 2009, Bank Negara Malaysia menubuhkan Skim Bantuan Jaminan PKS (SAGS) bernilai RM2 bilion. Pembiayaan mikro dan skim jaminan ini bertujuan untuk memastikan PKS dan perusahaan mikro berdaya maju yang menghadapi kesukaran sementara kerana

Rajah 2.41
Pengeluaran Pinjaman kepada Isi Rumah Mengikut Tujuan Pada Tahun 2008

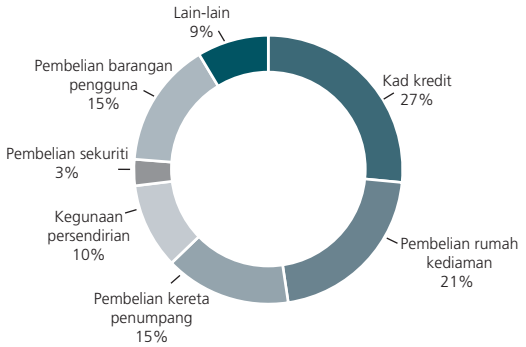

Jumlah: RM184.6 bilion

Sumber: Bank Negara Malaysia

permintaan yang makin lemah, mempunyai akses kepada pembiayaan yang mencukupi.

Dalam sektor isi rumah, pengeluaran pinjaman meningkat pada kadar tahunan sebanyak 8.9% (2007: 12.8%), dan disalurkan terutamanya bagi membiayai pembelian harta kediaman dan kereta penumpang. Kredit penggunaan meningkat pada kadar yang lebih perlahan. Pertumbuhan perbelanjaan kad kredit menurun dengan ketara kepada 2.1% berbanding dengan 20.6% pada tahun 2007. Kad kredit terus digunakan, kebanyakannya sebagai kaedah pembayaran dan bukannya sebagai cara pembiayaan, seperti ditunjukkan oleh nisbah pembayaran balik yang tinggi[4], sebanyak 61.2%. Dengan pengeluaran pinjaman perumahan dan kereta yang mapan, pinjaman terkumpul bagi sektor isi rumah bertambah pada kadar yang lebih pantas sebanyak 9.1% (2007: 7.4%), mencakupi 53.4% daripada jumlah peningkatan pinjaman bank.

[4] Nisbah pembayaran balik = [(jumlah perbelanjaan + pendahuluan tunai) – baki terkumpul] / (jumlah perbelanjaan + pendahuluan tunai)

Dasar Monetari pada Tahun 2008

89 Tinjauan Keseluruhan
89 Dasar Monetari pada Tahun 2008
93 Operasi Monetari pada Tahun 2008
97 *Rencana: Inflasi Teras: Pengukuran dan Penilaian*
102 *Rencana: Komunikasi Dasar Monetari di Malaysia*

Dasar Monetari pada Tahun 2008

TINJAUAN KESELURUHAN

Pada tahun 2008, dasar monetari beroperasi dalam persekitaran yang kompleks berikutan perubahan pesat keadaan inflasi, ekonomi dan kewangan. Pada separuh tahun pertama, dasar monetari berdepan dengan peningkatan risiko inflasi yang tinggi yang berpunca daripada faktor berkaitan penawaran, dan risiko permintaan dalam negeri yang mungkin terjejas disebabkan keadaan persekitaran luaran yang buruk. Imbangan risiko terhadap pertumbuhan ekonomi dan inflasi berubah dengan pesat sepanjang tahun itu. Inflasi meningkat dengan ketara kepada paras tertinggi sejak bertahun-tahun berikutan harga makanan dan komoditi yang tinggi dan pelarasan harga bahan api dalam negeri oleh Kerajaan. Meskipun inflasi keseluruhan dan teras meningkat dengan ketara, tekanan harga dijangka menjadi sederhana pada tahun 2009, kerana harga yang lebih tinggi mula menjejaskan kuasa beli isi rumah. Di samping itu, kemelut kewangan global dijangka memberikan impak yang buruk terhadap prestasi sektor eksport.

Pada tahun 2008, dasar monetari beroperasi dalam persekitaran yang kompleks yang berpunca daripada kejutan inflasi berasaskan penawaran, penularan dalam pasaran kewangan dan kemerosotan pertumbuhan global

Walaupun inflasi keseluruhan terus tinggi di banyak negara termasuk Malaysia menjelang akhir suku tahun ketiga, namun tanda-tanda impak deflasi terhadap pertumbuhan ekonomi sudah nyata. Sejak itu, kemelut kewangan telah merebak dengan lebih meluas dan mula menjejaskan pertumbuhan global dengan ketara. Kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan global mula melebihi kebimbangan terhadap inflasi. Menjelang suku tahun keempat, tanda-tanda yang ada lebih kuat menjurus kepada risiko terhadap pertumbuhan, apabila prospek pertumbuhan dan perdagangan global makin merosot dengan ketara dan inflasi di kebanyakan negara mula reda berikutan peningkatan kapasiti yang berlebihan dan harga komoditi yang menurun.

DASAR MONETARI PADA TAHUN 2008

Pada permulaan tahun, risiko inflasi yang lebih tinggi dan ketidaktentuan dalam prospek pertumbuhan ekonomi adalah agak seimbang. Terdapat kebimbangan yang ketara terhadap inflasi. Unjuran pada awal tahun ialah trend inflasi keseluruhan dan teras akan terus menaik, mencerminkan kesan sampingan harga makanan dan komoditi global yang lebih tinggi terhadap ekonomi dalam negeri. Dari segi pertumbuhan, permintaan dalam negeri kukuh dalam tempoh ini walaupun mengalami sedikit penyederhanaan berbanding dengan tahun 2007.

Meskipun harga makanan dan komoditi global dijangka terus berada pada paras tinggi, tekanan menaik terhadap inflasi dalam negeri dijangka dapat dibendung kerana beberapa faktor. Subsidi Kerajaan bagi bahan api dan barangan makanan tertentu meredakan kesan harga global yang lebih tinggi terhadap harga dalam negeri. Selain itu, kos pekerja dijangka meningkat pada kadar yang setara dengan peningkatan produktiviti pekerja. Tambahan lagi, prospek ekonomi global yang lebih lemah dijangka mengekang kenaikan lebih tinggi harga komoditi global, lantas meredakan tekanan inflasi dalam negeri yang berpunca daripada harga makanan dan komoditi. Oleh itu, inflasi keseluruhan dan teras dijangka menjadi lebih tinggi. Inflasi keseluruhan diramalkan pada paras 2.5% - 3.0%, dengan kadar yang beransur-ansur menurun pada akhir tahun.

Dari segi pertumbuhan, aktiviti ekonomi terus berdaya tahan, disokong oleh penggunaan dan pelaburan swasta yang kukuh. Sebagai pengeluar komoditi, ekonomi menerima rangsangan tambahan daripada perolehan perdagangan yang lebih besar, khususnya daripada jualan minyak sawit mentah, petroleum dan getah. Ekonomi diramalkan berkembang pada kadar 5%-6% pada tahun 2008, iaitu kadar yang hampir kepada anggaran keluaran potensi. Walaupun prospek pertumbuhan ekonomi secara relatifnya baik, terdapat banyak ketidaktentuan berhubung

Rajah 3.1
Prospek Pertumbuhan KDNK Benar Yang Berubah Pada Tahun 2008 (Perubahan tahunan, %)

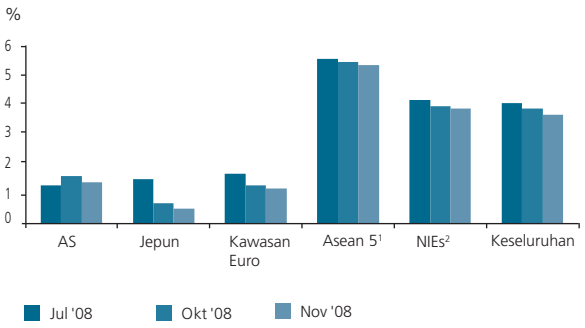

[1] Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand dan Vietnam
[2] Ekonomi Perindustrian Baharu

Sumber: IMF, WEO Julai, Oktober dan November 2008

dengan prospek ekonomi pada masa hadapan. Peningkatan inflasi, khususnya harga makanan, yang mencakupi 31.4% daripada perbelanjaan purata pengguna di Malaysia, telah menjejaskan pendapatan boleh guna dan mungkin menggugat perbelanjaan budi bicara sebahagian besar isi rumah di Malaysia. Keuntungan perniagaan juga terjejas oleh kenaikan kos. Prospek pertumbuhan juga dikekang oleh penyederhanaan pertumbuhan global yang secara beransur-ansur terjejas akibat kemelut kewangan pasaran kewangan utama.

Sebagai sebuah ekonomi yang sangat terbuka, ancaman yang paling nyata kepada Malaysia adalah daripada saluran perdagangan. Meskipun sebahagian besar perdagangan Malaysia adalah dengan Asia, kebimbangan bahawa kemerosotan

Rajah 3.2
Sumbangan Kepada Inflasi Keseluruhan

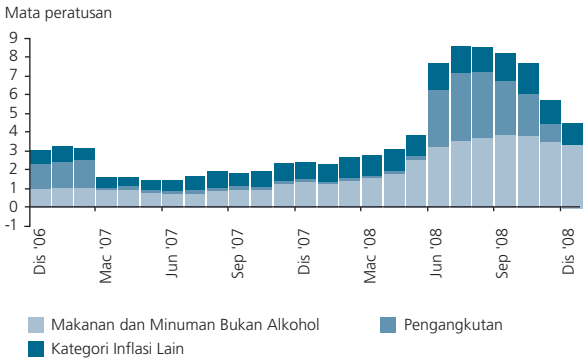

yang pantas dan ketara dalam permintaan akhir ekonomi negara maju, dan sentimen bearis pengguna dan perniagaan yang lebih ketara, akan mewujudkan risiko yang ketara terhadap sektor luaran. Terdapat juga risiko penularan, memandangkan integrasi pasaran kewangan Malaysia dengan seluruh dunia yang tinggi. Kelebihan Malaysia ialah tahap pendedahan bank-bank di negara ini terhadap produk dan pasaran yang berkaitan masalah gadai janji dalam ekonomi negara maju adalah pada tahap yang minimum.

Dari perspektif dasar monetari, risiko terhadap pertumbuhan ekonomi dan inflasi pada separuh pertama tahun itu adalah secara relatifnya seimbang. Dengan risiko inflasi yang lebih tinggi dan penyederhanaan pertumbuhan ekonomi menjadi bertambah nyata sepanjang tahun itu, dasar monetari terus tidak berubah. Pengawasan dasar monetari tertumpu pada penilaian risiko kesan pusingan kedua terhadap inflasi akibat harga komoditi yang lebih tinggi. Penunjuk-penunjuk ekonomi menunjukkan bahawa walaupun jangkaan terhadap inflasi telah meningkat, keadaan monetari terus stabil, dan permintaan terhadap upah terus sederhana dan sebahagian besarnya diimbangi oleh pertumbuhan produktiviti. Menyedari peranan terhad dasar monetari dalam menangani kesan pusingan pertama daripada kejutan berasaskan penawaran terhadap inflasi, Kerajaan telah memberikan lebih tumpuan pada langkah-langkah untuk menambah baik dan menambah pengeluaran serta mengurangkan kos. Dalam hal ini, pergerakan beras merentas sempadan negeri dilonggarkan secara berperingkat untuk meningkatkan daya saing dan menurunkan harga dalam negeri, dan stok penimbal beras dinaikkan melalui peningkatan import daripada Thailand.

Walau bagaimanapun, dilema dasar monetari menjadi lebih sukar menjelang pertengahan tahun. Jurang antara harga bahan api dalam negeri dengan antarabangsa meningkat kepada tahap yang tidak pernah berlaku apabila harga minyak global melonjak ke paras tertinggi dalam sejarah. Apabila kos fiskal subsidi bahan api terlalu tinggi, Kerajaan menaikkan harga bahan api dalam negeri sehingga 40.4% pada 4 Jun yang merupakan pelarasan terbesar sejak tahun 1990. Inflasi keseluruhan, yang telah pun mengalami tekanan menaik daripada kenaikan harga makanan dan komoditi, meningkat dengan cepat kepada 7.7% pada bulan Jun daripada 3.8% pada bulan

Rajah 3.3
Harga Minyak Global dan Harga Petrol Runcit Domestik (RON97)

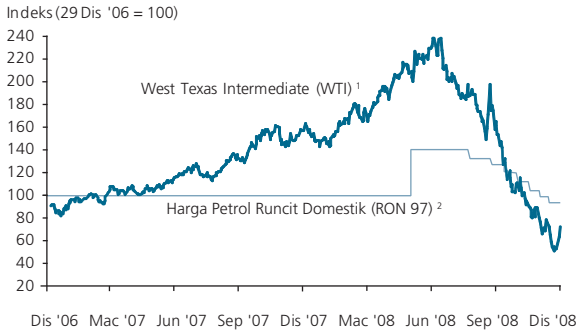

[1] Sumber: Bloomberg
[2] Sumber: Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna

Mei. Inflasi terus meningkat kepada 8.5% pada bulan Julai dan Ogos. Unjuran inflasi bagi tahun 2008 telah diubah kepada 5.5% - 6.0% dalam mesyuarat Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetari Policy Committee, MPC) pada bulan Julai.

Dilema dasar monetari menjadi lebih sukar apabila inflasi melonjak berikutan pelarasan harga bahan api yang ketara pada bulan Jun dengan prospek pertumbuhan ekonomi terjejas disebabkan kesan deflasi terhadap ekonomi

Memandangkan besarnya kenaikan harga bahan api tersebut, dijangkakan kesan pusingan pertama terhadap harga barangan dan perkhidmatan adalah besar. Walaupun peranan dasar monetari adalah terhad dalam keadaan ini, namun wujud kebimbangan bahawa ini akan meningkatkan jangkaan inflasi. Tindakan dasar monetari mungkin perlu dilaksanakan sekiranya terdapat tanda-tanda peningkatan upah yang tidak seimbang atau tanda-tanda kesan pusingan kedua terhadap inflasi. Tanda-tanda daripada pengawasan dasar monetari bagaimanapun menunjukkan bahawa kenaikan harga yang mendadak telah menghakis kuasa beli pengguna dan menyebabkan pengurangan dalam perbelanjaan budi bicara, dan ini akan mengakibatkan pertumbuhan ekonomi yang lebih perlahan. Tanpa tanda-tanda kenaikan upah yang kukuh, inflasi yang tinggi tidak akan berterusan. Kaji selidik dan perbincangan dengan industri oleh Bank Negara Malaysia menunjukkan bahawa permintaan terhadap upah masih sederhana. Keadaan monetari dan kredit menunjukkan kadar pertumbuhan adalah secara relatifnya sederhana. Terdapat juga tanda-tanda yang lebih jelas bahawa kemelut kewangan yang berterusan dalam ekonomi maju telah menjadi lebih meruncing dan mula memberikan kesan negatif terhadap aktiviti ekonomi global, sekali gus dijangka menjadi risiko kepada prestasi sektor luar negeri Malaysia yang lebih lembap. Oleh itu, walaupun terdapat kenaikan inflasi, risiko pertumbuhan ekonomi yang lebih rendah juga semakin ketara. Dalam persekitaran ini, MPC memutuskan untuk terus mengekalkan dasar monetari.

Bank Negara Malaysia mengakui bahawa keputusan tersebut akan diperdebatkan memandangkan terdapat tanda-tanda inflasi yang tinggi. Peningkatan inflasi ini dan seterusnya tanda-tanda pertumbuhan lebih perlahan ekonomi global dan dalam negeri yang secara relatifnya sukar dikesan meningkatkan jangkaan terhadap kenaikan Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) pada tempoh itu. Terdapat kebimbangan bahawa jangkaan inflasi akan menjadi tidak seimbang, dan ini akan menyukarkan lagi pengendalian dasar monetari. Keputusan untuk mengekalkan OPR pada 3.5% mewujudkan persepsi bahawa strategi dasar monetari yang dilaksanakan oleh Bank Negara Malaysia 'agak terlewat'. Bank mempertingkatkan komunikasinya untuk menjelaskan isu ini kepada orang ramai. Khususnya, Bank Negara Malaysia memperjelas pendiriannya mengenai perkembangan ekonomi dan kewangan yang sedang berlaku dan impak seterusnya daripada perkembangan ini terhadap pertumbuhan ekonomi dalam negeri jangka sederhana dan trend inflasi. Bank Negara Malaysia menjelaskan bahawa kenaikan mendadak inflasi hanya sementara dan inflasi akan menjadi sederhana pada tahun 2009. Pernyataan Dasar Monetari (Monetary Policy Statement, MPS) disusuli oleh pernyataan tambahan dan sesi komunikasi dengan peserta industri dan orang ramai (Nota: Rencana mengenai Komunikasi Dasar Monetari di Malaysia).

Menjelang akhir suku tahun ketiga, terdapat tanda-tanda yang jelas bahawa kemelut pasaran global telah berubah menjadi krisis yang lebih meluas yang telah merebak ke pasaran lain, melibatkan lebih banyak bilangan kelas aset terjejas dan membabitkan lebih banyak negara. Pertumbuhan ekonomi global diramalkan merosot dengan ketara. Inflasi keseluruhan di banyak negara, termasuk Malaysia, walaupun terus pada paras tinggi telah menunjukkan tanda-tanda sudah mencapai paras tertinggi. Kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan ekonomi mula mendapat lebih perhatian daripada inflasi.

Walaupun menghadapi keadaan yang lebih tidak menentu, sentimen yang lebih lemah dan ketidakpastian yang meningkat, pasaran kewangan Malaysia terus berfungsi dengan normal. Pembayaran balik hutang global bermakna bahawa pasaran ekuiti dan bon tempatan terjejas oleh penjualan aset dalam ringgit oleh pelabur bukan pemastautin. Ringgit serta mata wang lain dalam rantau Asia mengalami trend menurun sejak suku tahun kedua, berikutan aliran keluar dana dari pasaran dalam negeri ketika pembayaran balik hutang makin bertambah dalam ekonomi yang mengalami krisis. Walau bagaimanapun, pelarasan ringgit adalah teratur, dan pasaran wang juga terus berfungsi dengan cekap. Cabaran yang lebih ketara adalah daripada kesan limpahan penguncupan ekonomi yang berlaku di negara maju, yang dijangka memberikan impak yang ketara terhadap sektor eksport Malaysia. Permintaan dalam negeri, walaupun menyokong pertumbuhan juga menjadi sederhana disebabkan sentimen pengguna yang lebih berhati-hati, keadaan pasaran pekerja yang semakin lembap dan persekitaran perniagaan yang lebih mencabar. Lebih banyak penunjuk inflasi menunjukkan penyederhanaan tekanan inflasi dalam ekonomi. Bank Negara Malaysia mengekalkan dasar monetari pada paras yang dianggap rendah, yang memadai untuk menyokong aktiviti ekonomi.

Walau bagaimanapun, tahap kemelut krisis kewangan global yang teruk pada suku tahun keempat memerlukan langkah bagi mengelak penularan terhadap sistem kewangan dalam negeri. Oleh itu, sebagai langkah pencegahan awal, Kementerian Kewangan dan Bank Negara Malaysia mengumumkan pada 16 Oktober 2008 jaminan penuh semua deposit dalam ringgit dan mata wang asing di bank perdagangan,

Rajah 3.4
Prospek Pertumbuhan KDNK Benar pada tahun 2009 (Perubahan tahunan, %)

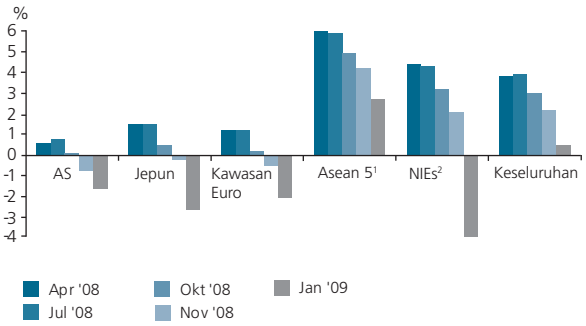

[1] Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand and Vietnam
[2] Ekonomi Perindustrian Baharu

Sumber: IMF, WEO April, Julai, Oktober, November 2008 and Januari 2009

bank Islam dan bank pelaburan, serta institusi pembangunan kewangan yang mengambil deposit yang dikawal selia oleh Bank Negara Malaysia. Jaminan ini diberikan oleh Kerajaan melalui Perbadanan Insurans Deposit Malaysia (PIDM) hingga bulan Disember 2010. Jaminan ini diberikan kepada semua institusi perbankan domestik dan asing yang diperbadankan di Malaysia.

Keadaan global merosot dengan mendadak dan pantas menjelang akhir tahun, dengan prospek pertumbuhan lebih buruk daripada jangkaan awal. Beberapa ekonomi maju pada ketika itu sudahpun mengalami kemelesetan berikutan tekanan yang teruk dalam sistem kewangan masing-masing. Kelembapan yang mendadak dalam permintaan global, kejatuhan harga komoditi yang ketara dan kesan penularan yang meluas merentas pasaran kewangan memberikan tekanan menurun yang lebih besar terhadap prospek pertumbuhan ekonomi serantau. Ekonomi Malaysia mendapat impak negatif daripada perkembangan buruk ini, seperti mana yang ditunjukkan oleh kelembapan yang mendadak dalam prestasi eksport dan pengeluaran perindustrian. Walaupun permintaan dalam negeri terus berdaya tahan, terdapat tanda-tanda yang jelas aktiviti swasta menjadi lebih perlahan. Unjuran pertumbuhan KDNK bagi tahun 2008 telah diubah kepada 5.0% - 5.5%. Bagi tahun 2009, Kerajaan menjangkakan pertumbuhan KDNK menurun kepada 3.5%. Dengan tekanan inflasi bertambah reda, tumpuan dasar berubah dengan cepat bagi meredakan kesan buruk kelembapan ekonomi

dalam negeri. OPR dikurangkan sebanyak 25 mata asas kepada 3.25% pada 24 November 2008. Bagi mengurangkan kos pengantaraan, Keperluan Rizab Berkanun (Statutory Reserve Requirement, SRR) telah diturunkan sebanyak 50 mata asas kepada 3.5% berkuat kuasa pada 1 Disember 2008.

OPR diturunkan apabila inflasi menjadi sederhana dan prospek pertumbuhan ekonomi terjejas teruk disebabkan kemelut kewangan global berubah menjadi krisis ekonomi yang meluas

Selain penurunan OPR, tumpuan dasar adalah untuk memastikan pelonggaran monetari dipindahkan kepada ekonomi. Prospek yang bertambah buruk mendorong beberapa institusi perbankan mengambil langkah lebih berhati-hati dalam pemberian kredit kepada pelanggan mereka. Bagi memastikan akses kepada kredit yang mencukupi dan tersedia, Bank Negara Malaysia mengadakan dialog dengan institusi perbankan dan perniagaan. Kredit yang mencukupi terus disediakan untuk menyokong aktiviti penggunaan dan pelaburan, seperti yang ditunjukkan oleh peningkatan pemberian pinjaman yang berterusan oleh institusi perbankan. Namun, pendeposit terjejas oleh pulangan yang lebih rendah. Walau bagaimanapun, kadar faedah benar dijangka naik lebih tinggi apabila inflasi menjadi sederhana. Bagi membantu pendeposit yang khususnya bergantung pada pendapatan daripada deposit, Bank Negara Malaysia telah menerbitkan Bon Simpanan Merdeka pada bulan Mac 2009 berjumlah RM2 bilion sebagai instrumen tabungan tambahan.

Menjelang akhir tahun 2008, keadaan ekonomi dan kewangan global terus terjejas. Masih wujud ketidakpastian yang ketara dari segi tahap kemerosotan dan tempoh kelembapan ekonomi global. Pemulihan ekonomi yang mampan memerlukan sektor kewangan pulih dan berfungsi seperti biasa. Pihak berkuasa di ekonomi maju dan serantau telah memperhebat langkah penyelesaian fiskal dan sektor kewangan mereka di samping memperakui bahawa langkah-langkah ini akan mengambil masa yang lama untuk mencapai keberkesanan sepenuhnya. Bagi Malaysia, kedudukan sektor luar negeri terus kukuh dan rizab luar negeri yang besar dapat mengimbangi aliran keluar modal. Di samping itu, jangkaan inflasi menjadi lebih lemah, manakala pasaran kewangan yang lebih mendalam memudahkan pelarasan kewangan dilakukan secara teratur. Sistem perbankan juga beroperasi dengan penampan modal yang kukuh yang memudahkan proses pengantaraan. Walau bagaimanapun, tahap kejutan global yang begitu besar memerlukan dasar makroekonomi untuk menyokong permintaan dalam negeri sehingga keadaan ekonomi global menunjukkan tanda-tanda kembali normal.

OPERASI MONETARI PADA TAHUN 2008

Keadaan pasaran wang dalam negeri pada umumnya stabil walaupun ketidaktentuan dalam pasaran kewangan global terus meningkat. Pasaran wang Malaysia terus beroperasi dalam persekitaran mudah tunai berlebihan. Ketidaktentuan dalam pasaran kewangan domestik juga dibendung oleh bank-bank Malaysia yang mempunyai pendedahan kredit merentas sempadan yang sangat rendah dan perniagaan dalam denominasi mata wang asing dan derivatif yang lebih kecil.

Separuh tahun pertama memperlihatkan pertumbuhan mudah tunai domestik yang kukuh. Sebagai penunjuk bagi paras mudah tunai yang berlebihan, jumlah mudah tunai domestik sehingga 30 Jun 2008 ialah sebanyak RM408 bilion, iaitu RM63 bilion atau 18.2% lebih tinggi berbanding dengan RM345 bilion pada akhir Disember 2007. Peningkatan dalam mudah tunai yang berlebihan terutamanya disebabkan oleh aliran masuk portfolio yang didorong terutamanya oleh jangkaan penambahan nilai ringgit berbanding dengan dolar AS. Kelemahan dolar AS pada peringkat global yang berpunca daripada krisis subprima di Amerika Syarikat menyebabkan para pelabur mencari destinasi pelaburan alternatif, termasuk aset ringgit, yang mendorong jangkaan trend menaik dalam kadar pertukaran ringgit.

Mudah tunai dan kadar pertukaran mengalami kebalikan trend pada separuh kedua tahun

Rajah 3.5
Operasi Mudah Tunai Bank Negara Malaysia

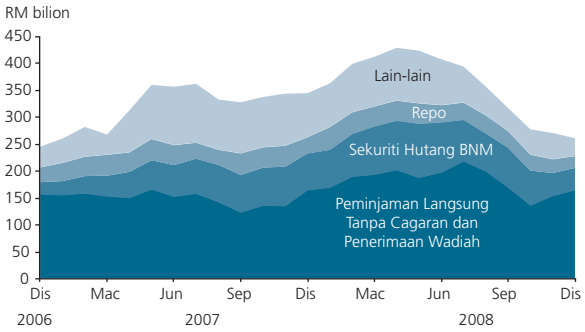

Rajah 3.6
Kadar Dasar Semalaman (OPR) dan Purata Wajaran Harian Bagi Kadar Antara Bank Semalaman

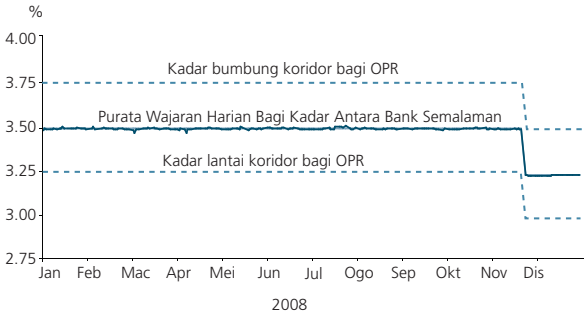

2008. Walaupun keadaan mudah tunai terus lebih daripada mencukupi, mudah tunai yang berlebihan dalam pasaran wang domestik mula menjadi sederhana disebabkan oleh aliran keluar portfolio, yang didorong oleh keadaan ekonomi global yang lebih lemah dan pembayaran balik hutang oleh institusi kewangan asing. Mudah tunai domestik menurun kepada RM258 bilion pada akhir Disember 2008. Keperluan mudah tunai telah dapat dipenuhi dengan kematangan operasi peminjaman pasaran wang terdahulu.

Sepanjang tahun 2008, operasi pasaran wang Bank Negara Malaysia yang berasaskan keperluan terus mengekalkan keadaan mudah tunai yang memastikan kadar faedah semalaman antara bank diurusniagakan dalam koridor sebanyak +/- 25 mata asas disekitar OPR. Pada tahun itu, purata kadar pasaran wang antara bank semalaman diurusniagakan dalam lingkungan 3 mata asas di bawah dan 1 mata asas di atas OPR. Selain kadar semalaman, kadar jangka panjang antara bank yang lain terus ditentukan terutamanya oleh pasaran, mencerminkan keadaan permintaan dan penawaran keseluruhan serta jangkaan kadar faedah semasa dalam pasaran kewangan.

Sepanjang tahun itu, kesemua peserta antara bank kekal sebagai peminjam bersih dalam pasaran wang antara bank. Oleh sebab itu, kemudahan tersedia Bank Negara Malaysia hanya digunakan sebanyak 14 kali sepanjang tahun itu. Hanya dua kemudahan tersedia digunakan untuk menyediakan dana bagi mengatasi kekurangan sementara mudah tunai jangka pendek yang berpunca daripada faktor-faktor operasi.

Dari segi jenis instrumen monetari, bagi keseluruhan tahun 2008, peminjaman langsung tanpa cagaran dan penerimaan Wadiah terus menjadi instrumen utama, mencakupi 62% (peminjaman langsung tanpa cagaran pada 47% dan penerimaan Wadiah pada 15%) daripada mudah tunai berlebihan yang disteril pada akhir tahun 2008. Operasi perjanjian belian balik (repo) dan terbitan bersih Nota Monetari Bank Negara Malaysia (BNMN) dan Nota Monetari Bank Negara Malaysia – i (BNMN-i) yang berlandaskan Syariah, masing-masing mencakupi 8% dan 16% daripada jumlah instrumen terkumpul.

Dalam tempoh aliran masuk portfolio yang kukuh dan sebahagian kecilnya aliran masuk berkaitan perdagangan pada separuh tahun pertama, BNMN telah digunakan secara agresif berbanding dengan peminjaman langsung tanpa cagaran dan penerimaan Wadiah untuk menyerap mudah tunai yang berlebihan. Ini disebabkan oleh pilihan pelabur yang teguh bagi sekuriti hutang jangka pendek, khususnya dalam kalangan pelabur bukan pemastautin. Dengan permintaan yang kukuh, kadar hasil terbitan bagi BNMN ialah 11 hingga 27 mata asas lebih rendah berbanding dengan OPR, sekali gus menyediakan kaedah menyerap mudah tunai yang berlebihan secara kos efektif. Oleh itu, pegangan BNMN oleh bukan pemastautin juga bertambah sebanyak 61% atau RM56.7 bilion pada akhir April 2008. Dengan bertambahnya jumlah mudah tunai yang berlebihan, Bank Negara Malaysia juga menerbitkan BNMN berasaskan kadar apungan sejumlah RM2.5 bilion untuk tempoh satu tahun menerusi empat lelongan harga seragam pada kadar boleh ubah yang kompetitif, khusus untuk memastikan mudah tunai yang berlebihan bagi

tempoh yang lebih panjang tanpa mengambil risiko kadar faedah jangka panjang yang sepadan.

Pada separuh tahun kedua, kadar pasaran wang antara bank jangka panjang menunjukkan sedikit ketidaktentuan berikutan jangkaan pasaran terhadap perubahan dalam dasar monetari, disebabkan peningkatan inflasi pada pertengahan tahun dan juga keadaan ekonomi yang makin lembab. Peningkatan ketidakpastian dalam sistem kewangan global berikutan kemerosotan yang ketara dalam institusi kewangan negara yang dilanda krisis telah menyebabkan proses pembayaran balik hutang dan berikutnya membawa kepada kebalikan dalam aliran portfolio.

Operasi monetari ketika itu tertumpu pada pengurangan purata tempoh matang operasi pensterilan supaya tempoh matang harian operasi terdahulu akan mengimbangi sebarang kemungkinan aliran keluar mudah tunai. Tempoh matang bagi peminjaman tanpa cagaran telah dikurangkan dari 2 bulan hingga kebanyakkannya di bawah 45 hari, manakala tempoh matang bagi BNMN dan BNMN-i dikurangkan dari 6 bulan hingga tempoh purata di bawah 3 bulan. Tempoh matang purata bagi kesemua instrumen monetari yang digunakan dalam proses pelaksanaan dasar monetari berkurang dari 39 hari pada bulan April 2008 hingga 19 hari menjelang akhir bulan Disember 2008. Strategi tempoh matang singkat dan seterusnya kematangan operasi terdahulu pada separuh tahun kedua membolehkan pasaran wang domestik Malaysia dilindungi daripada ketidaktentuan yang berlebihan akibat aliran keluar portfolio. Aliran keluar modal telah dapat diimbangi melalui penebusan operasi terdahulu, tanpa sebarang tekanan mudah tunai yang memerlukan suntikan mudah tunai oleh Bank Negara Malaysia.

Rajah 3.7
BNMN 3 bulan, 6 bulan, 12 bulan dan Purata Wajaran Harian Bagi Kadar Antara Bank Semalaman

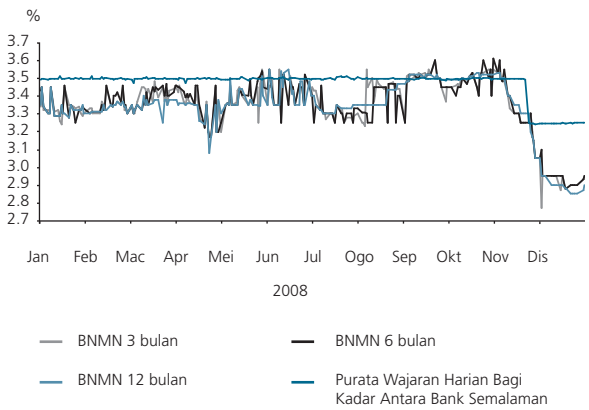

Urus niaga repo, juga digunakan secara meluas, mencakupi 8% daripada jumlah mudah tunai yang berlebihan yang diserap oleh Bank. Kadar repo berasaskan dana terus berada pada spread negatif dengan kadar antara bank tanpa jaminan pada kira-kira 25 mata asas di bawah kadar antara bank bagi tempoh matang yang sama. Ini disebabkan oleh permintaan tinggi terhadap cagaran am bagi pelaburan jangka pendek serta pematuhan peraturan berhemat. Pemberian pinjaman tanda aras Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS) melalui urus niaga repo juga mempunyai permintaan yang tinggi. Sekuriti tanda aras MGS telah menerima permintaan yang tinggi daripada institusi perbankan bagi tujuan memajukan pasaran serta membeli balik jualan singkat terkawal yang telah menyumbang kepada kadar yang secara konsisten berada di bawah kadar peminjaman antara bank pada purata 210 mata asas bagi tempoh matang yang sama sepanjang tahun itu.

Beberapa inisiatif pembangunan dilaksanakan bagi mempertingkatkan kecekapan operasi. Pada 28 November 2008, Bank Negara Malaysia telah memperkenalkan proses lelongan harga pelbagai pada kadar boleh ubah yang kompetitif bagi urus niaga murabahah komoditi. Institusi kewangan Islam mengemukakan bida kadar keuntungan, yang menggantikan proses reverse inquiry dua hala yang pada mulanya digunakan untuk urus niaga tersebut. Perkembangan baharu ini bertindak sebagai satu lagi mekanisme untuk proses penemuan harga dalam pasaran wang Islam Malaysia.

Selain itu, pada 5 November 2008, sebagai sebahagian daripada langkah pencegahan untuk mengekalkan kestabilan sistem kewangan, Bank Negara Malaysia telah menyediakan kemudahan mudah tunainya kepada syarikat insurans dan pengendali takaful yang dikawal selia oleh Bank Negara Malaysia. Walau bagaimanapun, kemudahan ini tidak digunakan oleh mana-mana penanggung insurans atau pengendali takaful disebabkan sebahagian besar aset mereka adalah dalam bentuk aset mudah tunai yang lebih daripada mencukupi bagi memenuhi keperluan mudah tunai sekiranya

Rajah 3.8
Instrumen Dasar Monetari Terkumpul

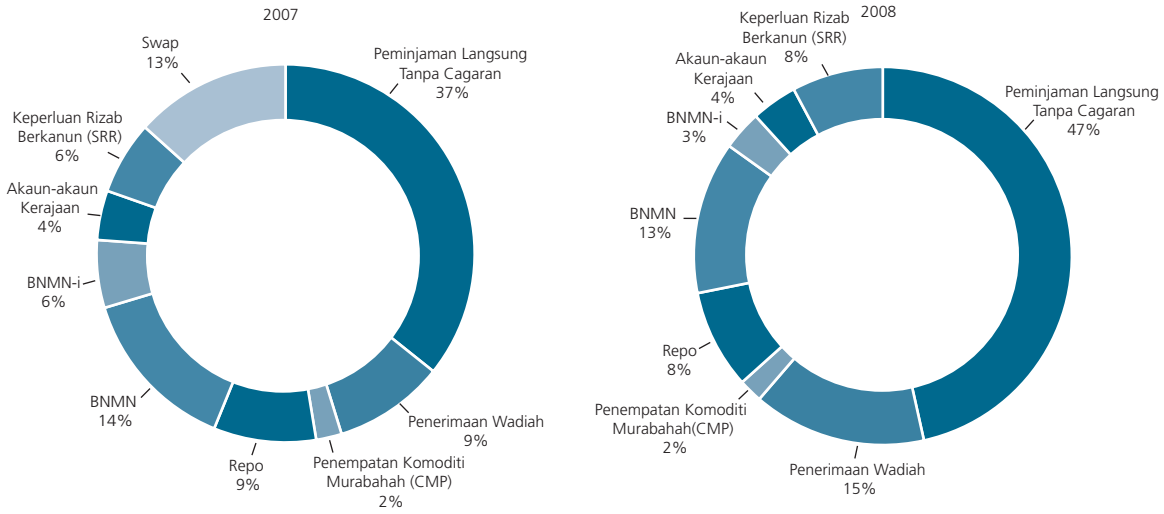

diperlukan. Tambahan pula, jenis perniagaan insurans ini berisiko mudah tunai yang amat rendah berbanding dengan sistem perbankan.

Kesimpulannya, melalui operasi monetarinya pada tahun 2008, Bank Negara Malaysia telah berjaya mengurus mudah tunai serta membendung ketidaktentuan pasaran wang domestik melalui penggunaan pelbagai bentuk instrumen monetari yang berkesan. Operasi yang fleksibel akan membolehkan pengurusan yang berkesan dalam menghadapi cabaran yang berpunca daripada ketidaktentuan yang berterusan dalam pasaran kewangan dan aliran modal global.

Inflasi Teras: Pengukuran dan Penilaian

Pengenalan

Inflasi secara amnya didefinisikan sebagai kenaikan harga barangan dan perkhidmatan yang berterusan untuk sesuatu tempoh tertentu. Inflasi yang tinggi dan jangkaan terhadap hala tuju inflasi pada masa hadapan mempengaruhi perbelanjaan agregat isi rumah dan firma sehingga mendorong kepada pengagihan sumber benar dan kewangan yang tidak cekap. Persekitaran seperti ini biasanya mengakibatkan potensi pertumbuhan di bawah kadar optimum. Justeru, kestabilan harga, suatu keadaan di mana inflasi secara relatifnya rendah dan stabil dan tidak mengganggu rancangan perbelanjaan dan rancangan pelaburan agen-agen ekonomi, adalah penting bagi mencapai pertumbuhan ekonomi yang mampan. Kepentingan untuk menambat jangkaan inflasi dan sela masa dalam proses transmisi dasar monetari memerlukan Bank Negara Malaysia memastikan dasar inflasi sentiasa berpandangan ke hadapan. Bagi tujuan ini, dalam memenuhi mandat dasarnya untuk mengekalkan kestabilan harga, Bank Negara Malaysia memantau ukuran-ukuran dan penunjuk yang berbeza mengenai inflasi keseluruhan dan teras. Rencana ini menerangkan konsep inflasi teras dan membincangkan bagaimana ia digunakan oleh Bank Negara Malaysia sebagai sebahagian dari maklumat untuk menilai trend inflasi semasa dan yang akan datang.

Rasional penggunaan ukuran inflasi teras

Dari segi teori, pergerakan harga adalah disebabkan interaksi antara keadaan permintaan dan penawaran. Walau bagaimanapun, faktor yang memacu keadaan permintaan dan penawaran boleh berbeza. Khususnya, perubahan kitaran dalam keadaan permintaan pada umumnya bersifat berterusan. Suatu perubahan dalam paras harga yang disebabkan oleh variasi keadaan permintaan, besar kemungkinan akan kekal bagi tempoh lama dan mengakibatkan perubahan kekal dalam trend asas inflasi. Sebaliknya, kejutan penawaran, seperti keadaan cuaca yang buruk atau gangguan bekalan kepada pengeluaran minyak global, selalunya tidak berkekalan dan biasanya mengakibatkan lencongan sementara inflasi daripada trend asasnya.

Pada kebiasaannya, harga barangan dan perkhidmatan ditentukan oleh interaksi dinamik antara keadaan permintaan dan penawaran, yang adakalanya agak sukar untuk dibezakan. Cabaran tambahan kepada analisis dasar adalah tekanan permintaan tidak dapat diperhatikan secara langsung. Pengukuran inflasi teras merupakan percubaan untuk mengenal pasti pergerakan harga yang didorong oleh kejutan permintaan. Untuk meningkatkan tahap keyakinan, Bank Negara Malaysia menggunakan beberapa kaedah untuk mengukur inflasi teras. Kaedah ini mencakupi kaedah berasaskan pengecualian hinggalah kaedah berasaskan teknik statistik. Kesemua kaedah ini cuba untuk mengasingkan komponen inflasi yang berterusan daripada pergerakan harga sementara. Cara ini memungkinkan punca tekanan harga dikenal pasti dengan lebih baik.

Ukuran inflasi teras

Suatu ukuran penting bagi inflasi teras yang digunakan oleh Bank Negara Malaysia adalah berdasarkan **kaedah pengecualian (exclusion method)**, yang secara kekal membuat pengecualian daripada kumpulan IHP, iaitu barangan yang naik turun harganya yang bersifat sementara dan tidak mempunyai impak yang kekal kepada trend asas inflasi. Ini termasuk barangan yang harganya tidak menentu seperti sayuran segar dan makanan laut segar, barangan kawalan harga dan barangan yang dipengaruhi oleh kawalan harga kerajaan. Siri pengiraan inflasi berdasarkan pengecualian ini secara relatifnya mudah untuk difahami dan kerap digunakan oleh Bank Negara Malaysia dalam menilai hala tuju inflasi.

Walaupun ukuran berasaskan pengecualian adalah suatu kaedah yang penting yang digunakan untuk menganggar inflasi teras, namun ia disokong oleh ukuran yang lain seperti **kaedah purata yang dikemaskan (trimmed mean)** dan **median berwajaran (weighted median)**. Kedua-dua teknik ini adalah berdasarkan taburan perubahan harga. Teknik ini memberikan penekanan yang lebih kepada pergerakan harga am. Wajaran yang kecil atau sifar diberikan kepada perubahan harga yang besar yang dianggarkan sebagai unsur luaran.

Satu lagi kaedah yang digunakan oleh Bank Negara Malaysia untuk menganggar inflasi teras adalah dengan menggunakan **teknik pelicinan eksponen (exponential smoothing technique)**. Teknik ini memperoleh inflasi teras melalui pelicinan exponen data harga semasa dan yang lepas. Sementara itu, **ukuran wajaran ganda dua (double weighted measure)**, membabitkan peruntukan wajaran yang lebih rendah kepada barangan IHP yang sangat tidak menentu dan wajaran yang lebih tinggi kepada barangan yang kurang ketidaktentuannya. Kaedah ini tidak mengetepikan barangan yang tidak menentu, sebaliknya, hanya meminimumkan kesannya. Satu lagi kaedah alternatif untuk mengira inflasi teras adalah dengan menggunakan **teknik tapisan Kalman (Kalman Filter technique)**. Ia membabitkan pengekstrakan isyarat umum dari pergerakan komponen IHP. Akhir sekali, inflasi teras juga boleh diukur dengan menggunakan **analisis komponen utama (principal component analysis, PCA)**. Pada asasnya, kaedah ini mengenal pasti corak dalam komponen utama IHP dan menjelaskan corak ini dengan menekankan persamaannya.

Setiap pengukur mempunyai kelebihan dan kelemahan dari segi kejayaannya dalam mengasingkan perubahan harga yang didorong oleh faktor berkaitan permintaan, berbanding dengan faktor berkaitan penawaran. Jadual 1 meringkaskan kekuatan dan kelemahan ini bagi pelbagai pengukur inflasi teras.

Pengunaan inflasi teras

Dari perspektif pembuat dasar, inflasi teras memberikan maklumat penting bukan sahaja mengenai inflasi semasa, tetapi juga mengenai hala tuju inflasi keseluruhan. Oleh itu, analisis inflasi teras adalah komponen yang berguna dalam set maklumat yang digunakan oleh Jawatankuasa Dasar Monetari dalam menentukan dasar monetari apabila mengimbangi risiko terhadap kestabilan harga dan pertumbuhan. Dua episod yang berikut mengenai kenaikan inflasi keseluruhan menjelaskan pernyataan ini.

Februari 2006 – Mac 2007

Pada tempoh ini, inflasi keseluruhan naik dengan mendadak, berpurata 3.4%, manakala purata inflasi teras hanya 2%. Analisis mengikut faktor inflasi (lihat Rajah 1) memperlihatkan bahawa kenaikan tersebut adalah disebabkan terutamanya oleh kesan harga bahan api yang lebih tinggi bagi barangan dalam kategori *pengangkutan* IHP, lantaran kenaikan sebanyak 30 sen seliter harga bahan api runcit pada bulan Februari 2006. Ketiadaan kesan pusingan kedua dan inflasi teras yang rendah menandakan bahawa peningkatan inflasi adalah hampir kesemuanya disebabkan oleh kejutan penawaran dan tidak mungkin kekal melewati jangka waktu terdekat. Seperti yang ditunjukkan dalam Rajah 2, inflasi telah menurun apabila kesan pada sebelah penawaran mula berkurang pada separuh kedua tahun 2006.

Jadual 1
Pengukur Inflasi Teras

Pengukur Inflasi Teras	Keterangan ringkas	Kelebihan	Kelemahan
1. Kaedah pengecualian	• Mengecualikan barangan tenaga dan makanan yang tidak menentu harganya daripada bakul IHP • Kebiasaan digunakan di kalangan bank pusat	• Mudah dikira • Mudah untuk disampaikan	• Pengkritik mempertikaikan bahawa barangan yang dikecualikan juga mengandungi isyarat penting mengenai inflasi • Barangan yang dikecualikan mungkin mencakupi sumbangan besar kepada bakul IHP (khususnya jika makanan dan tenaga mencakupi sumbangan besar kepada IHP)
2. Purata yang dikemaskan	• Barangan disusun mengikut magnitud perubahan harga mereka pada bulan itu • Mengurangkan jumlah yang sama (15% bagi Malaysia) daripada setiap taburan perubahan harga	• Mudah dikira	• Peratusan yang tepat yang dikecualikan masih dalam perbahasan
3. Median berwajaran	• Barangan disusun mengikut magnitud perubahan harga mereka pada bulan itu • Inflasi teras dipilih daripada kedudukan ke 50 persentil kadar inflasi yang mana separuh komponen dalam kumpulan IHP mempunyai inflasi yang lebih tinggi dan separuh lagi, inflasi yang lebih rendah	• Mudah dikira • Mudah disampaikan	• Barangan dengan wajaran yang besar boleh mendominasi median • Kadang kala median boleh berbeza dengan ketara dari min
4. Analisis komponen utama	• Memperoleh inflasi teras dari trend harga umum tersirat dalam pelbagai komponen IHP	• Menggunakan data tidak agregat dari kumpulan IHP	• Ciri teknikal yang digunakan mengurangkan keberkesanan dalam komunikasi
5. Pelicinan eksponen	• Pelicinan eksponen data IHP semasa dan yang lepas	• Menyingkirkan faktor musim dari data	• Bertindak dengan sela masa • Ciri teknikal yang digunakan mengurangkan keberkesanan dalam komunikasi
6. Ukuran berwajaran ganda dua	• Menetapkan wajaran lebih besar kepada barangan yang kurang ketidaktentuannya dan wajaran lebih rendah kepada barangan yang lebih ketidaktentuannya	• Senang dikira dan difahami	• Boleh meminimumkan isyarat penting daripada harga barangan yang tidak menentu harganya
7. Tapisan Kalman	• Mengambil isyarat harga umum yang mendorong pergerakan harga dalam komponen IHP individu	• Penggunaan optimum data IHP tidak agregat	• Ciri teknikal yang digunakan mengurangkan keberkesanan dalam komunikasi

Rajah 1
Penguraian Faktor yang Menyumbang kepada Inflasi Keseluruhan

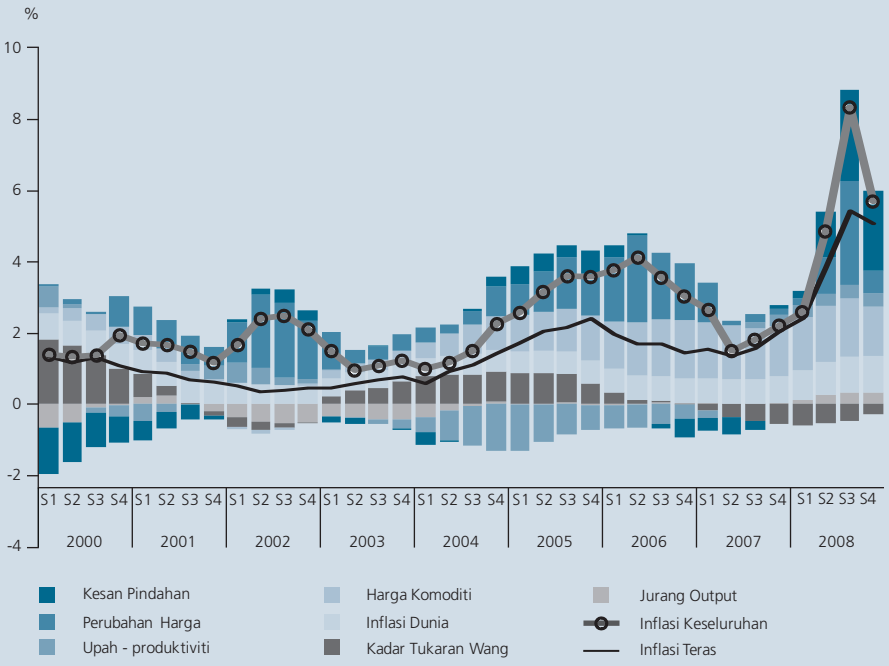

Nota: Faktor tidak agregat yang menyumbang kepada inflasi diperoleh daripada model ekonometrik untuk inflasi teras berasaskan pengecualian. Pelarasan harga merujuk kepada barangan yang tidak termasuk dalam komponen inflasi teras.

Rajah 2
Inflasi Keseluruhan dan Wajaran Inflasi Teras

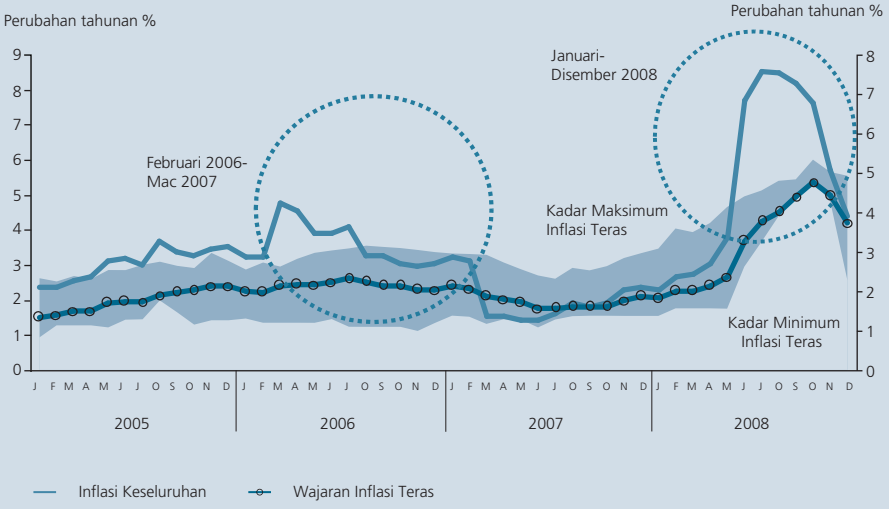

Nota: Wajaran diperuntukkan kepada inflasi teras berwajaran berdasarkan ukuran relatif ralat kuasa dua min punca (root mean squared error, RMSE) inflasi teras. Teknik ini memerlukan regresi inflasi keseluruhan terhadap ukuran inflasi teras yang berbeza pada pelbagai tempoh. Dari setiap regresi, RMSE perlu dikira sebagai sampel ramalan dalaman model itu. Semakin hampir nilai RMSE kepada 0, wajaran yang tinggi diperuntukkan kepada pengukur inflasi teras yang berkenaan.

Januari 2008 – Ogos 2008
Sepanjang tempoh ini, harga dalam negeri, khususnya bagi makanan dan tenaga, meningkat dengan mendadak kesan daripada harga global bagi minyak mentah dan komoditi makanan yang lebih tinggi. Untuk mengurangkan impak kenaikan subsidi bahan api yang melampau terhadap kedudukan fiskal Kerajaan, harga produk petroleum runcit dalam negeri telah dinaikkan dengan ketara pada bulan Jun 2008. Di samping mengakibatkan peningkatan yang mendadak dalam harga barangan kawalan dalam kumpulan IHP, ia juga mengakibatkan kesan pindahan (knock-on effect) melalui rantaian penawaran terhadap barangan dan perkhidmatan dalam negeri yang lain (lihat Rajah 1). Akibatnya, inflasi teras meningkat dengan mendadak sepanjang tempoh itu. Namun, kenaikan inflasi teras tidak mencerminkan tekanan permintaan tetapi hanya transmisi pusingan pertama daripada kejutan harga bahan api yang merentas pelbagai barangan dan perkhidmatan dalam keseluruhan ekonomi. Kemudiannya, dengan keterbalikan harga komoditi global dan semakan semula ke bawah dalam produk petroleum runcit dalam negeri, inflasi teras mulai menjadi sederhana pada suku keempat tahun 2008.

Kesimpulan
Pelbagai jenis ukuran inflasi teras merupakan komponen yang berguna dalam kumpulan penunjuk yang digunakan oleh Bank Negara Malaysia untuk menilai risiko yang mempengaruhi kestabilan harga. Walau bagaimanapun, perlu ditekankan di sini bahawa tiada satu penunjuk secara bersendirian yang dapat dijadikan asas kepada keputusan dasar. Seperti semua penunjuk yang lain, pentafsiran ukuran teras perlu dibuat dalam konteks keseluruhan persekitaran ekonomi semasa dan jangkaan.

Komunikasi Dasar Monetari di Malaysia

Kepentingan Komunikasi dalam Pengendalian Dasar Monetari

Bank pusat dapat memainkan peranan dan memenuhi matlamat mereka dengan lebih berkesan apabila tindakan dan keputusan dasar mereka lebih difahami oleh orang ramai dan pasaran kewangan. Hal ini menyebabkan bank pusat di seluruh dunia memberikan lebih penekanan untuk memberikan ketelusan yang lebih baik kepada orang ramai dengan mempertingkatkan kaedah komunikasi dan peningkatan kekerapan, jumlah dan kualiti maklumat yang dikongsi dengan pihak luar yang berkepentingan. Sehubungan dengan itu, Bank Negara Malaysia sejak beberapa tahun kebelakangan ini menerbitkan lebih banyak maklumat dan menyediakan penjelasan yang lebih terperinci mengenai peranan Bank Negara Malaysia, matlamat dasar, serta penilaian dan rasional yang menjadi asas kepada keputusan dasar monetarinya.

Salah satu sebab utama kepentingan komunikasi dasar monetari ialah kesedaran mengenai perlunya untuk mengurus jangkaan dengan berkesan. Dengan menguruskan jangkaan mengenai hala tuju aktiviti ekonomi dan inflasi masa depan, bank pusat boleh mendorong permintaan agregat dalam tempoh terdekat memandangkan sifat semula jadi agen ekonomi yang berpandangan jauh. Yang penting, jangkaan harga masa hadapan merupakan faktor penting dalam menentukan inflasi sebenar. Apabila orang ramai menjangkakan harga akan naik dengan mendadak pada masa hadapan, mereka bertindak membuat pembelian barangan dan perkhidmatan dengan lebih awal, yang menyebabkan kenaikan harga barangan dan perkhidmatan, atau menuntut upah yang lebih tinggi, justeru menyebabkan inflasi sepertimana yang mereka jangkakan sebelum ini. Komunikasi mengenai komitmen dan strategi Bank Negara Malaysia untuk memastikan kestabilan harga adalah mustahak untuk memupuk pemahaman dan keyakinan orang ramai yang lebih tinggi bahawa inflasi jangka panjang akan kekal rendah, dan oleh itu menggalakkan agen ekonomi untuk bertindak dengan sewajarnya. Walaupun komunikasi yang baik bukanlah pengganti kepada penggubalan dasar yang baik, namun bank pusat perlu memastikan bahawa keputusan dasar yang baik disokong oleh usaha komunikasi yang strategik, yang juga diperkukuh oleh rekod prestasi keputusan dasar yang konsisten yang akan memastikan dasar monetari yang boleh diramal, boleh dipercayai dan berkesan.

Komunikasi yang jelas juga penting supaya penyampaian dasar monetari kepada ekonomi berkesan, seperti melalui saluran kadar faedah. Di bawah Rangka Kerja Kadar Faedah Baharu yang diterima pakai pada bulan April 2004, Bank Negara Malaysia berusaha untuk mempengaruhi kadar faedah pasaran semalaman supaya berada pada paras Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) yang dihasratkan. Pelarasan terhadap OPR sahaja tidak memadai bagi keberkesanan dasar monetari mempengaruhi permintaan dalam negeri agregat memandangkan terdapat masa lat (time lag) yang lama dan berubah-ubah antara masa kadar dasar itu diubah dan bila perubahan kadar dasar tersebut benar-benar memberikan kesan kepada keputusan perbelanjaan dan pelaburan oleh agen ekonomi. Sebaliknya, adalah penting untuk pasaran bertindak balas terhadap isyarat pendirian dasar monetari semasa dan jangkaan Bank Negara Malaysia melalui OPR, dan melaraskan harga aset kewangan yang berkaitan dengan sewajarnya, yang kemudiannya memberikan kesan kepada keputusan perbelanjaan dan pelaburan oleh agen ekonomi. Dalam pasaran wang, ini membabitkan pelarasan terhadap tempoh matang dan instrumen yang lain, seperti swap kadar faedah yang mempengaruhi kos dana, yang seterusnya menjadi asas bagi kadar pinjaman runcit yang dikenakan kepada peminjam bank. Dalam pasaran bon, jangkaan terhadap haluan kadar faedah masa hadapan memberi kesan kepada kos memperoleh dana bagi firma. Oleh itu, komunikasi yang berkesan

juga memudahkan penyampaian kadar dasar yang lebih cepat kepada penentuan harga kredit dan kadar jangka panjang, dan dengan itu meningkatkan kecekapan keseluruhan mekanisme penyampaian monetari.

Memandangkan tindakan dasar yang diambil oleh bank pusat mempunyai kesan yang besar terhadap ekonomi melalui pengaruhnya terhadap permintaan dalam negeri agregat, bank pusat perlu memberikan penjelasan tentang keputusan yang telah dibuat dan rasional yang menjadi asas kepada keputusan ini. Ketelusan yang lebih tinggi oleh bank pusat dengan itu membolehkan penilaian yang lebih objektif dilakukan terhadap prestasi bank pusat oleh pihak luar yang berkepentingan. Tambahan pula, perbincangan umum mengenai hal ehwal dasar boleh mendorong kepada penambahbaikan dalam perbincangan dalaman dan menggalakkan perumusan dasar yang lebih efektif. Melalui interaksi yang lebih luas, Bank Negara Malaysia juga menyasarkan untuk mendapat maklum balas daripada industri, sektor ekonomi, pasaran dan orang ramai, dan memberikan pemahaman yang lebih jelas tentang pertimbangan, strategi dan objektif bank pusat.

Kepelbagaian pandangan dan amalan yang berbeza terus wujud mengenai tahap ketelusan yang wajar dan apa yang membentuk strategi komunikasi "optimum". Hal ini terutamanya disebabkan, antara lain, oleh perbezaan struktur membuat keputusan, rangka kerja dasar, dan persekitaran institusi yang menjadi medan operasi bank pusat. Sebagai contoh, bank pusat yang menyasarkan inflasi akan menyesuaikan strategi komunikasi dasar monetarinya dengan sasaran berangka yang jelas bagi inflasi. Bagi Bank Negara Malaysia, meskipun kestabilan harga merupakan objektif utama, namun penggalakan pertumbuhan yang mampan dan kestabilan kewangan juga merupakan objektif dasar yang penting. Bagi sesebuah bank pusat yang mempunyai berbilang mandat, pelaksanaan dasar monetari yang konsisten dengan mandat lain memberikan lebih penekanan terhadap usaha menjelaskan penilaian mengenai kecenderungan risiko terhadap pertumbuhan dan inflasi apabila sesuatu dasar diputuskan. Dengan memupuk pemahaman yang lebih baik dalam kalangan pihak berkepentingannya mengenai penilaian Bank Negara Malaysia terhadap perkembangan ekonomi dan kewangan serta inisiatif dasarnya, komunikasi yang efektif memudahkan penyampaian dan penerimaan dasar-dasar Bank Negara Malaysia dengan jayanya. Oleh itu, Bank Negara Malaysia menggunakan beberapa saluran untuk berkomunikasi.

Saluran Komunikasi Dasar Monetari

Pernyataan Dasar Monetari (Monetary Policy Statement, MPS) ialah saluran utama komunikasi dasar monetari Bank Negara Malaysia. MPS bukan sahaja membuat penyataan keputusan dasar monetari, tetapi juga memberikan penilaian Bank Negara Malaysia mengenai prestasi ekonomi, inflasi dan isu-isu dasar. MPS pertama telah disiarkan pada 27 Ogos 2003 dan pada mulanya hanya disiarkan pada setiap suku tahunan supaya serentak dengan pengumuman mengenai angka pertumbuhan KDNK. Sejak tahun 2006, MPS disiarkan setiap kali selepas mesyuarat Jawatankuasa Dasar Monetari. Penyiaran maklumat yang lebih kerap dan tepat pada waktunya mengenai keputusan dasar monetari merupakan sebahagian daripada inisiatif Bank Negara Malaysia yang berterusan untuk meningkatkan pemahaman yang lebih mendalam tentang keadaan ekonomi dan kewangan negara dan ini telah menjadi suatu faktor yang mempengaruhi pembentukan jangkaan pasaran dan orang ramai. Bank juga menyiarkan jadual mesyuarat MPS lebih awal bagi tahun berikutnya[1]. Ketelusan prosedur dan kejelasan mengenai keputusan dasar monetari bagi peserta pasaran telah menyumbang ke arah memudahkan pelarasan pasaran dengan teratur ekoran pengumuman dasar monetari.

[1] Jadual awal ini biasanya diumumkan bersempena dengan MPS terakhir pada tahun sebelumnya.

Bank Negara Malaysia juga mengeluarkan laporan berkala yang boleh diperoleh dan disebarkan secara meluas kepada orang ramai. Pada bulan Mac setiap tahun, Bank Negara Malaysia mengeluarkan Laporan Tahunannya. Selain membentangkan laporan mengenai perkembangan ekonomi yang berlaku sepanjang tahun yang lepas, Laporan Tahunan juga memuatkan unjuran Bank Negara Malaysia bagi pertumbuhan ekonomi dan inflasi, serta prospek dasar monetari, supaya orang ramai dapat diberikan penilaian yang komprehensif mengenai kecenderungan risiko terhadap pertumbuhan ekonomi dan kestabilan harga pada tahun itu. Unjuran yang dibuat adalah berdasarkan penilaian yang terperinci oleh Bank Negara Malaysia sebelum Laporan Tahunan itu dikeluarkan, dan kemudiannya dinilai dari semasa ke semasa berdasarkan perkembangan terkini. Sebarang semakan terhadap unjuran ini berkemungkinan besar disampaikan sama ada melalui MPS atau semasa sidang akhbar yang diadakan pada setiap suku tahun sempena pengumuman pertumbuhan KDNK suku tahunan.

Buletin Suku Tahunan memberikan laporan suku tahunan mengenai perkembangan ekonomi dan kewangan, manakala Buletin Perangkaan Bulanan menyediakan perangkaan yang terkini dan komprehensif mengenai sistem ekonomi dan kewangan. Bagi mengurangkan masa lat penyiaran data dan untuk meningkatkan akses kepada maklumat, penyiaran laporan ini juga dibuat secara elektronik melalui laman web Bank Negara Malaysia (URL:http://www.bnm.gov.my)

Saluran komunikasi lain yang penting termasuk ulasan oleh Gabenor melalui wawancara media dan ucapan dalam forum awam, yang dapat diakses melalui laman web Bank Negara Malaysia. Sidang akhbar semasa pengeluaran Laporan Tahunan, Buletin Suku Tahunan, dan taklimat kepada pelabur, penganalisis dan ahli ekonomi, juga merupakan saluran komunikasi yang utama bagi Bank Negara Malaysia untuk berinteraksi dengan orang ramai dan para peserta pasaran kewangan. Selain itu, Bank Negara Malaysia sering mengadakan mesyuarat, taklimat dan rundingan dengan para peserta pasaran kewangan, industri dan persatuan perniagaan bagi melibatkan serta berbincang dengan mereka mengenai isu dan dasar ekonomi dan kewangan.

Cabaran dalam Komunikasi Dasar Monetari

Komunikasi yang efektif mengenai hal ehwal dasar monetari perlu seimbang antara kerangkuman, kerelevanan dan ketepatan waktu. Hakikat bahawa tempoh dasar monetari meliputi jangka sederhana bermakna bahawa bank pusat perlu membuat pelbagai analisis kuantitatif dan kualitatif untuk menghasilkan penilaian mereka tentang prospek pertumbuhan dan inflasi serta risiko yang terbabit. Seperti mana-mana ramalan mengenai masa hadapan, penilaian sedemikian sering kali diselubungi ketidakpastian, dan amat bergantung pada andaian asas terhadap pelbagai faktor. Umpamanya, meramal harga minyak global pada tahun 2007 dan 2008 dalam persekitaran kewangan dan ekonomi yang pesat berubah merupakan usaha yang sangat mencabar. Dalam persekitaran tidak menentu seperti ini, ramalan perlu dikemas kini dengan lebih kerap. Di samping itu, orang ramai perlu diberikan penerangan bahawa setiap unjuran tentang inflasi bukanlah sasaran dasar monetari, tetapi ia berkemungkinan melibatkan perubahan dalam dasar monetari.

Walaupun data dan penunjuk monetari boleh didapati dengan meluas dan dianalisis dengan terperinci oleh peserta dan penganalisis pasaran, namun bank pusat masih perlu memberikan perspektifnya mengenai perkembangan terkini kepada peserta pasaran. Dalam keadaan tertentu, komunikasi seperti ini boleh mengesahkan kepercayaan pasaran, manakala dalam keadaan yang lain pula, perspektif bank pusat memberi peserta pasaran penilaian tambahan mengenai perkembangan mutakhir.

Cabaran komunikasi amat ketara dalam persekitaran yang tidak menentu pada tahun 2007 dan 2008, seperti yang dilihat melalui perdebatan hangat tentang sama ada dasar monetari di Malaysia perlu diketatkan sebagai tindak balas dasar terhadap inflasi yang tinggi dan kian meningkat. Dalam kedua-dua keadaan itu, Bank Negara Malaysia menghuraikan rasionalnya untuk tidak menaikkan OPR, yang bertentangan dengan jangkaan beberapa peserta pasaran. Khususnya, pada separuh pertama tahun 2008, tekanan inflasi yang meningkat terhadap ekonomi global, termasuk Malaysia, disebabkan oleh faktor berasaskan penawaran, iaitu harga makanan dan komoditi global yang lebih tinggi. Bagi menyampaikan keputusan pendirian dasar monetari Bank Negara Malaysia yang tidak berubah, penekanan tertumpu pada usaha menjelaskan diagnosis keadaan itu dan mengapa tindak balas monetari tidak diperlukan. Pertama, penjelasan diberi bahawa sebagai alat pengurusan permintaan, peranan dasar monetari dalam menangani kejutan berasaskan penawaran adalah agak terbatas. Kedua, penilaian yang dibuat menunjukkan tekanan terhadap inflasi bersifat sementara memandangkan faktor yang boleh menimbulkan kesan pusingan kedua kenaikan harga tidak wujud atau lemah. Ketiga, Bank Negara Malaysia telah menyatakan kemungkinan besar kelemahan yang bakal menimpa ekonomi akan memberikan impak penyederhanaan terhadap inflasi pada masa hadapan. Walaupun ramalan itu kemudiannya menjadi kenyataan, namun selama beberapa minggu, komunikasi mengenai dasar tersebut menghadapi beberapa cabaran yang besar. Hanya apabila tanda-tanda kelemahan sebenar dalam ekonomi global dan dalam negeri mula muncul baharulah wujud pertumpuan pandangan pasaran dengan Bank Negara Malaysia.

Komunikasi mengenai keputusan dasar monetari dan isu-isu yang berkaitan merupakan cabaran yang berterusan. Walau bagaimanapun, komunikasi bank pusat yang efektif akan kekal sebagai bahagian penting dalam peranan Bank Negara Malaysia dalam melaksanakan dasar monetari. Melangkah ke hadapan, Bank Negara Malaysia akan terus memberikan tumpuan pada penambahbaikan saluran komunikasinya, dan pada usaha mempertingkatkan ketersediaan maklumat yang berkaitan dengan proses membuat keputusan dan hasil dasar monetari.

109 Prospek Ekonomi Antarabangsa pada Tahun 2009
111 Ekonomi Malaysia pada Tahun 2009
113 *Rencana: Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia*
122 Dasar Monetari pada Tahun 2009
124 Dasar Fiskal pada Tahun 2009
126 *Rencana: Pentadbiran Pertukaran Asing Malaysia*

Prospek dan Dasar

Prospek dan Dasar

PROSPEK EKONOMI ANTARABANGSA PADA TAHUN 2009

Ekonomi global dijangka tidak akan mencatat sebarang pertumbuhan pada tahun 2009, dengan sebilangan besar ekonomi mengalami kemelesetan secara serentak. Pasaran kewangan global akan terus tertekan pada tahun 2009 walaupun lebih banyak langkah telah diperkenalkan. Ini menunjukkan bahawa terdapat keperluan yang berterusan untuk memulihkan dan mengukuhkan kedudukan kewangan sebilangan besar institusi kewangan yang mempunyai kepentingan sistemik di beberapa buah ekonomi maju.

Ekonomi global dijangka tidak akan mencatat sebarang pertumbuhan pada tahun 2009 dengan sebilangan besar ekonomi mengalami kemelesetan secara serentak

Kedudukan kewangan sektor kewangan yang semakin lemah dalam ekonomi-ekonomi ini juga dijangka terus terjejas kerana kemerosotan dalam aktiviti ekonomi menyumbang kepada penurunan nilai dan kerugian serta melemahkan lagi modal asas institusi-institusi kewangan tersebut. Jangkaan kerugian aset kredit yang berpunca dari Amerika Syarikat (AS) yang dipegang oleh bank dan institusi kewangan lain mungkin meningkat sehingga USD2.2 trilion[1]. Pengantaraan kewangan dan keyakinan dalam ekonomi maju dijangka mengambil masa yang agak lama untuk kembali normal. Spread dalam pasaran pendanaan dijangka terus tinggi dengan syarat pemberian pinjaman secara relatifnya masih ketat. Keadaan pasaran dalam sistem kewangan antarabangsa akan terus mencabar dan dijangka stabil apabila langkah-langkah dasar yang diumumkan dilaksanakan dengan berkesan untuk mengembalikan semula keyakinan dalam sektor kewangan.

Kemelesetan dalam ekonomi maju dijangka berlarutan. Sejajar dengan kesan luluh kredit (credit crunch) yang berterusan terhadap permintaan dalam negeri, penggunaan swasta juga akan menghadapi tekanan daripada kehilangan pekerjaan dan kemerosotan harga aset, manakala pelaburan swasta akan dikekang oleh kelemahan permintaan yang ketara dan lebih banyak kapasiti yang tidak digunakan. Perkembangan dalam ekonomi maju ini akan menjejaskan pertumbuhan ekonomi-ekonomi di rantau Asia dengan teruk ekoran penguncupan dalam aliran perdagangan dan pelaburan. Ekonomi perindustrian baharu Asia (newly industrialised Asian economies, NIEs) serta ekonomi-ekonomi ASEAN dijangka mencatat pertumbuhan yang lemah atau tiada pertumbuhan, sementara RR China dijangka mencatat pertumbuhan lebih rendah daripada paras biasa disebabkan oleh prospek eksport dan pelaburan yang lemah.

Di **AS**, prospek aktiviti ekonomi benar dijangka terus merosot. Penggunaan swasta dijangka terus lembap memandangkan kelemahan yang berterusan dalam pasaran pekerja dan perumahan. Sejak tahun 2008, kehilangan pekerjaan di AS telah meningkat kepada 4.4 juta, manakala isi rumah mengalami kemerosotan kekayaan lebih daripada USD11.2 trilion disebabkan kejatuhan mendadak harga rumah dan ekuiti. Ini memerlukan pelarasan dalam penggunaan isi rumah yang dibiayai dengan hutang yang ketara sejak beberapa tahun yang lalu, lantas memaksa pembayaran balik hutang yang mendadak pada tahun 2008. Di samping itu, kemerosotan dalam pelaburan yang dijangka lebih menyeluruh, bukan sahaja merangkumi pelaburan perumahan malahan pelaburan bukan perumahan, berikutan prospek permintaan yang lemah, pengeluaran perindustrian yang menurun dan paras inventori yang meningkat. Namun, dasar monetari dan pelonggaran kuantitatif yang agresif berserta pakej rangsangan fiskal berjumlah USD787 bilion dijangka memberikan sokongan kepada ekonomi. Keutamaan dasar yang penting ialah pelaksanaan langkah-langkah bagi menyelesaikan masalah sektor kewangan, yang perlu untuk menyokong pemulihan pertumbuhan aktiviti ekonomi.

Kemelesetan di **kawasan euro** dijangka bertambah teruk disebabkan oleh kemerosotan sektor perumahan di beberapa ekonomi seperti Sepanyol, Ireland, Denmark dan Belanda, dan

[1] IMF World Economic Outlook Update, bulan Januari 2009

Rajah 4.1
Pertumbuhan Dunia, Perdagangan Dunia dan Pertumbuhan di Ekonomi Maju Utama (2008-2009)

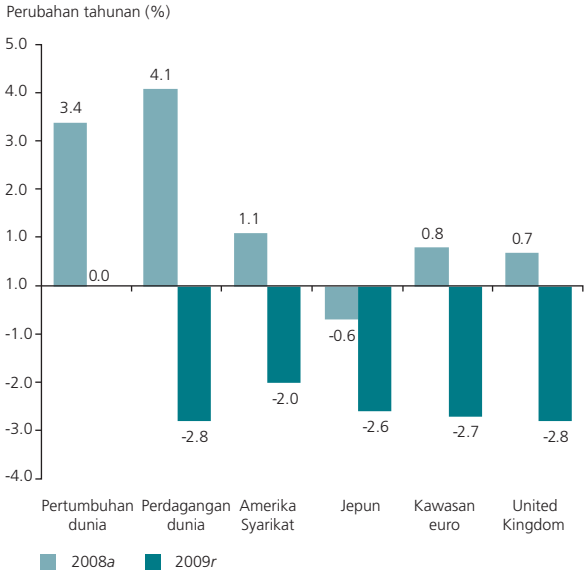

a Awalan
r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Pihak Berkuasa Negara

juga kesan daripada tekanan kewangan. Jerman, ekonomi terbesar di kawasan euro, sedang mengalami kemelesetan yang didorong eksport, menyebabkan kejatuhan mendadak perdagangan serantau. Ini juga akan menjejaskan permintaan dalam negeri dalam ekonomi negara-negara kawasan euro yang lain. Luluh kredit di Eropah juga dijangka menjadi lebih teruk disebabkan pendedahan bank di Eropah Barat kepada ekonomi Eropah Tengah dan Timur, yang terjejas oleh kemelut kewangan antarabangsa pada masa ini. Sementara itu, di **UK**, ada tanda-tanda penguncupan ekonomi yang lebih teruk disebabkan oleh luluh kredit berterusan di samping kemelesetan dalam sektor perumahan. **Jepun**, yang ekonominya lebih bergantung pada eksport, dijangka terus mengalami kemerosotan dalam sektor eksport dan aktiviti pelaburan, yang akan melanjutkan lagi tempoh kemelesetan yang bermula pada separuh kedua tahun 2008.

Dengan ekonomi negara-negara maju dijangka mengalami kemelesetan yang berpanjangan, **perdagangan global** dijangka terus menguncup pada tahun ini. Penguncupan ini dijangka memberikan kesan kepada ekonomi sedang pesat membangun yang lebih terbuka perdagangannya. Kemerosotan dalam perdagangan global juga akan diiringi oleh kemerosotan dalam pelaburan langsung asing global, memandangkan syarikat multinasional mengurangkan pelaburan mereka berikutan peningkatan kapasiti, manakala institusi kewangan global dijangka mengurangkan pembiayaan.

Ekonomi di rantau Asia akan mengalami risiko pertumbuhan lebih rendah yang ketara pada tahun 2009, memandangkan rantau ini merupakan sebuah rantau yang sangat bersepadu dengan ekonomi global. Hal ini akan berlaku akibat daripada penguncupan permintaan luar negeri, harga komoditi yang rendah, dan aliran masuk pelaburan langsung asing yang berkurang. Pengaruh ini seterusnya akan menjejaskan permintaan sektor swasta dalam negeri. Penunjuk ekonomi menunjukkan bahawa permintaan dalam negeri telah mula mengalami penurunan yang ketara sejak penghujung tahun 2008 disebabkan sentimen sektor swasta yang lebih lemah, lebih banyak pemberhentian pekerja dan pengeluaran yang merosot dengan ketara. NIEs dijangka terus mengalami kemelesetan manakala ekonomi serantau lain dijangka menghadapi pertumbuhan yang sederhana dengan ketara pada tahun 2009. Selain itu, langkah fiskal menentang kitaran yang telah diperkenalkan oleh kebanyakan ekonomi di rantau ini juga akan memberikan sokongan kepada pertumbuhan pada tahun 2009. RR China dijangka mencatat pertumbuhan yang lebih rendah, disokong oleh pelaksanaan rangsangan fiskal yang besar sebanyak 13% daripada KDNK dalam tempoh dua tahun.

Inflasi global dijangka terus menurun pada tahun 2009 disebabkan kelembapan aktiviti ekonomi benar dan kemerosotan mendadak harga komoditi. Harga minyak dijangka kekal pada paras rendah disebabkan penurunan permintaan global lebih besar daripada pengurangan pengeluaran yang dilakukan oleh Organisasi Negara-negara Pengeksport Minyak (Organisation of Petroleum Exporting Countries, OPEC). Trend yang serupa dijangka dialami komoditi lain, termasuk pertanian dan logam asas, mencerminkan penurunan permintaan global yang menyeluruh. Kebalikan trend dalam harga komoditi dan keadaan permintaan yang nyata lebih lemah dijangka memberikan tekanan deflasi yang kuat terhadap inflasi keseluruhan dalam kebanyakan ekonomi, dengan adanya tanda-tanda berlakunya deflasi

Rajah 4.2
Ekonomi Serantau: Pertumbuhan KDNK Benar

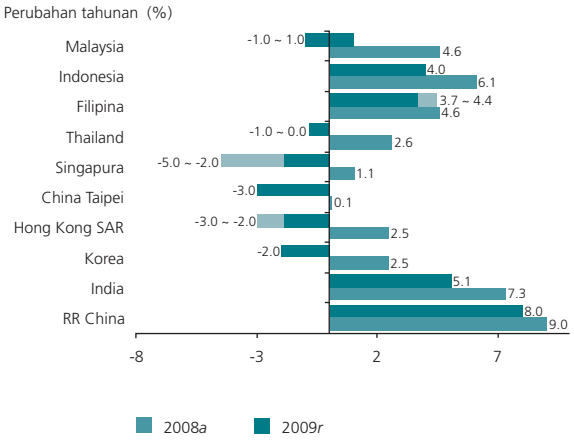

a Anggaran
r Ramalan
Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Pihak Berkuasa Negara

dalam beberapa ekonomi. Inflasi keseluruhan dalam ekonomi maju dijangka menurun ke paras paling rendah sebanyak 0.3% pada tahun 2009. Sementara itu, inflasi dalam ekonomi sedang pesat membangun dan sedang membangun dijangka menjadi sederhana kepada 5.8% pada tahun 2009 daripada 9.2% pada tahun 2008[2]. Berlatarbelakangkan keadaan ini, tindak balas dasar monetari dijangka terus memberikan kesan pengembangan dengan pelonggaran kuantitatif tambahan bergantung kepada keadaan, bagi menangani isu yang khusus untuk sektor tertentu dalam pasaran kewangan.

Risiko pertumbuhan lebih rendah terus wujud dalam prospek global dan serantau. Kemelesetan dalam ekonomi maju mungkin berpanjangan disebabkan oleh pelarasan struktur yang mengambil masa yang lebih lama daripada jangkaan dalam sektor isi rumah, terutama di AS, memandangkan isi rumah menambah simpanan dan mengurangkan hutang yang berlebihan. Penyelesaian sektor kewangan juga mungkin mengambil masa lebih lama daripada yang dijangka untuk dilaksanakan dengan berkesan. Sementara itu, sokongan terhadap ekonomi juga bergantung pada keberkesanan perbelanjaan fiskal. Keberkesanan kombinasi tindak balas dasar fiskal dan monetari dan penyelarasan global secara besar-besaran dalam mengembalikan sistem kewangan dan pasaran untuk terus berfungsi adalah faktor penting dalam menentukan bila kedudukan ekonomi masing-masing akan kembali stabil. Walaupun risiko kepada prospek pertumbuhan dalam ekonomi negara-negara maju akan memberikan kesan yang besar terhadap ekonomi di rantau Asia, secara keseluruhannya rantau ini menghadapi cabaran ini dalam keadaan kedudukan ekonomi yang kukuh dan dasar ekonomi makro yang mantap. Ini membolehkan pengambilan dasar yang lebih fleksibel dalam menguruskan risiko pertumbuhan yang lebih rendah. Selain itu, langkah menentang kitaran yang sedang dilaksanakan juga akan memberikan sokongan kepada ekonomi benar dalam tempoh yang tidak menentu ini.

EKONOMI MALAYSIA PADA TAHUN 2009

Keadaan ekonomi dan kewangan global yang merosot dengan mendadak pada suku keempat tahun 2008, dijangka terus lemah pada tahun 2009. Sebagai sebuah ekonomi yang sangat terbuka, Malaysia sudah pun mengalami kesan daripada persekitaran global yang buruk apabila eksport dan pengeluaran perindustrian merosot dengan ketara, terutamanya sejak bulan Disember tahun 2008. Kemerosotan pantas permintaan luar negeri juga menjejaskan pelaburan dan penggunaan swasta dan mendorong kepada keadaan pasaran pekerja yang lebih lemah, sekali gus menyumbang kepada penyederhanaan yang ketara dari segi permintaan dalam negeri pada suku keempat tahun 2008. Ekonomi Malaysia dijangka mengalami kesan kemerosotan global sepenuhnya pada tahun 2009.

Dengan mengambil kira prospek kemerosotan global yang mendalam dan langkah dasar yang menyokong ekonomi, prestasi KDNK benar pada tahun 2009 diunjurkan antara -1% hingga 1%

Dalam menangani keadaan ini, beberapa langkah dasar diperkenalkan dengan fokus utama untuk menyokong permintaan dalam negeri, serta mengurangkan kesan kemerosotan global terhadap segmen ekonomi yang terjejas. Pada

[2] IMF World Economic Outlook Update, bulan Januari 2009

4 November 2008, Kerajaan telah mengumumkan pakej rangsangan ekonomi pertama sebanyak RM7 bilion. Dana ini akan diperuntukkan kepada projek-projek yang mempunyai impak pengganda yang tinggi dan segera terhadap ekonomi. Selain itu, beberapa langkah untuk menyokong penggunaan swasta secara langsung turut diperkenalkan, seperti mengurangkan caruman kepada KWSP daripada 11% kepada 8% dan menaikkan had pinjaman kenderaan bagi kakitangan Kerajaan. Apabila keadaan ekonomi global terus merosot pada suku keempat tahun 2008 dan pada awal tahun 2009, pakej rangsangan ekonomi kedua sebanyak RM60 bilion atau hampir 9% daripada KDNK diumumkan pada 10 Mac 2009. Pakej ini akan dilaksanakan sepanjang tahun 2009 dan 2010, dan akan membabitkan perbelanjaan bagi latihan, mewujudkan pekerjaan, menambah baik infrastruktur awam, kemudahan sekolah dan kemudahan asas, serta menubuhkan kemudahan jaminan.

Sementara itu, dengan risiko inflasi berkurang dengan pantas, pelonggaran dasar monetari telah dipercepatkan bertujuan untuk menyokong aktiviti ekonomi dalam negeri menerusi pengurangan kos pengantaraan. Bank Negara Malaysia mengurangkan Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) sebanyak 150 mata asas sejak bulan November 2008 kepada 2.0%, manakala Keperluan Rizab Berkanun (Statutory Reserve Requirement, SRR) dikurangkan sebanyak 300 mata asas kepada 1.0%. Di samping itu, beberapa langkah turut diperkenalkan bagi memastikan akses berterusan kepada kredit dan bagi meminimumkan impak kemerosotan ekonomi terhadap kumpulan tertentu yang mengalami kesannya. Ini termasuk penubuhan empat kemudahan pembiayaan baharu bagi memudahkan akses kepada pembiayaan untuk perusahaan kecil dan sederhana dan perusahaan mikro serta langkah-langkah oleh institusi kewangan untuk meringankan beban terhadap kumpulan yang terjejas melalui penstrukturan semula pinjaman. Di bawah pakej rangsangan ekonomi kedua, dua kemudahan jaminan pinjaman, iaitu Skim Jaminan Modal Kerja dan Skim Jaminan Pinjaman Penstrukturan Semula Industri dibentuk, masing-masing untuk membekalkan modal kerja dan untuk menggalakkan pelaburan oleh masyarakat perniagaan. Selain itu, Institusi Jaminan Kewangan juga akan ditubuhkan untuk menyediakan penambahan kredit bagi syarikat yang memperoleh dana daripada pasaran bon.

Dengan mengambil kira jangkaan kemerosotan ekonomi global yang semakin buruk dan sokongan yang diberikan oleh langkah-langkah dasar, pencapaian pertumbuhan KDNK benar pada tahun 2009 diunjurkan antara -1% hingga 1%. Permintaan dalam negeri dijangka memberikan sokongan utama kepada ekonomi dan diunjurkan mencatatkan pertumbuhan positif, dengan perbelanjaan sektor awam dan penggunaan swasta sebagai tunggak utama. Perbelanjaan sektor awam diunjurkan meningkat dengan banyak berikutan pelaksanaan langkah-langkah rangsangan Kerajaan, justeru memberikan sokongan utama kepada pertumbuhan ekonomi keseluruhan pada tahun 2009. Tindak balas dasar akan memberikan sokongan penting kepada penggunaan isi rumah memandangkan pasaran pekerja dijangka lemah dan harga komoditi yang secara relatifnya lebih rendah. Pelaburan swasta dijangka perlahan dalam persekitaran kelembapan pertumbuhan ekonomi yang lebih menyeluruh.

Dari segi penawaran, sektor-sektor yang terdedah secara langsung kepada permintaan luar negeri akan terjejas dengan ketara pada tahun 2009. Pengeluaran sektor perkilangan dijangka merosot disebabkan penguncupan industri berorientasikan eksport dan sokongan yang lebih lemah daripada industri berorientasikan dalam negeri. Sektor perkhidmatan dijangka tetap menyumbang dengan positif kepada pertumbuhan dengan pengembangan yang berterusan, meskipun secara sederhana, berikutan prestasi industri berkaitan perdagangan yang lebih lemah. Sektor pertanian dan perlombongan akan mencatatkan pertumbuhan negatif disebabkan terutamanya oleh pengeluaran minyak sawit, getah dan minyak mentah yang lebih rendah, yang sebahagiannya dipengaruhi oleh harga yang rendah. Sementara itu, sektor pembinaan dijangka mencatatkan pertumbuhan yang lebih kukuh, lantaran manfaat daripada pelaksanaan projek di bawah dua pakej rangsangan ekonomi tersebut.

Keadaan pasaran pekerja dijangka terus lemah, dengan kadar pengangguran diunjurkan meningkat kepada 4.5% pada tahun 2009. Perniagaan yang terjejas akibat kemerosotan nyata permintaan luar negeri berkemungkinan akan terus melaksanakan langkah pengurangan

Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia

Keluaran potensi ialah paras keluaran yang selaras dengan kapasiti produktif agregat sesebuah ekonomi. Ia merupakan penunjuk kadar pertumbuhan ekonomi yang mampan berasaskan input produktif yang ada. Pertumbuhan dalam keluaran potensi ditentukan oleh pengembangan dan penggunaan tanpa tekanan inflasi modal fizikal dan pekerja serta pertumbuhan produktiviti faktor menyeluruh (Total Factor Productivity, TFP), yang menggambarkan peningkatan produktiviti hasil daripada penggunaan input faktor yang bertambah baik dan juga kecekapan ekonomi secara menyeluruh.

Anggaran terkini menunjukkan bahawa keluaran potensi ekonomi Malaysia hampir kepada 5.1% pada tahun 2008, dengan jurang keluaran[1] yang positif sebanyak 0.5% daripada keluaran potensi. Jurang keluaran positif yang kecil ini menunjukkan bahawa ekonomi Malaysia menghampiri potensinya dengan tekanan inflasi yang berpunca daripada permintaan yang minimum. Secara keseluruhan, sejak tahun 2000, ekonomi Malaysia mengalami trend pertumbuhan yang seimbang secara relatif seperti yang ditunjukkan oleh jurang keluaran yang berpurata kurang ±1% daripada keluaran potensi.

Jadual 1
KDNK Benar dan Keluaran Potensi

Tempoh	KDNK benar	Keluaran potensi	Pelaburan	Pekerja	Jurang keluaran
	(Perubahan tahunan %)				(% drpd keluaran potensi)
1993-1999	6.5	6.6	4.3	3.2	0.0
2000	8.9	4.0	26.0	4.3	2.2
2001	0.5	4.6	-2.1	1.6	-1.8
2002	5.3	3.9	0.6	3.5	-0.4
2003	5.8	6.0	2.8	3.6	-0.6
2004	6.8	5.5	3.6	4.0	0.6
2005	5.3	5.1	5.0	4.1	0.8
2006	5.8	6.0	7.9	2.2	0.6
2007	6.3	6.0	9.6	2.0	0.9
2008*a*	4.6	5.1	1.1	1.2	0.5

a Anggaran

Rajah 1
KDNK Sebenar dan Potensi

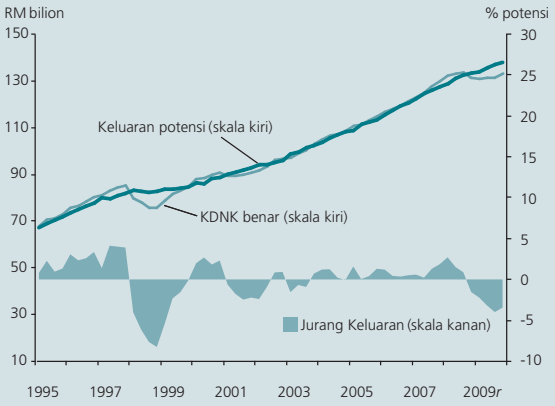

r Ramalan

Sebagai sebuah ekonomi kecil yang terbuka, Malaysia terjejas oleh krisis kewangan dan ekonomi global yang meruncing. Dalam persekitaran sebegini, keluaran potensi diunjurkan menyederhana pada tahun 2009 disebabkan produktiviti menyeluruh (TFP) dan penyertaan tenaga kerja yang dijangka merosot serta pertumbuhan stok modal yang lembap, selaras dengan apa yang dialami semasa tempoh kelembapan yang terdahulu. Walau bagaimanapun, jurang keluaran pada tahun 2009 diunjurkan negatif memandangkan keluaran sebenar dijangka menyederhana dengan lebih nyata.

Rajah 2
Sumbangan Faktor dan Pertumbuhan Produktiviti Faktor Menyeluruh

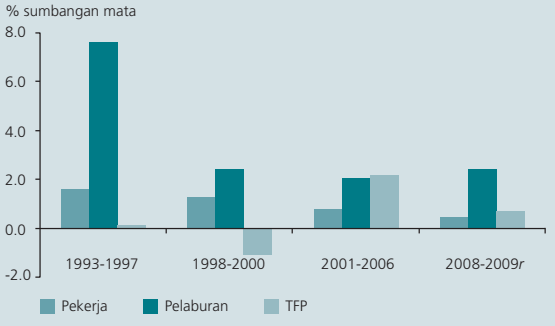

r Ramalan

[1] Jurang keluaran ialah perbezaan antara paras keluaran sebenar dengan keluaran potensi dan jurang ini diukur sebagai peratusan kepada keluaran potensi. Jurang keluaran positif menunjukkan bahawa keluaran sebenar melebihi keluaran potensi manakala jurang keluaran negatif menunjukkan sebaliknya.

kos, termasuk pemberhentian sementara dan pembuangan pekerja. Walaupun guna tenaga dalam sektor awam dijangka meningkat pada tahun 2009, namun ini tidak akan dapat mengimbangi sepenuhnya prospek guna tenaga yang lemah dalam sektor swasta.

Inflasi keseluruhan dijangka berpurata antara 1.5% - 2% pada tahun 2009. Ini mencerminkan kejatuhan nyata harga komoditi global daripada paras tertinggi pada tahun 2008 dan inflasi global yang lebih perlahan. Kesan pelarasan terhadap harga ditadbir yang lebih rendah oleh Kerajaan dan jangkaan aktiviti ekonomi dalam negeri yang perlahan juga akan mengurangkan tekanan harga.

Bagi sektor luar negeri, lebihan akaun semasa diunjurkan menyederhana, tetapi kekal besar pada 11.5% daripada PNK pada tahun 2009. Walaupun eksport kasar dijangka menguncup dengan nyata disebabkan kelemahan ketara permintaan luar negeri dan harga komoditi yang lebih rendah, namun lebihan dagangan akan kekal besar kerana penguncupan eksport akan sebahagian besarnya diimbangi oleh penyusutan import. Akaun perkhidmatan dijangka mencatatkan defisit pada tahun 2009 disebabkan penyederhanaan dalam akaun perjalanan. Bagi akaun kewangan, aliran masuk kasar pelaburan langsung asing dijangka terus menyederhana pada tahun 2009, disebabkan syarikat multinasional menangguhkan rancangan pelaburan mereka sehingga munculnya tanda-tanda jelas berlakunya pemulihan permintaan.

Unjuran pencapaian pertumbuhan ekonomi pada kadar -1% hingga 1% untuk Malaysia pada tahun 2009 adalah berdasarkan jangkaan keadaan global yang lebih lemah pada tahun itu, yang sebahagiannya akan diimbangi oleh pelaksanaan langkah dasar untuk menyokong permintaan dalam negeri. Oleh itu, pelaksanaan rangsangan ekonomi yang tepat pada masanya adalah sangat penting dalam memastikan bahawa kesannya dapat menghasilkan pertumbuhan yang tinggi. Walau bagaimanapun, masih wujud ketidakpastian yang ketara berhubung prospek ekonomi global. Pertama, kemelut di pasaran kewangan antarabangsa mungkin terus berlarutan sehingga melewati tahun ini, dengan masalah dalam sektor kewangan di beberapa buah negara masih belum diselesaikan, justeru menguncupkan lagi ekonomi global. Kedua, langkah-langkah rangsangan besar yang sedang dilaksanakan oleh beberapa buah negara akan mengambil masa untuk menampakkan kesannya. Ketiga, terdapat risiko perlindungan perdagangan dan kewangan. Faktor-faktor ini akan mempengaruhi kedalaman dan tempoh kemelesetan ekonomi negara maju dan hala tuju keseluruhan ekonomi global. Walau bagaimanapun, kekuatan ekonomi Malaysia dari segi sektor perbankan yang kukuh, kedudukan luaran yang mantap, tabungan yang tinggi serta tahap hutang yang secara relatifnya rendah dalam kalangan individu, perniagaan dan Kerajaan, memberikan kefleksibelan kepada ekonomi untuk mengharungi dengan lebih baik tempoh mencabar ini dan akan pulih sebaik sahaja keadaan ekonomi dan kewangan global kembali stabil.

Keadaan Permintaan dalam Negeri

Permintaan dalam negeri diunjurkan mengalami pertumbuhan yang sederhana sebanyak 2.9% pada tahun 2009, mencerminkan terutamanya kesan limpahan yang buruk daripada kemerosotan ekonomi global yang semakin mendalam terhadap aktiviti sektor swasta. Penggunaan isi rumah diunjurkan menyederhana sementara perbelanjaan modal oleh sektor perniagaan dijangka terus menguncup pada tahun 2009.

Permintaan dalam negeri akan menjadi sederhana pada tahun 2009 disebabkan kemerosotan ekonomi global yang lebih mendalam menjejaskan penggunaan isi rumah dan perbelanjaan perniagaan. Sektor awam akan terus menjadi pendorong utama bagi permintaan dalam negeri

Walau bagaimanapun, permintaan dalam negeri akan disokong oleh perbelanjaan Kerajaan yang lebih tinggi. Sektor awam akan terus menjadi pendorong utama bagi permintaan dalam negeri, terutamanya berikutan pelaksanaan dua

Jadual 4.1
KDNK Benar Mengikut Perbelanjaan (2000=100)

	2008*a*	2009*r*	2008*a*	2009*r*
	Perubahan tahunan (%)		Sumbangan kepada pertumbuhan KDNK benar (mata peratusan)	
Permintaan dalam negeri[1]	**6.9**	**2.9**	**6.0**	**2.6**
Perbelanjaan sektor swasta	7.1	-0.3	4.4	-0.2
Penggunaan	8.4	3.5	4.3	1.8
Pelaburan	1.5	-17.7	0.2	-2.0
Perbelanjaan sektor awam	6.5	11.4	1.6	2.8
Penggunaan	11.6	7.3	1.5	1.0
Pelaburan	0.7	16.6	0.1	1.8
Perubahan dalam stok			**-0.8**	**1.4**
Eksport bersih barangan dan perkhidmatan	**-3.8**	**-29.7**	**-0.5**	**-4.0**
Eksport	1.5	-16.6	1.8	-19.7
Import	2.2	-14.9	2.4	-15.7
Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Benar	**4.6**	**-1.0~1.0**	**4.6**	**-1.0~1.0**

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
[1] Tidak termasuk stok
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 4.3
KDNK Benar dan Penggunaan Swasta

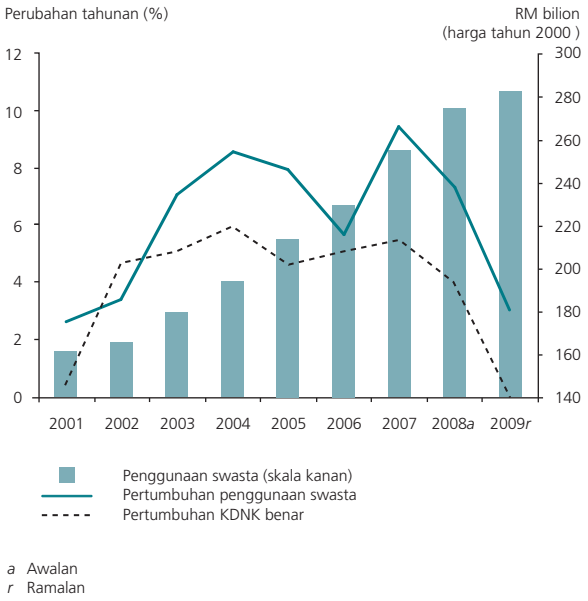

a Awalan
r Ramalan

pakej rangsangan ekonomi pada tahun 2009. Dengan prospek inflasi terus reda dengan ketara, pelonggaran dasar monetari yang besar bertujuan menyokong aktiviti ekonomi dalam negeri. Selain itu, sistem kewangan dalam negeri mempunyai keupayaan untuk terus memenuhi keperluan pembiayaan kedua-dua sektor isi rumah dan perniagaan.

Pertumbuhan perbelanjaan **penggunaan swasta** dijangka menyederhana tetapi akan mencatatkan pertumbuhan positif sebanyak 3.5% pada tahun 2009. Pengembangan perbelanjaan pengguna yang lebih perlahan akan sebahagian besarnya terjejas akibat keadaan pasaran pekerja dalam negeri yang lebih lemah dengan lebih banyak pembuangan pekerja dan prospek guna tenaga yang kurang menggalakkan. Permintaan terhadap pekerja dalam pelbagai sektor dijangka lebih lemah, dengan penyusutan sektor perkilangan menjadi penyebab utama kelembapan ini. Oleh itu, purata peningkatan gaji dalam sektor swasta dijangka menyederhana kepada 2.7% sementara kadar pengangguran diunjurkan meningkat kepada 4.5% daripada tenaga kerja. Pada masa yang sama, syarikat yang terjejas telah mengambil langkah pengurangan kos, termasuk memotong gaji, memendekkan minggu kerja, memberikan cuti tanpa gaji dan memberhentikan pekerja buat sementara. Selain itu, harga komoditi yang jatuh dengan nyata sejak suku keempat tahun 2008 akan menjejaskan pendapatan pekebun kecil dengan ketara.

Meskipun keyakinan pengguna dijejaskan oleh trend kemerosotan guna tenaga dan aktiviti ekonomi, namun tindak balas dasar yang merangkumi pelonggaran dasar monetari yang ketara dan akses yang berterusan kepada kredit akan memberikan sedikit sebanyak sokongan kepada penggunaan swasta. Selain itu, beberapa langkah dalam pakej rangsangan ekonomi dijangka mengurangkan kesan kemerosotan ekonomi terhadap isi rumah. Ini termasuk pengurangan caruman kepada KWSP daripada 11% kepada 8%, menaikkan had kelayakan pinjaman kenderaan kakitangan awam, dan beberapa langkah untuk menambah peluang guna tenaga dan latihan yang terkandung dalam pakej rangsangan ekonomi kedua.

Rajah 4.4
Penunjuk Hutang Isi Rumah

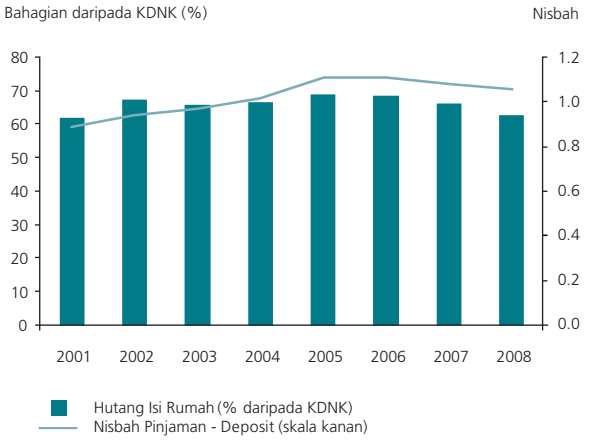

Pelaburan swasta dijangka merosot sebanyak 17.7% pada tahun 2009 disebabkan aktiviti perbelanjaan modal akan terjejas oleh kejatuhan permintaan dan sentimen perniagaan yang negatif akibat keadaan ekonomi global yang semakin buruk. Walaupun trend menurun pelaburan swasta ini berlaku pada suku keempat tahun 2008, namun kesan pertumbuhan ekonomi yang lebih perlahan dijangka lebih meluas, lalu menjejaskan kebanyakan sektor ekonomi pada tahun 2009. Aktiviti pelaburan dalam sektor perkilangan akan mengalami kemerosotan yang paling besar apabila permintaan luar negeri terus menguncup dan permintaan dalam negeri menyederhana. Walaupun jumlah pelaburan yang tinggi diluluskan dalam sektor perkilangan pada tahun 2008, namun firma dijangka menangguhkan beberapa rancangan pelaburan sehingga terdapat tanda-tanda jelas berlakunya pemulihan permintaan. Di samping itu, kadar penggunaan kapasiti dijangka jatuh pada tahun ini, lalu mengurangkan pengembangan kapasiti.

Dalam sektor perkhidmatan, segmen perniagaan berorientasikan pengguna, seperti pengangkutan dan komunikasi dijangka terus membuat pelaburan, kebanyakannya untuk menambah baik pemberian perkhidmatan. Perniagaan dalam subsektor perdagangan borong dan runcit juga dijangka mengembangkan operasi mereka, meskipun secara lebih terpilih dan di kedai baharu yang strategik lokasinya. Dalam sektor perlombongan, perbelanjaan modal akan menyederhana dan disalurkan ke arah mengekalkan kemudahan pengeluaran sedia ada dan aktiviti cari gali memandangkan komitmen jangka panjang untuk memastikan rizab yang mapan. Selain itu, perbelanjaan modal dalam sektor pembinaan akan menerima manfaat daripada pelaksanaan projek-projek yang dikenal pasti dalam pakej rangsangan dan Rancangan Malaysia Kesembilan (RMK9).

Penggunaan awam dijangka meningkat 7.3% pada tahun 2009, kebanyakannya disebabkan perbelanjaan emolumen serta bekalan dan perkhidmatan yang lebih tinggi. Yang penting, peruntukan lebih besar bagi bekalan dan perkhidmatan adalah untuk memastikan penyampaian perkhidmatan Kerajaan yang berkesan bagi menyokong sektor swasta dan mengurangkan kesan kemerosotan luaran terhadap segmen yang terjejas.

Pelaburan awam dijangka meningkat dengan kukuh pada tahun 2009 apabila Kerajaan melaksanakan langkah menentang kitaran untuk mengurangkan kesan kelembapan yang didorong keadaan luaran terhadap ekonomi negara. Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan akan lebih tinggi, kebanyakannya disalurkan ke arah menambah baik sektor ekonomi dan sektor sosial negara. Selain projek di bawah RMK9, Kerajaan dijangka mempercepat pelaksanaan pelbagai projek yang dikenal pasti dalam dua pakej rangsangan itu. Dalam sektor perkhidmatan sosial, sebahagian besar daripada peruntukan tersebut akan digunakan untuk menambah baik penyediaan perkhidmatan asas Kerajaan, seperti pendidikan dan kesihatan, pembangunan infrastruktur di kawasan luar bandar dan pembinaan rumah yang mampu untuk dimiliki. Perbelanjaan modal oleh Perusahaan Awam Bukan Kewangan (PABK) dijangka menyederhana disebabkan aktiviti ekonomi yang lebih perlahan. Ini akan dilihat melalui pengembangan kapasiti yang lebih perlahan dalam sektor minyak dan gas serta subsektor utiliti. Pelaburan oleh PABK dalam subsektor komunikasi dan utiliti masing-masing tertumpu kepada peningkatan rangkaian jalur lebar dan penambahbaikan bekalan kuasa.

Prospek Mengikut Sektor

Dari segi penawaran, tahun 2009 merupakan tahun yang lebih mencabar bagi kebanyakan sektor dalam ekonomi, terutamanya industri yang terdedah secara langsung kepada permintaan luar negeri. Penguncupan permintaan global dijangka berterusan menjejaskan sektor perkilangan serta industri berkaitan perdagangan dan pelancongan dalam sektor perkhidmatan. Selain itu, kesan kelemahan dalam permintaan luar negeri dan persekitaran ekonomi yang secara amnya berwaspada akan mendorong kepada penyederhanaan aktiviti sektor swasta dalam sektor yang bergantung kepada pasaran dalam negeri, sejajar dengan kadar pertumbuhan permintaan dalam negeri yang lebih perlahan. Bagaimanapun, sektor berorientasikan dalam negeri akan disokong sebahagiannya oleh dasar fiskal yang mengembang dan dasar monetari yang akomodatif. Sektor pembinaan terutamanya, dijangka mendapat manfaat daripada perbelanjaan Kerajaan yang lebih tinggi dan mencatatkan pertumbuhan yang lebih kukuh pada tahun 2009.

Tahun 2009 akan lebih mencabar bagi kebanyakan sektor ekonomi, terutamanya industri yang terdedah secara langsung kepada permintaan luar negeri

Dengan aktiviti ekonomi keseluruhan lebih perlahan, pertumbuhan sektor **perkhidmatan** dijangka menyederhana kepada 4.5% pada tahun 2009. Walau bagaimanapun, memandangkan sektor ini lebih didorong oleh permintaan dalam negeri, pertumbuhan permintaan dalam negeri yang lebih perlahan tetapi berterusan, berserta dasar fiskal dan monetari yang menggalakkan, akan memberikan sedikit sebanyak sokongan terhadap prestasi lebih lemah bagi aktiviti berkaitan perdagangan dan pelancongan yang dijangka dialami pada tahun 2009. Secara keseluruhannya, sektor perkhidmatan akan kekal sebagai sektor pertumbuhan utama bagi ekonomi pada tahun 2009, dengan menyumbang 2.5 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK keseluruhan.

Subsektor **kewangan dan insurans** akan terus berkembang pada tahun 2009, meskipun pada kadar yang lebih perlahan. Sejajar dengan aktiviti sektor swasta yang lebih perlahan, kedua-dua aktiviti pemberian pinjaman dan perniagaan insurans dijangka menyederhana. Pendapatan berasaskan fi juga dijangka mencerminkan aktiviti yang muram di pasaran modal. Bagaimanapun, permintaan yang lebih rendah terhadap pembiayaan akan diimbangi sebahagiannya oleh persekitaran monetari yang akomodatif dan langkah baharu yang diperkenalkan oleh Kerajaan dan Bank Negara Malaysia untuk mempertingkat akses kepada pembiayaan bagi perniagaan yang berdaya maju, seperti Skim Jaminan Bantuan PKS sebanyak RM2 bilion, Skim Jaminan Modal Kerja sebanyak RM5 bilion dan Skim Jaminan Pinjaman Penstrukturan Semula Industri sebanyak RM5 bilion.

Sementara itu, pertumbuhan subsektor yang sebahagian besarnya bergantung pada penggunaan dalam negeri, seperti subsektor perdagangan borong dan runcit, dan subsektor komunikasi, akan kekal mampan tetapi pada kadar yang lebih sederhana. Subsektor **perdagangan borong dan runcit**, dan **penginapan dan restoran** diunjurkan berkembang pada kadar yang lebih rendah berbanding dengan kadar pertumbuhan pada tahun 2008. Pertumbuhan kedua-dua subsektor ini akan terus disokong oleh permintaan dalam negeri ketika tekanan inflasi kian reda. Walau bagaimanapun, unjuran kemerosotan dari segi jualan kenderaan bermotor yang baharu akan memberikan kesan negatif kepada segmen automotif dalam subsektor perdagangan borong dan runcit, walaupun terdapat sedikit sebanyak sokongan daripada skim pelupusan

Jadual 4.2
KDNK Benar Mengikut Sektor (2000=100)

	2008*a*	2009*r*
	Perubahan tahunan (%)	
Pertanian	3.8	-2.0
Perlombongan dan kuari	-0.8	-0.4
Perkilangan	1.3	-8.0
Pembinaan	2.1	3.0
Perkhidmatan	7.3	4.5
Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Benar	**4.6**	**-1.0~1.0**

a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia
Bank Negara Malaysia

automotif Kerajaan. Tambahan pula, pengguna dijangka lebih berhati-hati dalam perbelanjaan mereka disebabkan ketidakpastian dalam persekitaran ekonomi, manakala jangkaan kemerosotan ketibaan pelancong akan turut memberikan sedikit sebanyak kesan kepada kedua-dua subsektor ini. Subsektor **komunikasi** dijangka terus mencatatkan pertumbuhan yang menggalakkan pada tahun 2009, disokong oleh permintaan yang mapan terhadap perkhidmatan komunikasi mudah alih dan jalur lebar. Peluasan liputan jalur lebar terutamanya, berikutan pelaburan tambahan dalam projek jalur lebar berkelajuan tinggi dan perkhidmatan WiMax akan menjadi pemangkin kepada pertumbuhan subsektor ini.

Pertumbuhan yang sederhana dijangka lebih nyata dalam perkhidmatan berkaitan perdagangan dan perniagaan disebabkan permintaan luar negeri yang semakin lemah. Pertumbuhan subsektor **pengangkutan dan penyimpanan** dijangka menjadi perlahan, memandangkan aktiviti perdagangan dan perkilangan yang dijangka lebih rendah akan menjejaskan permintaan terhadap perkhidmatan perkapalan dan perkhidmatan pengangkutan berkaitan kargo yang lain. Segmen pengangkutan penumpang juga dijangka terjejas akibat permintaan global yang lebih rendah terhadap perjalanan udara. Walau bagaimanapun, kesan ini akan dikurangkan oleh promosi secara meluas tambang udara yang rendah dan pelaksanaan Dasar Ruang Udara Terbuka ASEAN pada 1 Januari 2009. Sementara itu, pertumbuhan subsektor **utiliti** akan terjejas akibat penyederhanaan permintaan terhadap elektrik, terutamanya daripada sektor perindustrian.

Sektor **perkilangan** diunjurkan merosot dengan ketara pada tahun 2009 (-8%; 2008: 1.3%), disebabkan terutamanya oleh penguncupan nyata bagi industri berorientasikan eksport dan sokongan yang lebih lemah daripada industri berorientasikan dalam negeri. Industri E&E terutamanya, dijangka paling teruk terjejas oleh kemerosotan ketara keadaan global yang mempengaruhi permintaan akhir terhadap semua keluaran E&E. Permintaan luar negeri yang lemah dan kemerosotan harga komoditi juga akan menjejaskan prestasi industri berkaitan komoditi utama. Walau bagaimanapun, permintaan terhadap kebersihan diri dan sarung tangan getah perubatan akan terus menyokong industri getah. Industri berkaitan pengguna dijangka berkembang pada kadar lebih perlahan disebabkan jangkaan kemerosotan permintaan terhadap kenderaan bermotor yang akan mempengaruhi perkilangan kelengkapan pengangkutan. Walau bagaimanapun, prestasi industri ini akan disokong oleh pertumbuhan mampan dalam industri makanan dan minuman memandangkan pertumbuhan yang sederhana tetapi berterusan dalam permintaan dalam negeri. Industri berkaitan pembinaan dijangka berkembang sejajar dengan sektor pembinaan yang luas dan mencatat pertumbuhan yang lebih menggalakkan pada separuh kedua tahun 2009 apabila langkah rangsangan ekonomi menampakkan kesannya.

Sektor **pertanian** dijangka mencatatkan penurunan sebanyak 2.0%, sebahagian besar disebabkan pengeluaran minyak sawit dan getah yang lebih rendah memandangkan jangkaan harga yang lebih rendah bagi kedua-dua komoditi berkenaan akan mengurangkan insentif untuk pengeluar secara kecil-kecilan mengekalkan trend pertumbuhan pengeluaran sepertimana yang diperhatikan pada tahun-tahun kebelakangan ini. Walau bagaimanapun, penurunan ini akan diimbangi sebahagiannya oleh pertumbuhan positif dalam subsektor tanaman makanan, terutamanya ternakan, perikanan dan sayuran.

Sektor **perlombongan** diunjurkan merosot sedikit sebanyak 0.4%, apabila kejatuhan 2.2% dalam pengeluaran minyak mentah kepada 675,000 tong sehari akan diimbangi sebahagiannya oleh kenaikan pengeluaran gas asli sebanyak 2.9% berikutan permintaan terhadap LNG daripada pembeli baharu, iaitu RR China, yang dijangka bermula pada separuh kedua tahun 2009.

Sektor **pembinaan** dijangka mengembang sebanyak 3% pada tahun 2009, disokong oleh segmen kejuruteraan awam berikutan pelaksanaan projek-projek di bawah kedua-dua pakej rangsangan ekonomi. Sementara itu, subsektor kediaman dijangka menyederhana apabila sentimen pengguna yang semakin lemah mendorong pemaju untuk mengurangkan pelancaran pembinaan perumahan baharu, justeru memastikan kediaman yang tidak terjual berada pada tahap

yang terkawal. Walau bagaimanapun, langkah untuk memberikan pelepasan cukai ke atas faedah yang dibayar untuk pinjaman perumahan akan memberikan sedikit sebanyak sokongan kepada permintaan terhadap kediaman.

Imbangan Pembayaran

Dari segi sektor luar negeri, kemerosotan ekonomi global yang kian buruk dan ketidakpastian yang berterusan dalam pasaran kewangan antarabangsa dijangka terus mempengaruhi perdagangan dan aliran modal pada tahun 2009. Sejajar dengan permintaan luar negeri yang ketara lebih lemah dan harga komoditi yang lebih rendah, eksport kasar dijangka merosot dengan nyata. Walau bagaimanapun, lebihan dagangan dijangka kekal besar apabila penguncupan eksport akan diimbangi sebahagian besarnya oleh penyusutan import. Eksport yang lebih lemah dan aktiviti ekonomi dalam negeri yang lebih perlahan dijangka mengurangkan dengan ketara import bagi barangan pengantara serta import barangan modal dan penggunaan. Sementara itu, akaun perkhidmatan, pendapatan dan pindahan semasa dijangka mencatatkan defisit. Berdasarkan semua perkara ini, **lebihan akaun semasa** diunjurkan akan menyederhana tetapi kekal besar pada RM80 bilion atau 11.5% daripada PNK pada tahun 2009. Sementara itu, aliran modal akan kekal rendah, mencerminkan persekitaran luaran yang lebih lemah.

Jadual 4.3
Imbangan Pembayaran

	2008*a*	2009*r*
	RM bilion	
Barangan	170.1	108.1
Akaun perdagangan	141.9	84.9
Eksport (% perubahan tahunan)	*9.6*	*-25.3*
Import (% perubahan tahunan)	*3.3*	*-21.2*
Perkhidmatan	1.7	-0.9
Imbangan barangan dan perkhidmatan	**171.8**	**107.2**
Pendapatan	-25.4	-10.6
Pindahan semasa	-17.0	-16.6
Imbangan akaun semasa	**129.4**	**80.0**
% daripada PNK	**18.1**	**11.5**
Akaun modal	0.6	
Akaun kewangan	-123.9	
Imbangan akaun modal dan kewangan	**-123.3**	
Kesilapan dan ketinggalan	-24.3	
antaranya:		
Pengurangan nilai rizab hasil daripada penilaian semula pertukaran asing	*-5.8*	
Imbangan keseluruhan	**-18.2**	

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
a Anggaran
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Dengan prospek ekonomi global yang lebih lemah, pertumbuhan eksport dan aliran modal dijangka terus terjejas pada tahun 2009. Walau bagaimanapun, lebihan akaun semasa akan kekal besar apabila penguncupan eksport diimbangi sebahagian besarnya oleh penyusutan import

Eksport kasar dijangka berkurangan dengan ketara sebanyak 25.3% pada tahun 2009, memandangkan eksport akan terjejas secara serentak oleh kemerosotan perkilangan dan komoditi. Penguncupan eksport perkilangan diunjurkan amat ketara bagi industri E&E, disebabkan kesan gabungan kemerosotan permintaan serta kejatuhan harga. Sementara itu, kejatuhan nilai komoditi utama dan eksport perkilangan berasaskan sumber mencerminkan sebahagian besarnya kesan harga, berpunca daripada pembetulan yang besar pada harga komoditi yang dilihat berlaku pada separuh kedua tahun 2008, dengan harga dijangka kekal lemah pada tahun 2009. Eksport pertanian diunjurkan merosot disebabkan harga yang lebih rendah dan permintaan yang berkurangan terhadap minyak sawit mentah dan getah, manakala eksport mineral akan menguncup akibat harga minyak mentah dan LNG yang lebih rendah.

Sejajar dengan permintaan yang lebih lemah terhadap eksport perkilangan dan aktiviti ekonomi dalam negeri yang lebih perlahan, **import kasar** dijangka merosot sebanyak 21.2%. Import

barangan pengantara, yang mencakupi 70% daripada import kasar, diunjurkan menyusut disebabkan pengilang mengurangkan pengeluaran mereka sejajar dengan kemerosotan tempahan eksport. Import barangan modal juga dijangka merosot dengan ketara berikutan kelewatan yang dijangkakan berlaku dalam pelaksanaan projek pelaburan sektor swasta sedia ada dan penangguhan komitmen pelaburan baharu. Sementara itu, import barangan pengguna dijangka menyusut sedikit sejajar dengan perbelanjaan pengguna yang lebih berhati-hati dalam ekonomi dalam negeri.

Akaun perkhidmatan diunjurkan mencatat defisit sebanyak RM0.9 bilion pada tahun 2009, disebabkan defisit dalam akaun pengangkutan dan perkhidmatan lain dijangka lebih daripada mengimbangi lebihan dalam akaun perjalanan. Lebihan akaun perjalanan akan menyederhana disebabkan jangkaan ketibaan pelancong yang lebih rendah memandangkan prospek ekonomi global yang lebih lemah akan memberikan kesan kepada perjalanan oleh kedua-dua sektor korporat dan isi rumah. Dengan kelemahan dijangka berterusan melanda perdagangan global dan industri perjalanan, perolehan pengangkutan oleh syarikat perkapalan dan penerbangan dalam negeri dijangka lebih rendah. Defisit dalam akaun perkhidmatan lain dijangka berterusan, mencerminkan pembayaran berterusan, meskipun lebih rendah, bagi import perkhidmatan pembinaan, komunikasi dan profesional.

Jadual 4.4
Perdagangan Luar Negeri

	2008*a*		2009*r*	
	RM bilion	Perubahan tahunan (%)	RM bilion	Perubahan tahunan (%)
Eksport kasar	**663.5**	**9.6**	**495.7**	**-25.3**
antaranya:				
Perkilangan	491.9	3.6	389.2	-20.9
Pertanian	68.1	30.0	35.7	-47.6
Mineral	87.5	43.2	54.7	-37.5
Import kasar	**521.6**	**3.3**	**410.8**	**-21.2**
antaranya:				
Barangan modal	69.9	...	57.2	-18.2
Barangan pengantara	379.1	5.7	286.5	-24.4
Barangan penggunaan	32.3	11.8	31.4	-2.8
Imbangan perdagangan	**141.9**	**41.4**	**84.9**	**-40.2**

... Terlalu kecil
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Defisit **akaun pendapatan** diunjurkan lebih rendah pada 1.5% daripada PNK, mencerminkan terutamanya keuntungan dan dividen terakru kepada MNC yang beroperasi di Malaysia yang lebih rendah. Unjuran pendapatan yang lebih rendah adalah sejajar dengan jangkaan prestasi eksport yang lebih lemah bagi industri E&E serta sektor minyak dan gas. Sementara itu, keuntungan dan dividen terakru kepada syarikat-syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri juga dijangka lebih rendah, terutamanya dalam sektor minyak dan gas, pembinaan dan perkhidmatan.

Dalam **akaun kewangan**, aliran masuk kasar **pelaburan langsung asing** (foreign direct investment, FDI) dijangka merosot pada tahun 2009. Penyederhanaan itu, yang bermula pada separuh kedua tahun 2008, dijangka berterusan hingga tahun 2009 disebabkan keyakinan perniagaan di seluruh dunia kekal lemah dan MNC yang beroperasi di Malaysia semakin tertumpu pada pemeliharaan modal dalam persekitaran permintaan global yang sangat lemah. Pelaburan asing dalam sektor perkilangan, terutamanya industri E&E yang dibiayai sebahagian besarnya oleh perolehan tertahan, dijangka merosot disebabkan MNC dijangka menghantar balik bahagian yang lebih besar daripada pendapatan mereka kepada syarikat induk mereka. Walaupun lebih banyak projek perkilangan asing diluluskan pada tahun 2007 dan 2008, namun pelaksanaan projek-projek ini berkemungkinan terjejas oleh pembatasan dan penangguhan rancangan pelaburan memandangkan keadaan permintaan global yang lebih lemah. Selain itu, peningkatan kapasiti berlebihan ketika permintaan semakin merosot dijangka terus mengurangkan aktiviti pelaburan dalam sektor perkilangan. Sementara itu, FDI dalam sektor minyak dan gas juga dijangka menyederhana memandangkan kejatuhan harga dan permintaan terhadap minyak mentah. FDI dalam sektor perkhidmatan juga dijangka lebih rendah kebanyakannya disebabkan berkurangnya aktiviti penggabungan dan pengambilalihan oleh pelabur asing dalam persekitaran aliran FDI global yang merosot.

Pelaburan langsung luar negeri oleh syarikat-syarikat Malaysia juga dijangka lebih rendah pada tahun 2009, dengan pelaburan kebanyakannya disalurkan kepada ekonomi serantau dan ekonomi lain yang sedang pesat membangun. Aliran keluar untuk pengambilalihan kepentingan strategik dalam sektor perkhidmatan, yang dimeterai menjelang akhir tahun 2008, dijangka akan berterusan, terutamanya dalam subsektor utiliti dan pengangkutan. Sementara itu, pelaburan luar negeri dalam sektor minyak dan gas, dan pembinaan dijangka menyederhana, berikutan prestasi sektor minyak dan gas diunjurkan lemah serta kelembapan dalam pelaksanaan projek infrastruktur dan pembangunan, terutamanya di Timur Tengah dan Asia Selatan.

Prospek Pasaran Pekerja

Pasaran pekerja dijangka terus lemah sejajar dengan kelembapan aktiviti ekonomi. Berikutan kemerosotan nyata permintaan luar negeri sejak lewat tahun 2008, syarikat perniagaan, terutamanya dalam sektor yang terdedah kepada perdagangan luar negeri, berkemungkinan akan terus melaksanakan inisiatif pengurangan kos, termasuk memendekkan minggu kerja, skim pemberhentian pekerja secara sukarela (VSS), pemberhentian kerja sementara (temporary layoffs) dan pemberhentian pekerja (retrenchments). Sentimen berhati-hati dalam kalangan majikan ditunjukkan dalam Kaji Selidik oleh Bank Negara Malaysia 2008 – 2009 mengenai prospek guna tenaga dalam sektor perkilangan, perkhidmatan dan pembinaan, di mana kira-kira 24% daripada syarikat tersebut menyatakan bahawa mereka akan mengurangkan bilangan pekerjaan pada tahun 2009.

Keadaan pasaran pekerja lebih lemah pada tahun 2009

Sebaliknya, sektor awam dijangka meningkatkan jumlah guna tenaganya dengan sasaran pengambilan 63,000 orang pada tahun 2009-2010. Di samping itu, Kerajaan juga mengumumkan beberapa langkah untuk menyediakan peluang latihan bagi rakyat Malaysia yang terjejas akibat kelembapan ekonomi serta memberikan insentif kepada majikan supaya mengambil pekerja yang diberhentikan itu. Dijangkakan bahawa 100,000 peluang latihan akan diwujudkan melalui inisiatif itu. Walau bagaimanapun, langkah-langkah itu tidak akan dapat mengimbangi sepenuhnya prospek keseluruhan pasaran pekerja yang lemah. Akibatnya, **kadar pengangguran** dijangka meningkat daripada 3.7% pada tahun 2008 kepada 4.5% pada tahun 2009, sementara purata peningkatan **gaji** sektor swasta dijangka menyederhana kepada 2.7% (tahun 2008: 5.9%).

Jadual 4.5
Tinjauan BNM Bagi Prospek Gaji Tahun 2009

	2008*a*	2009*r*
Purata - semua sektor	**5.9**	**2.7**
Pembinaan	6.3	3.1
Perkhidmatan	5.1	2.7
Perkilangan	6.3	2.2

a Awalan
r Ramalan
Sumber: Tinjauan BNM, 2008/2009

Prospek Inflasi

Inflasi keseluruhan dijangka berkurang dengan ketara kepada purata antara 1.5% hingga 2.0% pada tahun 2009. Ini mencerminkan penyederhanaan yang berterusan pada harga tenaga dan makanan global serta inflasi global yang lebih rendah, yang sebahagiannya dicepatkan oleh kebalikan harga komoditi berikutan pengurangan pelaburan kewangan global dan penguncupan aktiviti ekonomi global. Sebagai sebuah ekonomi yang kecil dan sangat terbuka, kemerosotan harga komoditi global dan pengaruh kemelesetan akan mempunyai impak yang nyata terhadap perkembangan harga di Malaysia. Di dalam negeri, kesan pelarasan menurun terhadap harga yang ditadbir oleh Kerajaan dan jangkaan kelembapan aktiviti ekonomi juga akan mengekang kenaikan harga.

Harga komoditi global dijangka terus turun pada tahun 2009 sejajar dengan kelembapan aktiviti ekonomi global. Harga minyak mentah sepertimana yang dicerminkan oleh niaga hadapan West Texas Intermediate bulan ke hadapan (West Texas Intermediate futures front-month) berpurata USD40.59 setong pada bulan Januari – Februari 2009, iaitu kemerosotan sebanyak 72.1% daripada paras tertinggi pada bulan Julai 2008 dan kemerosotan sebanyak 59.2% daripada harga purata pada tahun 2008. Peningkatan mendadak pengeluaran bijirin dunia (merangkumi gandum, beras dan bijirin kasar) pada tahun 2008 akan memudahkan pengimbangan semula penawaran dan permintaan bijirin global pada tahun 2009. Data daripada Prospek Tanaman dan Keadaan

Makanan edisi bulan Februari 2009 terbitan Pertubuhan Makanan dan Pertanian Bangsa-Bangsa Bersatu (The Food and Agriculture Organisation of the United Nations, FAO) menunjukkan bahawa nisbah pengeluaran bijirin berbanding dengan penggunaan meningkat daripada 0.97 pada tahun 2006/2007, kepada 1 pada tahun 2007/2008, dan kepada 1.03 pada tahun 2008/2009. Perkembangan ini memberikan tekanan menurun kepada harga bijirin antarabangsa.

Krisis ekonomi dan kewangan global semasa telah menjejaskan dengan ketara prospek bagi permintaan dalam kalangan kedua-dua ekonomi maju dan ekonomi sedang pesat membangun. Keadaan permintaan yang lemah kemungkinan akan menurunkan harga di negara-negara yang terjejas. Akibatnya, inflasi di negara-negara yang menjadi sumber import utama Malaysia dijangka menurun hampir separuh kepada 2.6% pada tahun 2009 daripada 5.1% pada tahun 2008. Ini akan memberi lebih banyak ruang kepada pengimport dan pengguna input yang diimport untuk menjajarkan harga dengan keadaan permintaan dalam negeri.

Persekitaran luar negeri yang lebih lemah juga mula mempengaruhi aktiviti ekonomi dalam negeri. Permintaan eksport yang kian lemah telah menjejaskan sektor perkilangan dan sektor berasaskan sumber, serta sektor perkhidmatan yang bergantung kepada sektor-sektor tersebut. Kemerosotan menyeluruh sentimen pengguna dan pelabur dijangka mengakibatkan kejatuhan permintaan yang lebih meluas. Jangkaan peningkatan pengangguran dan diikuti dengan penyederhanaan pendapatan boleh guna, serta jurang pengeluaran yang lebih besar berkemungkinan akan memastikan tekanan harga yang didorong oleh permintaan terkawal.

Beberapa siri pelarasan terhadap harga yang ditadbir oleh Kerajaan akan memberi kesan nyata dalam mengurangkan inflasi. Kesan pelarasan harga runcit bahan api yang luput pada tahun 2008 dijangka memberikan tekanan menurun yang ketara terhadap inflasi pada separuh kedua tahun 2009. Pengurangan tarif elektrik dan harga gas yang diumumkan pada bulan Februari 2009 akan terus meredakan inflasi harga pengguna secara langsung, dan secara tidak langsung melalui kos input produktif yang lebih rendah. Sebarang penurunan seterusnya pada harga yang ditadbirkan sepanjang tahun itu akan memberikan kesan yang sama terhadap inflasi. Dalam persekitaran ekonomi yang mencabar ketika ini, pelarasan menurun terhadap harga oleh Kerajaan akan membantu meringankan beban isi rumah dan perniagaan dengan ketara, dengan memastikan harga dan kos pengeluaran terus rendah.

Dari segi faktor yang memberi tekanan menaik terhadap inflasi, penyusutan kadar pertukaran efektif nominal ringgit sejak awal tahun 2008 secara relatifnya kecil, dan tidak mungkin mengakibatkan harga barangan import yang lebih tinggi. Apabila ekonomi berubah selaras dengan permintaan yang lebih rendah, ada kemungkinan wujudnya kehilangan produktiviti yang sementara. Walau bagaimanapun, kesannya terhadap inflasi dijangka lebih daripada diimbangi oleh kekuatan dorongan penyederhanaan aktiviti ekonomi memandangkan kos upah dan kos input dikurangkan. Hasilnya, inflasi akan kekal rendah pada tahun 2009, terutamanya pada separuh tahun kedua.

DASAR MONETARI PADA TAHUN 2009

Ekonomi dunia akan terus menghadapi cabaran pada tahun 2009. Ekonomi negara maju, yang mencakupi lebih 60% daripada ekonomi dunia, dijangka mengalami kemelesetan. Ekonomi Asia yang berasaskan eksport juga berhadapan dengan prospek kelembapan dalam aktiviti ekonomi yang teruk. Sebagai sebuah ekonomi yang paling terbuka di rantau ini, Malaysia telah pun terjejas akibat kemerosotan persekitaran luar.

Dengan risiko inflasi semakin reda dengan nyata, imbangan risiko beralih daripada inflasi kepada pertumbuhan. Inflasi keseluruhan menurun kepada 3.9% pada bulan Januari 2009 daripada paras tertinggi sebanyak 8.5% pada bulan Julai 2008. Terdapat tanda-tanda yang kukuh bahawa trend menurun ini mungkin berterusan pada tahun 2009. Permintaan global yang kian lemah menyebabkan kejatuhan harga makanan dan tenaga global dan dijangka terus memberikan tekanan menurun terhadap inflasi dalam negeri. Tuntutan terhadap kenaikan upah juga akan terus reda. Sebaliknya, risiko terhadap pertumbuhan ekonomi semakin ketara.

Pengeluaran perkilangan dan eksport, masing-masing jatuh sejak bulan September 2008 dan Oktober 2008, terutamanya dalam sektor elektronik dan elektrik. Kemerosotan ekonomi global yang semakin mendalam berkemungkinan akan memberikan kesan kepada aktiviti ekonomi dalam negeri dan prospek guna tenaga sepanjang tahun ini.

Sebagai langkah pencegahan awal, Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) menurunkan Kadar Dasar Semalaman (OPR) sebanyak 25 mata asas pada bulan November 2008, diikuti oleh penurunan seterusnya sebanyak 75 dan 50 mata asas, masing-masing pada bulan Januari dan Februari 2009 untuk mewujudkan persekitaran monetari yang lebih menyokong ekonomi dalam negeri. Kadar faedah yang lebih rendah dijangka menyokong permintaan dalam negeri melalui penyediaan kredit pada kos yang lebih rendah dan peningkatan pendapatan boleh guna melalui kos khidmat bayaran hutang yang lebih rendah. Kadar faedah yang lebih rendah juga meningkatkan keupayaan untuk meminjam dan mengurangkan kos modal.

Memandangkan wujudnya risiko pertumbuhan yang lebih perlahan, sistem kewangan perlu terus berfungsi dengan berkesan dan aliran kredit tidak terjejas. Pertama sekali, pengurangan OPR perlu memberikan kesan kepada kos peminjaman runcit yang lebih rendah dengan cepat. Bagi mencapai matlamat ini, pengurangan OPR telah diiringi oleh pengurangan Keperluan Rizab Berkanun (Statutory Reserve Requirement, SRR) dan lantai kadar deposit. Langkah ini juga mengurangkan pengecilan margin bank, dan dengan itu mendorong pelarasan kadar faedah yang lebih rendah. Permintaan terhadap pinjaman juga perlu diseimbangkan dengan penawaran. Keupayaan bank untuk menyediakan kredit akan bergantung pada kualiti dan kekukuhan kedudukan kewangan mereka. Dasar berhemat dan kemajuan besar dalam membangunkan dan mengukuhkan sistem kewangan domestik sejak berlakunya Krisis Kewangan Asia menyumbang kepada daya tahannya. Hasilnya, keupayaan institusi perbankan untuk melaksanakan fungsi pengantaraan terus kukuh.

Penurunan kadar deposit tidak mengurangkan penekanan yang telah lama diberikan untuk memastikan kadar pulangan benar yang positif kepada penyimpan. Dengan inflasi mengalami trend menurun, kadar pulangan benar bagi deposit 12 bulan dijangka berpurata kira-kira lebih 0.5% pada tahun ini. Bank Negara Malaysia juga mengumumkan penerbitan Bon Simpanan Merdeka berjumlah RM2 bilion pada 28 Januari sebagai instrumen tabungan tambahan bagi rakyat Malaysia yang berumur 56 tahun ke atas. Sementara itu, Kerajaan turut mengumumkan penerbitan Bon Simpanan berlandaskan syariah berjumlah RM5 bilion untuk rakyat Malaysia berumur 21 tahun ke atas. Dengan pulangan nominal sebanyak 5% setahun, kadar pulangan benar bagi bon ini dijangka berpurata melebihi 3% pada tahun 2009.

Melangkah ke hadapan, Bank Negara Malaysia akan sentiasa menilai kesesuaian OPR dan pendirian dasar monetarinya. Oleh sebab kesan dasar monetari mengambil masa, Bank Negara Malaysia telah mengurangkan OPR sebanyak 150 mata asas terkumpul bagi mempercepat kesan dasar, berikutan penyederhanaan yang ketara dalam prospek pertumbuhan dan inflasi. Bagi beberapa bulan berikutnya, Bank Negara Malaysia akan terus menilai sama ada kesemua langkah ini memberikan kesan yang dihasratkan dalam mengekalkan pengembangan kredit dan aktiviti ekonomi dalam negeri.

Impak kolektif dasar monetari dan fiskal boleh mengehadkan kesan kemerosotan ekonomi global terhadap aktiviti ekonomi dalam negeri dan memberikan asas yang kukuh kepada ekonomi untuk kembali kepada landasan pertumbuhan jangka sederhananya apabila keadaan ekonomi dan kewangan global kembali normal

Persekitaran semasa adalah luar biasa dari segi keseriusan dan skop. Tindak balas dasar secara bersepadu di peringkat nasional mahupun antarabangsa diperlukan. Di seluruh dunia, ketika bank-bank pusat melonggarkan dasar monetari,

kerajaan pula melaksanakan rangsangan fiskal yang mengakibatkan defisit fiskal yang besar yang tidak pernah dialami dalam tahun-tahun sebelum ini. Dasar yang saling melengkapi seperti ini sememangnya diperlukan. Dalam persekitaran semasa, dasar monetari sebagai alat pengurusan permintaan mempunyai had dari segi magnitud pemulihan semula yang boleh dicapainya dalam persekitaran semasa. Dasar fiskal mempunyai peranan penting dalam mengimbangi kejatuhan permintaan swasta melalui penambahan perbelanjaan awam. Di samping pakej rangsangan bernilai RM7 bilion yang diumumkan pada bulan November 2008, Kerajaan Malaysia mengumumkan pakej rangsangan tambahan berjumlah RM60 bilion pada 10 Mac 2009 bagi mengurangkan kesan perkembangan buruk dalam sektor luar negeri. Impak kolektif dasar monetari dan fiskal boleh mengehadkan kesan kemerosotan ekonomi global terhadap aktiviti ekonomi dalam negeri dan memberikan asas yang kukuh kepada ekonomi untuk kembali kepada landasan pertumbuhan jangka sederhananya apabila keadaan ekonomi dan kewangan global kembali normal.

DASAR FISKAL PADA TAHUN 2009

Kemerosotan ekonomi global yang teruk dan ketidakpastian mengenai tempoh kemerosotan itu berkemungkinan menyebabkan kelemahan menyeluruh terhadap keyakinan ekonomi dalam negeri. Kedua-dua dasar kewangan dan fiskal diperlukan untuk mengurangkan impak terhadap ekonomi dalam negeri dan menyokong permintaan dalam negeri. Walaupun dasar monetari berjaya menurunkan kadar faedah dengan ketara dan menyediakan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi untuk menyokong aktiviti pembiayaan, dasar fiskal yang mengembang diperlukan untuk menyokong secara langsung pertumbuhan ekonomi menerusi peningkatan perbelanjaan sektor awam, bagi mengimbangi kejatuhan permintaan luar dan dalam negeri. Ia juga akan merangsang permintaan sektor swasta dengan memberikan insentif kepada penggunaan dan pelaburan swasta.

Bajet Kerajaan Persekutuan 2009 yang diumumkan pada bulan Ogos 2008 pada mulanya dirumuskan dengan objektif utama untuk terus memperkukuh daya tahan ekonomi negara dalam menghadapi dua cabaran, iaitu kenaikan inflasi dan peningkatan ketidakpastian. Yang penting ialah tumpuan yang lebih besar terhadap langkah untuk memastikan kesejahteraan rakyat Malaysia, terutamanya golongan berpendapatan rendah dan sederhana dalam persekitaran harga yang tidak menentu. Bagi tujuan ini, pelbagai langkah diperkenalkan, termasuk menambah kriteria kelayakan untuk bantuan kebajikan daripada pendapatan bulanan sebanyak RM400 kepada RM720, bonus sebulan gaji untuk kakitangan awam dan pengurangan duti import bagi beberapa produk pengguna. Di samping itu, kadar cukai pendapatan individu dikurangkan daripada 28% kepada 27% untuk mereka yang berada dalam lingkungan cukai pendapatan tertinggi dan daripada 13% kepada 12% bagi lingkungan cukai pendapatan RM35,000 – RM50,000. Perbelanjaan Kerajaan juga terus tertumpu pada usaha mempertingkatkan kecekapan pengangkutan awam, menambah baik penjagaan kesihatan dan pendidikan, dan memberikan insentif perumahan kepada rakyat Malaysia.

Berikutan krisis kewangan semakin mendalam dan keadaan ekonomi global kian buruk pada suku keempat 2008, dasar fiskal digembleng untuk berperanan sebagai penentang kitaran. Bagi tujuan ini, Kerajaan mengumumkan Rancangan Penstabilan Ekonomi berjumlah RM7 bilion pada 4 November 2008. Rancangan ini, yang dibiayai oleh penjimatan daripada perbelanjaan subsidi bahan api yang lebih rendah, merupakan gabungan perbelanjaan awam untuk mengimbangi kejatuhan permintaan sektor swasta dan langkah untuk merangsang semula perbelanjaan swasta. Daripada jumlah RM7 bilion ini, RM4.7 bilion diperuntukkan untuk projek pembinaan dan pembangunan berskala kecil, termasuk pembinaan rumah kos rendah dan sederhana. Selebihnya disalurkan untuk menaik taraf dan menyenggara infrastruktur sosial dan kemudahan awam, seperti jalan raya di kawasan luar bandar, sekolah, hospital, balai polis dan kuarters tentera. Bagi merangsang penggunaan swasta, Kerajaan mengumumkan beberapa lagi langkah, termasuk pilihan untuk mengurangkan caruman pekerja kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) daripada 11% kepada 8% selama dua tahun, melanjutkan tempoh bagi pembayaran balik pinjaman perumahan kakitangan awam dan menaikkan had bagi pinjaman kenderaan kakitangan awam.

Jadual 4.6
Kewangan Kerajaan Persekutuan

	RM bilion		Perubahan %	
	2008*a*	2009*B*	2008*a*	2009*B*
Hasil	159.8	160.8	14.2	0.7
Jumlah perbelanjaan	196.3	215.9	20.0	10.0
Perbelanjaan mengurus	*153.5*	*159.2*	*24.7*	*3.7*
Perbelanjaan pembangunan kasar	*42.8*	*56.7*	*5.6*	*32.4*
Terimaan balik pinjaman	1.0	1.2		
Imbangan keseluruhan	**-35.6**	**-53.8**		
% daripada KDNK	**-4.8**	**-7.6**		
Sumber pembiayaan:				
Peminjaman dalam negeri bersih	35.7	-		
Peminjaman luar negeri bersih	-0.5	-		
Harta boleh jual [1] dan pelarasan	0.4	-		

[1] Tanda campur (+) menunjukkan pengeluaran harta boleh jual terkumpul
a Awalan
B Bajet disemak
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Kementerian Kewangan

Pada 10 Mac 2009, Kerajaan mengumumkan pakej rangsangan tambahan untuk mengurangkan kesan kelembapan ekonomi global yang lebih besar. Teras utama program rangsangan ekonomi adalah untuk mengurangkan pengangguran dan menambah peluang pekerjaan, membantu dan meringankan beban yang ditanggung oleh isi rumah dan perniagaan serta membina keupayaan jangka panjang ekonomi. Pakej yang diumumkan berjumlah RM60 bilion itu atau hampir 9% daripada KDNK akan dilaksanakan sepanjang tahun 2009 dan 2010. Daripada jumlah ini, RM15 bilion adalah dalam bentuk suntikan fiskal, RM25 bilion untuk Dana Jaminan, RM10 bilion untuk pelaburan ekuiti, RM7 bilion untuk inisiatif pembiayaan swasta dan RM3 bilion dalam bentuk insentif percukaian.

Rajah 4.5
Imbangan Fiskal dan Hutang Kerajaan Persekutuan

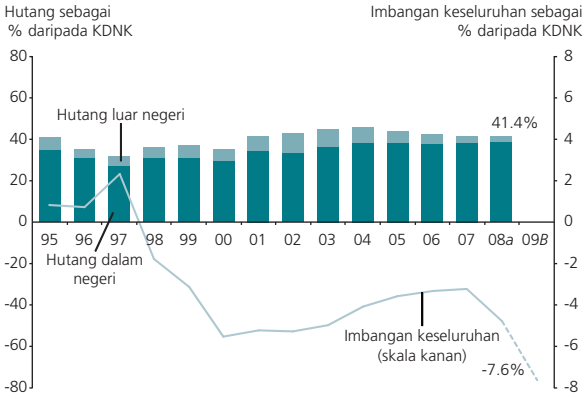

a Awalan
B Bajet disemak

Sumber: Kementerian Kewangan

Pakej rangsangan yang besar ini menyebabkan defisit fiskal Kerajaan Persekutuan dianggarkan meningkat daripada 4.8% daripada KDNK pada tahun 2008 kepada 7.6% daripada KDNK pada tahun 2009. Kerajaan terus membiayai defisit fiskal daripada sumber dalam negeri bukan inflasi, kebanyakannya melalui terbitan Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysia Government Securities, MGS) dan Terbitan Pelaburan Kerajaan (Government Investment Issues, GII). Selain itu, Kerajaan akan menerbitkan bon runcit, iaitu Bon Simpanan Kerajaan, berjumlah sebanyak RM5 bilion. Ini sebahagiannya mewujudkan instrumen tabungan alternatif untuk penyimpan. Yang penting, dengan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dan tabungan dalam negeri yang tinggi dalam sektor kewangan domestik, perbelanjaan sektor awam tidak akan memberikan kesan terhadap ketersediaan sumber kewangan bagi pembiayaan sektor swasta.

Pentadbiran Pertukaran Asing Malaysia

Meskipun krisis kewangan global yang berlarutan masih belum pulih, banyak pengajaran baharu telah dipelajari. Dalam hal ini, implikasi terhadap tahap liberalisasi akaun modal perlu dinilai secara berterusan. Malaysia terus membuat kajian semula tentang kesesuaian peraturan pentadbiran pertukaran asing (foreign exchange administration, FEA) yang sedia ada bagi mencapai kecekapan yang lebih baik dalam pengendalian transaksi kewangan antarabangsa. Isu untuk dipertimbangkan ialah memastikan tiada gangguan terhadap pembiayaan perdagangan dan pelaburan antarabangsa dalam persekitaran mudah tunai dolar AS yang berkurang, aliran modal yang tidak menentu, pasaran modal yang lebih cenderung mengelak risiko, dan peningkatan risiko pihak yang berkenaan bagi penyelesaian dan pembayaran.

Ketika kemuncak krisis kewangan Asia, peraturan FEA telah memainkan peranan penting dan dilaksanakan sebagai sebahagian daripada Rancangan Pemulihan Ekonomi yang komprehensif untuk mempercepat pembaharuan, mengembalikan kestabilan dan menggalakkan pertumbuhan ekonomi negara. Dengan kestabilan ekonomi berikutan pelaksanaan Rancangan Pemulihan Ekonomi, peraturan-peraturan yang tidak lagi perlu telah dibatalkan melalui beberapa siri inisiatif liberalisasi yang progresif. Liberalisasi ini malah melangkaui pembatalan peraturan-peraturan FEA tersebut. Ini adalah sejajar dengan falsafah keseluruhan untuk mewujudkan persekitaran perniagaan yang kondusif bagi membantu pengembangan sektor swasta dan meningkatkan daya saing ekonomi keseluruhannya. Asas-asas ekonomi negara yang bertambah baik, sektor kewangan domestik yang kukuh lagi berdaya tahan dan juga pembangunan rangka kerja pengawasan yang lebih berkesan dan komprehensif telah memungkinkan tahap liberalisasi peraturan FEA yang lebih pesat sejak tahun 2003. Liberalisasi utama dan signifikan telah dilaksanakan pada tahun 2005 dan 2007 bagi peraturan yang melibatkan fleksibiliti aliran modal untuk meningkatkan kecekapan perniagaan dan menggalakkan pelaburan langsung asing.

Pada tahun 2008, liberalisasi peraturan FEA diteruskan, bertujuan meningkatkan daya saing Malaysia dengan memberikan lebih banyak fleksibiliti dan akses kepada pembiayaan oleh sektor perniagaan disamping mengurangkan kos menjalankan perniagaan di Malaysia. Syarikat pemastautin adalah bebas untuk meminjam sebarang amaun mata wang asing daripada bank tempatan berlesen, syarikat induk bukan bank bukan pemastautin dan syarikat pemastautin lain yang berada dalam kumpulan korporat yang sama di Malaysia. Syarikat pemastautin juga adalah bebas untuk membiayai semula baki peminjaman mata wang asing yang diluluskan.

Untuk memberikan fleksibiliti tambahan bagi pembiayaan aktiviti sektor benar di Malaysia, syarikat pemastautin adalah bebas untuk meminjam sebarang amaun dalam ringgit daripada syarikat induk bukan bank bukan pemastautin untuk tujuan tersebut. Syarikat bukan bank bukan pemastautin atau individu bukan pemastautin juga dibenarkan meminjam sebarang amaun dalam ringgit daripada syarikat pemastautin serta bank tempatan berlesen untuk membiayai aktiviti sektor benar di Malaysia.

Untuk mempromosikan Malaysia sebagai Hab Kewangan Islam Antarabangsa, Bank Islam Antarabangsa, Pengendali Takaful Antarabangsa dan Unit Perniagaan Mata Wang Antarabangsa bagi bank tempatan berlesen, pengendali takaful atau pengendali takaful semula boleh membuat pembayaran dalam mata wang asing kepada pengantara pemastautin untuk tujuan penyelesaian perkhidmatan kewangan yang diberikan. Di samping itu, untuk menyokong pembangunan pasaran kewangan domestik, pemastautin adalah bebas untuk melabur dalam kontrak niaga hadapan minyak sawit mentah dalam dolar AS di Bursa Malaysia.

Peraturan FEA yang masih kekal adalah sebagai langkah berhemat bagi menyokong kestabilan monetari dan kewangan serta boleh dikategorikan sebagai menyokong objektif menyeluruh seperti yang berikut:

(i) Memudahkan penggunaan sumber kewangan domestik secara efektif;
(ii) Mengekalkan paras hutang luar negeri yang boleh diurus;
(iii) Melindungi mata wang domestik daripada spekulasi; dan
(iv) Memudahkan pelaburan luar negeri oleh syarikat-syarikat Malaysia.

Kemerosotan landskap kewangan global pada tahun 2008 memerlukan dasar pengurusan hutang luar negeri yang berhemat dan pragmatik sejajar dengan pertumbuhan ekonomi negara dalam jangka panjang, peluasan sempadan ekonomi negara dan agenda ekonomi negara yang strategik. Dalam melindungi spekulasi terhadap ringgit, peraturan yang tidak membolehkan ringgit diniagakan di pasaran antarabangsa telah menyekat akses kepada aktiviti spekulasi terhadap ringgit oleh bukan pemastautin.

Pentadbiran peraturan FEA – melangkah ke hadapan

Walaupun peraturan FEA terus relevan dan berperanan sebagai langkah berhemat dalam menyokong dan melengkapkan rangka kerja umum dasar makroekonomi demi memelihara kestabilan ekonomi dan kewangan negara daripada kejutan luar, Malaysia tetap komited untuk meliberalisasikan peraturan FEA secara progresif. Ini adalah penting memandangkan ekonomi Malaysia adalah kecil dan terbuka dengan sistem kewangan domestiknya sangat bersepadu dengan pasaran kewangan antarabangsa.

Liberalisasi pada masa hadapan akan dilaksanakan dalam rangka kerja yang holistik, melalui pendekatan yang teratur dan progresif, dengan penilaian yang cermat dan komprehensif bagi memastikan prinsip panduan yang berikut dipenuhi:

(i) Manfaat liberalisasi melebihi kos dan risiko

Malaysia mempunyai rekod prestasi yang kukuh dari segi dasar yang pragmatik serta memastikan dasar yang diliberalkan berupaya memenuhi matlamat untuk mengekalkan dan meningkatkan daya saing dalam tempoh pertumbuhan ekonomi yang tinggi serta mampu menghadapi kelemahan dan kejutan yang melanda ekonomi negara. Liberalisasi yang dilaksanakan setakat ini telah memberikan manfaat kepada negara, melebihi risiko yang mungkin dikaitkan dengan liberalisasi tersebut.

(ii) Liberalisasi disokong oleh "kesediaan" sistem ekonomi dan kewangan

Pertimbangan bagi liberalisasi peraturan FEA akan bergantung pada penilaian yang komprehensif terhadap kesediaan ekonomi dalam menangani keadaan ekonomi dan kewangan domestik dan global. Prasyarat penting termasuk asas-asas makroekonomi yang kukuh, yang disokong oleh rangka kerja pengawalseliaan yang teguh. Ini dapat dicapai menerusi pemantauan persekitaran yang berterusan, pembentukan sistem pengawasan yang berkesan dan komprehensif supaya kelemahan dan risiko yang muncul dapat dikesan lebih awal.

Kesimpulan

Kesalinghubungan rapat perdagangan dan kewangan negara dengan ekonomi serantau dan global memerlukan penilaian berterusan peraturan FEA bagi membantu transformasi ekonomi negara, dengan mengambil kira cabaran serantau dan global yang baharu. Malaysia akan terus melaksanakan strategi yang komprehensif dalam pentadbiran peraturan FEA bagi memanfaatkan potensi ekonomi Malaysia sepenuhnya di samping menggalakkan sistem kewangan yang kukuh dan stabil serta ekonomi yang berdaya tahan dan kompetitif. Pendekatan komprehensif ini merupakan kunci dalam usaha mencapai pertumbuhan yang seimbang, mampan dan stabil.

Tadbir Urus, Komunikasi dan Pembangunan Organisasi

131 Tinjauan Keseluruhan
132 Tadbir Urus
133 Komunikasi
135 Pembangunan Organisasi
145 Struktur Organisasi

Tadbir Urus, Komunikasi dan Pembangunan Organisasi

TINJAUAN KESELURUHAN

Inisiatif tadbir urus, komunikasi dan pembangunan organisasi (organisation development, OD) yang dilaksanakan pada tahun 2008 terus menekankan usaha mentransformasikan Bank Negara Malaysia menjadi organisasi yang lebih berfokus strategi dan berteraskan prestasi. Dengan beroperasi dalam persekitaran kewangan dan ekonomi yang semakin sukar dan tidak menentu, maka cabaran kepada Bank adalah untuk memastikan ia terus dapat memenuhi mandatnya dengan cekap lagi berkesan. Pada tahun 2008, usaha-usaha diteruskan dalam bidang pengurusan strategik, tadbir urus, komunikasi, pengurusan risiko dan pengurusan kumpulan tenaga mahir bagi mempertingkatkan lagi kebolehan dan keupayaan Bank. Pengukuhan budaya berteraskan pengetahuan dan prestasi telah menjadikan Bank lebih tangkas dalam menghadapi cabaran-cabaran yang mendatang.

Fungsi komunikasi Bank juga telah menjadi semakin penting dengan interaksi yang lebih kerap dengan pihak yang berkepentingan menghasilkan pemahaman yang lebih baik mengenai perkembangan ekonomi dan kewangan. Saluran maklumat dua hala dan penglibatan yang lebih besar antara Bank dengan pihak yang berkepentingan, telah membolehkan Bank menguruskan jangkaan dan persepsi umum dengan lebih baik. Langkah ini telah berjaya menambahkan keyakinan awam terhadap dasar dan tindakan yang diambil oleh Bank.

Proses pengurusan strategik yang lebih cekap pada tahun 2008, meliputi perancangan urusan organisasi jangka sederhana, telah menjadikan proses menentukan, melaksanakan dan mengkaji semula keutamaan keseluruhan Bank, pembahagian sumber-sumber serta pencapaian matlamat lebih berkesan dan mantap. Kesemua inisiatif ini telah memantapkan pengurusan dan pemantauan program serta strategi urusan perbankan pusat yang utama dalam usaha mencapai matlamat yang dihasratkan. Fokus dan keutamaan strategik Bank digariskan dalam Rancangan 3 Tahun Bank Negara Malaysia. Rancangan ini memperjelas matlamat Bank, meningkatkan fokus dalam langkah pembangunan organisasi Bank, membantu penilaian prestasi terhadap pelbagai inisiatif yang diambil, serta membolehkan penggunaan dan penjajaran sumber-sumber organisasi secara yang lebih optimum.

Penerapan rangka kerja Pengurusan Risiko Organisasi (Enterprise Risk Management, ERM) pada tahun 2008 menekankan lagi kepentingan pengurusan risiko dalam proses membuat keputusan Bank. ERM membolehkan risiko utama dikenal pasti dan diurus pada peringkat organisasi dengan lebih baik, sekali gus memberikan jaminan kepada Pengurusan dan Lembaga Pengarah bahawa langkah–langkah untuk mengurangkan risiko *ex-ante* telah tersedia bagi membolehkan matlamat Bank dicapai. Pembaikan struktur dan proses dalam rangka kerja ERM yang sedia ada mendorong pengukuhan peranan, kebertanggungjawaban, fokus melalui pengkhususan, serta peningkatan keberkesanan dan kecekapan proses pengurusan risiko tanpa memerlukan sumber tambahan.

Dalam memastikan keperluan tenaga mahir Bank dipenuhi secara berterusan, fokus pengurusan tenaga mahir adalah terhadap usaha menjana bekalan tenaga mahir yang kukuh bagi meningkatkan kesediaan eksekutif dan pengurusan penggantian pegawai kanan. Bagi melengkapi inisiatif ini, langkah-langkah untuk mendapatkan dan mengekalkan tenaga mahir serta menjajarkan pembangunan modal insan dengan strategi urusan perbankan pusat turut diperkukuh pada tahun 2008. Dalam bidang pengurusan pembelajaran dan pengetahuan, usaha ditumpukan ke arah penjajaran yang lebih baik antara inisiatif yang ada dengan keperluan urusan perbankan pusat, seperti ditunjukkan oleh peningkatan pembelajaran yang dirumus khas hasil kerjasama lebih erat dengan jabatan-jabatan. Bank juga terus memberikan penekanan kepada pembelajaran urus kendiri dengan memperkenalkan kurikulum teras perbankan pusat bagi menambah baik strategi latihan dan pembelajaran. Selain itu, usaha juga terus dipertingkatkan untuk memanfaatkan teknologi bagi memudahkan penambahbaikan dalam perkongsian dan pemerolehan pengetahuan

serta kecekapan pembelajaran. Ini dilaksanakan terutamanya melalui intranet Bank yang ditambah baik dan Portal Pembelajaran dan Pengetahuan yang dilancarkan baru-baru ini. Infrastruktur teknologi ini telah membolehkan jangkauan yang lebih meluas dan akses yang lebih mudah bagi perkhidmatan maklumat dan pembelajaran untuk kakitangan Bank.

Pengurusan ICT terus ditumpukan pada usaha menyediakan penyelesaian berasaskan teknologi terkini dan penyelesaian berdasarkan permintaan bagi menyokong pelbagai fungsi Bank. Sejajar dengan integrasi dan kerjasama serantau yang lebih kukuh, kapasiti Bank untuk menganjurkan lebih banyak kerjasama teknikal dengan agensi luar juga berkembang. Hasilnya, lebih banyak program bantuan teknikal dapat ditawarkan kepada lebih banyak penerima.

TADBIR URUS

Pada tahun 2008, Bank terus memperbaik rangka kerja dan amalan tadbir urusnya yang dibina berdasarkan tiga teras utama, iaitu mengekalkan **kebebasan** Bank berdasarkan peranan yang ditetapkan dan keperluan terhadap autonomi pengendalian; menginstitusikan **kebertanggungjawaban** yang kukuh berdasarkan keperluan untuk memastikan keberkesanan dan kecekapan kendalian, di samping memantau prestasi dan menguruskan risiko yang berkaitan; dan mengamalkan **ketelusan** melalui kejelasan tindakan yang diambil kerana ia memberikan impak terhadap pelbagai pihak yang berkepentingan (stakeholders). Kebebasan juga menuntut kebertanggungjawaban dan ketelusan yang lebih tinggi dalam aktiviti dan mandat yang dilaksanakan Bank.

Kebertanggungjawaban dan kebebasan Bank termaktub dalam Akta Bank Negara Malaysia, 1958. Lembaga Pengarah yang berfungsi sebagai lembaga pengawas, dianggotai Gabenor, tiga Timbalan Gabenor, Ketua Setiausaha Perbendaharaan dan empat ahli profesional lain yang mempunyai pengetahuan dan pengalaman korporat yang luas. Lembaga Pengarah yang berperanan untuk mengawasi operasi Bank, diamanahkan dengan tanggungjawab yang berkaitan dengan dasar am, pentadbiran dan urusan Bank. Gabenor mempengerusikan Lembaga Pengarah, manakala seorang pengarah bebas dilantik untuk mempengerusikan Jawatankuasa Audit Lembaga.

Jawatankuasa Pengurusan, iaitu badan eksekutif tertinggi dalam Bank yang dipengerusikan oleh Gabenor, bermesyuarat seminggu sekali untuk membincangkan dan mempertimbangkan hal-hal berkaitan dasar sistem kewangan, ekonomi dan operasi am Bank. Jawatankuasa Pengurusan disokong oleh beberapa jawatankuasa dasar lain, yang juga dipengerusikan oleh Gabenor. Jawatankuasa ini terdiri daripada Jawatankuasa Pengurusan Rizab, Jawatankuasa Dasar Monetari, Jawatankuasa Dasar Sektor Kewangan dan Jawatankuasa Pengurusan Risiko. Kesemua jawatankuasa ini menyediakan wahana untuk perbincangan yang seimbang, serta perumusan dan pelaksanaan keputusan mengenai pelbagai isu. Kemahiran kolektif, pengalaman dan pengetahuan Jawatankuasa Pengurusan yang luas dan mendalam, penggunaan jawatankuasa silang fungsian secara meluas bersama-sama rangka kerja undang-undang di bawah Akta Bank Negara Malaysia, telah menyumbang dengan ketara kepada keupayaan Bank untuk merumuskan dan melaksanakan dasar dengan berkesan.

Berlatarkan perubahan ketara landskap ekonomi dan kewangan dalam negeri dan global serta sifat dan peranan perbankan pusat yang pesat berkembang, kajian semula yang menyeluruh terhadap Akta Bank Negara Malaysia telah dibuat pada tahun 2008. Akta Bank Negara Malaysia yang baharu mencadang untuk menginstitusikan banyak daripada amalan tadbir urus sedia ada di Bank. Peruntukan tambahan akan dimasukkan dengan orientasi yang jelas ke arah pemodenan bank pusat serta melengkapkan Bank dengan kuasa dan instrumen dasar yang perlu untuk melangkah ke hadapan. Di samping itu, inisiatif juga telah diambil untuk menggabungkan pelbagai perundangan sedia ada yang berkaitan dengan pelbagai peranan dan fungsi penyeliaan kewangan Bank, ke dalam satu undang-undang omnibus.

Sebagai pihak berkuasa pengawalseliaan yang beroperasi dalam sistem kewangan yang saling berhubung kait, Bank telah menandatangani Memorandum Persefahaman dengan pelbagai pihak berkuasa kewangan seperti Suruhanjaya Sekuriti dan Perbadanan Insurans Deposit Malaysia untuk menyelaraskan perumusan dan pelaksanaan dasar yang berkaitan dengan pengawalseliaan sistem kewangan. Di peringkat serantau dan antarabangsa pula, Bank terlibat secara aktif dalam pelbagai forum, termasuk forum di bawah naungan Mesyuarat Eksekutif Bank Pusat

Asia Timur dan Pasifik (Executive Meeting of East Asia and Pacific Central Banks, EMEAP), Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF), Persatuan Antarabangsa Penyelia Insurans (International Association of Insurance Supervisors), Bank for International Settlements, dan Kumpulan Penasihat dan Pengawal Selia Kewangan APEC (Asia Pacific Economic Cooperation Financial Regulatory and Advisory Groups) yang kesemuanya bermatlamat menggalakkan kestabilan kewangan antarabangsa dan serantau melalui inisiatif pembangunan terlaras, penetapan piawaian, serta pengawasan kewangan dan pengurusan risiko.

Dalam melaksanakan mandatnya yang luas, beberapa pegawai kanan Bank bergiat aktif dalam pelbagai forum, seperti menjadi ahli beberapa jawatankuasa di luar Bank. Walau bagaimanapun, sejajar dengan fokus dan keutamaan strategik Bank, penglibatan dalam jawatankuasa luar dikaji semula pada tahun 2008 dengan tujuan memutuskan sama ada peranan dan penglibatan berkenaan harus diteruskan atau sekiranya perlu, ditamatkan. Kajian semula ini juga dilakukan sebagai langkah awal untuk mengelakkan kemungkinan timbulnya percanggahan kepentingan yang mungkin menjejaskan kebebasan dan kebertanggungjawaban Bank.

Sebagai sebahagian daripada agenda pembangunan organisasi yang sedang berjalan, fungsi dan proses audit dalaman Bank dikaji semula untuk memperkukuh kawalan terhadap pematuhan keperluan kewangan dan bukan kewangan, serta menerima pakai rangka kerja audit dalaman berasaskan risiko pada tahun 2009. Selain itu, tadbir urus dalaman berkaitan kawalan kewangan terus dipatuhi dengan tegas. Langkah-langkah penambahbaikan lain yang diperkenalkan pada tahun 2008 adalah terhadap proses formal penyediaan bajet Bank. Inisiatif untuk mengukuhkan budaya penjimatan kos juga diteruskan, dan kemajuan selanjutnya berhubung dasar dan amalan untuk menjadikan proses perbelanjaan kendalian dan pemerolehan lebih berkesan dan mantap berjaya dicapai.

Bank sentiasa memaklumi Menteri Kewangan mengenai dasar monetari dan perbankan serta dasar-dasar lain di bawah bidang kuasanya. Berhubung dengan aspek ketelusan, Bank telah memenuhi lebih daripada pendedahan berkanun.

KOMUNIKASI

Komunikasi memainkan peranan penting di Bank Negara Malaysia

Dalam tahun-tahun kebelakangan ini, fungsi komunikasi Bank Negara Malaysia telah menjadi semakin penting dan memainkan peranan utama dalam operasi Bank. Interaksi lebih kerap dengan pihak yang berkepentingan (stakeholders) bertujuan untuk memberikan kejelasan tentang dasar dan langkah-langkah yang dilaksanakan oleh Bank. Susulan persekitaran luaran dan dalam negeri yang makin mencabar pada tahun 2008 Bank mengamalkan dasar komunikasi yang terbuka dan lebih kerap dengan pihak yang berkepentingan, terutamanya pegawai Kerajaan, kumpulan industri, penganalisis, pihak media dan orang ramai. Selain berjaya meningkatkan pemahaman mereka tentang dasar dan inisiatif Bank, usaha ini turut menambah baik kualiti maklum balas dan keupayaan Bank untuk membuat keputusan yang lebih baik berdasarkan maklumat yang lengkap.

Peningkatan keberkesanan komunikasi dengan pihak berkepentingan luaran Bank yang utama

Komunikasi dasar monetari telah dipertingkatkan agar pemahaman yang lebih mendalam tentang keputusan dasar monetari dalam kalangan peserta pasaran kewangan dapat dicapai. Ini termasuk pemakluman awal jadual mesyuarat Jawatankuasa Dasar Monetari yang dimulakan sejak bulan Disember 2005 serta pernyataan dasar monetari yang dikeluarkan pada hari yang sama mesyuarat diadakan. Lantaran pelbagai cabaran yang dihadapi, fungsi komunikasi Bank telah diuji dengan hebat pada tahun 2008. Ekonomi Malaysia mengalami tekanan inflasi yang semakin ketara pada separuh pertama tahun 2008 berikutan kenaikan harga makanan dan komoditi dunia. Dalam tempoh tersebut, apabila pandangan pasaran bercanggah atau tidak selaras dengan pendirian Bank, komunikasi dasar monetari tampil memberi penjelasan lengkap dan juga rasional di sebalik keputusan yang dibuat. Akhirnya, pasaran menerima baik keputusan yang dibuat khususnya apabila perkembangan yang berlaku menepati jangkaan Bank. (Bagi butir-butir lanjut tentang komunikasi dasar monetari, rujuk Artikel dalam Bab 3).

Dalam persekitaran ekonomi yang dilanda ketidakpastian, interaksi berterusan dengan pihak yang berkepentingan adalah sangat perlu.

Pada tahun 2008, selain mesyuarat rasmi yang terjadual, Bank mengambil inisiatif mengadakan pertemuan dengan institusi-institusi kewangan, penganalisis/ahli ekonomi, peneraju perniagaan, kumpulan industri khusus (termasuk Perusahaan Kecil dan Sederhana, PKS) dan orang ramai. Sesi pertemuan dua hala sebegini membolehkan Bank mengemukakan penilaian terkini tentang keadaan ekonomi dan kewangan semasa serta isu-isu berbangkit. Di samping membolehkan pihak yang berkepentingan lebih bersedia menghadapi cabaran, inisiatif sesi hubungan berterusan merupakan saluran penting Bank untuk menyampaikan mesej-mesej tertentu, termasuk menekankan betapa pentingnya sikap institusi kewangan yang bertanggungjawab dalam aktiviti pemberian pinjaman agar perniagaan-perniagaan, termasuk PKS, yang berdaya maju dan diurus dengan baik akan terus mendapat akses kepada pembiayaan. Institusi kewangan turut disarankan supaya bersikap proaktif semasa berurusan dengan pelanggan, termasuk fleksibiliti untuk menjadualkan dan menyusun semula kemudahan pinjaman bagi kes-kes peminjam yang menghadapi kesulitan akibat cabaran ekonomi semasa. Usaha-usaha sebegini menyediakan Bank dengan sumber maklumat penting tentang isu-isu sebenar yang dihadapi oleh industri, peniaga dan peminjam, yang dapat menjadi input berharga semasa perumusan dasar.

Bank juga meneruskan siri sesi komunikasi tahunannya dengan pihak-pihak yang berkepentingan sempena pelancaran Laporan Tahunan serta Laporan Kestabilan Kewangan dan Sistem Pembayaran Bank. Sesi ini merupakan antara platform bagi Bank memaklumkan penilaiannya mengenai isu-isu utama yang berkaitan dengan perkembangan ekonomi dan kewangan, serta prospek masa depan ekonomi negara. Hasilnya, pemahaman tentang pelbagai isu dasar ekonomi dan kewangan serta penyampaian maklumat dan hubungan dua hala dapat dipertingkatkan.

Hubungan Bank dengan media yang merupakan platform utama bagi penyebaran maklumat kepada orang ramai terus diperkukuh. Bank berkongsi maklumat dengan media cetak dan elektronik tempatan dan serantau, mengadakan perjumpaan dan perbincangan tidak rasmi serta sesi berkongsi maklumat di samping mengaturkan wawancara eksklusif tentang isu semasa dengan pegawai-pegawai kanan Bank. Sesi taklimat berhubung isu-isu teknikal operasi Bank turut diadakan. Kesemua usaha ini telah berjaya menghasilkan penyiaran dan liputan media berkaitan dasar dan inisiatif Bank yang lebih tepat dan seimbang kepada segenap lapisan masyarakat.

Komunikasi Strategik bagi inisiatif utama Bank

Pada tahun 2008, Bank juga telah melaksanakan pelbagai program komunikasi yang strategik bagi menyokong inisiatif utamanya. Antaranya, kempen mempromosikan Malaysia sebagai Pusat Kewangan Islam Antarabangsa (Malaysia International Islamic Financial Centre, MIFC) yang dilancarkan di peringkat antarabangsa. Beberapa sesi taklimat peluang pelaburan dan pameran kewangan Islam telah dianjurkan di luar negara untuk menarik minat pelabur, penerbit bon, peserta dalam pelbagai sektor ekonomi serta ahli profesional dan pengamal industri perkhidmatan kewangan Islam. Strategi komunikasi antarabangsa tersebut juga telah memperkukuh lagi hubungkaitan (connectivity) Malaysia dengan negara-negara lain. Bank juga telah menubuhkan Unit Promosi MIFC pada tahun 2008 yang khusus untuk membantu memperkasakan lagi usaha mempromosikan dan memasarkan Malaysia sebagai hab kewangan Islam.

Bank merupakan antara agensi pemacu utama pembangunan PKS di Malaysia. Sehubungan dengan itu, Bank telah merumuskan dan melaksanakan program komunikasi yang menyediakan kepada PKS akses kepada maklumat yang lebih baik mengenai pembiayaan, peluang perniagaan, perkembangan sektor PKS serta khidmat nasihat dan perkhidmatan pengantaraan yang disediakan oleh Bank. Kesemua ini dilaksanakan melalui Portal SMEinfo pelbagai bahasa, Laporan Tahunan PKS, dan pelbagai saluran komunikasi yang lain. Aktiviti komunikasi juga telah dipergiatkan untuk mempromosikan pembiayaan mikro, termasuk paparan logo mikro kewangan oleh penyedia pembiayaan mikro dan juga melalui liputan media massa. Kesemua langkah ini merupakan antara usaha untuk memajukan agenda pembangunan PKS ke arah pembentukan PKS yang kompetitif dan berdaya tahan selain bertindak sebagai pemangkin untuk menjadikan usahawan mikro sebagai sebahagian daripada peserta dalam ekonomi negara.

Penerangan mengenai hal kewangan kepada masyarakat umum

Dalam usaha mempertingkatkan hubungan dan perkhidmatan kepada orang ramai, Bank telah menubuhkan Pusat Hubungan Bersepadu (Integrated Contact Centre, ICC) sebagai wahana perhubungan awam. Melalui ICC, semua pertanyaan dan aduan awam mengenai perbankan dan insurans ditempatkan di bawah satu bumbung, bagi memudahkan penyelesaian pertikaian kewangan yang berkesan. ICC juga bertindak sebagai saluran untuk memanjangkan maklum balas yang diterima daripada orang ramai tentang dasar, garis panduan dan amalan Bank kepada jabatan-jabatan yang berkenaan di Bank. Pusat perkhidmatan bagi pengunjung yang hadir sendiri ke Bank, iaitu Laman Informasi Nasihat dan Khidmat (BNMLINK) bertindak sebagai platform bagi menerima pertanyaan dan aduan pengunjung tentang perkara di bawah kawal selia Bank. Pusat seperti ini juga telah dibuka di cawangan Bank di Johor Bahru dan Pulau Pinang dan dikenali sebagai BNM MINI LINK. Pusat perkhidmatan ini diperlengkapkan oleh BNMTELELINK yang menguruskan pertanyaan melalui panggilan telefon, faksimile, surat dan e-mel, dan juga Unit Pengurusan dan Khidmat Nasihat (Complaint Management and Advisory, CMA). CMA memudahkan penyelesaian aduan orang ramai, termasuk PKS, terhadap institusi di bawah kawal selia Bank, di samping menyediakan khidmat nasihat kewangan kepada PKS.

Sejak penubuhan BNMLINK pada tahun 2005 hingga akhir tahun 2008, bilangan pengunjung bulanan purata yang mendapatkan perkhidmatannya bertambah kira-kira 71% (2005: kira-kira 2,960; 2008: 5,070). Ini jelas menunjukkan peningkatan yang menggalakkan dalam interaksi Bank dengan orang ramai. BNMTELELINK turut melaporkan pertambahan hampir 80% dalam bilangan pertanyaan bulanan purata yang diterima, iaitu kepada lebih 6,320 pada tahun 2008 (2007: 3,560). Purata bilangan kes yang dikendalikan oleh CMA kekal pada kira-kira 690, meskipun BNMTELELINK telah beroperasi sebagai saluran tambahan untuk menangani pertanyaan orang ramai tentang hal-hal kewangan.

Meningkatkan Komunikasi dan Perkongsian Pengetahuan Kakitangan

Bagi meraih manfaat peningkatan produktiviti dan prestasi, Bank telah mengorak langkah ke arah transformasi untuk menjadi Organisasi Berasaskan Pengetahuan. Pada tahun 2008, intranet Bank yang dikenali sebagai Kijang.net telah berubah wajah menjadi Portal Organisasi Bank (Enterprise Portal, EP) bagi mempercepat transformasi yang dihasratkan ini. Antara ciri EP yang ditambah baik ialah akses dan penyampaian maklumat yang tepat dan cepat serta penyediaan perkhidmatan melalui persekitaran yang berasaskan kolaboratif elektronik. Langkah ini telah memupuk inovasi dan transformasi proses kendalian urusan kerja. EP juga membolehkan penjajaran keseluruhan organisasi dengan berkesan bagi menghasilkan matlamat yang dihasratkan Bank melalui perkongsian matlamat, strategi, pandangan dan wawasannya dengan kakitangan. EP juga memudahkan proses komunikasi *bottom-up* dengan menyediakan saluran supaya kakitangan boleh berkongsi pandangan dan membincangkan perkembangan yang berlaku di Bank.

Ringkasnya, dengan penambahbaikan ciri EP yang dinyatakan di atas berserta inovasi yang dicipta, kakitangan Bank menjadi lebih berpengetahuan dan terhubung. Kijang.net telah menjadi hab pengetahuan dan komunikasi yang penting untuk kakitangan, selain memudahkan hubungan di seluruh Bank sehingga ke peringkat atasan, dan menggalakkan penghayatan dan pemahaman lebih mendalam tentang nilai-nilai dan budaya kerja Bank.

Melangkah ke hadapan, peluang komunikasi antara kakitangan dengan pihak pengurusan Bank semakin terbuka dalam persekitaran yang kondusif untuk membincangkan isu dan perkembangan yang penting. Usaha ini dapat meningkatkan produktiviti dan kemampuan Bank untuk menghadapi cabaran melalui pemantapan budaya yang menggalakkan kakitangan untuk terus menimba ilmu, serta berfikir dan bertindak secara positif.

PEMBANGUNAN ORGANISASI

Pengurusan Strategik dan Prestasi

Pada tahun 2008, Bank meneruskan fokusnya untuk menjadi organisasi berteraskan prestasi. Sehubungan dengan itu, Bank telah menggerakkan usaha dan intervensi pengurusan untuk menjadikan organisasi ini lebih berfokus strategi. Ini seterusnya diterjemahkan kepada kejelasan dan kefahaman yang lebih baik tentang objektif dan matlamat Bank di seluruh organisasi. Langkah ini menyumbang kepada penjajaran

sumber, proses, struktur, modal insan dan kepimpinan bagi mencapai kesemua matlamat dan sasaran tersebut. Fokus pada prestasi juga membawa maksud Bank merupakan entiti, yang sedang mengorak langkah untuk menjadi lebih berorientasikan prestasi, seiring dengan kakitangan dan barisan pemimpinnya yang lebih berorientasikan peranan (role-based) ke arah meningkatkan prestasi keseluruhan organisasi.

Tahun 2008 juga menyaksikan Bank lebih menekankan struktur dan proses pengurusan strategik yang lebih teguh. Sejajar dengan ini, Bank merumuskan Pelan Urusan Jangka Sederhana (2009-2011) yang mengandungi perkara-perkara yang diutamakan, hasil strategik yang dihasratkan, strategi urusan serta pelan tindakan untuk memacu Bank mencapai objektifnya. Pada tahun 2008, penjajaran dan hubungan antara pengurusan strategik dengan perancangan kewangan atau operasi terus diperkasakan melalui pengurusan proses yang lebih teguh, pengaturan tugas dan aktiviti, dan penilaian rapi terhadap permintaan daripada jabatan terhadap peruntukan kewangan yang berdasarkan matriks keputusan yang berhubung kait dengan strategi dan hasil pencapaian.

Proses pengurusan strategik baharu yang lebih teratur dibentuk untuk memudahkan perbincangan silang fungsi mengenai isu-isu dan strategi urusan Bank, lantas memupuk kerjasama yang lebih erat di kesemua sektor dan jabatan, selain mendorong kesedaran yang lebih tinggi akan kesalinghubungan dan kebergantungan yang besar antara unit fungsian dalam Bank. Langkah ini bertujuan untuk menyediakan rangkaian maklum balas dan juga platform untuk pengurusan dan unit fungsian di Bank bagi membincangkan dan mengkaji semula keberkesanan strategi dan isu-isu prestasi yang mempunyai implikasi terhadap usaha Bank untuk mencapai objektifnya. Proses ini akan membolehkan Bank menilai kecukupan bekalan tenaga mahir, pembelajaran, pengetahuan, teknologi, infrastruktur dan kepimpinan, dan juga untuk mengetahui sama ada elemen-elemen ini dijajarkan dengan sewajarnya atau tidak, dalam menyokong fokus strategik Bank.

Pengurusan Tenaga Mahir

Salah satu objektif penting dalam pengurusan tenaga mahir Bank adalah untuk memastikan keperluan tenaga mahir Bank dipenuhi dengan cara paling berkesan dan cekap, bagi menyokong pencapaian sasaran dan objektif Bank. Pengurusan Modal Insan Bersepadu (Integrated Human Capital Management, IHCM) menyediakan pendekatan holistik dalam menginstitusikan orientasi dan dasar penting dalam pengurusan tenaga mahir, dan menyepadukan proses yang berkaitan dengan permintaan dan bekalan tenaga mahir, pengurusan prestasi, pembangunan kakitangan serta pengurusan ganjaran. Rangka tindakan IHCM memerlukan kerjasama yang lebih erat dan penyertaan pihak yang berkepentingan dalam menangani isu-isu tenaga mahir. Ini akan memastikan penjajaran dasar dan amalan pengurusan tenaga mahir adalah selaras dengan keperluan urusan Bank, manakala pengurusan tenaga mahir yang cekap akan menyumbangkan secara langsung kepada pencapaian hasil strategik yang dihasratkan.

Pelaksanaan IHCM menyaksikan pengenalan ganjaran yang dibezakan oleh prestasi, struktur tugas dan gaji yang lebih lebar, serta sebuah model kompetensi baharu. Selain itu, proses pelaksanaan IHCM ini meliputi penilaian secara tetap prestasi tenaga mahir Bank supaya sejajar dengan dinamik persekitaran operasi Bank, jangkaan pihak yang berkepentingan Bank, penjajaran semula peranan, tanda aras prestasi yang lebih tinggi, dan seluruh aspirasi Bank.

Fokus pengurusan tenaga mahir pada tahun 2008 adalah pada usaha membangunkan bekalan tenaga mahir yang mencukupi bagi tujuan pengurusan penggantian (succession planning) untuk tempoh lima tahun yang akan datang. Proses ini melibatkan penilaian tenaga mahir yang berpotensi untuk kesediaan eksekutif dan kesesuaian dengan tugas, dan diperlengkap oleh intervensi pembangunan yang formal dan tidak formal. Pusat Profil Kepimpinan (Leadership Profiling Centre) di Jabatan Pengurusan Sumber Manusia menyediakan platform yang konsisten, efisien dan telus untuk membolehkan pengenalpastian dan penilaian tenaga mahir bagi jawatan-jawatan penting di Bank.

Oleh sebab kekuatan kumpulan pengganti bergantung pada kualiti kumpulan tenaga mahir keseluruhan, maka usaha juga ditumpukan untuk menarik minat tenaga mahir luar yang terbaik ke dalam Bank, selain mengekalkan, membangunkan dan memberikan insentif yang menarik kepada mereka. Bank telah menjadi lebih inovatif dalam

usaha mendapatkan tenaga mahir melalui pelbagai pendekatan, termasuk menjalinkan kerjasama dengan institusi pengajian tinggi di dalam dan di luar negeri yang mempunyai rekod prestasi yang cemerlang dalam melahirkan tenaga mahir berkualiti tinggi, mengenal pasti dan menjalinkan hubungan lebih awal dengan bakal tenaga mahir dan juga pengambilan pakar bidang dan ahli profesional yang berpengalaman untuk mengisi kekosongan jawatan penting yang berkaitan misi penting Bank yang perlu diisi segera.

Program biasiswa Bank terus menjadi sumber penting bagi bekalan tenaga mahir jangka panjang Bank. Pada tahun 2008, sebanyak 81 pelajar berpotensi tinggi yang terpilih dianugerahi biasiswa untuk mengikuti program prauniversiti di kolej pengajian tempatan dan program ijazah pertama di universiti dalam dan luar negara dalam bidang pengajian yang berkaitan dengan perbankan pusat. Dalam usaha berterusan untuk membangunkan dan meningkatkan keupayaan kakitangan Bank, sebanyak 42 kakitangan daripada pelbagai peringkat jawatan dianugerahi biasiswa untuk mengikuti pengajian ijazah pertama dan lepasan ijazah di institusi pengajian tinggi di dalam dan luar negara.

Sebagai sebahagian daripada inisiatif pembangunan negara, Bank menganugerahkan 10 biasiswa di bawah Anugerah Biasiswa Kijang Emas kepada pelajar cemerlang peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia 2007. Penerima anugerah khas ini bebas untuk mengikuti apa-apa bidang pengajian pilihan mereka, dan sebaik tamat pengajian, mereka dikehendaki berkhidmat di Malaysia. Ini selaras dengan aspirasi Bank untuk menyumbang ke arah menambahkan tenaga mahir negara. Selain itu, Bank juga memperkenalkan Anugerah Biasiswa untuk Sekolah Menengah kepada 20 pelajar paling cemerlang dalam peperiksaan Penilaian Menengah Rendah. Selain memberikan bantuan kewangan kepada pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah, program ini juga bertujuan untuk mengenal pasti dengan lebih awal pelajar berpotensi untuk mengisi kumpulan tenaga mahir Bank.

Dalam usaha berterusan untuk menambahkan kejelasan mengenai peranan dan penjajaran dengan objektif strategik Bank, beberapa jabatan di Bank telah mengkaji semula struktur, keperluan tenaga mahir dan keupayaan dan bilangan tenaga kerja mereka berpandukan pendekatan yang lebih berasaskan peranan dalam mengendalikan proses dan menjana hasil strategik jabatan mereka. Langkah ini telah membawa kepada perubahan yang membina dalam struktur jabatan, profil baharu tenaga mahir, keperluan pengetahuan dan pembelajaran, penjajaran semula peranan, rasionalisasi fungsi, kebergantungan yang lebih besar pada teknologi untuk menambah baik kecekapan dan keberkesanan, serta kerjasama bersilang fungsi yang lebih besar dalam jabatan tersebut dan merentas jabatan di Bank.

Jumlah kakitangan Bank bertambah satu peratus kepada 2,616 orang pada akhir tahun 2008 berbanding jumlah pada akhir tahun 2007. Kadar susutan berikutan persaraan dan peletakan jawatan tidak berubah pada empat peratus. Nisbah kakitangan eksekutif kepada bukan eksekutif ialah 3:2, dengan fokus yang berterusan diberikan pada usaha memperkukuh kumpulan profesional dan eksekutif.

Pengurusan Pembelajaran dan Pengetahuan

Pada tahun 2008, Pusat Pembangunan Modal Insan (HCDC, dahulunya Pusat Pembangunan Sumber Manusia) beroperasi berdasarkan struktur organisasinya yang baharu untuk memenuhi cabaran baharu dalam pembangunan pembelajaran dan tenaga mahir Bank. Struktur baharu ini mengubah HCDC daripada unit berasaskan fungsi kepada pusat pengurusan pengetahuan dan pembelajaran berasaskan nilai-nilai dan peranan. Rombakan struktur ini memudahkan lagi integrasi proses pengurusan pembelajaran dan pengetahuan, peningkatan kompetensi kakitangan HCDC dalam menyediakan penyelesaian pembelajaran, di samping memanfaatkan teknologi bagi mencapai keberkesanan dan kecekapan operasi yang lebih tinggi.

Bagi memenuhi permintaan terhadap penyelesaian pembelajaran yang sejajar dengan keperluan pembelajaran tenaga kerja berpengetahuan dan yang menumpukan pada impak positif pembelajaran terhadap prestasi setiap unit di Bank, usaha telah dijuruskan ke arah meningkatkan ketersediaan penyelesaian pembelajaran yang dirumus khas. Penyelesaian pembelajaran dan pengurusan pengetahuan yang dirumus khas bagi memenuhi keperluan pihak yang berkepentingan tertentu, menggabungkan pengaturan pembelajaran bersepadu yang menghubungkan pelbagai saluran penyampaian

bagi memenuhi matlamat pembelajaran individu dan organisasi. Penekanan yang lebih besar diberikan pada langkah memindahkan pembelajaran ke tempat bekerja, dan mengambil kira impak pembelajaran terhadap prestasi. Secara keseluruhan, pelaburan pembelajaran purata bagi setiap kakitangan pada tahun 2008 ialah RM8,200, mencakupi 11% daripada pendapatan kakitangan, dan melibatkan secara purata 10 hari latihan bagi setiap kakitangan.

Bagi menggalakkan lagi budaya pembelajaran urus kendiri dan haluan kendiri, Bank membangunkan kurikulum teras perbankan pusat berasaskan kompetensi pada tahun 2008. Melalui integrasi kurikulum baharu ini dengan Sistem Pengurusan Pembelajaran Bank berserta maklumat mengenai profil peranan dan pilihan pembangunan kerjaya, kakitangan kini boleh menentukan keperluan pembelajaran mereka sendiri, mendapatkan penyelesaian pembelajaran bersesuaian dan memilih laluan pembelajaran pilihan berdasarkan sasaran prestasi dan aspirasi kerjaya mereka.

Dengan terus berfokus pada objektif untuk memanfaatkan pengetahuan kolektif secara berkesan untuk meningkatkan prestasi, Bank terus menambah baik infrastruktur pengetahuannya dan menyediakan persekitaran pengetahuan yang kondusif untuk perkongsian pengetahuan dan penggunaan semula pengetahuan dalam mencapai objektif pelan urusannya. Dalam menambah baik infrastruktur tersebut, langkah-langkah lain juga diambil untuk meningkatkan sistem pembelajaran dan pengurusan pengetahuan (Knowledge Management, KM) di samping memperbaik penyampaian isi kandungan kepada pihak yang berkepentingan.

Sistem Pengurusan Pembelajaran menyediakan peluang pembelajaran secara dalam talian untuk kakitangan selain meningkatkan kecekapan operasi melalui pendaftaran dalam talian untuk penyelesaian pembelajaran. Kursus e–pembelajaran daripada FSI Connect Suite dalam subjek teknikal perbankan pusat hinggalah kepada subjek yang berkaitan dengan pengurusan dan teknologi komunikasi dan maklumat (ICT) memberi kakitangan pelbagai pilihan kursus pembelajaran mengikut minat mereka, dan memudahkan pembelajaran bersepadu dalam bentuk penyelesaian pembelajaran yang direka khas.

Sebagai gerbang umum kepada pengetahuan di Bank, Kijang.net telah meningkatkan dengan nyata kejelasan dan akses kepada pengetahuan dan juga perkongsian pengetahuan. Keupayaan baharu terkandung dalam Kijang.net, seperti alat carian organisasi, personalisasi dan kerjasama, yang kesemuanya meningkatkan prospek untuk penambahbaikan seterusnya dalam amalan pengurusan pengetahuan di Bank. Kijang.net juga membantu kerjasama dalam kalangan pengguna, selain keupayaan Bank untuk menjangkau dan berinteraksi dengan pihak yang berkepentingan, menyediakan pautan kepada gedung pengetahuan di luar, dan juga pengurusan perjalanan proses.

Susulan pelancaran Kijang.net, fasa pembangunan Portal Organisasi Bank berikutnya akan memfokuskan kepada pengurusan kandungannya dengan objektif akhirnya untuk membentuk sistem sokongan pembelajaran dan proses membuat keputusan yang mantap. Bank telah menerapkan Dasar Pengurusan Kandungan yang komprehensif, yang antara lain membolehkan jabatan-jabatan menyumbangkan input kepada Hab Pengetahuan Bank. Dasar dan amalan yang digunakan ini bertujuan untuk membolehkan pengenalpastian yang sistematik, pemerolehan, perkongsian dan penyimpanan khazanah pengetahuan Bank supaya tahap penggunaan semula pengetahuan lebih tinggi bagi tujuan membuat keputusan dan pembelajaran secara kolaboratif. Dasar dan proses berkaitan arkib juga dirombak untuk membina gedung pengetahuan dengan lebih berkesan dan menggalakkan penggunaan semula khazanah pengetahuan Bank.

Pusat Pengurusan Pengetahuan (Knowledge Management Center, KMC) terus menyediakan sumber komprehensif dan relevan dalam bentuk koleksi fizikal dan sumber maklumat dalam talian. KMC juga menawarkan beberapa perkhidmatan tambahan lain seperti pengimbasan maklumat, pemberitahuan maklumat dan pengumpulan semula maklumat bagi memenuhi keperluan khusus pihak yang berkepentingan, lantas menjimatkan masa untuk mendapatkan pengetahuan. Akses mudah kepada sumber maklumat ini disediakan menerusi Portal Pembelajaran & Pengetahuan dalam Kijang.net yang juga dilancarkan pada bulan April 2008. Portal ini berperanan sebagai pusat sehenti untuk mendapatkan maklumat selain menawarkan perkhidmatan pembelajaran.

KMC juga terus menambahkan tawaran produk dan perkhidmatannya sambil ia mempersiapkan diri untuk menjadi pusat sumber bidang perbankan pusat dan kewangan Islam yang ulung di rantau ini.

Bagi mengekalkan prestasinya dalam persekitaran yang dinamik lagi mencabar ini, Bank telah sekian lama memupuk budaya perkongsian pengetahuan. Dari segi struktur, kumpulan kerja berasaskan jawatankuasa dan pasukan di Bank menggalakkan perkongsian pengetahuan dan pembelajaran kolaboratif. Usaha-usaha yang khusus telah diambil untuk menimba pengetahuan tersirat kakitangan lama dan berpengalaman atau pakar bidang daripada seluruh Bank dengan terbentuknya satu kumpulan kakitangan Bank yang bergiat aktif dalam program pembelajaran di Bank. Dengan mengambil pakar bidang sebagai tenaga pengajar dan menggalakkan penggunaan teknologi kolaboratif atau berkumpulan, serta menggalakkan sumbangan individu kepada Hab Pengetahuan Bank, inisiatif perkongsian pengetahuan di Bank menunjukkan pencapaian yang membanggakan pada tahun 2008. Bagi memperkukuh budaya pembelajaran dan perkongsian pengetahuan, Bank juga telah menggunakan idea-idea baharu dan inovatif dalam reka bentuk ruang fizikal untuk pembelajaran dan kerjasama. Permintaan yang tinggi terhadap ruang inovatif di KMC menandakan perubahan minda dalam pembelajaran tidak formal, serta rangkaian hubungan dan kerjasama di Bank. Ruang yang direka khas mengikut prinsip pembelajaran orang dewasa berfungsi sebagai tempat perbincangan berkumpulan, penjanaan idea dan penyelidikan individu atau sekadar ruang bagi individu menilai diri sendiri.

Program Perkongsian Pengalaman dan Kerjasama dengan Agensi Luar

Pada tahun 2008, Bank menggiatkan usaha menjalin kerjasama serantau dan antarabangsa yang lebih erat dengan menubuhkan unit baharu yang dikenali sebagai Perkhidmatan Perbankan Pusat. Tujuan penubuhan unit ini adalah untuk mengendalikan dan menyelaraskan secara efektif permintaan terhadap perkongsian pengalaman dengan bank-bank pusat lain. Inisiatif Bank dalam kerjasama teknikal antarabangsa bertujuan untuk melengkapkan proses integrasi serantau yang sedang berjalan. Bank menerima kira-kira 80 permintaan bantuan teknikal pada tahun 2008, dan telah menjalin hubungan dengan pegawai bank pusat dari Asia, Asia Tengah, benua Afrika dan Timur Tengah yang berkunjung ke Bank untuk membincangkan pelbagai topik kepentingan bersama seperti aspek kestabilan sistem monetari dan kewangan yang berbeza, kewangan Islam, pengurusan mata wang, pengurusan tenaga mahir dan pemodenan bank pusat. Dalam merealisasikan aspirasi Bank untuk menjadi pusat kecemerlangan serantau dalam aspek pengurusan pembelajaran dan pengetahuan dalam perbankan pusat dan perkhidmatan kewangan, Bank menawarkan siri Program Pembelajaran Antarabangsa yang berjaya menarik penyertaan bank-bank pusat dan agensi-agensi penyeliaan daripada 15 buah negara di bawah naungan Program Kerjasama Teknikal Malaysia (Malaysian Technical Cooperation Programme, MTCP) tajaan Kerajaan Malaysia.

Dua program utama yang dijalankan pada tahun 2008 ialah Kursus Asas Penyeliaan Perbankan dan Kursus Pertengahan Perbankan Pusat. Selain program yang ditawarkan di bawah naungan MTCP dan kursus latihan secara *ad hoc*, Bank juga menganjurkan dua kursus kewangan Islam dengan kerjasama Bank Pembangunan Islam (IDB). Kursus tersebut memberikan peluang kepada peserta antarabangsa untuk meninjau peluang perniagaan dan latihan yang ada di Malaysia sebagai Pusat Kewangan Islam Antarabangsa (MIFC). Di samping itu, ia menyediakan platform pembelajaran untuk pegawai bank pusat, pegawai Kementerian Kewangan, dan pengawal selia Suruhanjaya Sekuriti untuk mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran mereka dalam operasi kewangan Islam, rangka kerja Syariah dan pengawalseliaan bagi pembentukan sistem Kewangan Islam berdaya tahan yang berkesan.

Pengurusan ICT

Teknologi Maklumat dan Komunikasi (Information and Communication Technology, ICT) terus berfungsi sebagai pemboleh utama untuk mencapai hasil strategik Bank. Pada tahun 2008, Bank melaksanakan inisiatif menambah baik infrastruktur ICT yang penting, yang berupaya memenuhi pengembangan masa hadapan sambil memastikan kecemerlangan operasi yang berterusan. Inisiatif ini secara strategik meletakkan Bank pada kedudukan lebih tinggi dalam rantaian nilai di luar Bank, lantas merintis jalan kepada satu platform standard yang memungkinkan pertukaran data di seluruh negara antara Bank dengan pihak yang berkepentingan dalam sektor

kewangan dan agensi Kerajaan yang berkaitan. Satu pencapaian penting dalam hala tuju teknologi Bank ialah kejayaan pelaksanaan Infrastruktur Rangkaian Kawasan Luas Baharu (New Wide Area Network Infrastructure, NWI). NWI merupakan rangkaian komunikasi berkapasiti tinggi yang selamat antara Bank dengan pihak berkepentingannya dan berfungsi sebagai infrastruktur penyokong kepada banyak sistem ICT di seluruh industri. Proses pertama yang memanfaatkan infrastruktur ini ialah Sistem Penjelasan Imej Cek Kebangsaan Secara Elektronik (eSPICK), yang dilaksanakan pada bulan Jun 2008. eSPICK menggantikan pengendalian cek secara fizikal, dan dengan itu mewujudkan proses penjelasan automatik sepenuhnya, selain cekap dan pantas. Sistem ICT utama lain yang memanfaatkan NWI termasuk sistem penyerahan statistik, sistem terbitan bon, sistem penyimpanan sekuriti, sistem pindahan dana, serta sistem depositori dan perkhidmatan pengawalseliaan.

Dalam usaha menggalakkkan pembangunan pasaran modal, Bank dengan kerjasama Bursa Malaysia telah membentuk hubungan antara sistem terbitan bon Bank (FAST) dengan Platform Dagangan Elektronik (Electronic Trading Platform, ETP) Bursa. Hubungan ini membolehkan pertukaran maklumat pasaran primer dan sekunder pada masa nyata (real-time) bagi memudahkan terbitan bon primer di Bank dan dagangan pasaran bon sekunder di Bursa. Bank juga berjaya membuat perubahan pada Sistem Dagangan Elektronik Sekuriti Tanpa Skrip (Electronic Scripless Securities Trading System atau eSSTS) untuk memudahkan terbitan Bon Simpanan Malaysia (BSM) 2008. Pelaksanaan ini membolehkan terbitan BSM tanpa skrip yang pertama bagi menggantikan sijil bon yang digunakan dalam terbitan yang dahulu. Selain itu, pautan dengan sistem pengesahan kad pengenalan Jabatan Pendaftaran Negara telah dimanfaatkan untuk memastikan ketepatan dan integriti permohonan bon daripada warga emas.

Sistem penyampaian awam Bank telah dipertingkatkan dengan terbentuknya Pusat Perhubungan Bersepadu (Integrated Contact Centre, ICC) yang telah membolehkan tindak balas terhadap pertanyaan dan aduan orang ramai yang lebih baik. Sistem ini menyediakan Bank dengan saluran tinjauan tunggal bagi semua pertanyaan dan aduan yang dibuat oleh individu, persatuan dan organisasi, lantas membolehkan penyelesaian dari mula hingga akhir pengurusan pertanyaan dan penyelesaian aduan.

Bagi memastikan kecemerlangan yang mampan dalam penyediaan kemudahan dan perkhidmatan ICT, kerja-kerja pembinaan Pusat Data yang baharu dimulakan pada tahun 2008. Pusat Data ini dijangka mula beroperasi pada tahun 2009 dengan objektif menyediakan Bank dengan persekitaran ICT yang boleh diubah suai, berdaya tahan dan juga selamat yang boleh menyokong tempat kerja yang serba canggih.

Pengurusan Risiko

Pengurusan risiko merupakan salah satu keutamaan strategik Bank untuk menyokong proses membuat keputusan yang lebih berwibawa dengan memberikan pandangan lebih mendalam tentang ciri-ciri risiko yang boleh menghalang pelaksanaan strategi dan pencapaian objektif keseluruhan Bank. Pengurusan risiko yang mantap mendorong pembangunan strategi yang berkesan untuk menguruskan prestasi dan hasil, meningkatkan ketelusan dan kebertanggungjawaban, serta memberikan jaminan yang perlu kepada Pengurusan dan Lembaga Pengarah dalam pencapaian objektif Bank.

Pada tahun 2008, Bank membuat perubahan yang besar terhadap sistem Pengurusan Risiko Organisasi (Enterprise Risk Management, ERM). Objektif utama ERM adalah untuk memasukkan elemen pengurusan risiko dalam semua bidang inisiatif strategik, perumusan dasar polisi dan operasi Bank. Pelaksanaan ERM mewujudkan pengawasan yang lebih teguh, serta kawalan dan disiplin untuk mendorong penambahbaikan yang berterusan dalam keupayaan pengurusan risiko di Bank.

Fungsi Pengurusan Risiko Bank dalam memantau dan memastikan pengurusan risiko yang efektif di Bank didorong terutamanya oleh Jawatankuasa Pengurusan Risiko (Risk Management Committee, RMC) yang dipengerusikan oleh Gabenor. RMC menjadi wahana utama bagi perbincangan berfokus dan berterusan mengenai risiko organisasi. RMC juga menentukan hala tuju dan input bagi membolehkan risiko dikenal pasti lebih awal dan tindakan pemulihan segera diambil di samping memastikan amalan pengurusan risiko yang bersesuaian terkandung dalam inisiatif strategik, perumusan dasar dan operasi Bank.

RMC juga disokong oleh dua jawatankuasa kecil, iaitu Jawatankuasa Pengurusan Risiko Kewangan dan Jawatankuasa Pengurusan Risiko Operasi, yang diterajui masing-masingnya oleh seorang Timbalan Gabenor yang dilantik. Kedua-dua jawatankuasa kecil ini menyediakan platform penting untuk membantu RMC mengenal pasti dan mengumpulkan isu-isu risiko yang berkaitan dengan aspek kewangan dan operasi selain memberikan sokongan yang perlu melalui analisis yang mendalam dan cadangan yang berpandangan jauh.

Unit Pengurusan Risiko (Risk Management Unit, RMU) bertanggungjawab menguruskan dan menyelaraskan rangka kerja ERM yang mengandungi pembangunan dasar dan proses, alat dan metodologi dan juga merangsang amalan pengurusan risiko yang terbaik. RMU mengawasi pengendalian rangka kerja RMC dan memastikan semua elemen dalam rangka kerja ini berfungsi seperti diharapkan. Selain itu, RMU membantu jabatan-jabatan mengenal pasti, menilai, mengukur dan mentafsir pendedahan risiko mereka. RMU memberikan pandangan bebas mengenai risiko utama dan besar dari perspektif Bank dan memberikan jaminan kepada pihak pengurusan bahawa risiko berkenaan sedang diuruskan dengan sewajarnya.

Pada tahun 2008, Jawatankuasa Pengurusan Risiko telah meluluskan rangka kerja ERM yang diubahsuai untuk menambah baik struktur tadbir urus, mewujudkan proses pengurusan risiko yang lebih mantap dan memberikan kejelasan yang lebih nyata tentang peranan dan tanggungjawab. Taksonomi risiko juga diperhalusi lagi untuk memastikan pemahaman tentang konsep risiko yang sama di seluruh Bank dan bagi memudahkan risiko dikategorikan dan diuruskan dengan lebih baik bagi penggabungan risiko di seluruh Bank. Bagi memupuk budaya pengurusan risiko yang utuh, kerjasama dengan jabatan dalam menangani pengurusan risiko telah ditingkatkan lagi untuk menambahkan kesedaran tentang amalan terbaik. Kesedaran yang lebih baik tentang pengurusan risiko berjaya disemai melalui pengesahan isu-isu risiko dengan jabatan selain komunikasi yang kerap dengan jabatan mengenai keputusan yang dibuat oleh jawatankuasa pengawasan yang memantau isu-isu risiko yang utama. Selain memberikan maklumat penting bagi tujuan membuat keputusan yang berkesan, kerjasama ini menggalakkan perkongsian pengajaran yang diperoleh dengan seluruh warga Bank.

Risiko reputasi, seperti yang dihadapi oleh semua bank pusat, merupakan risiko penting yang perlu ditangani oleh Bank. Risiko reputasi ditakrifkan sebagai risiko yang berkaitan dengan kehilangan sebenar atau persepsi kehilangan kewibawaan, kredibiliti dan keberkesanan ekoran publisiti negatif yang berbangkit daripada kegagalan untuk mematuhi undang-undang yang diterima pakai atau semasa menguruskan risiko, tidak memenuhi peranan dan objektif ataupun peristiwa luaran lain. Langkah memastikan pengawasan terhadap risiko reputasi yang mencukupi juga akan memastikan pengurusan risiko organisasi yang lebih baik oleh Bank. Pada tahun 2008, perbincangan berdasarkan sektor, dengan sokongan teknikal dan bantuan daripada RMU, telah digunakan untuk mengenal pasti punca utama risiko reputasi, yang kemudiannya digunakan sebagai input untuk menggerakkan perbincangan yang dinamik dan pemantauan pada peringkat tertinggi oleh Jawatankuasa Pengurusan Risiko. Perbincangan mengenai risiko reputasi merupakan alat yang berguna bagi penilaian atas-ke-bawah (top-down), dan dengan komitmen yang lebih besar serta perundingan bersilang melalui penyertaan pengurusan kanan yang bertambah daripada sektor-sektor berkaitan, telah menjadikan sesi ini saluran yang semakin penting untuk mengemukakan, mengenal pasti dan menangani risiko-risiko utama organisasi dengan berkesan.

Satu lagi komponen penting Pengurusan Risiko ialah proses penilaian kendiri yang bukan sahaja memerlukan kebertanggungjawaban tetapi juga merupakan suatu penilaian bawah-ke-atas (bottom-up) yang memungkinkan pemprofilan risiko yang lebih terperinci yang menyepadukan aspek perniagaan dan perspektif proses. Bagi menambah baik proses penilaian kendiri di Bank, kajian di seluruh Bank telah dijalankan untuk mengukur tahap keberkesanan alat pengurusan risiko, terutamanya Penilaian Kendiri Kawalan Risiko (Risk Control Self Assessment, RCSA). Dengan mengambil kira maklum balas daripada kajian RCSA, Bank telah memperkukuh proses pengurusan risikonya dengan mengadakan bengkel pengurusan risiko yang lebih mudah dengan jabatan-jabatan bagi memastikan kesinambungan dan tindakan susulan dalam proses itu. Penilaian risiko berhubung risiko

mana yang masih kekal sejak pelaporan yang dibuat pada tahun 2007 juga digunakan untuk memastikan perbincangan yang lebih berfokus mengenai isu yang menjadi kebimbangan, dan sebagai asas untuk membentuk profil risiko Bank secara menyeluruh pada tahun 2008. Langkah ini diambil untuk meringankan bebanan pentadbiran yang tidak sewajarnya wujud daripada pentadbiran RCSA. Hasil penilaian bawah-ke-atas akan digunakan sebagai satu lagi asas binaan untuk penilaian atas-ke-bawah bagi mendapatkan pandangan pengurusan kanan dalam menentukan tahap risiko serta hubung kaitnya di seluruh Bank. Dalam membentuk profil risiko korporat yang teguh dan tergabung secara berkala bagi organisasi, risiko yang dikenal pasti hasil daripada penilaian atas-ke-bawah, dan bawah-ke-atas akan digabungkan, dihubungkaitkan kepada objektif dan prestasi organisasi, dan seterusnya digunakan untuk merumuskan strategi risiko bagi seluruh organisasi.

Sepanjang beberapa tahun yang lalu, suatu pemerhatian penting yang mencerminkan kemajuan positif dan menggalakkan tentang kesedaran risiko organisasi ialah kekerapan perbincangan mengenai pengurusan risiko dalam dialog-dialog strategik, forum membuat keputusan di seluruh Bank, dan penggunaan alat penilaian kendiri yang lebih baik. Pada tahun 2008, tahap komitmen yang meningkat terhadap pengurusan risiko jelas dilihat melalui kerjasama penuh dan penyertaan aktif jabatan dalam bengkel penilaian kendiri yang dipermudah (facilitated self-assessment). Penilaian risiko jabatan telah disiapkan secara lebih komprehensif dan tepat pada waktunya. Keperluan melapor kepada Penolong-Penolong Gabenor yang berkenaan telah diteruskan dalam menyediakan saluran untuk menangani isu-isu risiko dan membolehkan pengantaraan berterusan dalam menguruskan risiko yang mungkin dihadapi oleh Bank.

Dalam menguruskan risiko pelbagai projek dan inisiatif di seluruh Bank, rundingan yang kerap antara jabatan diadakan untuk mendapatkan pandangan bebas dan bantuan teknikal. Sokongan eksekutif yang lebih utuh dalam menentukan langkah yang betul melalui penggalakan berterusan budaya pengurusan risiko dan penyepaduan pengurusan risiko dalam proses membuat keputusan juga menyumbang kepada peningkatan tahap kesedaran risiko di Bank.

Satu lagi kategori risiko ialah risiko strategik yang berkaitan dengan perumusan dan pelaksanaan rancangan dan strategi perniagaan serta matlamat dan objektif strategik Bank yang belum dapat dicapai. Pengurusan risiko secara bersepadu dengan rangka kerja perancangan strategik terus menjadi keutamaan penting untuk memastikan hasil strategik Bank dapat dicapai. Dengan itu, risiko strategik diletakkan sebagai salah satu bidang khusus di bawah skop Jawatankuasa Pengurusan Risiko. Struktur tadbir urus yang lain, seperti Jawatankuasa Pengurusan dan Jawatankuasa Pemandu yang dipengerusikan oleh pengurusan kanan juga dibentuk untuk menggalakkan pengurusan aktif risiko strategik dan inisiatif yang dilaksanakan oleh Bank.

Fungsi teras Bank adalah untuk merumuskan dan melaksanakan dasar bagi menggalakkan kestabilan monetari dan kewangan dalam negara. Sumber, proses dan aktiviti yang digembleng untuk mencapai objektif ini menimbulkan risiko dasar yang kebanyakannya berhubung kait dengan kandungan dan pelaksanaan dasar. Bagi memastikan keteguhan mekanisme penggubalan dasar Bank, satu rangka kerja risiko dan pelaksanaan dasar telah digubal. Rangka kerja ini meliputi proses dari mula hingga akhir perbincangan dan pertimbangan mengenai semua isu yang berkaitan dengan pembentukan dan pelaksanaan dasar. Jawatankuasa peringkat tertinggi yang menerajui penggubalan dasar dalam Bank ialah Jawatankuasa Dasar Monetari, Jawatankuasa Kestabilan Kewangan, dan Jawatankuasa Pengurusan, dengan Gabenor sebagai pengerusi. Objektif jawatankuasa-jawatankuasa ini adalah untuk menyediakan platform perbincangan bersilang fungsi peringkat tinggi untuk memastikan perumusan dasar yang mantap lagi berkesan. Sebagai menyokong jawatankuasa peringkat tertinggi ini, Kumpulan Kerja Dasar yang dipengerusikan Penolong-Penolong Gabenor mewakili perbincangan peringkat kerja mengenai isu dasar bagi memastikan semua maklumat dan kepakaran dimanfaatkan semasa pembentukan dan perumusan dasar.

Pengurusan risiko kewangan dalam Bank telah dipertingkatkan pada tahun 2008 dengan penubuhan Jawatankuasa Pengurusan Risiko Kewangan. Jawatankuasa ini ditumpukan pada pemantauan dan pelaporan tentang kemampanan pendapatan untuk menyokong operasi Bank,

pengurusan pendedahan kewangan dan komitmen dengan pihak luar, serta menjalankan fungsi pengawasan terhadap proses pengurusan risiko kewangan yang utama.

Satu seksyen bebas iaitu Pengurusan Risiko Perbendaharaan yang terletak di Jabatan Operasi Pelaburan dan Pasaran Kewangan, bertanggungjawab menilai risiko perbendaharaan Bank dan menguatkuasakan dasar pengurusan risiko perbendaharaan Bank. Seksyen ini melapor terus kepada Timbalan Gabenor.

Dasar pengurusan risiko perbendaharaan menentukan parameter risiko bagi pendedahan risiko pasaran dan menyediakan kawalan risiko yang berkesan dengan mengukur batasan risiko. Lantaran itu, Bank harus melaksanakan aktiviti pelaburannya dengan berpandukan parameter tersebut. Sejajar dengan amalan terbaik pasaran dan kemajuan teknologi IT, Bank meneruskan usaha menaik taraf dan mengemaskinikan metodologi dan rangka kerja risikonya bagi memastikan liputan risiko yang meluas bagi semua pelaburan rizab asing. Pada tahun 2008, satu sistem pengurusan risiko yang lebih cekap dilaksanakan bagi membolehkan maklumat risiko yang lebih kemas kini dan komprehensif dikemukakan kepada pihak Pengurusan, lantas membolehkan pengambilan keputusan pelaburan yang lebih peka kepada persekitaran pasaran semasa yang semakin mencabar. Selain itu, kebolehan untuk menjalankan ujian tekanan dan analisis pelbagai senario juga telah ditingkatkan.

Pendedahan risiko kredit daripada operasi perbendaharaan Bank terus rendah sepanjang tahun 2008. Pendedahan ini hanya terhad pada risiko deposit dengan institusi kewangan antarabangsa dan keterdedahan pihak lain yang berkenaan (counterparty) semasa menjalankan transaksi pelaburan. Kawalan risiko kredit yang ketat dilaksanakan dan akan diteruskan melalui penilaian kredit yang terperinci dengan menggunakan model skor kredit dan penilaian penarafan luar, serta rangkaian had kredit yang merangkumi semua aspek keterdedahan yang mungkin dan yang sebenar.

Dalam operasi hariannya, pengurusan yang teguh terhadap risiko operasi Bank adalah penting untuk menguruskan kerugian yang berbangkit daripada kekurangan pada sistem, kesilapan kawalan dan prosedur dalaman, kealpaan manusia dan kejadian luaran. Dalam memastikan risiko operasi diuruskan dengan baik dan dirangkumkan ke dalam operasi harian, inisiatif telah diambil oleh jabatan untuk membentuk manual prosedur yang terperinci di samping memastikan antara lain, sistem dwikawalan, peranan dan tanggungjawab yang jelas, serta pengasingan tugas-tugas yang tidak bersesuaian dan seterusnya menjadikannya sebagai sebahagian daripada proses jabatan. Langkah-langkah utama di peringkat organisasi untuk menangani risiko operasi termasuklah kawalan bajet yang berkesan, rangka kerja pemerolehan yang lebih telus, dan fungsi audit dalaman yang teguh, yang merupakan faktor-faktor penting dalam pemantauan risiko operasi. Dalam usaha untuk terus menambah baik pengurusan risiko dan kawalan dalaman Bank, Jawatankuasa Pengurusan Risiko Operasi (Operational Risk Management Committee, ORMC) dibentuk untuk mengawasi isu risiko operasi di Bank. Pada tahun 2008, ORMC membincangkan isu-isu utama berkaitan risiko yang mempengaruhi kawalan, kecekapan dan keberkesanan operasi Bank dengan fokus khusus kepada bidang yang mempunyai impak kewangan yang tinggi, kadar insidens yang tinggi dan proses baharu yang boleh menimbulkan risiko baharu. Pengurusan risiko operasi juga kekal sebagai fokus penting operasi perbendaharaan memandangkan saiz rizab dan pertambahan kelas aset serta aktiviti dalam pasaran kewangan yang lebih kompleks. Sistem pelaporan kejadian operasi dalam talian yang baru dilaksanakan telah digunakan untuk mengenal pasti dan memantau penunjuk risiko utama bagi aktiviti perbendaharaan.

Pada tahun 2008, Bank terus menambah kesediaan dan keupayaan tindak balas jabatan terhadap gangguan perniagaan. Rangka kerja pengurusan kesinambungan perniagaan (business continuity management, BCM) Bank bertujuan untuk membendung sebarang ancaman gangguan terhadap kestabilan monetari dan kewangan, sama ada melalui gangguan fizikal (contohnya, kerosakan sistem) atau gangguan bukan fizikal (contohnya, krisis kewangan), selain menjamin keselamatan kakitangan Bank serta melindungi aset bank. RMC yang juga mentadbir aktiviti, dasar dan amalan BCM Bank telah meluluskan pembentukan Jawatankuasa Pengurusan Krisis Gangguan Kestabilan Kewangan (Financial Stability Disruption Crisis Management Committee) untuk melengkapi peranan Pasukan Pengurusan Krisis yang

sedia ada. Jawatankuasa Krisis Gangguan ini bertanggungjawab menguruskan krisis kewangan yang berkemungkinan menimbulkan implikasi sistemik, manakala Pasukan Pengurusan Krisis yang sedia ada pula bertanggungjawab menguruskan gangguan operasi yang akan memberikan implikasi kepada perkhidmatan dan infrastruktur fizikal Bank seperti bangunan, kakitangan dan pekerja serta sistem.

Dengan penularan krisis dan gangguan yang berpunca daripada negara-negara lain di dunia sepanjang tahun 2008, keperluan mendesak untuk berada dalam keadaan yang lebih bersiap sedia semasa menangani dan menguruskan krisis makin disedari. Bagi menilai kesediaan jabatan untuk mengambil tindakan susulan yang sewajarnya terhadap krisis dan juga cara menguruskan krisis, latihan simulasi diadakan pada bulan September 2008 untuk anggota Pasukan Pengurusan Krisis, semua ketua jabatan, dan juga penyelaras BCM. Objektif latihan simulasi ini adalah untuk mempertingkatkan kesedaran dan mengenal pasti jurang yang ada dalam pelan pemulihan. Dalam simulasi ini, beberapa senario gangguan besar yang boleh tercetus dikenal pasti untuk memastikan jabatan bersiap sedia untuk bertindak balas terhadap, dan menguruskan keadaan krisis yang berbeza-beza. Susulan daripada latihan ini, semua jabatan telah mengkaji semula Rancangan Kesinambungan Perniagaan mereka untuk memastikan perancangan mereka adalah komprehensif dan relevan.

Seperti tahun-tahun yang lalu, penilaian berkala terhadap keupayaan Pusat Pemulihan dibuat melalui latihan masa nyata setiap suku tahunan. Penilaian dibuat untuk menilai kesediaan sistem dan keupayaan kakitangan yang terlibat untuk memberi tindak balas yang sewajarnya apabila berlakunya krisis. Beberapa inisiatif diperkenalkan untuk meningkatkan proses latihan masa nyata, termasuk menyusun tahap serius kemudaratan dalam menilai kejadian yang berlaku semasa latihan itu. Dalam memastikan latihan berkenaan mencapai objektifnya, penerangan awal kepada semua jabatan yang penting telah dibuat dan hasilnya dimaklumkan kepada Pasukan Pengurusan Krisis dan jabatan.

Satu lagi perkembangan yang nyata pada tahun 2008 ialah penaikan taraf Pusat Pemulihan Bank yang bertujuan untuk menambah baik infrastruktur yang sedia ada bagi mewujudkan Pusat Pemulihan Perniagaan yang serba canggih. Kajian untuk menaik taraf kemudahan bantuan sokongan Bank meliputi kajian semula terhadap keperluan ruang dalam sebarang situasi krisis, untuk menempatkan semua jabatan dalam sebuah Pusat Pemulihan. Analisis impak perniagaan yang menjadi asas bagi kajian semula infrastruktur pusat pemulihan yang sedia ada adalah untuk memastikan pelaburan yang mencukupi telah dibuat bagi menaik taraf pusat pemulihan itu dari segi logistik dan pengaturan teknologinya.

Dalam usaha untuk melahirkan pemahaman yang seragam di semua jabatan mengenai metodologi dan prinsip BCM, satu panduan generik untuk krisis operasi telah dihasilkan. Panduan generik ini mengandungi ringkasan semua keperluan penting dan maklumat berkaitan yang diambil daripada Pelan BCM Bank. Panduan generik ini menjadi rujukan mudah bagi BCM dan menggalakkan kerjasama yang lebih erat bagi pengaturan yang terselaras di seluruh Bank dalam menangani dan menguruskan krisis pada masa akan datang.

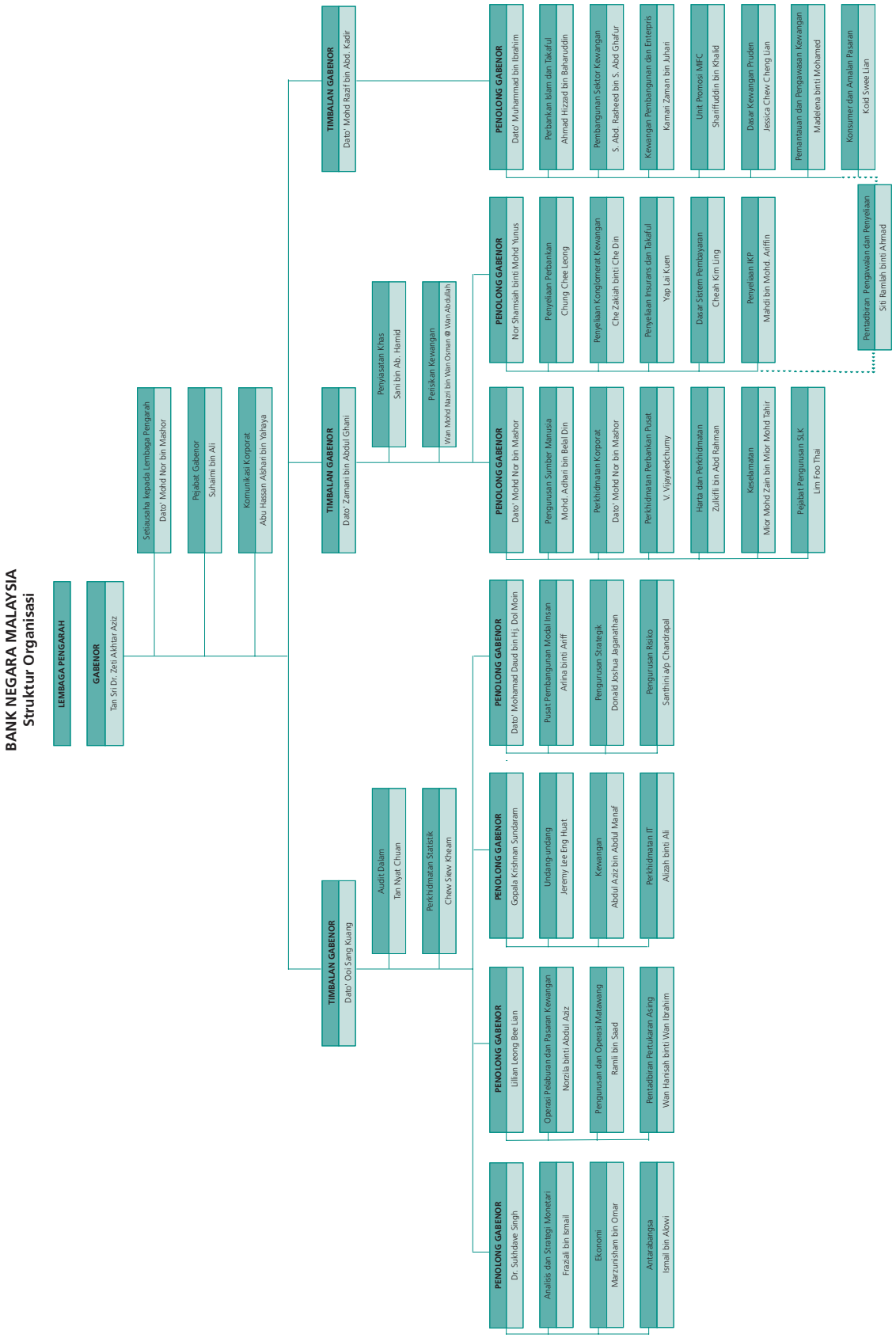
BANK NEGARA MALAYSIA
Struktur Organisasi
LEMBAGA PENGARAH
GABENOR
Tan Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Setiausaha kepada Lembaga Pengarah
Dato' Mohd Nor bin Mashor
Pejabat Gabenor
Suhaimi bin Ali
Komunikasi Korporat
Abu Hassan Akhari bin Yahaya
TIMBALAN GABENOR
Dato' Mohd Razif bin Abd. Kadir
PENOLONG GABENOR
Dato' Muhammad bin Ibrahim
Perbankan Islam dan Takaful
Ahmad Hizzad bin Baharuddin
Pembangunan Sektor Kewangan
S. Abd. Rasheed bin S. Abd Ghafur
Kewangan Pembangunan dan Enterpris
Kamari Zaman bin Juhari
Unit Promosi MIFC
Shariffuddin bin Khalid
Dasar Kewangan Pruden
Jessica Chew Cheng Lian
Pemantauan dan Pengawasan Kewangan
Madelena binti Mohamed
Konsumer dan Amalan Pasaran
Koid Swee Lian
Pentadbiran Pengawalan dan Penyeliaan
Siti Ramlah binti Ahmad
TIMBALAN GABENOR
Dato' Zamani bin Abdul Ghani
Penyiasatan Khas
Sani bin Ab. Hamid
Perisikan Kewangan
Wan Mohd Nazri bin Wan Osman @ Wan Abdullah
PENOLONG GABENOR
Nor Shamsiah binti Mohd Yunus
Penyeliaan Perbankan
Chung Chee Leong
Penyeliaan Konglomerat Kewangan
Che Zakiah binti Che Din
Penyeliaan Insurans dan Takaful
Yap Lai Kuen
Dasar Sistem Pembayaran
Cheah Kim Ling
Penyeliaan IKP
Mahdi bin Mohd. Ariffin
PENOLONG GABENOR
Dato' Mohd Nor bin Mashor
Pengurusan Sumber Manusia
Mohd. Adhari bin Beial Din
Perkhidmatan Korporat
Dato' Mohd Nor bin Mashor
Perkhidmatan Perbankan Pusat
V. Vijayaledchumy
Harta dan Perkhidmatan
Zulkifli bin Abd Rahman
Keselamatan
Mior Mohd Zain bin Mior Mohd Tahir
Pejabat Pengurusan SLK
Lim Foo Thai
TIMBALAN GABENOR
Dato' Ooi Sang Kuang
Audit Dalam
Tan Nyat Chuan
Perkhidmatan Statistik
Chew Siew Kheam
PENOLONG GABENOR
Dato' Mohamad Daud bin Hj. Dol Moin
Pusat Pembangunan Modal Insan
Arlina binti Ariff
Pengurusan Strategik
Donald Joshua Jeganathan
Pengurusan Risiko
Santhini a/p Chandrapal
PENOLONG GABENOR
Gopala Krishnan Sundaram
Undang-undang
Jeremy Lee Eng Huat
Kewangan
Abdul Aziz bin Abdul Manaf
Perkhidmatan IT
Alizah binti Ali
PENOLONG GABENOR
Lillian Leong Bee Lian
Operasi Pelaburan dan Pasaran Kewangan
Norzila binti Abdul Aziz
Pengurusan dan Operasi Matawang
Ramli bin Saad
Pentadbiran Pertukaran Asing
Wan Hanisah binti Wan Ibrahim
PENOLONG GABENOR
Dr. Sukhdave Singh
Analisis dan Strategi Monetari
Frazali bin Ismail
Ekonomi
Marzunisham bin Omar
Antarabangsa
Ismail bin Alowi

Penyata Akaun Tahunan

152 Lembaran Imbangan pada 31 Disember 2008
153 Penyata Pendapatan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008
154 Nota-nota bagi Penyata Kewangan

SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN BANK NEGARA MALAYSIA
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

Saya telah mengaudit penyata kewangan Bank Negara Malaysia bagi tahun berakhir 31 Disember 2008. Pihak pengurusan bertanggungjawab terhadap penyata kewangan ini. Tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap penyata kewangan tersebut.

2. Pengauditan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan untuk mendapat kepastian yang munasabah sama ada penyata kewangan adalah bebas daripada kesilapan atau ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan pendedahan yang mencukupi dalam penyata kewangan. Penilaian juga dibuat terhadap prinsip perakaunan yang digunakan dan penyampaian penyata kewangan secara keseluruhan.

3. Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Bank Negara Malaysia pada 31 Disember 2008 dan hasil operasi untuk tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)
KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA

PUTRAJAYA
10 MAC 2009

PERNYATAAN PENGERUSI DAN SEORANG AHLI LEMBAGA PENGARAH

Kami, Zeti Akhtar Aziz dan Oh Siew Nam, yang merupakan Pengerusi dan salah seorang Ahli Lembaga Pengarah Bank Negara Malaysia, dengan ini menyatakan bahawa pada pendapat Lembaga Pengarah, penyata kewangan ini disediakan untuk menunjukkan gambaran yang benar dan saksama berkenaan kedudukan Bank Negara Malaysia pada 31 Disember 2008 dan hasil operasinya bagi tahun yang berakhir pada tarikh itu.

Bagi pihak Lembaga Pengarah,

ZETI AKHTAR AZIZ
PENGERUSI

6 MAC 2009
KUALA LUMPUR

Bagi pihak Lembaga Pengarah,

OH SIEW NAM
PENGARAH

6 MAC 2009
KUALA LUMPUR

PENGAKUAN OLEH PEGAWAI UTAMA YANG BERTANGGUNGJAWAB TERHADAP PENGURUSAN KEWANGAN BANK NEGARA MALAYSIA

Saya, Abdul Aziz Abdul Manaf, pegawai utama yang bertanggungjawab terhadap pengurusan kewangan Bank Negara Malaysia dengan ikhlasnya mengakui bahawa penyata kewangan, mengikut sebaik-baik pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ia adalah benar dan atas kehendak Akta Akuan Berkanun, 1960.

Sebenarnya dan sesungguhnya diakui)
oleh penama di atas di Kuala Lumpur)
pada 6 Mac 2009.)

Di hadapan saya,

LEE HISHAMMUDDIN ALLEN & GLEDHILL
Level 16, Menara TM Asia Life
189, Jalan Tun Razak
50400 Kuala Lumpur
Tel : 603-2161 2330
Fax : 603-2161 3933

Bank Negara Malaysia

Lembaran Imbangan pada 31 Disember 2008

	Nota	2008 RM	2007 RM
ASET			
Emas dan Pertukaran Asing	3	315,554,271,994	334,338,606,394
Kedudukan Rizab Tabung Kewangan Antarabangsa		1,127,065,750	617,472,897
Milikan Hak Pengeluaran Khas		786,401,257	760,950,672
Kertas Kerajaan Malaysia	4	2,525,239,300	2,468,203,632
Deposit dengan Institusi Kewangan	5	4,507,787,500	62,470,044,391
Pinjaman dan Pendahuluan	6	12,516,545,727	12,288,159,901
Aset-aset Lain	7	7,505,008,921	11,937,972,319
Jumlah Aset		**344,522,320,449**	**424,881,410,206**
LIABILITI DAN MODAL			
Mata Wang dalam Edaran		48,042,855,068	42,192,729,256
Deposit oleh: Institusi Kewangan		184,136,298,017	231,591,665,147
Kerajaan Persekutuan		11,155,942,757	14,274,462,010
Lain-lain	8	373,848,344	2,819,726,945
Kertas Bank Negara		43,710,213,247	69,009,960,464
Peruntukan Hak Pengeluaran Khas	9	742,639,517	726,822,946
Liabiliti-liabiliti Lain	10	24,604,565,308	34,518,924,334
Jumlah Liabiliti		312,766,362,258	395,134,291,102
Modal Dibenar RM200,000,000			
Modal Berbayar	11	100,000,000	100,000,000
Kumpulan Wang Rizab Am	12	11,976,653,686	10,799,678,929
Rizab-rizab Lain	13	19,679,304,505	18,847,440,175
Jumlah Modal		31,755,958,191	29,747,119,104
Jumlah Liabiliti dan Modal		**344,522,320,449**	**424,881,410,206**

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Bank Negara Malaysia

Penyata Pendapatan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

	Nota	2008 RM	2007 RM
Jumlah Pendapatan	14	**8,158,398,385**	**8,489,814,550**
Tolak:			
Perbelanjaan Berulang	15	939,599,724	834,185,691
Perbelanjaan Pembangunan	16	709,518,486	994,993,036
Jumlah Perbelanjaan		**1,649,118,210**	**1,829,178,727**
Untung Bersih		**6,509,280,175**	**6,660,635,823**

Penyata Pengagihan Untung dan Rugi bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

		2008 RM	2007 RM
Untung Bersih		**6,509,280,175**	**6,660,635,823**
Pindahan kepada Rizab-rizab Lain	17	3,832,305,418	3,723,507,115
Pindahan kepada Kumpulan Wang Rizab Am		1,176,974,757	1,437,128,708
Amaun belum bayar kepada Kerajaan Persekutuan		1,500,000,000	1,500,000,000
		6,509,280,175	**6,660,635,823**

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Nota-nota bagi Penyata Kewangan - 31 Disember 2008

1. **Aktiviti Utama Bank**

Peranan dan tanggungjawab utama Bank Negara Malaysia adalah untuk:

(a) mencapai kestabilan monetari;
(b) menggalakkan sistem kewangan yang stabil;
(c) memastikan sistem pembayaran yang efisien;
(d) mengeluarkan mata wang dalam Malaysia; dan
(e) bertindak sebagai jurubank dan penasihat kewangan kepada Kerajaan Persekutuan.

2. **Dasar Perakaunan**

Dasar perakaunan utama yang digunakan dalam penyediaan penyata kewangan ini dihuraikan di bawah. Dasar perakaunan ini digunakan secara konsisten untuk kedua-dua tahun kewangan yang dikemukakan, kecuali dinyatakan sebaliknya.

2.1 **Asas Penyediaan Penyata Kewangan**

(a) Penyata kewangan ini disediakan mengikut Akta Bank Negara Malaysia 1958 (Semakan 1994), dan Standard Pelaporan Kewangan (Financial Reporting Standards, FRS) Malaysia setakat FRS Malaysia ini dianggap sesuai dengan peranan dan tanggungjawab Bank. Berdasarkan tanggungjawabnya sebagai penggubal dan pengendali dasar monetari yang berkesan, Bank berpendapat bahawa penyediaan penyata kewangan ini wajar berbeza dalam beberapa aspek daripada FRS Malaysia.

(b) Penyediaan penyata kewangan yang mematuhi keperluan FRS Malaysia itu menghendaki pihak pengurusan menggunakan anggaran dan andaian tertentu yang memberi kesan kepada jumlah aset dan liabiliti, dan penzahiran aset dan liabiliti luar jangka yang dilaporkan pada tarikh penyata kewangan, dan jumlah pendapatan dan perbelanjaan yang dilaporkan pada tahun kewangan. Walaupun anggaran ini berasaskan pengetahuan terbaik pihak pengurusan tentang peristiwa dan tindakan semasa, hasil sebenar mungkin berbeza daripada anggaran yang dibuat.

2.2 **Asas Pengukuran dan Perakaunan Terakru**

Penyata kewangan disediakan pada asas kos sejarah perakaunan, bersama penilaian semula instrumen kewangan yang dipegang pada nilai saksama menerusi akaun untung rugi dan pada asas terakru.

2.3 **Penukaran Mata Wang Asing**

(a) Penyata kewangan disediakan mengikut nilai Ringgit Malaysia, iaitu mata wang bagi persekitaran ekonomi utama tempat Bank beroperasi.

(b) Aset dan liabiliti dalam mata wang asing telah dinilai semula kepada Ringgit Malaysia mengikut kadar pertukaran semasa pada tarikh lembaran imbangan. Urus niaga mata wang asing pada tahun ini telah ditukar kepada Ringgit Malaysia pada kadar pertukaran semasa mengikut tarikh nilai.

(c) Rizab Antarabangsa yang merangkumi Emas dan Pertukaran Asing, Kedudukan Rizab Tabung Kewangan Antarabangsa dan Milikan Hak Pengeluaran Khas pada 31 Disember 2008 ialah RM317,467.7 juta, iaitu bersamaan dengan USD91,536 juta.

2.4 **Emas, Sekuriti dan Pelaburan**
Emas, sekuriti dan pelaburan dinyatakan terutamanya pada kos dan peruntukan telah dibuat untuk penyusutan nilai pada 31 Disember 2008.

2.5 **Perjanjian Repo dan Repo Berbalik**
Amaun yang dipinjam di bawah perjanjian repo dilaporkan di bawah `Liabiliti-liabiliti Lain´. Amaun yang dipinjamkan di bawah perjanjian repo berbalik dilaporkan di bawah `Aset-aset Lain´. Perbezaan antara amaun diterima dengan amaun dibayar di bawah perjanjian repo dan repo berbalik, masing-masing diiktiraf sebagai perbelanjaan faedah dan pendapatan faedah mengikut asas garis lurus.

2.6 **Untung Bersih**
Untung bersih Bank diagihkan mengikut seksyen 7 Akta Bank Negara Malaysia 1958 dan hanya untung terealisasi diagihkan sebagai dividen.

3. **Emas dan Pertukaran Asing**

	2008 RM	2007 RM
Sekuriti Asing	282,566,246,554	239,672,351,872
Deposit Asing	10,860,543,730	68,159,741,976
Baki di Bank Pusat Asing, Bank for International Settlements (BIS) dan Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF)	3,592,893,233	6,603,359,274
Lain-lain	18,534,588,477	19,903,153,272
	315,554,271,994	334,338,606,394

4. **Kertas Kerajaan Malaysia**

	2008 RM	2007 RM
Sekuriti Kerajaan Malaysia	2,525,239,300	2,468,203,632

5. **Deposit dengan Institusi Kewangan**
Deposit dengan Institusi Kewangan terdiri daripada deposit disimpan oleh Bank dengan institusi kewangan di bawah seksyen 30(1)(nn) dan seksyen 31B Akta Bank Negara Malaysia 1958.

6. **Pinjaman dan Pendahuluan**
Pinjaman dan pendahuluan terdiri terutamanya daripada pendahuluan yang diberikan oleh Bank kepada institusi pelaksana di bawah seksyen 30(1) Akta Bank Negara Malaysia 1958.

7. **Aset-aset Lain**
Aset-aset lain termasuk pelaburan dalam saham dan bon sebanyak RM7,107,102,191 yang diperoleh di bawah seksyen 30(1)(j) dan seksyen 30(1)(oo)(i) Akta Bank Negara Malaysia 1958.

8. **Deposit oleh Lain-lain**
Sebahagian besar daripada deposit ini ialah deposit daripada Badan Berkanun Persekutuan.

9. **Peruntukan Hak Pengeluaran Khas**
Negara-negara anggota IMF diperuntukkan Hak Pengeluaran Khas (Special Drawing Rights, SDR) berasaskan bahagian yuran mereka kepada IMF. Peruntukan ini merupakan suatu liabiliti Bank terhadap IMF yang tidak aktif, dengan aset diterima dalam bentuk SDR daripada IMF. Jumlah bersih peruntukan terkumpul ini ialah sebanyak RM742,639,517, iaitu bersamaan dengan SDR139,048,000.

10. **Liabiliti-liabiliti Lain**
Sebahagian besar liabiliti-liabiliti lain termasuk simpanan oleh institusi kewangan di bawah perjanjian repo.

11. **Modal Berbayar**
Seluruh modal yang dikeluarkan dan dibayar sebanyak RM100 juta dimiliki oleh Kerajaan Malaysia.

12. **Kumpulan Wang Rizab Am**

	2008 RM	2007 RM
Pada 1 Januari	10,799,678,929	9,362,550,221
Pindahan daripada Untung Bersih	1,176,974,757	1,437,128,708
Pada 31 Disember	11,976,653,686	10,799,678,929

13. **Rizab-rizab Lain**
Rizab-rizab lain terdiri daripada Rizab Turun Naik Kadar Pertukaran, Rizab Penilaian Semula dan Rizab Luar Jangka.

14. **Jumlah Pendapatan**
Jumlah pendapatan merangkumi hasil daripada pengurusan rizab asing termasuk faedah dan dividen, pendapatan bukan perbendaharaan dan dinyatakan pada nilai bersih setelah ditolak pelunasan/akresi atas premium/diskaun, dan kos dasar monetari.

15. **Perbelanjaan Berulang**
Perbelanjaan berulang merupakan perbelanjaan yang ditanggung dalam pengurusan dan pentadbiran operasi harian Bank.

16. **Perbelanjaan Pembangunan**
Perbelanjaan pembangunan merupakan perbelanjaan yang ditanggung terutamanya untuk membiayai projek pembangunan dan projek jangka panjang yang dilaksanakan oleh Bank, yang selaras dengan peranan dan tanggungjawab utama Bank.

17. **Pindahan kepada Rizab-rizab Lain**
Pindahan ini dibuat mengikut seksyen 7(2) Akta Bank Negara Malaysia 1958 dan nota 2.6.

18. **Liabiliti Luar Jangka**
Jumlah liabiliti luar jangka pada 31 Disember 2008 ialah RM6,944,979,130. Ini terdiri daripada:
(a) sejumlah RM6,880,487,932 yang merupakan kewajipan Bank untuk membayar sepenuhnya jumlah kuota Malaysia di IMF di bawah Artikel Persetujuan dalam bentuk SDR atau mata wang boleh tukar lain; dan
(b) sejumlah RM64,491,198 yang merupakan bahagian belum dipanggil sebanyak 3,220 unit saham yang dipegang oleh Bank dalam Bank for International Settlements. Jumlah ini adalah berdasarkan nilai nominal (SDR5,000) bahagian belum dipanggil dan kadar SDR pada tarikh lembaran imbangan.

19. **Cukai Pendapatan**
Bank dikecualikan daripada membayar cukai pendapatan dan cukai pendapatan tambahan seperti yang ditetapkan dalam Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No. 7) 1989.

Tambahan

Kandungan

Dasar Pentadbiran Pertukaran Asing MS 1

Statistik Ekonomi dan Kewangan Utama

Akaun Negara

A.1	Keluaran Dalam Negeri Kasar Mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar 2000	MS 16
A.2	Pertumbuhan dalam Pengeluaran Perkilangan (2005=100)	MS 17
A.3	Pengeluaran Komoditi Utama	MS 18
A.4	PNK Mengikut Agregat Permintaan	MS 19
A.5	Jurang Tabungan - Pelaburan	MS 20
A.6	Pasaran Pekerja: Penunjuk Terpilih	MS 21
A.7	Penunjuk Penggunaan Swasta	MS 22
A.8	Penunjuk Pelaburan Swasta	MS 23

Sektor Luar Negeri

A.9	Imbangan Pembayaran	MS 24
A.10	Eksport Kasar	MS 26
A.11	Eksport Komoditi Utama	MS 27
A.12	Pasaran Utama Eksport Perkilangan	MS 28
A.13	Pasaran Eksport Utama Elektronik	MS 29
A.14	Pasaran Eksport Utama Keluaran Elektrik	MS 29
A.15	Pasaran Eksport Utama Kimia dan Keluaran Kimia	MS 30
A.16	Pasaran Eksport Utama Minyak Sawit	MS 31
A.17	Pasaran Eksport Utama Getah	MS 32
A.18	Pasaran Eksport Utama Minyak Mentah	MS 33
A.19	Pasaran Eksport Utama Gas Asli Cecair	MS 33
A.20	Hutang Luar Negeri dan Khidmat Bayaran Hutang	MS 34

Penunjuk Monetari dan Kewangan

A.21	Indeks Harga Pengguna	MS 35
A.22	Indeks Harga Pengeluar	MS 36
A.23	Wang Secara Luas (M3)	MS 37
A.24	Bekalan Wang: Perubahan Tahunan dan Kadar Pertumbuhan	MS 38
A.25	Kadar Faedah %	MS 39
A.26	Pergerakan Ringgit	MS 40
A.27	Institusi Kredit Perumahan	MS 41
A.28	Pinjaman Perumahan Terkumpul	MS 42
A.29	Pinjaman Perumahan yang Diluluskan	MS 42
A.30	Pembiayaan Ekonomi	MS 43

Kewangan Awam

A.31	Kewangan Sektor Awam Disatukan	MS 44

Penunjuk Terpilih Ekonomi Antarabangsa

A.32	Negara-negara Maju Utama: Penunjuk Ekonomi Utama	MS 45
A.33	Asia Timur: Penunjuk Ekonomi Utama	MS 46

Dasar Pentadbiran Pertukaran Asing

Malaysia terus mengekalkan dasar pentadbiran pertukaran asing yang liberal. Peraturan-peraturan pentadbiran pertukaran asing yang masih kekal sebahagian besarnya adalah merupakan langkah berhemat bagi menyokong objektif makroekonomi keseluruhan untuk mengekalkan kestabilan kewangan dan ekonomi.

I. DEFINISI

Bukan pemastautin:
- Cawangan luar negara, subsidiari luar negara, pejabat serantau luar negara, pejabat jualan, pejabat wakil bagi syarikat pemastautin;
- Kedutaan, Konsulat, Suruhanjaya Tinggi, organisasi supranasional atau antarabangsa yang diiktiraf oleh Kerajaan Malaysia; atau
- Warganegara Malaysia yang telah memperoleh taraf pemastautin tetap bagi wilayah di luar Malaysia dan sedang menetap di luar Malaysia.

Pemastautin:
- Warganegara Malaysia (tidak termasuk orang yang telah memperoleh status pemastautin tetap bagi wilayah di luar Malaysia dan sedang menetap di luar negara);
- Bukan warganegara yang telah memperoleh status pemastautin tetap di Malaysia dan tinggal secara tetap di Malaysia; atau
- Entiti, sama ada syarikat yang diperbadankan atau tidak diperbadankan, yang berdaftar atau diluluskan oleh mana-mana pihak berkuasa di Malaysia.

Aset ringgit termasuk:
- Sekuriti dalam denominasi ringgit termasuk bil pertukaran, sekuriti hutang swasta, bon atau nota Cagamas, Sekuriti Kerajaan Malaysia, Bil Perbendaharaan, saham dan waran;
- Derivatif yang diniagakan di Bursa Malaysia dan derivatif di kaunter (OTC) (kecuali derivatif OTC dan produk-produk berstruktur yang setara dengan pemberian pinjaman atau membuat peminjaman dalam ringgit antara pemastautin dengan bukan pemastautin);
- Deposit tetap dan instrumen deposit boleh niaga dalam denominasi ringgit;
- Harta tak alih di Malaysia; dan
- Aset-aset tetap yang lain di Malaysia.

Aset mata wang asing termasuk:
- Pelaburan ekuiti/portfolio di luar negara;
- Pemberian pinjaman kepada bukan pemastautin;
- Deposit dalam mata wang asing di dalam dan di luar negara; dan
- Pelaburan dalam produk mata wang asing yang diluluskan, yang dipasarkan oleh bank tempatan berlesen, Bank Islam Antarabangsa berlesen (BIA berlesen) dan mana-mana pemastautin yang dibenarkan oleh Pengawal Pertukaran Asing (Pengawal).

Pinjaman ringgit domestik merujuk kepada sebarang pendahuluan, pinjaman, kemudahan pembiayaan perdagangan, sewa beli, kemudahan pemfaktoran dengan rekursa, kemudahan pajakan kewangan, jaminan bagi pembayaran barangan, saham keutamaan boleh tebus atau kemudahan yang serupa dalam apa jua nama atau bentuk, yang dalam denominasi ringgit, kecuali:
- Kredit perdagangan yang diberi oleh pembekal bagi semua jenis barangan dan perkhidmatan;
- Kontrak tukaran asing hadapan yang diikat dengan bank tempatan berlesen;
- Jaminan prestasi dan jaminan kewangan;
- Satu pinjaman perumahan persendirian dan satu pinjaman kenderaan yang diperoleh daripada pemastautin;
- Kemudahan kad kredit dan kad caj;

- Kemudahan pajakan operasi;
- Kemudahan pemfaktoran tanpa rekursa; dan
- Pinjaman antara syarikat dalam sesuatu kumpulan korporat di Malaysia.

II. Peraturan Pentadbiran Pertukaran Asing yang Terpakai kepada BUKAN PEMASTAUTIN

PELABURAN LANGSUNG ASING DAN PELABURAN PORTFOLIO OLEH BUKAN PEMASTAUTIN	
Peraturan pentadbiran pertukaran asing menyokong dan memudahkan pelaburan bukan pemastautin di Malaysia	
• Pembelian aset ringgit	• Bebas untuk membeli sebarang aset ringgit termasuk bon/sukuk dalam denominasi ringgit yang diterbitkan oleh bukan pemastautin di Malaysia
• Pemerolehan ringgit bagi pembiayaan aset ringgit	• Ringgit untuk pembiayaan pelaburan tersebut boleh diperoleh daripada: ✓ Akaun Luaran bukan pemastautin[1]; ✓ Penjualan mata wang asing pada asas semerta atau hadapan dengan bank tempatan berlesen[2] atau cawangan-cawangan luar negara yang dilantik oleh bank tempatan berlesen; atau ✓ Peminjaman tempatan
• Peminjaman tempatan	• Bebas untuk meminjam sebarang amaun dalam mata wang asing daripada bank tempatan berlesen dan BIA berlesen • Bebas untuk meminjam sebarang amaun dalam ringgit daripada bank tempatan berlesen, syarikat pemastautin[3] dan individu[4] bagi membiayai aktiviti-aktiviti sektor benar di Malaysia, termasuk pembiayaan pembelian aset ringgit • Bebas untuk meminjam sebarang amaun bagi pembiayaan margin daripada syarikat broker saham pemastautin
• Penjualan pelaburan/ pendapatan daripada pelaburan	• Bebas untuk menghantar balik dana daripada penjualan pelaburan aset ringgit, atau keuntungan/dividen hasil daripada pelaburan dalam aset ringgit • Walau bagaimanapun, penghantaran balik dana mesti dibuat dalam mata wang asing selain mata wang Israel
• Perlindungan nilai	• Bebas untuk melindung nilai terhadap dedahan yang timbul daripada pelaburan dalam aset ringgit yang dibuat pada atau selepas 1 April 2005 dengan bank tempatan berlesen atau cawangan-cawangan luar negara yang dilantik oleh bank tempatan berlesen
PELABURAN DALAM HARTA TAK ALIH OLEH BUKAN PEMASTAUTIN	
• Pembelian harta tak alih	• Bebas untuk membeli bangunan kediaman dan komersial di Malaysia • Pembelian sedemikian hanya perlu mematuhi garis panduan[5] yang dikeluarkan oleh Jawatankuasa Pelaburan Asing (Foreign Investment Committee, FIC). Untuk mendapatkan keterangan lanjut, sila rujuk http://www.epu.jpm.my

[1] Akaun Luaran ialah akaun dalam ringgit yang disenggarakan dengan bank tempatan berlesen oleh atau untuk bukan pemastautin.
[2] Bank tempatan berlesen merujuk kepada bank perdagangan berlesen, bank Islam berlesen dan bank pelaburan berlesen.
[3] Syarikat pemastautin terrmasuk perkongsian terhad dan entiti selain syarikat seperti koperasi dan pertubuhan amal.
[4] Individu pemastautin termasuk milikan tunggal, perkongsian am dan perkongsian dengan rakan kongsi am dan terhad.
[5] (a) Kebenaran daripada FIC tidak diperlukan bagi bukan pemastautin yang membeli bangunan kediaman melebihi RM250,000; dan
(b) Bukan pemastautin di bawah program "Malaysia My Second Home" adalah dikecualikan daripada keperluan mendapat kebenaran.

<table>
<tr><td>• Peminjaman tempatan</td><td>• Bebas untuk meminjam sebarang amaun bagi membiayai atau membiayai semula pembelian bangunan kediaman dan komersial di Malaysia, kecuali untuk pembelian tanah sahaja</td></tr>
<tr><td colspan="2">PEMBERIAN PINJAMAN DALAM RINGGIT DAN DALAM MATA WANG ASING OLEH BUKAN PEMASTAUTIN KEPADA PEMASTAUTIN</td></tr>
<tr><td>• Pemberian pinjaman dalam ringgit</td><td></td></tr>
<tr><td>✓ Oleh syarikat induk bukan bank bukan pemastautin[6]</td><td>• Bebas untuk memberikan pinjaman sebarang amaun dalam ringgit kepada anak syarikat pemastautin untuk membiayai aktiviti-aktiviti sektor benar di Malaysia</td></tr>
<tr><td>✓ Oleh syarikat bukan bank bukan pemastautin atau individu bukan pemastautin lain</td><td>• Bebas untuk memberikan pinjaman sehingga RM1 juta secara agregat kepada syarikat pemastautin dan individu untuk kegunaan di Malaysia</td></tr>
<tr><td>• Pemberian pinjaman dalam mata wang asing</td><td></td></tr>
<tr><td>✓ Oleh syarikat induk bukan bank bukan pemastautin</td><td>• Bebas untuk memberikan pinjaman sebarang amaun dalam mata wang asing kepada anak syarikat pemastautin di Malaysia
• Bebas untuk memberikan pinjaman dalam mata wang asing kepada pemastautin dengan syarat jumlah keseluruhan peminjaman mata wang asing pemastautin itu tidak melebihi had berikut:</td></tr>
<tr><td>✓ Oleh syarikat bukan bank bukan pemastautin atau individu bukan pemastautin lain</td><td>
<table>
<tr><td>✓ Individu pemastautin</td><td>Bersamaan RM10 juta secara agregat</td></tr>
<tr><td>✓ Syarikat pemastautin</td><td>Bersamaan RM100 juta secara agregat berdasarkan kumpulan korporat</td></tr>
</table>
• Tanggungjawab untuk memperoleh kebenaran daripada Pengawal bagi peminjaman melebihi had adalah pada peminjam pemastautin</td></tr>
<tr><td colspan="2">PEMINJAMAN OLEH BUKAN PEMASTAUTIN DARIPADA PEMASTAUTIN</td></tr>
<tr><td>• Peminjaman mata wang asing daripada bank tempatan berlesen dan BIA berlesen</td><td>• Bebas untuk meminjam sebarang amaun mata wang asing daripada bank tempatan berlesen dan BIA berlesen</td></tr>
<tr><td>• Peminjaman mata wang asing daripada syarikat bukan bank pemastautin atau individu pemastautin</td><td>• Bebas untuk memperoleh peminjaman mata wang asing daripada syarikat bukan bank pemastautin dan individu pemastautin seperti yang berikut:
<table>
<tr><th>Pemberi pinjaman pemastautin</th><th>Jumlah</th></tr>
<tr><td>Pemastautin yang tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik</td><td>Tiada had</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

[6] Syarikat induk bukan bank bukan pemastautin merujuk kepada:
(a) syarikat bukan pemastautin yang mempunyai pegangan saham melebihi 50% dalam syarikat pemastautin; atau
(b) syarikat induk akhir bukan pemastautin bagi syarikat pemastautin tersebut, yang bukan bank, syarikat pemegangan pelaburan yang dimiliki oleh bank atau syarikat broker saham.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><th>Pemberi pinjaman pemastautin</th><th>Jumlah</th></tr>
<tr><td>Pemastautin yang mempunyai atau tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik, menggunakan dana mata wang asing milik sendiri yang disenggarakan di Malaysia atau di luar negara</td><td>Tiada had</td></tr>
<tr><td>Pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik*

✓ Individu pemastautin

✓ Syarikat pemastautin</td><td>Melalui penukaran ringgit sehingga:
✓ RM1 juta secara agregat setiap tahun kalendar

✓ RM50 juta secara agregat setiap tahun kalendar berdasarkan kumpulan korporat</td></tr>
</table>
* Dengan syarat jumlah pelaburan pemberi pinjaman pemastautin dalam aset mata wang asing, termasuk pemberian pinjaman dalam mata wang asing tidak melebihi had.
</td>
</tr>
<tr>
<td>• Peminjaman dalam ringgit daripada bank tempatan berlesen, syarikat bukan bank pemastautin dan individu pemastautin</td>
<td>• Bebas untuk memperoleh peminjaman dalam ringgit daripada bank tempatan berlesen, syarikat bukan bank pemastautin dan individu pemastautin seperti yang berikut:
✓Oleh bukan pemastautin (selain syarikat broker saham dan bank) daripada bank tempatan berlesen, syarikat bukan bank pemastautin dan individu pemastautin bagi:
- membiayai aktiviti-aktiviti sektor benar di Malaysia
- membiayai atau membiayai semula pembelian bangunan kediaman dan komersial di Malaysia
✓Oleh syarikat broker saham dan bank bukan pemastautin daripada bank tempatan berlesen untuk penyelesaian saham ringgit di Bursa Malaysia dan RENTAS yang berpunca daripada kelewatan yang tidak disengajakan dalam penerimaan dana
✓Oleh bukan pemastautin (selain syarikat broker saham dan bank) daripada bank tempatan berlesen dan syarikat broker saham pemastautin bagi kemudahan pembiayaan margin
✓Oleh individu bukan pemastautin daripada syarikat insurans pemastautin sehingga jumlah nilai serahan tunai polisi insurans yang dibeli oleh bukan pemastautin</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">TERBITAN BON/SUKUK DALAM DENOMINASI RINGGIT DAN MATA WANG ASING DI MALAYSIA OLEH BUKAN PEMASTAUTIN</td>
</tr>
<tr>
<td>• Terbitan bon/sukuk dalam denominasi ringgit atau mata wang asing</td>
<td>• Bank Pembangunan Pelbagai Hala, Institusi Kewangan Pelbagai Hala, kerajaan asing, agensi kuasi-kerajaan asing dan syarikat multinasional asing boleh menerbitkan bon/sukuk dalam denominasi ringgit atau mata wang asing di Malaysia</td>
</tr>
</table>

• Penggunaan perolehan bon/sukuk	• Perolehan bon/sukuk dibenarkan untuk digunakan di dalam dan luar negeri • Perolehan bon/sukuk dalam denominasi ringgit untuk kegunaan di luar negeri perlu ditukar kepada mata wang asing dengan bank tempatan berlesen
• Perlindungan nilai	• Penerbit adalah bebas untuk melindung nilai terhadap dedahan kadar pertukaran dan kadar faedah/keuntungan yang berpunca daripada terbitan bon/sukuk dalam denominasi ringgit dan juga faedah/ keuntungan yang berikutnya serta pembayaran kupon dengan bank tempatan berlesen • Pelabur bukan pemastautin bagi bon/sukuk adalah bebas untuk melindung nilai dedahan kadar pertukaran dan kadar faedah/ keuntungan dengan bank tempatan berlesen
• Garis panduan untuk terbitan	• Butir-butir khusus tentang garis panduan dan insentif untuk terbitan bon/sukuk dalam denominasi ringgit dan mata wang asing di Malaysia boleh diperoleh daripada mana-mana laman web yang berikut: ✓ http://www.mifc.com ✓ http://www.bnm.gov.my/fxadmin ✓ http://www.sc.com.my
PERLINDUNGAN NILAI OLEH BUKAN PEMASTAUTIN	
• Perlindungan nilai aset ringgit	• Bebas melindung nilai dengan bank tempatan berlesen dedahan kadar pertukaran dan kadar faedah yang berpunca daripada pelaburan dalam aset ringgit yang dibeli pada atau selepas 1 April 2005, dan juga pelaburan dalam bon/sukuk dalam denominasi ringgit yang diterbitkan di Malaysia oleh bukan pemastautin
PEMBUKAAN AKAUN RINGGIT DAN MATA WANG ASING DI MALAYSIA OLEH BUKAN PEMASTAUTIN	
• Pembukaan akaun dalam ringgit dan mata wang asing	• Bebas untuk membuka: ✓Akaun ringgit dengan bank tempatan berlesen; dan ✓Akaun mata wang asing dengan bank tempatan berlesen dan BIA berlesen • Akaun ringgit yang disenggarakan oleh bukan pemastautin dengan bank tempatan berlesen di Malaysia disebut sebagai `Akaun Luaran´
• Penghantaran balik/ penggunaan dana dalam akaun ringgit atau mata wang asing	• **Akaun Luaran** ✓Bebas untuk membuat penukaran dengan bank tempatan berlesen untuk penghantaran balik ke luar negara ✓Bebas untuk membayar pemastautin untuk sebarang tujuan, melainkan yang berikut: ➢ Pembayaran untuk pengimportan barangan dan perkhidmatan; ➢ Pemberian pinjaman dalam ringgit kepada pemastautin selain yang dibenarkan oleh Pengawal; dan ➢ Pembayaran bagi pihak ketiga ✓Bebas untuk membayar kepada Akaun Luaran bukan pemastautin bagi penyelesaian pembelian aset ringgit • **Akaun mata wang asing** ✓Bebas untuk menghantar balik ✓Bebas untuk membayar pemastautin untuk sebarang tujuan termasuk penyelesaian pembelian barangan dan perkhidmatan

IMPORT DAN EKSPORT RINGGIT DAN MATA WANG ASING KERTAS OLEH PENGEMBARA BUKAN PEMASTAUTIN	
• Import dan eksport wang kertas ringgit	• Dibenarkan untuk mengimport atau mengeksport wang kertas ringgit sehingga RM1,000
• Import wang kertas mata wang asing dan cek kembara	• Tiada had
• Eksport wang kertas mata wang asing dan cek kembara	• Sehingga bersamaan dengan amaun yang dibawa masuk ke Malaysia atau USD10,000, bergantung pada mana yang lebih tinggi
• Pengisytiharan import dan eksport mata wang asing	• Perlu mengisytiharkan kepada pegawai Imigresen jika amaun keseluruhan wang kertas mata wang asing dan cek kembara melebihi USD10,000, pada masa ketibaan atau berlepas dari Malaysia
• Import dan eksport ringgit dan mata wang asing yang melebihi had yang dibenarkan	• Permohonan boleh dibuat secara dalam talian dengan menggunakan Borang 13 yang boleh didapati di http://www.bnm.gov.my/fxadmin, atau dikemukakan melalui permohonan bertulis kepada Jabatan Pentadbiran Pertukaran Asing, Bank Negara Malaysia • Kebenaran akan diberikan dalam masa satu hari dari tarikh penerimaan permohonan yang lengkap

III. Peraturan Pentadbiran Pertukaran Asing yang Terpakai kepada PEMASTAUTIN

PELABURAN DALAM ASET MATA WANG ASING OLEH PEMASTAUTIN	
Had-had semasa bagi pelaburan dalam aset mata wang asing hanya terpakai kepada pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik dan menukar ringgit kepada mata wang asing untuk melabur dalam aset mata wang asing	
• Pelaburan dalam aset mata wang asing	• Tiada had bagi pemastautin yang tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik • Pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik adalah dibenarkan untuk melabur seperti yang berikut:

✓ Individu pemastautin[7]	• Tiada had sekiranya dibiayai oleh dana mata wang asing milik sendiri yang disimpan di dalam atau luar negara; • Sehingga jumlah penuh peminjaman mata wang asing yang diluluskan; dan • Jumlah agregat sehingga bersamaan RM1 juta setiap tahun kalendar, sekiranya daripada pertukaran ringgit

[7] Individu pemastautin termasuk milikan tunggal, perkongsian am dan perkongsian dengan rakan kongsi am dan terhad.

	✓ Syarikat pemastautin[8]	• Tiada had jika dibiayai dengan dana mata wang asing milik sendiri yang disimpan di dalam atau di luar negara; • Tiada had jika dibiayai oleh dana yang diperoleh daripada penyenaraian saham melalui tawaran awam awal: - Di Papan Utama Bursa Malaysia; atau - Pasaran saham asing • Jumlah agregat sehingga bersamaan RM50 juta setiap tahun kalendar berdasarkan kumpulan korporat sekiranya daripada pertukaran ringgit; dan • Sehingga jumlah penuh peminjaman mata wang asing yang diluluskan
• Pelaburan dalam aset mata wang asing oleh pelabur institusi pemastautin ✓ Syarikat pengurusan amanah saham ✓ Syarikat pengurusan dana ✓ Penanggung insurans dan pengendali takaful	• Syarikat pengurusan amanah saham: ✓ Pelaburan daripada dana Islam ➢ Tiada had ✓ Pelaburan daripada dana konvensional **Dana mata wang asing** ➢ 100% daripada nilai aset bersih (net asset value, NAV) **Dana ringgit** ➢ 100% daripada nilai NAV yang dilanggan oleh bukan pemastautin dan pemastautin yang tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik; dan ➢ 50% daripada NAV yang dilanggan oleh pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik • Syarikat pengurusan dana: ✓ Dana dimandatkan untuk dilaburkan dalam aset berlandaskan syariah ➢ Tiada had ✓ Dana dimandatkan untuk dilaburkan dalam aset bukan berlandaskan syariah **Dana mata wang asing** ➢ Tiada had **Dana ringgit** ➢ 100% jumlah dana diuruskan bagi bukan pemastautin dan pemastautin yang tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik; dan ➢ 50% daripada jumlah dana diuruskan bagi pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik	

[8] Syarikat pemastautin termasuk perkongsian terhad dan entiti selain syarikat seperti koperasi dan pertubuhan amal.

	• Penanggung insurans dan pengendali takaful, termasuk unit perniagaan mata wang antarabangsa pengendali takaful dan pengendali takaful antarabangsa: **Dana mata wang asing** ➢ 100% daripada NAV dana berkaitan pelaburan dalam mata wang asing dipasarkan kepada pemastautin dan bukan pemastautin **Dana ringgit** ➢ 100% daripada NAV dana berkaitan pelaburan yang dipasarkan kepada bukan pemastautin dan pemastautin yang tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik; dan ➢ 50% daripada NAV dana berkaitan pelaburan yang dipasarkan kepada pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik; ➢ 10% daripada margin kesolvenan bagi penanggung insurans; dan ➢ 5% daripada jumlah aset bagi pengendali takaful
• Pembayaran bagi pembelian aset mata wang asing	• Aset mata wang asing di luar negeri ✓ Pembayaran hendaklah dibuat dalam mata wang asing selain mata wang Israel ✓ Mata wang asing boleh diperoleh daripada penukaran ringgit dengan bank-bank tempatan berlesen[9] atau dana mata wang asing milik sendiri • Aset mata wang asing tempatan yang ditawarkan oleh bank-bank tempatan berlesen, BIA berlesen atau entiti[10] yang diluluskan oleh Pengawal: ✓ Pembayaran boleh dibuat dalam mata wang asing atau ringgit
• Penjualan pelaburan/ pendapatan daripada pelaburan dalam aset mata wang asing	• Bebas untuk menghantar balik dan menukar hasil jualan pelaburan atau pendapatan daripada pelaburan dalam aset mata wang asing kepada ringgit • Bebas untuk menyimpan pendapatan tersebut dalam akaun mata wang asing
• Perlindungan nilai	• Bebas untuk melindung nilai dengan bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen bagi pelaburan dalam aset mata wang asing berdasarkan komitmen yang sah • Perlindungan nilai melibatkan ringgit hanya boleh dibuat dengan bank tempatan berlesen
PEMINJAMAN DALAM MATA WANG ASING DAN RINGGIT OLEH PEMASTAUTIN	
• Peminjaman mata wang asing oleh:	
✓ Individu pemastautin	• Bebas untuk meminjam dalam mata wang asing sehingga jumlah bersamaan RM10 juta secara agregat daripada: ✓ Bank-bank tempatan berlesen; ✓ BIA berlesen; dan ✓ Bukan pemastautin • Pembiayaan perdagangan melibatkan eksport hanya boleh diperoleh daripada bank tempatan berlesen • Dibenarkan untuk membiayai semula baki peminjaman mata wang asing yang telah diluluskan (pembayaran pokok dan faedah)

[9] Bank tempatan berlesen merujuk kepada bank perdagangan berlesen, bank Islam berlesen dan bank pelaburan berlesen.
[10] Contoh: (a) Syarikat amanah saham yang menawarkan dana amanah saham dalam mata wang asing.
(b) Bursa Malaysia bagi dagangan produk derivatif dalam mata wang asing seperti niaga hadapan minyak sawit mentah.

✓ Syarikat pemastautin	• Bebas untuk meminjam sebarang amaun dalam mata wang asing daripada: ✓ Syarikat induk bukan bank bukan pemastautin[11]; ✓ Syarikat pemastautin yang lain dalam kumpulan korporat yang sama di Malaysia[12]; ✓ Bank-bank tempatan berlesen; dan ✓ BIA berlesen • Bebas untuk meminjam dalam mata wang asing sehingga jumlah bersamaan RM100 juta secara agregat berdasarkan kumpulan korporat: ✓ Daripada bukan pemastautin lain (selain syarikat induk bukan bank bukan pemastautin); dan ✓ Melalui terbitan bon mata wang asing di dalam dan di luar negara. • Bebas untuk meminjam sebarang amaun dalam mata wang asing kredit pembekal untuk barangan modal daripada pembekal-pembekal bukan pemastautin • Dibenarkan untuk membiayai semula baki pinjaman dalam mata wang asing yang telah diluluskan (pembayaran pokok dan faedah)
• Pendapatan daripada penyenaraian di luar negara	• Bebas untuk meminjam daripada syarikat pemastautin lain dalam kumpulan korporat yang sama di Malaysia, pendapatan mata wang asing yang diperoleh daripada penyenaraian di pasaran saham luar negara
• Kemudahan pembiayaan perdagangan dalam mata wang asing	• Bebas untuk memperoleh kemudahan pembiayaan perdagangan dalam mata wang asing daripada bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen • Dibenarkan untuk memperoleh kemudahan pembiayaan perdagangan dalam mata wang asing dari luar negara sehingga bersamaan RM5 juta secara agregat. Kemudahan pembiayaan perdagangan ialah sebahagian daripada had RM100 juta bagi peminjaman dalam mata wang asing daripada bukan pemastautin • Kemudahan pembiayaan perdagangan bagi eksport barangan hendaklah diperoleh daripada bank-bank tempatan berlesen sahaja
• Pembayaran balik dan pembayaran awal	• Bebas untuk membuat pembayaran balik dan pembayaran awal peminjaman mata wang asing yang diluluskan
• Perlindungan nilai	• Bebas untuk melindung nilai pengeluaran dan pembayaran balik peminjaman mata wang asing dengan bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen • Perlindungan nilai melibatkan ringgit hanya boleh dibuat dengan bank tempatan berlesen

[11] Syarikat induk bukan bank bukan pemastautin merujuk kepada:
(a) syarikat bukan pemastautin yang mempunyai pegangan saham melebihi 50% dalam syarikat pemastautin; atau
(b) syarikat induk akhir bukan pemastautin bagi syarikat pemastautin tersebut, yang bukan bank, syarikat pegangan pelaburan yang dimiliki oleh bank atau syarikat broker saham.

[12] Kumpulan korporat merujuk kepada kumpulan syarikat di Malaysia yang mempunyai hubungan induk dan anak syarikat.

• Peminjaman dalam ringgit daripada bukan pemastautin	
✓ Individu pemastautin	• Bebas untuk meminjam sehingga RM1 juta secara agregat daripada syarikat bukan bank bukan pemastautin atau individu bukan pemastautin untuk kegunaan di Malaysia
✓ Syarikat pemastautin	• Bebas untuk meminjam sebarang amaun dalam ringgit daripada syarikat induk bukan bank bukan pemastautin bagi membiayai aktiviti-aktiviti sektor benar di Malaysia • Bebas untuk meminjam sehingga RM1 juta secara agregat daripada syarikat bukan bank bukan pemastautin atau individu bukan pemastautin lain untuk kegunaan di Malaysia
PEMBERIAN PINJAMAN DALAM RINGGIT OLEH PEMASTAUTIN	
• Pemberian pinjaman dalam ringgit oleh:	
✓ Syarikat bukan bank pemastautin dan individu pemastautin	• Bebas untuk memberikan pinjaman sebarang amaun dalam ringgit kepada syarikat bukan bank bukan pemastautin dan individu bukan pemastautin untuk: ✓ Membiayai aktiviti-aktiviti dalam sektor benar di Malaysia; dan ✓ Membiayai atau membiayai semula pembelian bangunan kediaman dan komersial di Malaysia
✓ Bank tempatan berlesen	• Bebas untuk memberikan pinjaman sebarang amaun dalam ringgit kepada: ✓ syarikat bukan bank bukan pemastautin dan individu bukan pemastautin (selain syarikat broker saham dan bank): ➢ Untuk membiayai aktiviti-aktiviti dalam sektor benar di Malaysia; ➢ Bagi pembiayaan margin; dan ➢ Untuk membiayai atau membiayai semula pembelian bangunan kediaman dan komersial di Malaysia ✓ Syarikat broker saham dan bank bukan pemastautin bagi penyelesaian sekuriti dalam ringgit di Bursa Malaysia dan RENTAS yang berpunca daripada kelewatan yang tidak disengajakan dalam penerimaan dana
✓ Syarikat broker saham pemastautin	• Bebas untuk memberikan pembiayaan margin sebarang amaun dalam ringgit kepada syarikat bukan bank bukan pemastautin dan individu bukan pemastautin bagi pembelian saham yang disenaraikan di Bursa Malaysia
✓ Penanggung insurans pemastautin	• Bebas untuk memberikan pinjaman dalam ringgit kepada individu bukan pemastautin sehingga jumlah nilai serahan tunai polisi insurans yang dibeli oleh bukan pemastautin

TERBITAN SEKURITI DALAM DENOMINASI RINGGIT DAN MATA WANG ASING OLEH PEMASTAUTIN	
• Terbitan sekuriti kepada bukan pemastautin	• Bebas untuk menerbitkan sekuriti-sekuriti dalam ringgit yang berdaftar di Malaysia kepada bukan pemastautin seperti yang berikut: ✓ Saham biasa, termasuk bonus dan terbitan hak; ✓ Saham keutamaan tidak boleh tebus; dan ✓ Sekuriti hutang swasta • Kebenaran hendaklah terlebih dahulu diperoleh bagi terbitan sekuriti kepada bukan pemastautin selain yang tersebut di atas
• Terbitan bon/sukuk:	
✓ Bon/sukuk dalam denominasi ringgit	• Bebas untuk menerbitkannya di Malaysia
✓ Bon/sukuk dalam denominasi mata wang asing	• Dibenarkan asalkan jumlah peminjaman mata wang asing, termasuk bon/sukuk tidak melebihi bersamaan RM100 juta
• Penggunaan perolehan bon/sukuk:	
✓ Bon/sukuk dalam denominasi ringgit	• Bebas digunakan di dalam negeri • Bebas digunakan untuk pelaburan dalam aset mata wang asing dengan syarat jumlah pelaburan penerbit tidak melebihi jumlah agregat bersamaan RM50 juta setiap tahun kalendar
✓ Bon/sukuk dalam denominasi mata wang asing	• Bebas digunakan di dalam dan di luar negara
• Garis panduan untuk terbitan	• Garis panduan terbitan boleh diperoleh di: ✓ http://www.mifc.com ✓ http://www.bnm.gov/fxadmin ✓ http://www.sc.com.my
EKSPORT DAN IMPORT BARANGAN DAN PERKHIDMATAN OLEH PEMASTAUTIN	
• Mata wang bagi pembayaran import dan eksport	• Pembayaran hendaklah dibuat dalam mata wang asing selain mata wang Israel
• Membawa balik pendapatan eksport	• Mesti dibawa balik sepenuhnya ke Malaysia seperti yang dinyatakan dalam kontrak jualan dan tidak melebihi enam bulan daripada tarikh eksport • Kebenaran perlu diperoleh terlebih dahulu sekiranya pemastautin: ✓ Mengofset pendapatan eksport dengan bayaran-bayaran lain kepada bukan pemastautin; atau ✓ Menerima pendapatan eksport yang melebihi enam bulan dari tarikh eksport

• Penyimpanan pendapatan eksport	• Bebas untuk disimpan dalam akaun mata wang asing dan akaun ringgit dengan bank-bank tempatan berlesen • Kebenaran perlu diperoleh terlebih dahulu untuk menyimpan pendapatan eksport dalam akaun mata wang asing yang disenggarakan dengan BIA berlesen atau bank di luar negara
• Perlindungan nilai	• Bebas untuk melindung nilai dengan bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen bagi pembayaran atau penerimaan untuk import atau eksport barangan dan perkhidmatan berdasarkan: ✓ Komitmen yang sah; atau ✓ Anggaran, sehingga had jumlah yang sebenar dibayar atau diterima dalam tempoh 12 bulan sebelumnya • Perlindungan nilai melibatkan ringgit hanya boleh dibuat dengan bank tempatan berlesen
PEMBUKAAN AKAUN MATA WANG ASING OLEH PEMASTAUTIN	
• Pembukaan akaun mata wang asing	• Bebas untuk membuka akaun mata wang asing dengan bank tempatan berlesen, BIA berlesen, bank berlesen di luar pesisir Labuan dan bank di luar negara
• Sumber dana	• Akaun tersebut boleh dikreditkan dengan dana mata wang asing yang diperoleh: ✓ Daripada pertukaran ringgit dengan bank tempatan berlesen: ➢ Tiada had bagi pemastautin yang tidak mempunyai peminjaman ringgit domestik; ➢ Bagi pemastautin yang mempunyai peminjaman ringgit domestik, sehingga had yang dibenarkan bagi pelaburan dalam aset mata wang asing. Tambahan had diberikan bagi pendidikan dan pekerjaan di luar negara seperti yang berikut: - Sehingga USD150,000 dengan bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen; - Sehingga USD150,000 dengan bank berlesen di luar pesisir di Labuan; dan - Sehingga USD50,000 dengan bank-bank luar negara ✓ Daripada pemastautin lain bagi tujuan yang dibenarkan; dan ✓ Daripada bukan pemastautin. Pendapatan eksport boleh disimpan dengan bank-bank tempatan berlesen sahaja
• Pembukaan akaun mata wang asing bersama	• Individu pemastautin adalah bebas untuk membuka akaun mata wang asing bersama dengan individu pemastautin lain bagi sebarang tujuan • Walau bagaimanapun, syarikat pemastautin dikehendaki mendapatkan kebenaran terlebih dahulu untuk membuka akaun mata wang asing bersama
PEMBAYARAN ANTARA PEMASTAUTIN	
• Pembayaran dalam ringgit	• Tiada sekatan
• Pembayaran dalam mata wang asing	• Syarikat pemastautin yang mempunyai pendapatan eksport adalah bebas untuk membayar syarikat pemastautin lain dalam mata wang asing bagi menjelaskan pembayaran barangan dan perkhidmatan

PERLINDUNGAN NILAI OLEH PEMASTAUTIN	
• Perlindungan nilai bagi transaksi akaun semasa	• Bebas untuk melindung nilai dengan bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen untuk pembayaran dan penerimaan import dan eksport barangan dan perkhidmatan berdasarkan: ✓ Komitmen yang sah; atau ✓ Anggaran, dengan syarat jumlah yang dilindung tidak melebihi jumlah keseluruhan yang dibayar atau diterima dalam tempoh 12 bulan sebelumnya • Perlindungan nilai melibatkan ringgit hanya boleh dibuat dengan bank tempatan berlesen
• Perlindungan nilai bagi transaksi akaun modal	• Bebas untuk melindung nilai dengan bank-bank tempatan berlesen dan BIA berlesen berasaskan penerimaan atau keluaran modal yang sah • Pemastautin juga dibenarkan untuk melindung nilai pegangan semasa aset mata wang asing mereka • Perlindungan nilai melibatkan ringgit hanya boleh dibuat dengan bank tempatan berlesen
IMPORT DAN EKSPORT RINGGIT DAN MATA WANG ASING KERTAS OLEH PENGEMBARA PEMASTAUTIN	
• Import dan eksport wang kertas ringgit	• Dibenarkan mengimport atau mengeksport wang kertas ringgit sehingga RM1,000
• Import wang kertas mata wang asing dan cek kembara	• Tiada had
• Eksport wang kertas mata wang asing dan cek kembara	• Dibenarkan mengeksport wang kertas mata wang asing dan cek kembara sehingga bersamaan USD10,000
• Import dan eksport ringgit dan mata wang asing melebihi had-had yang dibenarkan	• Permohonan boleh dibuat secara dalam talian, dengan menggunakan Borang 13 yang boleh didapati di http://www.bnm.gov.my/fxadmin atau dengan mengemukakan permohonan bertulis kepada Jabatan Pentadbiran Pertukaran Asing , Bank Negara Malaysia • Kebenaran akan diberikan dalam tempoh satu hari dari tarikh penerimaan permohonan yang lengkap
SYARIKAT PEMASTAUTIN YANG DIANUGERAHI STATUS KHAS	
• Syarikat Koridor Raya Multimedia	• Syarikat yang berstatus Koridor Raya Multimedia dikecualikan daripada keperluan pentadbiran pertukaran asing bagi urus niaga yang dilakukan untuk akaun sendiri
• Ibu pejabat Operasi yang Diluluskan (OHQ)	• Bebas untuk melabur dalam aset mata wang asing yang dibiayai dengan dana mata wang asing milik sendiri atau peminjaman • Bebas untuk memperoleh sebarang amaun kemudahan kredit mata wang asing daripada bank tempatan berlesen, BIA berlesen dan mana-mana bukan pemastautin, dengan syarat OHQ tersebut tidak meminjamkan dana itu kepada, atau memperoleh dana itu bagi pihak, mana-mana pemastautin

	• Bebas menggunakan sebarang amaun dana yang diperoleh daripada penyenaraian saham melalui tawaran awam awal di Papan Utama Bursa Malaysia bagi pelaburan dalam aset mata wang asing • Bebas untuk memberikan pinjaman dalam mata wang asing daripada pendapatan yang diperoleh daripada penyenaraian saham dalam pasaran saham asing kepada syarikat pemastautin lain dalam kumpulan korporat yang sama di Malaysia
• Pusat Pengagihan Serantau dan Pusat Pemerolehan Antarabangsa	• Pusat Pengagihan Serantau dan Pusat Pemerolehan Antarabangsa tertakluk kepada peraturan yang dikenakan kepada syarikat pemastautin

Statistik Ekonomi dan Kewangan Utama

Jadual A.1
Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar Tahun 2000

	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2009*r*
	RM juta					
Pertanian	34,929	35,835	37,769	38,593	40,073	39,260
Perlombongan dan kuari	42,627	42,472	41,315	42,663	42,337	42,176
Perkilangan	131,127	137,940	147,672	152,262	154,195	141,934
Pembinaan	14,903	14,685	14,604	15,279	15,604	16,071
Perkhidmatan	214,528	230,043	246,895	270,761	290,588	303,695
Tolak: FISIM[1] yang tidak diagihkan	17,705	17,742	18,351	19,727	20,786	20,853
Campur: Duti import	6,099	6,017	5,287	5,521	6,793	6,576
KDNK pada harga pembeli[2]	**426,508**	**449,250**	**475,192**	**505,353**	**528,804**	**528,860**
	Perubahan tahunan (%)					
Pertanian	4.7	2.6	5.4	2.2	3.8	-2.0
Perlombongan dan kuari	4.1	-0.4	-2.7	3.3	-0.8	-0.4
Perkilangan	9.6	5.2	7.1	3.1	1.3	-8.0
Pembinaan	-0.9	-1.5	-0.5	4.6	2.1	3.0
Perkhidmatan	6.4	7.2	7.3	9.7	7.3	4.5
Tolak: FISIM[1] yang tidak diagihkan	0.3	0.2	3.4	7.5	5.4	0.3
Campur: Duti import	-5.5	-1.3	-12.1	4.4	23.0	-3.2
KDNK pada harga pembeli[2]	**6.8**	**5.3**	**5.8**	**6.3**	**4.6**	**-1.0 ~ 1.0**

[1] Perkhidmatan pengantaraan kewangan yang diukur secara tidak langsung
[2] Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.2
Pertumbuhan dalam Pengeluaran Perkilangan (2005=100)

	2005	2006	2007	2008	2006	2007	2008
	Indeks				Perubahan tahunan (%)		
Industri berorientasikan eksport	**100.0**	**110.0**	**111.1**	**109.8**	**10.0**	**1.0**	**-1.2**
Kumpulan elektronik dan barangan elektrik	**100.0**	**113.5**	**111.8**	**107.9**	**13.5**	**-1.5**	**-3.5**
Elektronik	*100.0*	*116.4*	*119.9*	*113.4*	*16.4*	*3.0*	*-5.4*
Barangan elektrik	*100.0*	*107.9*	*96.2*	*97.2*	*7.9*	*-10.8*	*1.1*
Kumpulan barangan induk	**100.0**	**107.7**	**110.6**	**111.1**	**7.7**	**2.7**	**0.4**
Bahan kimia dan keluaran kimia	100.0	107.6	111.4	107.6	7.6	3.6	-3.5
Keluaran petroleum	100.0	108.2	110.8	117.4	8.2	2.5	5.9
Tekstil, pakaian dan kasut	100.0	102.2	100.3	100.3	2.2	-1.9	0.0
Kayu dan keluaran kayu	100.0	97.1	94.3	89.7	-2.9	-2.8	-4.9
Keluaran getah	100.0	112.7	122.5	128.2	12.7	8.6	4.7
Pemprosesan di luar estet	100.0	115.4	105.1	115.0	15.4	-8.9	9.4
Keluaran kertas	100.0	112.4	140.8	120.6	12.4	25.3	-14.4
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	**100.0**	**104.5**	**112.5**	**121.5**	**4.5**	**7.6**	**8.0**
Kumpulan barangan berkaitan pembinaan	**100.0**	**110.5**	**121.6**	**126.9**	**10.5**	**10.0**	**4.3**
Barangan berkaitan pembinaan	100.0	104.4	113.2	116.9	4.4	8.5	3.2
Keluaran galian bukan logam	*100.0*	*103.3*	*105.3*	*114.9*	*3.3*	*1.9*	*9.1*
Keluaran asas besi dan keluli dan logam bukan ferus	*100.0*	*105.6*	*122.9*	*119.3*	*5.6*	*16.3*	*-2.9*
Keluaran logam yang direka	100.0	122.4	137.8	146.2	22.4	12.5	6.1
Kumpulan barangan pengguna	**100.0**	**100.2**	**105.9**	**117.6**	**0.2**	**5.6**	**11.0**
Keluaran makanan	100.0	106.4	114.5	125.8	6.4	7.6	9.9
Kelengkapan pengangkutan	100.0	95.3	94.3	116.4	-4.7	-1.1	23.4
Minuman	100.0	98.5	114.2	117.2	-1.5	15.9	2.6
Keluaran tembakau	100.0	95.7	99.0	93.5	-4.3	3.5	-5.6
Lain-lain	100.0	99.7	110.4	101.7	-0.3	10.7	-7.9
Jumlah	**100.0**	**108.9**	**111.4**	**112.1**	**8.9**	**2.2**	**0.7**

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.3
Pengeluaran Komoditi Utama

	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2005	2006	2007	2008*a*
	Jumlah					Perubahan tahunan (%)			
Minyak sawit mentah ('000 tan)	13,976	14,962	15,881	15,824	17,734	7.1	6.1	-0.4	12.1
Getah ('000 tan)	1,169	1,126	1,284	1,200	1,078	-3.7	14.0	-6.6	-10.1
Kayu balak ('000 meter padu)	21,782	22,398	21,894	22,052	18,463	2.8	-2.3	0.7	-16.3
Koko ('000 tan)	33	28	32	35	28	-16.3	14.2	10.2	-20.5
Minyak mentah (termasuk kondensat) ('000 tong sehari)	762	704	667	683	694	-7.7	-5.2	2.4	1.7
Gas asli (juta kaki padu sehari)	5,196	5,797	5,774	5,884	5,579	11.6	-0.4	1.9	-5.2
Timah padat ('000 tan)	2.7	2.9	2.4	2.3	2.5[1]	4.1	-16.1	-5.5	36.8[1]

[1] Januari - Oktober 2008
a Awalan

Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia
Jabatan Perangkaan Malaysia
Jabatan Perhutanan (Semenanjung Malaysia, Sabah & Sarawak)
Lembaga Koko Malaysia
PETRONAS
Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia

Jadual A.4
PNK Mengikut Agregat Permintaan

	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2009*r*
	pada Harga Semasa (RM juta)					
Penggunaan	268,206	298,750	325,938	371,021	427,286	454,411
Penggunaan swasta	*208,571*	*234,234*	*257,412*	*292,724*	*334,219*	*352,143*
Penggunaan awam	*59,635*	*64,516*	*68,526*	*78,297*	*93,067*	*102,268*
Pelaburan	99,336	107,185	119,596	139,142	146,127	142,157
Pelaburan swasta	*50,592*	*53,705*	*61,116*	*74,499*	*79,797*	*63,356*
Pelaburan awam	*48,744*	*53,480*	*58,480*	*64,643*	*66,330*	*78,801*
Perubahan dalam stok[1]	9,930	-2,770	577	1,654	-4,532	1,556
Eksport barangan dan perkhidmatan	546,925	613,694	669,776	707,156	766,360	579,222
Import barangan dan perkhidmatan	450,350	494,414	542,150	577,110	594,520	471,972
KDNK pada nilai pembeli	474,048	522,445	573,736	641,864	740,721	705,373
Pembayaran faktor bersih luar negeri	-24,402	-23,961	-17,356	-13,758	-25,441	-10,620
PNK pada nilai pembeli	449,646	498,485	556,380	628,106	715,280	694,753
	pada Harga Malar 2000 (RM juta)					
Penggunaan	253,025	274,642	291,480	320,327	349,407	364,392
Penggunaan swasta	*198,193*	*216,247*	*230,222*	*255,028*	*276,527*	*286,205*
Penggunaan awam	*54,832*	*58,395*	*61,258*	*65,299*	*72,880*	*78,187*
Pelaburan	94,562	99,266	107,116	117,375	118,670	117,469
Pelaburan swasta	*49,239*	*50,841*	*54,643*	*59,996*	*60,896*	*50,118*
Penggunaan awam	*45,322*	*48,425*	*52,473*	*57,378*	*57,775*	*67,351*
Perubahan dalam stok[1]	4,052	-3,080	111	-5,918	-10,081	-2,811
Eksport barangan dan perkhidmatan	511,774	554,261	592,898	617,628	626,824	522,913
Import barangan dan perkhidmatan	436,906	475,838	516,412	544,059	556,015	473,102
KDNK pada nilai pembeli	426,508	449,250	475,192	505,353	528,804	528,860
Pembayaran faktor bersih luar negeri	-23,670	-24,956	-20,567	-23,114	-32,727	-23,996
PNK pada nilai pembeli	402,838	424,295	454,625	482,239	496,077	504,864

[1] Termasuk perbezaan perangkaan
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.5
Jurang Tabungan-Pelaburan

	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	RM juta				
Pembentukan modal dalam negeri kasar awam	48,744	53,480	58,480	64,643	66,330
Tabungan awam	73,000	70,506	83,226	104,231	80,443
Defisit/lebihan	24,256	17,026	24,746	39,588	14,113
Pembentukan modal dalam negeri kasar swasta	60,522	50,935	61,693	76,153	75,265
Tabungan swasta	93,806	112,257	130,365	137,111	190,503
Defisit/lebihan	33,284	61,322	68,672	60,958	115,238
Pembentukan modal dalam negeri kasar	109,266	104,415	120,173	140,796	141,595
(% daripada PNK)	24.3	20.9	21.6	22.4	19.8
Tabungan negara kasar	166,806	182,763	213,591	241,342	270,946
(% daripada PNK)	37.1	36.7	38.4	38.4	37.9
Imbangan akaun semasa	57,540	78,348	93,418	100,546	129,351
(% daripada PNK)	12.8	15.7	16.8	16.0	18.1

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.6
Pasaran Pekerja: Penunjuk Terpilih

	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	(bilangan jawatan/orang)				
Kekosongan Jawatan mengikut Industri[1]					
Pertanian, pemburuan, perhutanan dan perikanan	1,373	40,438	188,104	226,759	275,548
Perlombongan dan kuari	41	150	861	1,163	1,450
Perkilangan	17,769	112,542	348,302	275,155	327,798
Pembinaan	3,505	48,524	129,586	117,217	107,421
Perkhidmatan	18,624	63,441	154,902	204,599	346,763
Elektrik, gas dan air	*198*	*859*	*2,227*	*1,477*	*2,047*
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran	*5,221*	*23,921*	*67,956*	*66,600*	*99,317*
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	*1,046*	*3,892*	*8,287*	*12,578*	*15,264*
Kewangan, aktiviti harta tanah, penyewaan dan perkhidmatan perniagaan	*6,162*	*13,874*	*26,642*	*50,235*	*125,821*
Pentadbiran awam, pertahanan dan keselamatan sosial wajib	*1,224*	*2,497*	*3,539*	*11,287*	*11,132*
Aktiviti perkhidmatan komuniti, sosial dan persendirian	*4,773*	*18,398*	*46,251*	*62,422*	*93,182*
Tidak tersenarai pada bahagian lain	8,663	39,405	12,920	289	0
Jumlah kekosongan	**49,975**	**304,500**	**834,675**	**825,182**	**1,058,980**
Pemberhentian Pekerja mengikut Industri					
Pertanian, pemburuan, perhutanan dan perikanan	608	243	312	255	398
Perlombongan dan kuari	120	355	78	61	89
Perkilangan	12,333	11,802	8,890	9,970	11,014*
Pembinaan	1,041	411	603	291	199
Perkhidmatan	5,854	3,298	5,477	3,458	4,769
Elektrik, gas dan air	*0*	*0*	*65*	*5*	*77*
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran	*1,402*	*1,294*	*2,327*	*1,929*	*2,052*
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	*2,287*	*802*	*1,521*	*322*	*773*
Kewangan, aktiviti harta tanah, penyewaan dan perkhidmatan perniagaan	*1,361*	*463*	*983*	*761*	*1,008*
Aktiviti perkhidmatan komuniti, sosial dan persendirian	*804*	*739*	*581*	*441*	*859*
Jumlah pemberhentian pekerja	**19,956**	**16,109**	**15,360**	**14,035**	**16,469**
Guna Tenaga mengikut Industri[2] ('000 orang)					
Pertanian, perhutanan, ternakan dan perikanan	1,406.9	1,401.3	1,392.4	1,389.8	1,388.7
Perlombongan dan kuari	42.6	42.7	42.6	42.9	42.8
Perkilangan	2,972.4	3,133.2	3,227.2	3,296.6	3,337.6
Pembinaan	767.3	759.6	755.2	757.3	758.4
Perkhidmatan	5,274.5	5,555.9	5,741.7	5,911.4	5,997.1
Elektrik, gas dan air	*89.9*	*93.0*	*95.0*	*96.8*	*97.6*
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	*594.3*	*630.6*	*646.4*	*660.0*	*670.1*
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran	*1,729.6*	*1,861.5*	*1,930.4*	*1,957.7*	*1,979.6*
Kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan	*695.0*	*734.4*	*767.5*	*789.7*	*796.8*
Perkhidmatan Kerajaan	*1,098.6*	*1,118.4*	*1,152.5*	*1,225.6*	*1,247.0*
Perkhidmatan-perkhidmatan lain	*1,067.1*	*1,118.1*	*1,150.0*	*1,181.6*	*1,205.8*
Jumlah guna tenaga	**10,463.7**	**10,892.8**	**11,159.0**	**11,398.0**	**11,524.7**
Kadar pengangguran[2] (% daripada tenaga kerja)	**3.5**	**3.5**	**3.3**	**3.2**	**3.7**

a Anggaran
[1] Merujuk kepada jumlah kekosongan jawatan yang dilaporkan oleh majikan melalui Bursa Buruh Elektronik (ELX). Sejak tahun 2005, majikan perlu melaporkan kekosongan jawatan melalui ELX sebelum mengambil pekerja asing
[2] Merujuk kepada anggaran yang dibuat oleh Unit Perancang Ekonomi
* Tidak termasuk 7,564 pekerja yang diberhentikan daripada sebuah syarikat yang diambil alih, tetapi diambil semula untuk bekerja oleh majikan baharu syarikat tersebut

Sumber: Unit Perancang Ekonomi dan Kementerian Sumber Manusia

Jadual A.7
Penunjuk Penggunaan Swasta

	2007	2008				
		S1	S2	S3	S4	Tahun
Jualan kenderaan penumpang ('000 unit)	442.9	120.3	134.0	138.1	105.1	497.5
Perubahan tahunan (%)	18.4	25.7	27.8	10.4	-10.5	12.3
Import barangan penggunaan (RM bilion)	28.9	7.4	8.3	8.7	8.0	32.3
Perubahan tahunan (%)	3.6	5.6	21.3	16.2	4.1	11.6
Kutipan cukai						
Cukai jualan (RM bilion)	6.3	1.2	2.2	1.9	3.1	7.4
Cukai perkhidmatan (RM bilion)	3.0	0.5	1.0	0.8	1.0	3.2
Wang Secara Kecil (M1)						
Perubahan tahunan (%)	19.6	2.7	1.4	2.1	1.9	8.3
Pinjaman yang dikeluarkan oleh sistem perbankan						
Kredit penggunaan (tidak termasuk kereta penumpang)						
Perubahan tahunan (%)	14.9	15.4	21.0	3.0	-1.5	8.8
Perniagaan runcit, restoran dan hotel						
Perubahan tahunan (%)	0.8	22.6	36.5	32.8	8.1	24.5
Jualan runcit MRA (% perubahan tahunan)	12.8	t.d.	t.d.	t.d.	t.d.	5.0
Jumlah perbelanjaan kad kredit (RM bilion)	55.6	15.4	15.7	17.2	16.8	65.2
Perubahan tahunan (%)	17.5	17.1	19.5	22.0	10.9	17.2
Indeks Sentimen Pengguna MIER	–	115.5	70.6	88.9	71.4	–
Indeks Komposit Kuala Lumpur	1,445.0	1,247.5	1,186.6	1,018.7	876.8	876.8
Harga Komoditi						
Minyak sawit mentah (RM/tan)	2,472	3,592	3,524	2,780	1,601	2,875
Minyak mentah(USD/tong)	78	99	128	124	57	102
Getah (sen/kg)	736	842	927	983	563	829

t.d. Tidak diperoleh

Jadual A.8
Penunjuk Pelaburan Swasta

	2007	2008				
		S1	S2	S3	S4	Tahun
Jualan kenderaan perdagangan ('000 unit)	44.3	10.5	13.2	13.8	13.1	50.7
Perubahan tahunan (%)	-62.0	13.0	20.3	11.2	13.3	14.4
Import barangan modal (RM bilion)	69.9	16.1	18.3	18.6	16.9	69.9
Perubahan tahunan (%)	7.2	7.8	11.3	-2.3	-13.4	0.0
Kelulusan oleh MITI (Sektor perkilangan)						
Bilangan projek	949	197	225	234	263	919
Pelaburan modal (RM bilion)	59.9	22.7	16.8	12.7	10.6	62.8
Asing	*33.4*	*16.0*	*13.7*	*9.0*	*7.4*	*46.1*
Tempatan	*26.5*	*6.7*	*3.1*	*3.6*	*3.3*	*16.7*
Pelaburan baharu (% bahagian)	52.0	70.1	69.9	82.6	36.5	66.9
Pelaburan semula (% bahagian)	48.0	29.9	30.1	17.4	63.5	33.1
Pinjaman yang dikeluarkan oleh sistem perbankan						
Sektor perkilangan						
Perubahan tahunan (%)	13.5	11.6	21.9	16.7	-0.3	12.3
Sektor pembinaan						
Perubahan tahunan (%)	6.9	22.9	4.6	4.7	-4.3	6.6
Sekuriti Hutang Swasta (tidak termasuk Cagamas)						
Jumlah dana yang diperoleh (RM bilion)	67.6	10.0	19.7	11.0	8.9	49.7
Aktiviti baharu	31.8	5.3	13.8	8.3	5.9	33.3
Tawaran Awam Awal (Bursa Malaysia)						
Jumlah dana yang diperoleh (RM bilion)	2.5	0.2	0.3	0.7	0.1	1.3
Tinjauan Keadaan Perniagaan MIER						
Indeks Keadaan Perniagaan	-	119.9	114.1	99.6	53.8	-
Kadar Penggunaan Kapasiti	-	83.0	82.6	81.2	74.4	-
Syarikat Berstatus MSC						
Bilangan syarikat	266	35	47	66	94	242
Pelaburan yang diluluskan (RM bilion)	3.7	0.3	0.4	0.6	0.6	1.8

Jadual A.9
Imbangan Pembayaran

Butiran	2005			2006		
	+	-	Bersih	+	-	Bersih
	RM juta					
Barangan[1]	**539,420**	**410,529**	**128,892**	**589,743**	**455,185**	**134,558**
Akaun perdagangan	*536,234*	*432,871*	*103,363*	*588,965*	*480,773*	*108,193*
Perkhidmatan	**74,274**	**83,886**	**-9,612**	**80,034**	**86,964**	**-6,931**
Pengangkutan	15,807	31,687	-15,880	15,491	35,111	-19,620
Perjalanan	33,503	14,820	18,684	38,237	14,736	23,501
Perkhidmatan lain	24,537	36,603	-12,066	25,905	36,283	-10,378
Urus niaga Kerajaan t.d.t.l.[2]	428	777	-350	401	834	-433
Imbangan barangan dan perkhidmatan	**613,694**	**494,414**	**119,280**	**669,776**	**542,150**	**127,627**
Pendapatan	**20,627**	**44,569**	**-23,943**	**31,103**	**48,375**	**-17,271**
Pampasan pekerja	4,313	4,848	-535	5,004	5,287	-283
Pendapatan pelaburan[3]	16,313	39,721	-23,408	26,100	43,088	-16,988
Pindahan semasa	**1,137**	**18,107**	**-16,971**	**1,147**	**17,999**	**-16,852**
Imbangan akaun semasa	**635,458**	**557,092**	**78,367**	**702,026**	**608,526**	**93,504**
% daripada PNK			**15.7**			**16.8**
Akaun modal			**-**			**-**
Akaun kewangan			**-36,991**			**-43,488**
Pelaburan langsung			3,749			22
Di luar negeri			*-11,647*			*-22,161*
Di Malaysia			*15,396*			*22,183*
Pelaburan portfolio			-14,116			12,911
Pelaburan lain			-26,624			-56,422
Sektor awam			*-3,149*			*-8,019*
Sektor swasta			*-23,474*			*-48,403*
Imbangan akaun modal dan kewangan			**-36,991**			**-43,488**
Kesilapan dan ketinggalan			**-27,825**			**-24,857**
antaranya:						
Penambahan (+) / pengurangan (-) nilai rizab hasil daripada penilaian semula pertukaran asing			-15,496			-6,945
Imbangan keseluruhan (lebihan + / defisit -)			**13,550**			**25,158**
Rizab antarabangsa						
Bank Negara Malaysia, bersih[4]						
RM juta			265,240			290,399
Bersamaan USD juta			70,193			82,451
Rizab sebagai bilangan bulan import tertangguh			7.7			7.8

[1] Diselaraskan untuk penilaian dan liputan bagi asas imbangan pembayaran. Import termasuk barangan ketenteraan yang tidak dimasukkan dalam data perdagangan
[2] Termasuk urus niaga tentera asing dan pertubuhan diplomatik
[3] Termasuk perolehan syarikat pelaburan langsung asing yang tidak diagihkan. Perolehan yang tidak diagihkan ini ditunjukkan sebagai perolehan yang dilaburkan semula di bawah "Pelaburan Langsung" dalam Akaun Kewangan
[4] Semua harta dan tanggungan dalam mata wang asing telah dinilai semula dalam ringgit mengikut kadar pertukaran pada tarikh kunci kira-kira dan penambahan/pengurangan nilai diambil kira sewajarnya dalam akaun Bank
a Anggaran
r Ramalan
t.d.t.l. Tidak dicatat di tempat lain
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

2007			2008*a*			2009*r*		
+	-	Bersih	+	-	Bersih	+	-	Bersih
				RM juta				
605,916	**478,243**	**127,673**	**664,181**	**494,065**	**170,116**	**495,751**	**387,647**	**108,103**
605,153	*504,814*	*100,339*	*663,494*	*521,611*	*141,883*	*495,665*	*410,771*	*84,895*
101,240	**98,867**	**2,373**	**102,179**	**100,455**	**1,725**	**83,471**	**84,325**	**-854**
24,582	37,755	-13,173	22,972	37,616	-14,644	15,242	29,391	-14,148
48,289	19,174	29,115	50,738	22,517	28,221	43,138	18,875	24,263
28,068	41,246	-13,178	28,343	39,644	-11,301	24,971	35,824	-10,853
301	691	-390	126	677	-551	120	235	-115
707,156	**577,110**	**130,047**	**766,360**	**594,520**	**171,840**	**579,222**	**471,972**	**107,250**
38,840	**52,733**	**-13,893**	**39,097**	**64,538**	**-25,441**	**25,963**	**36,583**	**-10,620**
5,372	5,972	-600	4,438	5,164	-726	3,050	4,200	-1,150
33,468	46,761	-13,294	34,660	59,374	-24,715	22,913	32,383	-9,470
1,444	**17,187**	**-15,743**	**1,425**	**18,474**	**-17,049**	**1,075**	**17,702**	**-16,627**
747,439	**647,030**	**100,410**	**806,882**	**677,532**	**129,351**	**606,260**	**526,257**	**80,003**
		16.0			**18.1**			**11.5**
		-95			**585**			
		-37,710			**-123,875**			
		-9,142			-20,458			
		-38,224			*-47,123*			
		29,081			*26,665*			
		18,355			-92,406			
		-46,923			-11,011			
		-5,788			*-2,710*			
		-41,135			*-8,300*			
		-37,805			**-123,290**			
		-17,309			**-24,311**			
		-5,597			-5,824			
		45,296			**-18,250**			
		335,695			317,445			
		101,338			91,529			
		8.4			7.6			

Jadual A.10
Eksport Kasar

	2006	2007	2008*a*	2007	2008*a*	2008*a*
	RM juta			Perubahan tahunan (%)		% bahagian
Perkilangan	**473,213**	**474,714**	**491,930**	**0.3**	**3.6**	**74.1**
antaranya:						
Elektronik, jentera dan peralatan elektrik	300,861	288,326	277,282	-4.2	-3.8	41.8
Elektronik	221,257	213,450	195,933	-3.5	-8.2	29.5
Separa konduktor	*93,505*	*96,471*	*89,819*	*3.2*	*-6.9*	*13.5*
Kelengkapan dan komponen elektronik	*127,752*	*116,978*	*106,113*	*-8.4*	*-9.3*	*16.0*
Jentera dan peralatan elektrik	79,604	74,876	81,349	-5.9	8.6	12.3
Keluaran elektrik pengguna	*19,099*	*16,469*	*21,388*	*-13.8*	*29.9*	*3.2*
Keluaran elektrik perindustrian dan komersial	*34,489*	*29,690*	*31,088*	*-13.9*	*4.7*	*4.7*
Perkakas and jentera elektrik perindustrian	*22,844*	*25,183*	*25,382*	*10.2*	*0.8*	*3.8*
Peralatan elektrik isi rumah	*3,172*	*3,534*	*3,491*	*11.4*	*-1.2*	*0.5*
Kimia dan keluaran kimia	32,893	37,421	40,926	13.8	9.4	6.2
Keluaran logam	22,817	26,410	29,257	15.7	10.8	4.4
Keluaran petroleum	21,274	22,093	31,149	3.8	41.0	4.7
Kelengkapan optik dan saintifik	13,558	13,612	14,944	0.4	9.8	2.3
Tekstil, pakaian dan kasut	11,226	10,632	10,911	-5.3	2.6	1.6
Keluaran kayu	10,343	9,689	9,767	-6.3	0.8	1.5
Keluaran getah	9,101	10,323	12,426	13.4	20.4	1.9
Mineral	**56,844**	**61,117**	**87,536**	**7.5**	**43.2**	**13.2**
antaranya:						
Minyak mentah dan kondensat	30,814	31,880	43,040	3.5	35.0	6.5
Gas asli cecair	23,285	26,157	40,732	12.3	55.7	6.1
Pertanian	**42,106**	**52,366**	**68,097**	**24.4**	**30.0**	**10.3**
antaranya:						
Minyak sawit	21,643	31,983	45,955	47.8	43.7	6.9
Getah	8,235	7,335	8,112	-10.9	10.6	1.2
Lain-lain	**16,803**	**16,956**	**15,931**	**0.9**	**-6.0**	**2.4**
Jumlah	**588,965**	**605,153**	**663,494**	**2.7**	**9.6**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.11
Eksport Komoditi Utama

	2006	2007	2008*a*	2007	2008*a*
	Jumlah dan nilai			Perubahan tahunan (%)	
Eksport komoditi (RM juta)	**98,950**	**113,483**	**155,634**	**14.7**	**37.1**
Eksport pertanian (RM juta)	**42,106**	**52,366**	**68,097**	**24.4**	**30.0**
antaranya:					
Minyak sawit					
('000 tan)	14,017	13,505	15,699	-3.7	16.2
(RM/tan)	1,544	2,368	2,927	53.4	23.6
(RM juta)	21,643	31,983	45,955	47.8	43.7
Minyak isirong sawit					
('000 tan)	518	588	684	13.4	16.3
(RM/tan)	1,969	2,747	3,792	39.6	38.0
(RM juta)	1,020	1,615	2,592	58.3	60.5
Getah					
('000 tan)	1,143	1,018	916	-10.9	-10.1
(sen/kilogram)	721	720	886	...	23.0
(RM juta)	8,235	7,335	8,112	-10.9	10.6
Kayu balak					
('000 meter padu)	4,772	4,644	4,368	-2.7	-5.9
(RM/meter padu)	474	455	471	-4.0	3.5
(RM juta)	2,261	2,112	2,057	-6.6	-2.6
Kayu siap digergaji					
('000 meter padu)	3,318	2,985	2,854	-10.1	-4.4
(RM/meter padu)	1,306	1,373	1,211	5.1	-11.8
(RM juta)	4,333	4,096	3,455	-5.4	-15.7
Biji koko					
('000 tan)	13.5	17.8	7.6	31.9	-57.2
(RM/tan)	5,624	6,522	7,883	16.0	20.9
(RM juta)	76	116	60	53.0	-48.3
Eksport mineral (RM juta)	**56,844**	**61,117**	**87,536**	**7.5**	**43.2**
antaranya:					
Minyak mentah dan kondensat					
('000 tan)	16,304	16,390	16,898	0.5	3.1
(USD/tong)	67.82	74.63	101.14	10.0	35.5
(RM juta)	30,814	31,880	43,040	3.5	35.0
Gas asli cecair					
('000 tan)	21,534	22,668	22,873	5.3	0.9
(RM/tan)	1,081	1,154	1,781	6.7	54.3
(RM juta)	23,285	26,157	40,732	12.3	55.7
Timah					
('000 tan)	19.4	15.8	27.5	-18.7	74.7
(RM/tan)	30,093	49,522	61,675	64.6	24.5
(RM juta)	583	780	1,698	33.8	117.6

a Awalan
... Terlalu kecil

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.12
Pasaran Utama Eksport Perkilangan

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	RM juta					% bahagian				
Negara-negara ASEAN terpilih	**100,217**	**113,081**	**123,776**	**124,246**	**134,858**	**25.6**	**26.1**	**26.2**	**26.2**	**27.4**
Singapura	66,434	75,507	81,863	78,990	85,286	17.0	17.5	17.3	16.6	17.3
Thailand	17,752	21,639	24,271	24,990	25,664	4.5	5.0	5.1	5.3	5.2
Indonesia	8,956	9,492	10,650	12,598	16,339	2.3	2.2	2.3	2.7	3.3
Filipina	6,113	5,429	6,041	6,486	6,225	1.6	1.3	1.3	1.4	1.3
Brunei Darussalam	963	1,014	951	1,182	1,344	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3
Amerika Syarikat	86,251	100,859	106,466	90,105	76,689	22.1	23.3	22.5	19.0	15.6
Kesatuan Eropah	**52,478**	**55,025**	**64,818**	**66,999**	**63,161**	**13.4**	**12.7**	**13.7**	**14.1**	**12.8**
Belanda	12,886	14,741	17,635	19,072	18,646	3.3	3.4	3.7	4.0	3.8
Jerman	9,339	9,989	11,145	13,412	13,597	2.4	2.3	2.4	2.8	2.8
United Kingdom	9,727	8,721	10,088	9,232	8,620	2.5	2.0	2.1	1.9	1.8
Lain-lain	20,527	21,575	25,950	25,284	22,298	5.3	5.0	5.5	5.3	4.5
Republik Rakyat China	22,414	26,086	31,818	38,138	44,494	5.7	6.0	6.7	8.0	9.0
Jepun	33,632	32,327	33,238	32,712	36,004	8.6	7.5	7.0	6.9	7.3
Hong Kong SAR	27,596	30,188	28,067	26,744	27,045	7.1	7.0	5.9	5.6	5.5
Timur Tengah	10,896	13,237	15,995	18,822	23,378	2.8	3.1	3.4	4.0	4.8
Australia	9,710	10,854	11,250	12,209	14,808	2.5	2.5	2.4	2.6	3.0
China Taipei	11,933	10,551	10,625	11,666	10,501	3.1	2.4	2.2	2.5	2.1
Korea	9,249	9,564	10,337	10,718	10,304	2.4	2.2	2.2	2.3	2.1
India	5,169	6,532	7,172	9,178	10,129	1.3	1.5	1.5	1.9	2.1
Negara-negara Amerika Latin	4,274	4,789	6,123	7,138	9,181	1.1	1.1	1.3	1.5	1.9
Kanada	2,817	2,637	3,535	2,972	2,964	0.7	0.6	0.7	0.6	0.6
Negara-negara Lain	14,302	16,801	19,992	23,071	28,413	3.7	3.9	4.2	4.9	5.8
Jumlah	**390,938**	**432,531**	**473,213**	**474,714**	**491,930**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.13
Pasaran Eksport Utama Elektronik

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	RM juta					% bahagian				
Amerika Syarikat	51,900	64,527	68,628	56,405	43,360	27.5	30.9	31.0	26.4	22.1
Singapura	33,398	35,044	34,829	34,241	33,828	17.7	16.8	15.7	16.0	17.3
Republik Rakyat China	10,881	13,236	17,240	22,634	27,259	5.8	6.3	7.8	10.6	13.9
Hong Kong SAR	19,623	21,651	18,657	17,513	17,433	10.4	10.4	8.4	8.2	8.9
Belanda	8,104	9,954	13,306	13,416	11,210	4.3	4.8	6.0	6.3	5.7
Jepun	11,209	10,319	11,432	11,211	10,171	5.9	4.9	5.2	5.3	5.2
Thailand	8,286	9,377	9,692	9,952	9,392	4.4	4.5	4.4	4.7	4.8
Jerman	5,159	5,153	5,126	6,620	6,587	2.7	2.5	2.3	3.1	3.4
China Taipei	6,877	5,447	5,212	5,348	4,513	3.6	2.6	2.4	2.5	2.3
Korea	4,438	4,210	4,250	4,091	3,612	2.4	2.0	1.9	1.9	1.8
Lain-lain	28,690	29,626	32,883	32,018	28,568	15.2	14.2	14.9	15.0	14.6
Jumlah	**188,567**	**208,543**	**221,257**	**213,450**	**195,933**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.14
Pasaran Eksport Utama Keluaran Elektrik

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	RM juta					% bahagian				
Amerika Syarikat	18,175	18,944	19,070	15,783	14,886	26.5	25.5	24.0	21.1	18.3
Kesatuan Eropah	10,635	11,045	13,272	12,376	13,451	15.5	14.9	16.7	16.5	16.5
Singapura	10,584	13,119	14,921	11,366	10,988	15.4	17.7	18.7	15.2	13.5
Jepun	7,667	7,553	6,191	6,080	7,326	11.2	10.2	7.8	8.1	9.0
Timur Tengah	2,585	2,679	3,341	4,377	5,633	3.8	3.6	4.2	5.8	6.9
Republik Rakyat China	2,949	3,340	3,082	3,560	3,816	4.3	4.5	3.9	4.8	4.7
Australia	1,425	1,829	1,794	2,550	3,598	2.1	2.5	2.3	3.4	4.4
Hong Kong SAR	2,556	2,940	3,423	3,331	3,425	3.7	4.0	4.3	4.4	4.2
Thailand	2,310	2,557	2,647	2,849	2,705	3.4	3.4	3.3	3.8	3.3
Lain-lain	9,768	10,248	11,863	12,604	15,519	14.2	13.8	14.9	16.8	19.1
Jumlah	**68,654**	**74,253**	**79,604**	**74,876**	**81,349**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.15
Pasaran Eksport Utama Kimia dan Keluaran Kimia

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	RM juta					% bahagian				
Republik Rakyat China	4,066	4,322	4,285	5,011	5,140	14.6	13.5	13.0	13.4	12.6
Indonesia	2,249	2,459	2,608	2,934	3,972	8.1	7.7	7.9	7.8	9.7
Singapura	2,582	3,129	2,997	3,366	3,720	9.3	9.8	9.1	9.0	9.1
Thailand	2,360	2,809	3,145	3,394	3,659	8.5	8.8	9.6	9.1	8.9
Jepun	3,111	3,199	3,066	2,942	3,221	11.2	10.0	9.3	7.9	7.9
India	1,205	1,678	1,719	1,875	2,195	4.3	5.2	5.2	5.0	5.4
Hong Kong SAR	1,858	2,174	2,380	2,005	1,965	6.7	6.8	7.2	5.4	4.8
China Taipei	1,347	1,319	1,358	1,788	1,610	4.8	4.1	4.1	4.8	3.9
Amerika Syarikat	1,108	1,404	1,248	1,516	1,569	4.0	4.4	3.8	4.1	3.8
Korea	1,188	1,486	1,519	1,567	1,302	4.3	4.6	4.6	4.2	3.2
Lain-lain	6,762	7,986	8,568	11,021	12,575	24.3	25.0	26.0	29.5	30.7
Jumlah	**27,836**	**31,965**	**32,893**	**37,421**	**40,926**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.16
Pasaran Eksport Utama Minyak Sawit

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	'000 tan					% bahagian				
Republik Rakyat China	2,827	2,914	3,532	3,786	3,785	23.1	22.6	25.2	28.0	24.1
Kesatuan Eropah	1,862	2,149	2,586	2,097	2,022	15.2	16.7	18.4	15.5	12.9
Belanda	*1,135*	*1,367*	*1,703*	*1,527*	*1,311*	*9.3*	*10.6*	*12.1*	*11.3*	*8.3*
Jerman	*149*	*180*	*190*	*30*	*101*	*1.2*	*1.4*	*1.4*	*0.2*	*0.6*
Itali	*119*	*155*	*165*	*126*	*182*	*1.0*	*1.2*	*1.2*	*0.9*	*1.2*
Sweden	*114*	*103*	*220*	*134*	*103*	*0.9*	*0.8*	*1.6*	*1.0*	*0.7*
Lain-lain	*345*	*345*	*308*	*280*	*325*	*2.8*	*2.7*	*2.2*	*2.1*	*2.1*
Pakistan	838	929	855	1,062	1,552	6.9	7.2	6.1	7.9	9.9
Timur Tengah	1,143	1,633	1,177	1,212	1,319	9.3	12.7	8.4	9.0	8.4
Amerika Syarikat	298	535	696	516	1,234	2.4	4.1	5.0	3.8	7.9
India	925	619	657	515	956	7.6	4.8	4.7	3.8	6.1
Jepun	458	438	498	516	530	3.7	3.4	3.6	3.8	3.4
Bangladesh	353	485	413	170	253	2.9	3.8	2.9	1.3	1.6
Korea	228	223	207	225	199	1.9	1.7	1.5	1.7	1.3
China Taipei	120	127	148	129	161	1.0	1.0	1.1	1.0	1.0
Australia	96	107	121	121	113	0.8	0.8	0.9	0.9	0.7
Lain-lain	3,074	2,742	3,128	3,156	3,576	25.2	21.3	22.3	23.4	22.8
Jumlah	**12,223**	**12,901**	**14,017**	**13,505**	**15,699**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.17
Pasaran Eksport Utama Getah

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	'000 tan					% bahagian				
Republik Rakyat China	289	386	406	371	301	26.1	33.5	35.5	36.4	32.8
Kesatuan Eropah	346	313	316	294	279	31.2	27.2	27.6	28.9	30.5
Jerman	*149*	*132*	*144*	*136*	*123*	*13.4*	*11.4*	*12.6*	*13.3*	*13.5*
Perancis	*53*	*46*	*41*	*43*	*32*	*4.8*	*4.0*	*3.6*	*4.3*	*3.5*
Belanda	*20*	*28*	*21*	*17*	*21*	*1.8*	*2.4*	*1.9*	*1.6*	*2.3*
Itali	*29*	*24*	*22*	*20*	*17*	*2.6*	*2.1*	*1.9*	*1.9*	*1.9*
United Kingdom	*24*	*21*	*18*	*16*	*17*	*2.2*	*1.8*	*1.6*	*1.5*	*1.8*
Sepanyol	*24*	*13*	*11*	*9*	*8*	*2.2*	*1.2*	*0.9*	*0.9*	*0.8*
Lain-lain	*47*	*49*	*59*	*54*	*61*	*4.3*	*4.2*	*5.2*	*5.3*	*6.7*
Timur Tengah	89	74	71	54	69	8.1	6.5	6.2	5.3	7.5
Iran	*55*	*40*	*45*	*27*	*40*	*4.9*	*3.5*	*3.9*	*2.7*	*4.4*
Turki	*25*	*24*	*20*	*21*	*21*	*2.2*	*2.1*	*1.7*	*2.1*	*2.3*
Lain-lain	*10*	*10*	*6*	*5*	*7*	*0.9*	*0.8*	*0.6*	*0.5*	*0.8*
Amerika Syarikat	74	67	64	53	53	6.7	5.9	5.6	5.2	5.8
Korea	64	74	67	61	52	5.7	6.5	5.8	6.0	5.6
Brazil	37	31	32	38	35	3.3	2.7	2.8	3.8	3.9
Kanada	19	17	15	19	12	1.7	1.5	1.4	1.9	1.4
Lain-lain	190	188	172	128	115	17.2	16.3	15.1	12.6	12.5
Jumlah	**1,108**	**1,151**	**1,143**	**1,018**	**916**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.18
Pasaran Eksport Utama Minyak Mentah

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	'000 tan					% bahagian				
India	3,081	3,496	4,417	3,908	3,890	17.1	19.7	27.1	23.8	23.0
Australia	4,229	3,567	2,269	3,331	3,001	23.4	20.1	13.9	20.3	17.8
Singapura	890	1,638	1,285	1,607	2,497	4.9	9.2	7.9	9.8	14.8
Thailand	3,024	3,418	2,528	1,435	1,367	16.8	19.3	15.5	8.8	8.1
Korea	1,316	1,389	1,433	1,545	1,314	7.3	7.8	8.8	9.4	7.8
Indonesia	1,548	1,431	1,547	2,038	969	8.6	8.1	9.5	12.4	5.7
Jepun	1,051	734	926	987	751	5.8	4.1	5.7	6.0	4.4
Republik Rakyat China	1,036	240	79	240	597	5.7	1.4	0.5	1.5	3.5
New Zealand	205	299	424	381	356	1.1	1.7	2.6	2.3	2.1
Filipina	406	743	471	872	341	2.3	4.2	2.9	5.3	2.0
Amerika Syarikat	682	314	282	46	165	3.8	1.8	1.7	0.3	1.0
Lain-lain	580	450	643	-	1,649	3.2	2.5	3.9	-	9.8
Jumlah	**18,047**	**17,719**	**16,304**	**16,390**	**16,898**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.19
Pasaran Eksport Utama Gas Asli Cecair

Negara	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2004	2005	2006	2007	2008*a*
	'000 tan					% bahagian				
Jepun	12,284	13,664	12,360	13,426	14,223	59.8	63.1	57.4	59.2	62.2
Korea	4,599	4,713	5,748	6,135	6,132	22.4	21.8	26.7	27.1	26.8
China Taipei	2,834	3,013	3,306	3,035	2,496	13.8	13.9	15.4	13.4	10.9
Lain-lain	808	251	120	72	23	3.9	1.2	0.6	0.3	0.1
Jumlah	**20,525**	**21,641**	**21,534**	**22,668**	**22,873**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.20
Hutang Luar Negeri dan Khidmat Bayaran Hutang

	2004	2005	2006	2007	2008[2]*a*
	RM juta				
Hutang jangka sederhana dan panjang:					
Pinjaman kasar	**27,064**	**29,162**	**28,620**	**23,844**	**22,930**
Kerajaan Persekutuan	*1,136*	*651*	*834*	*489*	*472*
PABK	*11,545*	*6,431*	*10,909*	*1,706*	*2,400*
Sektor swasta	*14,383*	*22,080*	*16,877*	*21,650*	*20,058*
Bayaran balik dan prabayaran	**25,172**	**34,959**	**28,538**	**25,699**	**13,243**
Kerajaan Persekutuan	*1,015*	*4,154*	*3,887*	*4,803*	*946*
PABK	*12,645*	*13,911*	*13,197*	*7,840*	*2,068*
Sektor swasta	*11,512*	*16,893*	*11,453*	*13,055*	*10,229*
Pinjaman bersih	**1,892**	**-5,796**	**82**	**-1,855**	**9,688**
Kerajaan Persekutuan	*120*	*-3,503*	*-3,053*	*-4,314*	*-473*
PABK	*-1,100*	*-7,480*	*-2,288*	*-6,134*	*331*
Sektor swasta	*2,872*	*5,187*	*5,424*	*8,594*	*9,830*
Hutang terkumpul	**156,849**	**150,746**	**141,704**	**132,978**	**155,628**
Kerajaan Persekutuan	*34,654*	*30,000*	*25,005*	*19,602*	*20,316*
PABK	*62,244*	*56,233*	*50,378*	*41,854*	*59,640*
Sektor swasta	*59,951*	*64,513*	*66,322*	*71,521*	*75,672*
Komposisi mata wang (% bahagian)	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Dolar AS	*76.8*	*79.6*	*80.5*	*80.7*	*75.7*
Yen Jepun	*12.8*	*11.7*	*11.4*	*11.2*	*12.8*
Lain-lain	*10.4*	*8.7*	*8.0*	*8.1*	*11.5*
Hutang jangka pendek:					
Hutang terkumpul	**43,737**	**46,953**	**42,800**	**54,468**	**80,012**
Sektor perbankan[1]	*35,333*	*38,871*	*28,812*	*42,134*	*72,153*
Sektor swasta bukan bank	*8,404*	*8,082*	*13,988*	*12,334*	*7,859*
Jumlah hutang luar negeri:	**200,586**	**197,698**	**184,505**	**187,445**	**235,640**
Jumlah hutang luar negeri (USD juta)	**52,786**	**51,790**	**51,736**	**56,027**	**67,226**
% PNK	*44.6*	*39.7*	*33.2*	*29.8*	*32.9*
Perubahan tahunan (%)	*7.4*	*-1.4*	*-6.7*	*1.6*	*t.d.*
Jumlah khidmat bayaran hutang (termasuk pembayaran faedah hutang jangka pendek)	**24,866**	**32,800**	**32,257**	**26,562**	**20,382**
antaranya:					
Hutang jangka sederhana dan panjang					
Bayaran balik (tidak termasuk prabayaran)	**18,675**	**25,471**	**23,759**	**19,105**	**12,776**
Kerajaan Persekutuan	*1,015*	*4,154*	*3,887*	*4,803*	*946*
PABK	*10,713*	*10,166*	*11,311*	*5,035*	*2,017*
Sektor swasta	*6,947*	*11,152*	*8,561*	*9,267*	*9,812*
Bayaran faedah	**5,443**	**6,101**	**6,561**	**5,126**	**6,394**
Kerajaan Persekutuan	*1,759*	*1,729*	*1,678*	*1,426*	*1,154*
PABK	*2,684*	*3,182*	*3,511*	*2,282*	*2,521*
Sektor swasta	*1,000*	*1,190*	*1,372*	*1,419*	*2,719*
Nisbah khidmat bayaran hutang (% eksport barangan dan perkhidmatan)					
Jumlah hutang	**4.5**	**5.3**	**4.8**	**3.8**	**2.7**
Hutang jangka sederhana dan panjang	4.4	5.1	4.5	3.4	2.5
Kerajaan Persekutuan	*0.5*	*1.0*	*0.8*	*0.9*	*0.3*
PABK	*2.4*	*2.2*	*2.2*	*1.0*	*0.6*
Sektor swasta	*1.5*	*2.0*	*1.5*	*1.5*	*1.6*

[1] Tidak termasuk mata wang dan deposit yang dimiliki oleh bukan pemastautin dalam institusi perbankan pemastautin
[2] Mulai suku pertama 2008, data hutang luar negeri Malaysia telah ditakrifkan semula untuk mengambil kira entiti di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa Labuan (Labuan IBFC) sebagai pemastautin

a Awalan
t.d. Tidak diperoleh

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.21
Indeks Harga Pengguna

	Wajaran (%) (2000=100)	2004	2005		Wajaran (%) (2005=100)[1]	2006	2007	2008
		Perubahan Tahunan (%)				Perubahan Tahunan (%)		
Jumlah	100.0	1.4	3.0	Jumlah	100.0	3.6	2.0	5.4
antaranya				*antaranya:*				
Makanan	33.8	2.2	3.6	Makanan dan minuman bukan alkohol	31.4	3.4	3.0	8.8
Minuman dan tembakau	3.1	7.8	10.5	Minuman alkohol dan tembakau	1.9	6.9	7.8	7.3
Pakaian dan kasut	3.4	-1.8	-1.0	Pakaian dan kasut	3.1	-1.3	-1.4	-0.5
Sewa kasar, bahan api dan kuasa	22.4	1.0	1.2	Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	21.4	1.5	1.3	1.6
Perabot, hiasan dalaman dan peralatan dan pengendalian rumah	5.3	0.4	2.0	Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isirumah	4.3	1.1	1.1	3.0
Perbelanjaan rawatan perubatan dan kesihatan	1.8	1.4	1.6	Kesihatan	1.4	2.1	1.6	2.2
Pengangkutan dan perhubungan	18.8	0.8	4.4	Pengangkutan	15.9	11.0	2.3	8.8
				Komunikasi	5.1	-1.4	-1.2	-0.6
Perkhidmatan rekreasi, hiburan, pelajaran dan kebudayaan	5.9	-0.1	0.5	Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.6	0.7	1.4	1.8
				Pendidikan	1.9	1.6	1.8	2.3
				Restoran dan hotel	3.0	3.7	3.7	6.6
Pelbagai barang dan perkhidmatan	5.5	1.8	2.4	Pelbagai barang dan perkhidmatan	6.0	2.2	1.0	3.3

[1] Bermula 2006, Indeks Harga Pengguna telah disemak semula kepada tahun asas 2005=100, daripada 2000=100 sebelumnya

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.22
Indeks Harga Pengeluar

	Wajaran (%) (1989=100)	2004	2005		Wajaran (%) (2000=100)[1]	2006	2007	2008
		Perubahan Tahunan (%)				Perubahan Tahunan (%)		
Jumlah	100.0	8.9	6.8	Jumlah	100.0	5.1	6.7	8.2
antaranya:				antaranya:				
Makanan dan binatang hidup yang boleh dimakan	14.9	3.6	3.8	Makanan dan binatang hidup	5.3	3.1	8.5	12.2
Minuman dan tembakau	2.1	1.6	1.9	Minuman dan tembakau	1.0	5.8	-0.4	3.2
Bahan mentah tak boleh dimakan kecuali bahanapi	18.0	6.6	3.0	Bahan mentah tak boleh dimakan kecuali bahanapi	4.4	14.5	14.1	5.6
Minyak galian, pelincir dan bahan yang berhubungan	18.8	22.3	26.0	Minyak galian, pelincir dan bahan yang berhubungan	11.9	11.0	3.0	32.1
Minyak dan lemak binatang dan sayur-sayuran	8.5	13.2	-14.8	Minyak dan lemak binatang dan sayur-sayuran	3.8	-0.3	46.7	23.4
Kimia dan keluaran kimia T.T.T.L	4.4	4.3	2.2	Bahan kimia dan produk berkaitan T.S.T.L	5.1	3.4	3.6	10.1
Barang perkilangan dijeniskan mengikut bahan	10.8	2.5	2.5	Barang keluaran kilang dijeniskan mengikut bahan	11.0	3.7	4.7	8.6
Alat jentera dan kelengkapan pengangkutan	18.4	0.1	0.6	Jentera dan kelengkapan pengangkutan	50.5	3.5	4.6	-1.8
Pelbagai barang keluaran kilang	3.6	0.6	1.8	Pelbagai barang keluaran kilang	6.7	3.5	1.5	1.9
Pelbagai perniagaan dan barangan yang tidak dikelaskan secara khusus dalam S.I.T.C	0.6	0.2	0.0	Komoditi dan transaksi yang tidak dikelaskan di mana-mana dalam S.I.T.C.	0.4	13.4	12.3	3.9
Pengeluaran tempatan	79.3	10.3	7.9	Pengeluaran tempatan	65.6	6.7	7.5	10.3
Import	20.7	2.0	1.5	Import	34.4	2.2	4.7	4.2

[1] Bermula 2006, Indeks Harga Pengeluar telah disemak semula kepada tahun asas 2000=100, daripada 1989=100 sebelumnya
T.S.T.L: Tidak disenarai di tempat lain
T.T.T.L: Tidak tersenarai di tempat lain
S.I.T.C.: Standard International Trade Classification

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.23
Wang Secara Luas (M3)

	Perubahan tahunan					Pada akhir
	2004	2005	2006	2007	2008	2008
	RM juta					
Wang secara luas (M3)[1]	68,167	51,609	87,467	72,436	99,042	931,780
Mata wang dalam edaran[2]	2,593	1,629	3,335	2,746	4,188	40,435
Deposit permintaan	10,031	8,683	11,705	24,247	11,031	143,413
Separuh wang secara luas	55,543	41,297	72,427	45,444	83,824	747,933
Deposit tetap	*25,192*	*4,940*	*31,940*	*10,701*	*27,969*	*429,981*
Deposit tabungan	*6,129*	*1,947*	*5,195*	*8,703*	*7,786*	*92,218*
NID	*8,179*	*12,785*	*14,321*	*-15,279*	*144*	*31,127*
Repo	*13,337*	*17,260*	*11,799*	*-72,366*	*-3,046*	*159*
Deposit mata wang asing	*2,998*	*2,467*	*3,218*	*1,570*	*16,649*	*39,306*
Deposit lain	*-291*	*1,898*	*5,956*	*112,116*	*34,323*	*155,142*
Faktor Penentu M3						
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	-16,599	-5,204	8,317	-641	33,461	31,220
Tuntutan terhadap Kerajaan	*4,536*	*-2,152*	*1,614*	*-490*	*33,702*	*70,117*
Tolak: Deposit Kerajaan	*21,135*	*3,052*	*-6,703*	*151*	*241*	*38,896*
Tuntutan terhadap sektor swasta	30,524	44,501	34,714	53,407	94,975	824,466
Pinjaman	*39,753*	*44,840*	*36,779*	*50,926*	*76,655*	*724,302*
Sekuriti	*-9,229*	*-339*	*-2,065*	*2,481*	*18,321*	*100,164*
Aset asing luar bersih	90,626	1,832	52,745	71,893	-52,515	331,998
Bank Negara Malaysia[3]	*83,728*	*13,550*	*25,158*	*45,296*	*-18,250*	*317,445*
Sistem perbankan	*6,898*	*-11,719*	*27,587*	*26,597*	*-34,265*	*14,552*
Pengaruh lain	-36,383	10,480	-8,309	-52,223	23,121	-255,904

[1] Tidak termasuk deposit yang disimpan sesama institusi perbankan
[2] Tidak termasuk pemegangan oleh sistem perbankan
[3] Termasuk kerugian/keuntungan penilaian semula kadar pertukaran

Jadual A.24
Bekalan Wang: Perubahan Tahunan dan Kadar Pertumbuhan

	2004		2005		2006		2007		2008	
	RM juta	%	RM juta	%	RM juta	%	RM juta	%	RM juta	%
Mata wang dalam edaran	2,516	9.6	1,561	5.5	3,342	11.1	2,728	8.1	4,188	11.6
Deposit permintaan dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam	9,594	12.6	8,227	9.6	13,688	14.5	24,913	23.1	9,801	7.4
M1[1]	12,110	11.8	9,788	8.5	17,029	13.7	27,640	19.6	13,988	8.3
Deposit lain dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam[2]	96,089	29.4	73,923	17.5	89,308	18.0	41,552	7.1	92,514	14.7
Deposit di institusi perbankan lain[3,4]	-40,032	-32.4	-32,102	-38.4	-18,871	-36.7	3,244	9.9	-7,460	-20.8
M3[5]	68,167	12.3	51,609	8.3	87,467	13.0	72,436	9.5	99,042	11.9

[1] Terdiri daripada mata wang dalam edaran dan deposit permintaan sektor swasta
[2] Terdiri daripada deposit tabungan dan tetap, instrumen deposit boleh niaga (negotiable instruments of deposits, NID), repo dan deposit mata wang asing sektor swasta dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam
[3] Terdiri daripada deposit tetap dan repo sektor swasta dalam syarikat kewangan, bank saudagar/bank pelaburan dan syarikat diskaun. Juga termasuk deposit tabungan dalam syarikat kewangan, NID dalam syarikat kewangan dan bank saudagar/bank pelaburan, deposit mata wang asing dalam bank saudagar/bank pelaburan dan deposit panggilan dalam syarikat diskaun. Tidak termasuk deposit yang disimpan sesama institusi perbankan
[4] Penurunan besar sejak tahun 2004 mencerminkan penggabungan syarikat kewangan dengan bank perdagangan
[5] Terdiri daripada M1 ditambah deposit sektor swasta lain dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam dan deposit sektor swasta dalam institusi perbankan lain, iaitu syarikat kewangan, bank saudagar/bank pelaburan dan syarikat diskaun

Jadual A.25
Kadar Faedah (%)

	Kadar purata pada akhir tahun						Kadar purata pada akhir bulan pada tahun 2008											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.	Ogos	Sept.	Okt.	Nov.	Dis.
Antara bank semalaman	2.73	2.74	2.70	2.72	3.38	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.49	3.50	3.49	3.50	3.45	3.30
Antara bank 1minggu	2.76	2.80	2.74	2.75	3.42	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.52	3.27
Antara bank 1bulan	2.87	2.99	2.86	2.84	3.54	3.54	3.55	3.55	3.55	3.55	3.56	3.56	3.56	3.56	3.56	3.57	3.49	3.30
Bank perdagangan																		
Deposit tetap:																		
3 bulan	3.20	3.00	3.00	3.02	3.19	3.15	3.15	3.14	3.14	3.14	3.14	3.14	3.14	3.14	3.14	3.14	3.06	3.04
12 bulan	4.00	3.70	3.70	3.70	3.73	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.60	3.50
Deposit tabungan	2.12	1.86	1.58	1.41	1.48	1.44	1.44	1.44	1.43	1.42	1.42	1.41	1.41	1.41	1.42	1.42	1.39	1.40
Kadar pinjaman asas (BLR)	6.39	6.00	5.98	6.20	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.72	6.66	6.48
Bil Perbendaharaan																		
(91 hari)	2.82	2.77	1.96	2.96	3.23	3.39	3.33	3.34	3.45	3.26	3.50	3.49	3.31	3.49	3.49	3.58	3.09	2.94
Sekuriti Kerajaan																		
(1 tahun)	2.94	2.93	2.24	3.30	3.55	3.53	3.37	3.37	3.38	3.37	3.53	3.93	3.74	3.73	3.73	3.69	3.17	2.89
Sekuriti Kerajaan																		
(5 tahun)	3.15	4.28	3.64	3.73	3.70	3.78	3.49	3.54	3.52	3.52	3.83	4.27	4.02	4.04	4.06	4.05	3.41	3.00
Sekuriti hutang swasta																		
AAA																		
3-tahun	3.73	4.47	3.72	3.95	4.01	4.07	4.00	4.02	4.08	4.19	4.25	4.66	4.75	4.69	4.60	4.54	4.39	4.17
5-tahun	4.32	5.22	4.39	4.38	4.24	4.28	4.17	4.20	4.29	4.46	4.52	4.99	5.09	5.01	4.91	4.84	4.72	4.48
AA																		
3-tahun	4.48	5.05	4.27	4.36	4.38	4.39	4.32	4.32	4.39	4.56	4.62	5.10	5.21	5.17	5.05	5.06	4.98	4.95
5-tahun	5.05	5.89	5.00	4.81	4.71	4.64	4.58	4.59	4.69	4.87	4.93	5.46	5.59	5.54	5.42	5.40	5.32	5.31
A																		
3-tahun	5.88	6.22	5.82	5.94	5.91	6.06	5.96	5.90	5.97	6.07	6.16	6.61	6.83	6.78	6.90	6.83	6.77	6.90
5-tahun	6.63	7.13	6.66	6.70	6.53	6.51	6.37	6.32	6.40	6.53	6.59	7.07	7.30	7.23	7.36	7.29	7.26	7.43
BBB																		
3-tahun	9.12	9.96	9.77	9.44	9.57	9.71	9.66	9.60	9.74	9.73	9.82	9.94	10.16	10.17	10.34	10.37	10.23	10.32
5-tahun	10.17	11.01	10.81	10.41	10.51	10.72	10.67	10.61	10.76	10.70	10.77	10.96	11.06	11.09	11.31	11.32	11.13	11.36
BB & ke bawah																		
3-tahun	11.16	11.81	11.91	11.97	12.06	11.92	11.89	11.73	11.94	11.83	11.95	12.08	12.32	12.41	12.63	12.62	12.56	12.68
5-tahun	12.26	12.94	13.10	13.04	13.13	13.16	13.01	12.94	13.14	13.02	13.08	13.18	13.46	13.54	13.89	13.77	13.64	13.86

Jadual A.26
Pergerakan Ringgit

	RM berbanding dengan satu unit mata wang asing[1]			Perubahan tahunan (%)		Perubahan (%)
	2005	2007	2008	2007	2008	21 Jul.'05 - Dis. 2008
	Jul.21[2]	Akhir Dis.				
SDR	5.5049	5.2190	5.3616	1.7	-2.7	2.7
Dolar AS	3.8000	3.3065	3.4640	6.8	-4.5	9.7
Dolar Singapura	2.2570	2.2938	2.4070	0.4	-4.7	-6.2
100 yen Jepun	3.3745	2.9534	3.8327	0.5	-22.9	-12.0
Paun sterling	6.6270	6.6070	4.9989	4.9	32.2	32.6
Franc Swiss	2.9588	2.9445	3.2715	-1.8	-10.0	-9.6
Euro	4.6212	4.8756	4.8759	-4.7	-0.0	-5.2
100 baht Thai	9.0681	9.8159	9.9398	-0.0	-1.2	-8.8
100 rupiah Indonesia	0.0386	0.0352	0.0316	11.5	11.3	22.1
100 won Korea	0.3665	0.3532	0.2750	7.5	28.4	33.3
100 peso Filipina	6.8131	8.0158	7.2774	-10.1	10.1	-6.4
Renminbi China	0.4591	0.4527	0.5076	-0.1	-10.8	-9.6

[1] Kadar dolar Amerika Syarikat ialah kadar purata belian dan jualan pada pukul 12.00 tengah hari dalam Pasaran Pertukaran Mata Wang Asing Antara Bank Kuala Lumpur
Kadar bagi mata wang selain dolar Amerika Syarikat ialah kadar silang yang diperoleh daripada kadar mata wang asing tersebut berbanding dengan dolar Amerika Syarikat dan kadar RM/dolar Amerika Syarikat

[2] Ringgit bertukar daripada kadar pertukaran tetap ringgit berbanding dengan dolar Amerika Syarikat kepada apungan terurus berbanding dengan sekumpulan mata wang

Jadual A.27
Institusi Kredit Perumahan

	Tahun penubuhan	Objektif	Kadar pemberian pinjaman untuk pinjaman perumahan baharu (%)		Bilangan cawangan	
			2007	2008	2007	2008
Bank perdagangan	-		4.4[1,2]	4.6[1,2]	2,125[3]	4,018[3]
Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan	1970	Menyediakan pinjaman perumahan untuk kakitangan Kerajaan	4.0[1]	4.0[1]	2	2
Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad	1954	Menggembleng tabungan dan menyediakan perkhimadtan pembiayaan kepada ahli dan bukan ahli	7.3[1]	7.3[1]	112	117
Malaysia Building Society Berhad	1950	Untuk menjadi institusi kewangan yang berasaskan pengguna dengan menawarkan aktiviti pinjaman harta benda dan pengambilan deposit, ke arah mewujudkan pengurusan kekayaan untuk pelanggan yang dihargai	5.5[1]	5.2[1]	26	28
Borneo Housing Mortgage Finance Berhad	1958	Menyediakan pinjaman perumahan khususnya untuk kakitangan Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak	7.25 ~ 8.25	7.25 ~ 8.25	2	2
Bank Simpanan Nasional	1974	Memberikan tumpuan kepada perbankan runcit dan pembiayaan persendirian, terutamanya untuk penabung kecil	6.73[1]	6.37[1]	375	374
Perbadanan Pinjaman Sabah	1955	Untuk meningkatkan pembangunan sosioekonomi rakyat Malaysia di Sabah melalui akses kepada kredit kewangan yang mudah	3.0 ~ 7.5	3.0 ~ 7.5	10	10

[1] Kadar pinjaman purata 12 bulan
[2] Tidak termasuk bank-bank Islam
[3] Termasuk bank-bank Islam

Sumber: Bank Negara Malaysia dan pelbagai institusi kredit perumahan

Jadual A.28
Pinjaman Perumahan Terkumpul

	2007	2008*a*	2007	2008*a*	2007	2008*a*
	RM juta		Perubahan tahunan (%)		% bahagian	
Bank perdagangan[1]	174,357	192,185	7.4	10.2	82	82
Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan	26,822	27,393	5.8	2.1	13	12
Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad	3,769	4,417	-12.5	17.2	2	2
Malaysia Building Society Berhad	4,413	5,141	25.6	16.5	2	2
Borneo Housing Mortgage Finance Berhad	716	713	-0.7	-0.5	…	…
Bank Simpanan Nasional	2,656	2,954	16.9	11.2	1	1
Perbadanan Pinjaman Sabah	190	179	-6.9	-5.8	…	…
Jumlah	**212,923**	**232,982**	**7.1**	**9.4**	**100**	**100**

[1] Termasuk bank-bank Islam
a Awalan
… Terlalu kecil

Sumber: Bank Negara Malaysia dan pelbagai institusi kredit perumahan

Jadual A.29
Pinjaman Perumahan yang Diluluskan

	2007	2008*a*	2007	2008*a*	2007	2008*a*
	RM juta		Perubahan tahunan (%)		% bahagian	
Bank perdagangan[1]	48,153	59,170	46.6	22.9	85	85
Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan	5,830	7,583	41.0	30.1	10	11
Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad	573	297	-9.5	-48.2	1	1
Malaysia Building Society Berhad	1,729	1,566	-3.1	-9.4	3	2
Borneo Housing Mortgage Finance Berhad	63	68	-10.4	7.9	…	…
Bank Simpanan Nasional	595	714	-56.9	20.0	1	1
Perbadanan Pinjaman Sabah	15	13	33.0	-13.0	…	…
Jumlah	**56,958**	**69,411**	**39.4**	**21.9**	**100**	**100**

[1] Termasuk bank-bank Islam
a Awalan
… Terlalu kecil

Sumber: Bank Negara Malaysia dan pelbagai institusi kredit perumahan

Jadual A.30
Pembiayaan Ekonomi

Mengikut pengguna / Mengikut jenis pembiayaan/institusi	Perusahaan perniagaan[1]		Isi rumah	Kerajaan	Jumlah pembiayaan
	Jumlah	antaranya: PKS			
	RM juta				
Perubahan Bersih dalam Pembiayaan 2007					
Pengantara Kewangan					
Institusi Perbankan	27,066	9,476	24,485	(328)	51,223
Institusi Kewangan Pembangunan (IKP)[2]	3,427	877	6,096	-	9,523
Pengantara tempatan lain[3]	9,696	(218)	1,769	-	11,465
Pasaran Modal					
Pasaran Bon[4]	18,989	-	-	24,780	43,769
Pasaran Ekuiti	7,126	-	-	-	7,126
Pembiayaan Luar					
Pelaburan Langsung Asing	29,081	-	-	-	29,081
Pinjaman Luar[5, 6]	3,546	-	-	(13,926)	(10,381)
Jumlah	**98,930**	**10,135**	**32,350**	**10,526**	**141,806**
Perubahan Bersih dalam Pembiayaan 2008					
Pengantara Kewangan					
Institusi Perbankan	44,932	10,683	32,458	4,921	82,311
Institusi Kewangan Pembangunan (IKP)[2]	2,082	258	7,578	-	9,660
Pengantara tempatan lain[3]	2,586	128	1,046	-	3,633
Pasaran Modal					
Pasaran Bon[4]	16,492	-	-	33,601	50,094
Pasaran Ekuiti	5,477	-	-	-	5,477
Pembiayaan Luar					
Pelaburan Langsung Asing	26,665	-	-	-	26,665
Pinjaman Luar[5,6]	17,128	-	-	5,792	22,921
Jumlah	**115,362**	**11,069**	**41,082**	**44,315**	**200,759**

[1] Perusahaan perniagaan termasuk institusi kewangan bukan bank, entiti bukan perusahaan milik tempatan dan entiti asing
[2] Merujuk kepada IKP di bawah kawal selia Akta Institusi Kewangan Pembangunan, 2002
[3] Pengantara domestik lain termasuk syarikat insurans, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), institusi kredit perumahan, syarikat pemajakan dan pemfaktoran dan Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan
[4] Pasaran Bon merujuk kepada sekuriti hutang swasta (PDS) dan Sekuriti Kerajaan Malaysia terkumpul. Data tidak termasuk bon Cagamas dan terbitan pelabur asing. PDS termasuk stok pinjaman tidak boleh tebus, boleh tukar dan tidak bercagar (ICULS) dan nota jangka pendek yang diterbitkan oleh sektor korporat
[5] Berdasarkan kepada klasifikasi baharu hutang luar yang telah ditakrifkan semula untuk mengambilkira entiti di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa Labuan (Labuan IBFC) sebagai pemastautin, mulai suku pertama 2008
[6] Pinjaman luar negeri Kerajaan termasuk pembiayaan kepada perusahaan awam bukan kewangan (PABK)

Jadual A.31
Kewangan Sektor Awam Disatukan

	2005	2006	2007	2008*a*	2009*r*
	RM bilion				
Hasil[1]	95.0	102.0	110.7	125.6	125.4
% perubahan	*-0.1*	*7.4*	*8.6*	*13.4*	*-0.1*
Perbelanjaan mengurus	106.6	117.7	135.0	163.9	171.8
% perubahan	*5.5*	*10.4*	*14.6*	*21.4*	*4.8*
Lebihan semasa PABK[2]	85.0	100.7	130.4	120.9	112.5
Lebihan semasa	**73.3**	**84.9**	**106.1**	**82.5**	**66.1**
% daripada KDNK	***14.1***	***14.8***	***16.5***	***11.1***	***9.4***
Perbelanjaan pembangunan bersih[3]	66.1	86.5	95.1	106.7	103.1
% perubahan	*16.5*	*31.0*	*9.9*	*12.2*	*-3.3*
Sektor Kerajaan[4]	31.7	40.8	44.7	47.9	56.5
PABK	34.4	45.7	50.3	58.8	46.6
Imbangan keseluruhan	**7.3**	**-1.6**	**11.1**	**-24.2**	**-37.0**
% daripada KDNK	***1.4***	***-0.3***	***1.7***	***-3.3***	***-5.2***

[1] Tidak termasuk bayaran pindahan antara sektor Kerajaan
[2] Merujuk kepada 30 PABK pada tahun 2004 dan seterusnya
[3] Mengambil kira bayaran pindahan dan pinjaman bersih antara sektor awam
[4] Terdiri daripada Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri, kerajaan tempatan dan badan berkanun
[a] Awalan
[r] Ramalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Kementerian Kewangan dan perusahaan awam bukan kewangan (PABK)

Jadual A.32
Negara-negara Maju Utama: Penunjuk Ekonomi Utama

	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2009*r*
	Perubahan tahunan (%)					
KDNK BENAR						
Amerika Syarikat	3.6	2.9	2.8	2.0	1.1	-2.0
Jepun	2.7	1.9	2.1	2.4	-0.6	-2.6
Kawasan euro	1.9	1.9	2.8	2.4	0.8	-3.2 ~ -2.2
Jerman	*1.2*	*0.8*	*3.0*	*2.5*	*1.3*	*-2.5*
United Kingdom	2.8	2.1	2.8	3.0	0.7	-2.8
INFLASI						
Amerika Syarikat	2.7	3.4	3.2	2.9	3.8	-0.2
Jepun	0.0	-0.3	0.3	0.0	1.4	-1.1
Kawasan euro	2.1	2.2	2.2	2.1	3.3	0.1 ~ 0.7
Jerman	*1.8*	*1.9*	*1.8*	*2.3*	*2.9*	*0.8*
United Kingdom	1.4	2.0	2.3	2.3	3.6	2.9
	% daripada tenaga pekerja					
PENGANGGURAN						
Amerika Syarikat	5.4	4.8	4.4	4.9	7.2	8.4
Jepun	4.5	4.4	4.0	3.7	4.3	4.5
Kawasan euro	8.9	8.7	7.9	7.2	8.0	9.3
Jerman	*10.4*	*10.3*	*9.0*	*7.9*	*7.2*	*7.7*
United Kingdom	4.7	5.1	5.5	5.2	6.5	8.2
	% daripada KDNK					
IMBANGAN AKAUN SEMASA						
Amerika Syarikat	-5.3	-5.9	-6.0	-5.3	-4.6	-3.3
Jepun	3.7	3.6	3.9	4.8	4.0	3.7
Kawasan euro	1.2	0.5	0.3	0.2	-0.5	-0.4
Jerman	*4.7*	*5.2*	*6.1*	*7.6*	*7.3*	*5.2*
United Kingdom	-2.1	-2.6	-3.4	-3.8	-3.6	-3.4
IMBANGAN FISKAL[1]						
Amerika Syarikat	-4.4	-3.3	-2.2	-2.9	-6.4	-12.3
Jepun	-6.2	-5.0	-4.0	-3.4	-4.7	-7.1
Kawasan euro	-3.0	-2.5	-1.3	-0.6	-1.5	-4.0
Jerman	*-3.8*	*-3.3*	*-1.5*	*-0.2*	*-0.3*	*-2.9*
United Kingdom	-3.4	-3.3	-2.6	-2.7	-3.5	-7.2

[1] Merujuk kepada imbangan fiskal Kerajaan am
a Anggaran
r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Pihak Berkuasa Negara

Jadual A.33
Asia Timur: Penunjuk Ekonomi Utama

	2004	2005	2006	2007	2008*a*	2009*r*
KDNK Benar	Perubahan tahunan (%)					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	10.1	10.4	11.6	13.0	9.0	8.0
Korea	4.7	4.2	5.1	5.0	2.5	-2.0
China Taipei	6.1	4.2	4.8	5.7	0.1	-3.0
Singapura	9.3	7.3	8.4	7.8	1.1	-5.0 ~ -2.0
Hong Kong SAR	8.5	7.1	7.0	6.4	2.5	-3.0 ~ -2.0
Malaysia	6.8	5.3	5.8	6.3	4.6	-1.0 ~ 1.0
Thailand	6.3	4.6	5.2	4.9	2.6	-1.0 ~ 0.0
Indonesia	5.0	5.7	5.5	6.3	6.1	4.0
Filipina	6.4	5.0	5.4	7.2	4.6	3.7 ~ 4.4
HARGA PENGGUNA	Perubahan tahunan (%)					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	3.9	1.8	1.5	4.8	5.9	0.5
Korea	3.6	2.8	2.2	2.5	4.7	2.2
China Taipei	1.6	2.3	0.6	1.8	3.5	2.5
Singapura	1.7	0.5	1.0	2.1	6.5	3.3
Hong Kong SAR[1]	-0.4	1.0	2.0	2.0	4.3	1.6
Malaysia	1.4	3.0	3.6	2.0	5.4	1.5 ~ 2.0
Thailand	2.7	4.5	4.7	2.3	5.5	3.2
Indonesia	6.1	10.5	13.1	6.3	10.2	7.3
Filipina	5.5	7.6	6.2	2.8	9.3	2.5 ~ 4.5
IMBANGAN AKAUN SEMASA	% daripada KDNK					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	3.6	7.2	9.4	11.3	9.5	9.2
Korea	4.1	1.9	0.6	0.6	-1.3	-0.7
China Taipei	6.0	4.9	7.2	8.6	7.8	6.5
Singapura	16.7	18.6	21.8	24.3	19.1	17.0
Hong Kong SAR	9.5	11.4	12.1	13.5	12.5	11.2
Malaysia	12.1	15.0	16.3	15.6	17.5	11.3
Thailand	1.7	-4.3	1.1	6.4	3.1	2.0
Indonesia	0.6	0.1	3.0	2.5	0.1	-0.1
Filipina	1.9	2.0	4.5	4.4	2.4	2.2
IMBANGAN FISKAL[2]	% daripada KDNK					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China[3]	-1.5	-1.3	-0.7	0.9	-0.1	-2.0
Korea[3]	2.2	1.9	1.8	3.8	1.4	-0.8
China Taipei	-2.3	-1.8	-0.8	-0.1	-1.9	-3.2
Singapura[4]	5.8	8.2	7.2	9.5	-0.8	-3.5
Hong Kong SAR[4]	-0.3	1.0	4.0	7.7	-0.3	-2.4
Malaysia	-4.1	-3.6	-3.3	-3.2	-4.8	-7.6
Thailand[5]	0.3	0.2	0.1	-1.2	-3.5	-4.0
Indonesia	-1.4	-0.3	-1.0	-1.2	-1.1	-2.6
Filipina	-3.8	-2.7	-1.1	-0.2	-0.9	-2.2

[1] Merujuk kepada harga komposit
[2] Merujuk kepada imbangan fiskal kerajaan pusat
[3] Merujuk kepada imbangan fiskal kerajaan am
[4] Merujuk kepada tahun fiskal bermula bulan April hingga Mac tahun berikutnya
[5] Merujuk kepada tahun fiskal bermula bulan Oktober hingga September tahun berikutnya
a Anggaran
r Ramalan

Source: Sumber Negara dan Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF)